ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΜΑΥΡΗ ΒΙΒΛΟΣ

ΤΩΝ ΜΑΡΤΥΡΙΩΝ

ΤΟΥ

ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΝΑΚΩΧΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΕΛΟΥΣ 1920

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1920

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΜΑΥΡΗ ΒΙΒΛΟΣ

ΤΩΝ ΜΑΡΤΥΡΙΩΝ

ΤΟΥ

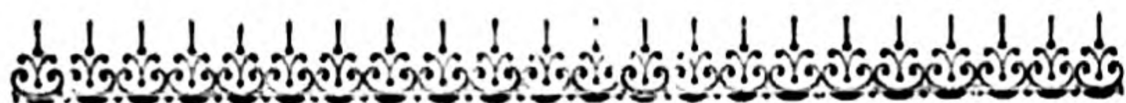
ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΑΝΑΚΩΧΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΕΛΟΥΣ 1920

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1920

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς ἀνακωχῆς ὁ χριστιανικὸς κόσμος τῆς Ἀνατολῆς ἤλπισεν ὅτι ἔληξαν τὰ μαρτύρια αὐτοῦ· ὅτι δηλ. αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες τοῦ τυράννου διὰ παντὸς πλέον ἐδέθησαν, ὅτι τὸ δολοφονικὸν ἐγχειρίδιον καὶ τὸ ἀπαίσιον φάσγανον τοῦ κακούργου ἐτέθη ὁριστικῶς εἰς τὴν θήκην, ὅτι ἐξησφαλίσθη καθ' ὁλοκληρίαν ἡ ζωή, τιμὴ καὶ περιουσία τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν καὶ ὅτι τέλος ἄνεμος μιᾶς πραγματικῆς ἐλευθερίας θὰ ἐρρίπιζε τὰ μέτωπα ὅλων.

Ἀλλ' ἠπατήθη! ἐλησμόνησε πρὸς στιγμὴν ὅτι ὁ ψυχολογικὸς βίος καὶ ὁ χαρακτὴρ καθόλου ἑνὸς ἔθνους, δοκιμασθεὶς μάλιστα καὶ ἀποκρυσταλλωθεὶς διὰ μέσου τῶν αἰώνων, δὲν μεταβάλλεται καὶ δὴ τόσον ἀποτόμως. Τὸ Τουρκικὸν ἔθνος παρέμεινε καὶ μετὰ τὴν ἀνακωχὴν ὁποῖον ἦτο καὶ πρὸ αὐτῆς, καὶ ὁποῖον θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ εἶνε καὶ ἐπὶ πολὺν ἀκόμη χρόνον. Καὶ ἀπόδειξις τὰ φρικώδη κακουργήματα, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ τοῦρκοι, οἵ τε ἁπλοῖ ἀστοὶ καὶ ἰδιῶται καὶ οἱ κυβερνῶντες, προέβησαν ἀπὸ τῆς ἀνακωχῆς μέχρι σήμερον λεηλατήσαντες, βασανίσαντες, ἀκρωτηριάσαντες, καύσαντες ζῶντας καὶ σφάξαντες ἀκόμη καὶ γυναικόπαιδα καὶ γέροντας, καὶ μεταβαλόντες εἰς ἀπέραντα νεκροταφεῖα μέχρι χθὲς ἀνθούσας χρ/κὰς κοινότητας. Ταῦτα δὲ διέπραξαν μὴ σεβασθέντες μήτε τὴν ὑπογραφὴν αὐτῶν ἐπὶ τοῦ ἐγγράφου τῆς ἀνακωχῆς, μήτε τὴν παρου-

σίαν τῶν Συμμαχικῶν στρατευμάτων, μήτε τὴν γενικὴν κατ' αὐτῶν κατακραυγὴν σύμπαντος τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου.

Ὁ ἀναγνώστης τῆς παρούσης Μαύρης Βίβλου — δευτέρας τὸν ἀριθμὸν καὶ ἀποτελούσης συνέχειαν τῆς ἐκδοθείσης κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1918, τῆς περιλαμβανούσης τοὺς διωγμοὺς καὶ τὰ μαρτύρια τοῦ ἐν Τουρκίᾳ ἑλληνισμοῦ ἀπὸ τοῦ βαλκανικοῦ πολέμου μέχρι τῆς ἀνακωχῆς—θὰ φρίξῃ ἐξ ἱερᾶς ἀγανακτήσεως βλέπων ἐκδηλούμενα μὲ τὴν αὐτὴν εἰς ἀγριότητα ψυχῆς ἔντασιν τὰ αἱμοχαρῆ ἔνστικτα τῶν τυράννων, εἴτε ἁπλοῖ τοῦρκοι λέγονται εἴτε κεμαλικοὶ προσονομάζονται. Ἐὰν μάλιστα λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὅτι, ἕνεκα τῆς ἀπὸ πολλοῦ χρόνου διακοπείσης ἐπικοινωνίας μετὰ τῆς Ἀνατολῆς, αἱ ἐν τῇ κεμαλικῇ ἐπικρατείᾳ Μητροπόλεις καὶ Κοινότητες ἀδυνατοῦσι νὰ ἀπευθύνωνται εἰς τὸ Πατριαρχεῖον καὶ γνωρίζωσι τὰ δεινοπαθήματα τῶν χριστιανῶν, θὰ δικαιώσῃ ὁμολογουμένως τὴν ἀγωνίαν τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Ἐθνικοῦ Κέντρου, προβλέποντος ἀπαισιωτέραν τὴν τύχην καὶ θέσιν τῶν ἐν τῇ Ἀνατολῇ παραμενόντων χριστιανῶν.

Θὰ εὐχόμεθα ὁλοψύχως ὅπως ἡ πρόβλεψις αὕτη μὴ ἐπαληθεύσῃ. Ἀλλὰ καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὰ ἐπισήμως γνωστὰ καταστάντα εἰς τὸ Π/χεῖον κακουργήματα προσεπιβεβαιοῦσιν ἔτι ἅπαξ τὴν καὶ ἄλλοτε διατυπωθεῖσαν ἀλήθειαν, ὅτι ὁ τουρκικὸς λαὸς, ἐμπνεόμενος ὑπὸ τοιούτων ἀγρίων ἐνστίκτων καὶ ἔχων χαρακτῆρα τοῖς πᾶσι γνωστόν, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ διανοίξῃ εἰς ἑαυτὸν τὴν ὁδὸν τῆς προόδου, πολὺ δὲ ὀλιγώτερον νὰ ἀποβῇ εἰς τοὺς ἄλλους διδάσκαλος καὶ ἀρχηγός.

ΜΕΡΟΣ Α΄.

ΤΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΤΟΥ ΕΝ ΠΟΝΤΩι

ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

Α.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΜΑΣΕΙΑΣ

Τὰ ἀναγραφόμενα ἐν τοῖς κατωτέρω κακουργήματα, τὰ λαβόντα χώραν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ταύτῃ περιφερείᾳ μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς ἀνακωχῆς, πιστοποιοῦσιν ὅτι οὐδεμία ἀπολύτως μεταβολὴ εἶχεν ἐπέλθῃ εἰς τὰς κακούργους διαθέσεις καὶ προθέσεις τῶν ἐπαρχιακῶν κυβερνητικῶν ἀρχῶν, αἱ ὁποῖαι κατὰ τὸ προηγούμενον σύστημα ἐξηκολούθουν τὴν κακοποιὸν αὐτῶν δρᾶσιν πρὸς ἐξόντωσιν καὶ τῶν τελευταίων ἐρειπίων τοῦ μαρτυρήσαντος ὀρθοδόξου ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ.

Ἤδη κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἀνακωχῆς μεταβὰς ὁ στρατὸς εἰς τὸ χωρίον Φουτουτζὰκ ἐλεηλάτησε πολλὰς οἰκίας, καὶ ἐφόνευσε τὸν προϊστάμενον τοῦ χωρίου Παπᾶ Λάζαρον ἐντὸς τῆς ἐκκλησίας.

Συγχρόνως ὁ Καϊμακάμης Τσαρσαμπὰ Ἀλῆ Γκαλήπ, ὅστις πρὸ δύο ἐτῶν ὡς Καϊμακάμης Πάφρας ἀπήλασε καὶ κατέστρεψε διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου ὁλόκληρον

τὴν ὕπαιθρον χώραν καὶ ἐξώρισεν εἰς Κασταμονὴν ὁλόκληρον τὸν ἄρρενα πληθυσμὸν τῆς πόλεως ταύτης ἀπὸ 14 μέχρις 90 ἐτῶν, τεθεὶς ἐπὶ κεφαλῆς στρατιωτικοῦ ἀποσπάσματος καὶ χωροφυλάκων μετέβη εἰς τὸ χωρίον Καζάντζουλου· ἐκεῖ ἐπιτεθεῖσα ἡ ἐπίσημος αὕτη συμμορία ἐφόνευσε τὸν Θεοδ. Ι. Πουλάτογλου, Εὐστάθιον Καρακιόζογλουν, Ἰωάννην Σάββα Καρακιόζογλουν καὶ Γιοβανάκην Καρακιόζογλουν. Οἱ χωροφύλακες ἀποκόψαντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς δῆθεν φυγοστράτων, ἔφερον ἐνώπιον τοῦ Καϊμακάμη, ὅστις καίπερ βλέπων ὅτι αἱ κεφαλαὶ ἦσαν γερόντων καὶ ἀνηλίκων, ἀντὶ νὰ τιμωρήσῃ αὐτούς, ἐβράβευσε τὸ κακούργημα λέγων: «Εὖγε παιδιά μου, τοιουτοτρόπως νὰ ἐκτελῆτε τὰ καθήκοντά σας». Μετὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν ταύτην ἐπιτεθέντες κατὰ γυναικῶν ὡς σάτυροι ἐκόρεσαν τὰ κακοῦργα αὐτῶν ἔνστικτα, διακορεύσαντες πολλὰς παρθένους, ἠτίμασαν δὲ καὶ ὑπὲρ τὰς 30 ἐγγάμους γυναῖκας. Εἰς τοὺς καταγγείλαντας τὰ κακουργήματα ἀπήντα ὁ Καϊμακάμης: «καλὰ σᾶς κάμνουν, αὐτὰ ἁρμόζουν εἰς σᾶς τοὺς γκιαούρηδες.»

Ἐν τῷ δήμῳ Καβὰκ διῃτᾶτο ὁ Τοῦρκος Ἐκρέμ, ὅστις κατὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν πόλεμον ἀποσταλεὶς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως μὲ 50 λῃσταντάρτας, ἐδῄωσε καθ' ὁλοκληρίαν τὰ χωρία, φονεύων, λεηλατῶν καὶ φορολογῶν μηνιαίως ὅλους τοὺς ἄνδρας, ὅσοι ἀπέφευγον τὴν στρατολογίαν, συντελέσας κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς αὔξησιν τῶν φυγοστράτων καὶ ἀποκτήσας διὰ τοῦ ἐπαγγέλματος τούτου μεγάλην περιουσίαν. Οὗτος συνεταιρισθεὶς μετὰ τοῦ ἐκεῖ μουδίρη ἔκλεπτεν ἀναφανδὸν τὰ ὑποζύγια καὶ τὴν περιουσίαν τῶν ὁμογενῶν διὰ τῶν ὑπαρχηγῶν

αὐτοῦ Μεχμὲτ Πεχλιβὰν καὶ Νετζίπ· Τρομοκρατῶν δὲ τὸν τόπον, συνελάμβανε καὶ ἐνέκλειε εἰς τὸν γυναικωνίτην αὐτοῦ ἑλληνίδας γυναῖκας, ἀφοῦ δὲ ἐκορέννυε τὰ πάθη αὐτοῦ τὰς ἀπέλυεν.'Ο ρηθεὶς τύραννος ἔλαβεν ἀνεπισήμως τὴν ἐντολὴν,ὅπως ἐξοπλίσῃ μίαν συμμορίαν ἐκ τῶνὀργάνων αὐτοῦ πρὸς συνέχισιν τῆς καταστρεπτικῆς αὐτοῦ ἀποστολῆς

Εἰς τὴν περιφέρειαν Πάφρας, οἱ εἰς τὰ ἐκκενωθέντα χριστιανικὰ χωρία ἐγκατασταθέντες Τουρκαλβανοὶ προβλέποντες ὅτι ἡμέραν τινὰ θὰ ἀναγκασθῶσι νὰ ἐγκαταλείψωσιν αὐτὰ, ἄφινον ἀκαλλιεργήτους τοὺς ἀγρούς των καὶ ἤρχισαν νὰ κατεδαφίζωσι τὰς οἰκίας καὶ πωλῶσι τὴν ξυλείαν αὐτῶν εἰς τὰ πέριξ τουρκικὰ χωρία, ἐνῷ οἱ παλινοστήσαντες χριστιανοὶ ὄχι μόνον δὲν ἠδύναντο νὰ λάβωσι τὰ ἁρπαγέντα σκεύη, ἐργαλεῖα καὶ ὑποζύγιά των, ἀλλὰ δὲν ἐτόλμων νὰ πλησιάσωσι τὰ χωρία των, διότι ἐφονεύοντο ὑπὸ τῶν μέχρις ὀδόντων ἐξωπλισμένων Τουρκαλβανῶν. Οὕτως ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Σουρμελῆ 'Ιωάννης Καβακλίογλου μετὰ τοῦ υἱοῦ του Σάββα καὶ τοῦ ἀνεψιοῦ του Μανώλη μεταβαίνοντες εἰς ἐπίσκεψιν τοῦ χωρίου των, ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῶν 'Αλβανῶν καὶ κατεκρεουργήθησαν.

'Ο ἐκ τοῦ χωρίου Καΐταλαπᾶ καταγόμενος 'Αναστὰς Σάββογλου ἐφονεύθη μεταξὺ τῶν χωρίων Πεϊτουρλοῦ καὶ Κιοσελοῦ, ὁ Χαράλαμπος Παπᾶ Γεώργογλου μεταξὺ Καϊτάλαπα καὶ Τσιρικλὰρ καὶ ἄλλοι· ἔχοντες δὲ τὴν προστασίαν τοῦ ἀρχιληστοῦ τῆς Πάφρας 'Αλβανοῦ Καϊμακάμη Χακῆ καὶ μὲ σκοπὸν νὰ τρομοκρατήσωσιν, ἐπιροβόλουν ἐν καιρῷ νυκτὸς κατὰ τῶν οἰκιῶν ὅπως διασκορπίσωσιν τοὺς ἐν αὐταῖς ἀνὰ τὰ ὄρη.

Τὰ αὐτὰ συνέβαινον καὶ εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ

Νεμπιέν· ούτω περὶ τὰ μέσα Δεκεμβρίου 1918 ὁ ἐκ Καπού-Καγιᾶ Παναγιώτης Τοντόνογλους καὶ 5 γυναῖκες ἐπιστρέφουσαι ἐκ τῆς ἐξορίας ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῶν Τούρκων τοῦ χωρίου Σαρμπήν.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ οἱ ἐκ Καπού-Καγιᾶ Ἀβραὰμ Πεφτουλοὺν Τοτόρογλου καὶ Παναγιώτης Κωνσταντὶν-Ἐμανὲτ ἐπιστρέφοντες ἐκ Βεζὶρ-Κιοπροῦ ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῶν Τούρκων τοῦ Σαρμπήν: Καραχαμζινὴν Χατζῆ καὶ Τανατζίογλου Κέλ.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ἐδολοφονήθη ἀγρίως ὑπὸ τῶν Τούρκων τοῦ χωρίου Κίρλεγεν, (τῆς ὑποδιοικήσεως Βεζὶρ-Κιοπροῦ) ὁ ἐκ Κούζαλα, (ὑποδιοικήσεως Πάφρας), Κωνσταντῖνος Τσολάκ.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ ἐπὶ τῆς ὄχθης τοῦ Ἄλυος, πλησίον τοῦ Καποῖ-Καγιᾶ, ἐφονεύθησαν ὑπὸ Τούρκων δύο ἄλλοι χριστιανοί, ἐρχόμενοι ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ.

Ὁ Τρύφων ἐκ τοῦ χωρίου Καρὰ-Χουσεΐν, ὁ Κετσελῆς ἐκ Κάψας καὶ ὁ Γιοβὰν Κοβαβλόγλου ἐκ Καπού-Καγιᾶ, ἀφοῦ ἠγόρασαν ἐν τῷ τουρκικῷ χωρίῳ Κιοκτσὲ Ἀγάτζ πρὸς χρῆσιν αὐτῶν ὑποζύγια, ἀναχωροῦντες ἐφονεύθησαν ἐξ ἐνέδρας ὑπὸ τῶν χωρικῶν τούρκων· ὁ δὲ ἐκ τοῦ πυρποληθέντος χωρίου Δερβένα Μιλτιάδης Καλατζόγλου, προστάτης 13 ὀρφανῶν, καὶ ἐργαζόμενος εἰς τὸ τουρκικὸν χωρίον Γαζῆ Μπεϊλῆ, ἐδολοφονήθη ἐντὸς τῆς οἰκίας τοῦ Μολλᾶ Χουσεΐν, παρόντων πολλῶν Τούρκων.

Τῷ αὐτῷ μηνὶ πλησίον τῆς Ἀμισοῦ ὁ χωροφύλαξ τοῦ χωρίου Τεκέ Κιοΐ, Ναζίμ Τσαοὺς, μεταβὰς εἰς τὸ χωρίον Τσενίκ, ἔδειρε τὸν Ἀνέστη Παπουλόγλου, ἐπλήγωσεν εἰς τὴν ῥῖνα, τὰ ὦτα καὶ ἀλλαχοῦ καὶ ἐλεη-

λάτησε τὴν οἰκίαν του, ἡ δὲ γυνή του τῇ ἐπαύριον ἐκ τοῦ φόβου ἀπέθανεν· συγχρόνως ἐλεηλάτησε τὴν οἰκίαν τοῦ Χατζῆ Γαβριὴλ Γαβριήλογλου, χάριν δὲ διασκεδάσεως ἐφόνευσε μίαν γυναῖκα ἐκ Σαρὴ-Κλησὲ μεταβαίνουσαν εἰς τὸ χωρίον της, ὡς καὶ τὸν ἐκ Σινεμὰ-Τὰς Χρῆστον Καζαντζόγλουν.

Εἰς τὸν δῆμον Φάτσας ἀπόσπασμα στρατιωτικὸν, ὑπὸ τὸν ἄραβα ἀξιωματικὸν Μουφτάχ, ἐφόνευσε τὸν Ζαχαρίαν Δεληγιαννίδην ἐκ Σινὰν, χωρίου τῆς Κερασοῦντος, τοὺς ἀδελφοὺς Γεώργιον καὶ Ἰωάννην Βαρυσίμογλου ἐκ Σιναβλῆ χωρίου τῆς Ὀρδοῦ, καὶ τὸν Γεώργιον Ἀνδρέογλου ἐκ τοῦ χωρίου Γκεκβοὺς-Μπουκῆ τῆς Ὀρδοῦς, ἀποκόψας δὲ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὡς δῆθεν φυγοστράτων, ἐξαπέστειλε πρὸς τὸν αἱμοχαρῆ Καϊμακάμην Τσαρσαμπᾶ· Ὁ ῥηθεὶς ἀξιωματικὸς εἶνε ὁ ἥρως καὶ ἄλλων πλείστων φόνων καὶ κακουργημάτων.

Τῇ 15 Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ὁ ἐν Δουροὺκ Χὰν (δῆμος Καβὰκ) στρατὸς μεταβὰς εἰς τὸ χωρίον Καρὰ-Βὰγ, ἐν συνοδείᾳ Λαζῶν καὶ Τούρκων λησταντάρτων, καθ' ἣν ὥραν ἐξήρχοντο οἱ κάτοικοι ἐκ τῆς ἐκκλησίας, ὅπου εἶχε τελεσθῇ γάμος, ἐπυροβόλησαν ὁμαδὸν καὶ ἐφόνευσαν τὸν Συμεὼν Τσαούσογλουν· κατόπιν εἰσελθόντες εἰς τὸ χωρίον διήρπασαν τὰ φορέματα, τρόφιμα καὶ ἔπιπλα τῶν οἰκιῶν.

Τῇ 1 Ἰανουαρίου 1919 ἀπόσπασμα στρατοῦ μεταβὰν εἰς Ταφλὰν-Κιοΐ πρὸς καταδίωξιν φυγοστράτων ἐφόνευσε τὸν Ἡρακλῆ Ἐλευθερίου, Ἡρακλῆ Παντελῆ (10 ἐτῶν), τὴν Ἑλένην Γεωργίου, (20 ἐτῶν) καὶ τὸν Ἐλευθέριον Ἑρμενίδην, ἐλεηλάτησε πλείστας οἰκίας, διήρπασε πλεῖστα ὑποζύγια καὶ τὰ πρὸς διατρο·

φὴν καὶ σποράν γεννήματα, ἔσχισε τὸ ἱ. Εὐαγγέλιον, διήρπασεν ὅλα τὰ ἱερὰ ἄμφια καὶ σκεύη καὶ ἀπῆλθεν.

Τῇ 2 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Τικέκιοϊ Χατζῆ Ἀγᾶ Βέης, Πρόεδρος τοῦ Κομιτάτου τῆς Ἑνώσεως καὶ Προόδου, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν τριῶν αὐτοῦ υἱῶν καὶ τῶν τριῶν ἀδελφῶν του, καὶ τῶν Κεσὶφ Πεχλιβάν, Χασὰν Κοκὸζ Ἀλῆ, Κίρταλη, Χασὰν Πεχλιβάν, Μουχαζὲρ Χακκῆ, Ἀλῆ Ἰμπραὴμ, Κιριτλῆ Μεχμὲτ, πάντων ἐνόπλων, καὶ δύο χωροφυλάκων τοῦ ἐκεῖ σταθμοῦ: Ρεσὶτ καὶ Ἀλῆ, καὶ πολλῶν ἀγνώστων, μετέβησαν εἰς τὸ χωρίον Τσενὶκ καὶ ἤρχισαν πυροβολοῦντες, ἀφοῦ δὲ ἐφόνευσαν τὸν Βασίλειον Ἰωάννου (15 ἐτῶν), ἐλεηλάτησαν πολλὰς οἰκίας καὶ ἀπῆλθον ἥσυχοι καὶ ἀνενόχλητοι εἰς τὸ χωρίον των.

Τῇ 3 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς στρατὸς μεταβὰς εἰς Τσενὶκ δι' ἐξακρίβωσιν τῶν γενομένων, ἐφόνευσε τὴν χήραν Σοφίαν Χρήστου Μπεκιάρογλου (23 ἐτῶν), ἧς ὁ σύζυγος ὑπηρετῶν ὡς στρατιώτης εἰς τὸ ἐργατικὸν σῶμα, ἀπέθανε τὸν ἐκ πείνης καὶ ταλαιπωριῶν θάνατον, ἀφοῦ δὲ διήνοιξαν μὲ λόγχην τὴν κοιλίαν της, κατεσπάραξαν τὸ σῶμά της καὶ ἀπῆλθον. Οἱ χωρικοὶ ἠθέλησαν νὰ μεταφέρωσι τὸ σῶμα εἰς Ἀμισόν, ἀλλ' ὁ ἀρχηγὸς τῆς χωροφυλακῆς Ἀμισοῦ Ριζᾶ Βέης μαθὼν ὅτι ἔφθασεν εἰς Ἀμισὸν ὁ Ἄγγλος ἀξιωματικὸς κ. Χάρτι, δὲν ἐπέτρεψε τὸ τοιοῦτον.

Τῇ 8 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ Ἀχμὲτ Τσαοὺς ἐκ τῶν ἐν Τσουμπούς Χὰν τεταγμένων ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ τόπου, ἀπεπειράθη νὰ φονεύσῃ τὸν ἀμαξηλάτην Ἀντώνιον Δημ. Μουράτογλου ἐκ Καρὰ Δάγ, ἀναφωνῶν «Ἐγὼ ἕως σήμερον ἐφόνευσα 50 ἀπίστους· θὰ φονεύσω καὶ σέ, ποῖος θὰ ἐρωτήσῃ»

Τῇ 9 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς 15 λεπτὰ ἔξω τῆς Μερζιφοῦντος παρὰ τὸ Τουρκικὸν χωρίον Φερικῆ ἐφόνευσαν οἱ Τοῦρκοι τὸν ἐκ τοῦ χωρίου Ἐρπαντὴκ (Κάφζας) Κατιρτζῆν Ἀναστάσιον.

«Ἀλλὰ δὲν εἶνε δυνατὸν, ἔγραφεν ὑπὸ ἡμερομ. 14 Ἰανουαρίου ἐ. ἔ. ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἀμασείας κ. Γερμανὸς, νὰ ἐξακριβώσῃ τις καὶ ἀναγράψῃ πάντα τὰ κακουργήματα ὅσα συμβαίνουσιν εἰς τὴν ὕπαιθρον χώραν, διότι οἱ χωρικοὶ ἐπὶ αἰῶνας ὁλοκλήρους καὶ δὴ κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐπανειλημμένως ληστευθέντες, περιῆλθον εἰς ἀπόγνωσιν καὶ ἑπομένως μὴ δυνάμενοι νὰ εὕρωσι δικαιοσύνην παρὰ ταῖς ἀρχαῖς, αἵτινες ἀφίνουσιν ἀτιμώρητα ὅλα τὰ τουρκικὰ ἐγκλήματα, ἀναγκάζονται νὰ ὑφίστανται σιωπηλῶς τὰ τερατουργήματα ταῦτα, ἀφοῦ αἱ καταγγελίαι καὶ αἱ δίκαι κατὰ τῶν κακούργων οὐδὲν ἀποτέλεσμα φέρουσι.

Καὶ ὅταν τοιαῦτα συμβαίνουσιν ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν ἀντιπροσώπων τῶν νικητριῶν Μεγάλων Δυνάμεων, δύναταί τις νὰ φαντασθῇ τί συμβαίνει εἰς τὸ ἐσωτερικὸν, ὅπου μὴ ὑπαρχούσης μηδεμιᾶς ἐποπτείας ἢ ἐλέγχου, ὁ Ραγιᾶς εἶνε ἕρμαιον τῆς αὐθαιρεσίας καὶ τῶν βαρβάρων ἐνστίκτων τοῦ πρώτου τυχὸν βασιμποζούκου στρατιώτου ἢ χωροφύλακος.

Ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς ἐπαρχίας δὲν λαμβάνομεν πλέον εἰδήσεις παρὰ τῶν ἀντιπροσώπων μας, διότι ἀπηύδησαν γράφοντες καὶ ἀνωφελῶς καταγγέλλοντες διωγμοὺς καὶ μαρτυρολόγια. Σήμερον μόνον κατώρθωσα νὰ πληροφορηθῶ ὅτι οἱ λησταὶ εἰσῆλθον καὶ εἰς τὰς πόλεις διαρρηγνύοντες καὶ λεηλατοῦντες τὰ καταστήματα τῶν ὁμογενῶν· Οὕτω εἰς τὴν πόλιν Ἕρμπαα

τῆς ἐπαρχίας Νεοκαισαρείας, διαρρήξαντες ἓν κατάστημα ἑλληνικὸν ἀπεγύμνωσαν αὐτὸ καθ' ὁλοκληρίαν, ἀφαιρέσαντες τὴν περιουσίαν αὐτοῦ ὁλόκληρον. Εἰς τὸ χωρίον Καβὰκ διέρρηξαν τὸ κατάστημα τοῦ Ἰορδάνου Καδέμογλου, διαρπάσαντες ἅπαν τὸ περιεχόμενον αὐτοῦ.

Ἐκ τῶν περιφερειῶν Λαδίκ, Βεζὶρ-Κιοπρού, Τσόρουμ, Τοκάτης κτλ. δὲν λαμβάνομεν ἐπίσης εἰδήσεις, διότι ἀπηύδησεν καὶ ἀπηλπίσθη τέλεον ὁ Ἑλληνισμὸς μετὰ τὰς δύο ὁμαδὸν γενομένας σφαγάς, τὴν massacre rouge τῶν Ἀρμενίων καὶ τὴν massacre blanche τῶν Ἑλλήνων. Ὁμοιάζουσι πρὸς ἀγέλην κτηνῶν ἑτοίμην πρὸς σφαγήν, ἅτινα ἔντρομα καὶ συσσωρευμένα ἐπὶ τὸ αὐτὸ, βλέπουν καθ' ἑκάστην ἀποδεκατιζομένην ὑπὸ τῶν δημίων τὴν ποίμνην των καὶ ἀναμένουσιν ἐναγωνίως ἀπὸ ὥρας εἰς ὥραν νὰ συμμερισθῶσι τὴν τύχην τῶν ἀδελφῶν των....

Ἀπὸ δύο μηνῶν καὶ ἐντεῦθεν τὸ Κομιτάτον ἐξακολουθεῖ ἐξοπλίζον ὁλόκληρον τὸν πληθυσμὸν τῶν πόλεων καὶ τῆς ὑπαίθρου χώρας ἀπὸ θαλάσσης μέχρι τῶν ἐνδοτάτων τῆς Μ. Ἀσίας. Ἅπαντα τὰ κυβερνητικὰ πυρομαχικὰ καὶ ἐν γένει τὰ πολεμεφόδια διανέμονται καθ' ἑκάστην εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία ὅλης τῆς περιοχῆς Ἀμισοῦ, Πάφρας, Τσαρσαμπᾶ, Ὀρδοῦς, Κερασοῦντος κτλ.

Τὰ αὐτὰ συμβαίνουσι καὶ εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀνατολῆς. Οὕτω ἐν τῇ πόλει τῆς Σεβαστείας ὁ ἐκ τῶν ἐμπίστων τοῦ διὰ τὰ φρικώδη κακουργήματα διαβοήτου δολοφόνου Μουαβὶρ βέη, πρώην Βαλῆ „Σεβαστείας καὶ Ἰκονί-

ου, Σιβαζλῆ Εμίν Κεχαγιόγλου Χαλῆ βέης, ὁ ἐκεῖ ἀντιπρόσωπος τοῦ Κομιτάτου Γκανῆ βέης, ὁ Ἐμὶρ Βεϊόγλου Ἐμ βέης, καὶ Σακιρτῆζ Ζιτελὲρ καὶ Σία διανέμουν ἀναφανδὸν ὅπλα ἐντὸς τῆς πόλεως καὶ ἀνὰ τὰ χωρία, ἔνοπλοι εἰσερχόμενοι καὶ ἐξερχόμενοι, ἐξοπλίζουσι δὲ τὰς διοικήσεις Τοκάτης, Ἀμασείας, Μερζιφοῦντος, Ἔρμπαα, Λαδίκ κτλ. Ἐνώπιον τῶν νέων προετοιμασιῶν τῶν ἐξοπλισμῶν καὶ τῆς συστηματικῆς ὀργανώσεως, ἥτις διενεργεῖται μεθοδικῶς παρὰ τῷ τουρκικῷ λαῷ, ὁ ἑλληνικὸς λαὸς διατελεῖ ὑπὸ μεγάλην τρομοκρατίαν καὶ ἀγωνίᾳ ἐνώπιον τοῦ ἀγνώστου, πολλοὶ δὲ τῶν δυναμένων κατέφυγον ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ εἰς τὴν πόλιν μας καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ ἑτοιμάζονται πρὸς μετανάστευσιν. Καὶ ἔχουσι δίκαιον οἱ δυστυχεῖς ἄνθρωποι· εἶνε νωπαὶ αἱ μεγάλαι τοῦ ἔθνους πληγαί, αἵτινες δὲν ἐπουλώθησαν ἀκόμη, οὐδὲ δύνανται νὰ ἐπουλωθῶσιν. Οἱ φόνοι, αἱ λῃστεῖαι, αἱ ἀτιμώσεις καὶ αἱ βιαιοπραγίαι ἐκ μέρους τοῦ τουρκικοῦ λαοῦ εὑρίσκονται εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, αἱ ἀδικίαι, τὰ κακουργήματα καὶ αἱ δωροδοκίαι τῶν ὑποδιοικητῶν Πάφρας Χακκῆ βέη, Τσαρσαμπᾶ Ἀλῆ Γκαλὴπ καὶ ἄλλων, οἵτινες διενήργησαν τὰς ἀπελάσεις καὶ τὸν νοσφισμὸν τῆς περιουσίας τῶν ὁμογενῶν, οὐ μόνον δὲν ἐτιμωρήθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ θρασύτεροι γενόμενοι κατήντησαν οἱ ἀρχιλῃσταὶ τοῦ τόπου, ἡ μάστιξ, οἱ τύρανοι τῶν χριστιανῶν· Ἡ περιουσία τῶν χριστιανῶν εὑρίσκεται εἰς χεῖρας αὐτῶν, ἡ ζωή των εὕρηται ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς, ἡ τιμὴ τῶν γυναικῶν εἶνε ἕρμαιον τοῦ πρώτου τυχόντος, ἀσφάλεια ζωῆς, περιουσίας καὶ τιμῆς δὲν ὑφίσταται. Μόνον ἐν τῇ πόλει Ἀμισῷ ἀπηγχονίσθησαν 178 νέοι ὁμογενεῖς ἐν μέσῃ ἀγορᾷ, 210 χωρία ἐγένοντο παρανά-

λωμα τοῦ πυρὸς, 70,000 δὲ κάτοικοι τῶν χωρίων τῆς Ἀμισοῦ ἀπηλάθησαν καὶ διασκορπισθέντες εἰς τὰ τουρκικὰ χωρία νήστεις καὶ γυμνητεύοντες ἀπέθανον κατὰ 90% οἰκτρὸν θάνατον. Αἱ σχολαί μας περὶ τὰς 200 ἐκάησαν, αἱ ἐκκλησίαι μας περὶ τὰς 350 ἐσυλήθησαν καὶ ἐπυρπολήθησαν, οἱ βωμοὶ καὶ αἱ ἑστίαι μας, τὰ ὅσια καὶ ἱερά μας ἐβεβηλώθησαν, ὁ δὲ βίος ἡμῶν κατέστη ἀβίωτος...»

Τὴν 19 Ἰανουαρίου ἰ. ἔ. στρατιῶται ἐφόνευσαν τοὺς ἐκ Κερασοῦντος Χατζῆ Ἠλίαν, Περσέα Κ Ζαΐφογλου καὶ Χρῆστον Τσιγαρόγλου εἰς τὸ χωρίον Τσινέκ. Οὗτοι ἂν καὶ ἐδήλωσαν ὅτι παραδίδονται, οὐχ ἧττον ἐπυροβολήθησαν, καὶ ὁ μὲν Χρῆστος βληθεὶς θανασίμως ἀπεσύρθη καὶ ἐκρύβη εἴς τι μέρος ὅπου καὶ ἀπέθανεν, οἱ δὲ δύο ἄλλοι ζῶντες συλληφθέντες, ὀλίγον τι ἔξω τοῦ χωρίου ἐσφάγησαν, τὰς δὲ κεφαλὰς αὐτῶν ἐν ἀλλαλαγμοῖς οἱ στρατιῶται ἔφερον εἰς τὸ Τεκέ-Κιοϊ, ὅπου ἐπὶ 8 ὥρας τὰς εἶχον κρεμαμένας ἐνώπιον τοῦ καταστήματος τοῦ Προέδρου τοῦ Κομιτάτου τῆς Ἑνώσεως καὶ Προόδου Χατζῆ Ἀγᾶ Βέη. Τὰ σώματα τῶν φονευθέντων δὲν ἐπέτρεψαν νὰ ταφῶσιν, ἀλλὰ ἀφῆκαν νὰ γίνωσι βορὰ τῶν κυνῶν καὶ κοράκων. Διὰ τακριρίου κατήγγειλεν ὁ Μητροπολίτης Ἀμασείας τὸ κακούργημα πρὸς τὴν διοίκησιν, αὕτη ὅμως οὐδὲν ἔπραξε...

Κατ' ἔκθεσιν ἐκ Πάφρας, χρονολογουμένην ἀπὸ 22 Ἰανουαρίου, εἰς τὸ χωρίον Ἰσακλῆ, προάστειον τῆς πόλεως Πάφρας, ἐνῷ ἐτελεῖτο γάμος εἰς μίαν οἰκίαν, τοῦρκος ὀνομαζόμενος Σεριμὴν Ἰσμαὴλ ἐπυροβόλησεν ἐπανειλημμένως ἐκ τοῦ παραθύρου κατὰ τῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ εὑρισκομένων, ἐφόνευσε δὲ τὸν Λάζαρον Πρασάογλου,

ἐτῶν 25 καὶ τὴν κόρην Δέσποιναν Κατάογλου, ἐκ τοῦ χωρίου Καϊντάλαπα, ἐπλήγωσε δὲ τὸν Δημήτριον Πανόγλου, τὸν Γιοβὰν Παντελῆ καὶ μίαν ἄλλην κόρην. Ὁ δράστης συλληφθεὶς μετὰ δύο ἡμέρας ἀπελύθη, διότι δὲν ὑπῆρχον δῆθεν ἀποδείξεις, ἐνῷ οἱ εὑρισκόμενοι εἰς τὸ χωρίον τὸν ἀνεγνώρισαν, ἀντ' αὐτοῦ δὲ ἐφυλακίσθησαν οἱ πληγωθέντες.

Ἐπίσης κατ' ἔκθεσιν ἐκ Κάβζας του Ἀρχιερατικοῦ Ἐπιτρόπου, χρονολογουμένην ἀπὸ 22 Ἰανουαρίου, οἱ πρόσφυγες οἱ ἐπιστρέφοντες εἰς Πάφραν ἐφονεύοντο ὑπὸ τούρκων τοῦ χωρίου Σαρπὶν εἰς τὰ σύνορα τοῦ Καζᾶ Πάφρας, τὰ λείψανα τῶν φονευομένων ἐσουβλίζοντο καὶ ἐτοποθετοῦντο εἰς περίοπτα σημεῖα· Ἐδολοφονήθησαν δὲ ὁ Παναγιώτης Κ. Ἀναστάσογλου ἐτῶν 16, ἡ Κατίνα σύζυγος τοῦ Κυριακοῦ Ν. Ἀλέσογλου, ἀμφοτέρων ἐκ Καπού-Καγιᾶ, καιὸ ἐκ τοῦ χριστιανικοῦ χωρίου Τοχουλάρ, Ἀβέρκιος Παπᾶ Παρασκευάογλου. Μάρτυς τῶν δολοφονιῶν τούτων μόλις διασωθεὶς ὑπῆρξεν ὁ ἐκ Δονούζ-Ἀλὰν Σάββας Ἀντώνογλου·

Ἡ ἐκ τοῦ χωρίου Καπουκλῆ-Ἐσμὲ τοῦ Καζᾶ Βεζὺρ Κιοπροῦ νύμφη τοῦ ράπτου... μεταβαίνουσα εἰς Ἀμάσειαν πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ ἐν φυλακῇ διὰ πολιτικὰ αἴτια εὑρισκομένου συζύγου της ἀπήχθη ὑπὸ τῶν τούρκων τοῦ χωρίου Ἐσὲι-Βέη καὶ ὡδηγήθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Πὶρς Ἀχμέτογλου, ὅπου μετὰ τῶν ἐν τῷ χωρίῳ εὑρισκομένων ἐκ Βεζὺρ Κιοπροῦ ἀνακριτοῦ καὶ γραμματέως ὠργίασαν ἐπ' αὐτῆς, μεθ' ὃ εἰς ἀπόκρυψιν τοῦ κακουργήματός των ἐστάλη. αὕτη εἰς τὸ τμῆμα Ζεϊτουνλοὺκ μεταξὺ τῶν ἀγριωτέρων τούρκων...

Ἔκθεσις ἐκ Κάβζας ὑπὸ ἡμερομ. 28 Ἰανουαρίου

ἰ. ἔ. ἔγραφε: Προχθὲς Σάββατον περὶ τὴν 6ην ὥραν τῆς νυκτὸς τουρκιστὶ ὁ πολύαθλος μουλαζὶμ Μεμδοὺχ βέης μετὰ στρατοῦ οὐκ ὀλίγου περιέζωσε τὸ πολυπαθὲς χωρίον Κιοσρούφ, ἐν ᾧ ἐτελοῦντο δύο γάμοι· Ἐπετέθησαν κατὰ τῶν οἰκιῶν, ὅπου ἐτελοῦντο οἱ γάμοι μὲ μιδραλλιοβόλα, ἐπεδόθησαν εἰς βιαιοπραγίας καὶ λεηλασίας, ἔδειραν ἀνηλεῶς πάντας καὶ πρὸ πάντων τοὺς εὑρεθέντας εἰς τοὺς γαμους· Ἐφόνευσεν ἰδίαις χερσὶν ὁ Μεμδοὺχ τὸν πατέρα τοῦ νεονύμφου Ἰσαὰκ Καραμπατζάκογλου, καὶ ἀπεκόμισαν τὰ λάφυρα μετὰ τῶν ἵππων κομπάζοντες ἐπὶ τοῖς κατορθώμασι. Τὴν ἐπιοῦσαν ἐπέστρεψε καὶ πάλιν μετὰ τοῦ στρατοῦ του εἰς τὸ ἴδιον χωρίον καὶ περιέζωσε πάλιν αὐτό. Ἐκ τῶν δύο γάμων ὁ εἷς ἀπέστελλεν εἰς Κάβζαν τὴν νύμφην· ἐν Κάβζᾳ μὴ γνωρίζων οὐδεὶς οὐδὲν τῶν ἐν Κιοσροὺφ γεγονότων ἐξεκίνησεν μὲ ἁμάξας ὀκτὼ καὶ ἵππους ἕως 60 διὰ νὰ λάβουν τὴν νύμφην καὶ οὕτω ἔπεσαν καὶ αὐτοὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες εἰς τὴν παγίδα καὶ ἐπηκολούθησεν ἓν παιδαιμόνιον, ἐφυλάκισαν καὶ αὐτοὺς εἰς τοὺς σταύλους τῶν ζώων κτλ. Θρῆνοι δὲ καὶ κοπετοὶ καθ' ὅλον τὸ χωρίον, διότι ὁ κακοῦργος Μεμδοὺχ διέταξε νὰ τυφεκίσωσι τὸν παράνυμφον Βασίλειον Κιοσόγλου καὶ τὸν Κῶτσον Ν. Ἀντώνογλου.„

Τὴν 2 Φεβρουαρίου ἰ. ἔ. Τοῦρκοι συμμορῖται συλλαβόντες ἔξω τῆς Ἑρμπαας τοὺς ἀδελφοὺς Ἐλευθ. Καλαϊτζόγλου καὶ Στυλιανὸν, μετέφερον πρὸς σφαγὴν· κατώρθωσαν οὗτοι ἐν ὡρισμένῃ στιγμῇ καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν καὶ πυροβολούμενοι βροχηδὸν ὡς ἐκ θαύματος διεσώθησαν.

Τῇ 8 Φεβρουαρίου ἐκτελέσαντες τὴν στρατιωτι-

κὴν θητείαν των καὶ ἐπιστρέφοντες ἐξ Ἀγκύρας εἰς τὴν πατρίδα των. ἐντεῦθεν τοῦ Τσόρουμ ἐν Χατὰπ Μπουγὲζ. ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῶν Τούρκων τοῦ ρηθέντος χωρίου οἱ: Νικόλαος Π. Συμεὼν ἐκ Μερζιφοῦντος, Ἰωάννης Σεμερτζόγλους ἐκ Χατζήκιοϊ καὶ Σταῦρος καὶ ἕτερος ἐκ Κιοσροὺφ τῆς Κάβζας, τρεῖς δὲ ἐτραυματίσθησαν.

Τῇ 9 Φεβρουαρίου ὁ ἐν Μερζιφοῦντι διοικητὴς τῆς χωροφυλακῆς Μεμδοὺχ βέης, διαβόητος διὰ τὰς θηριωδίας του κατὰ τῶν Ἑλλήνων τοῦ Βεζὶρ Κιοπροῦ, ὁ φονεύσας ἐν παρατάξει διὰ μιᾶς βολῆς 18 Ἑλληνόπαιδας ἔξω τῆς περιφερείας αὐτοῦ, εἰσελθὼν εἰς τὸ χωρίον Κιοσρούφ τῆς ὑποδιοικήσεως Κάβζας ἐφόνευσε τὸν Ἰσαὰκ ἑξηκονταετῆ φιλήσυχον χωρικόν.

Τῇ 10 Φεβρουαρίου Τοῦρκοι εἰσελθόντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Χαραλάμπους Χρήστου ἐν τῷ χωρίῳ Τερπὶζ (Οἰνόῃ) ἀπεγύμνωσαν αὐτήν. Ἐκ τῶν συμμοριῶν ὅσαι ἐλυμαίνοντο τὰ μέρη ἐκεῖνα σπουδαιοτέρα εἶναι ἡ ἐκ τοῦ Τέρμε: Πὶτς Ἀχμέτ, ἀποτελουμένη ἀπὸ 150 κακούργους οἵτινες καθ' ἑκάστην λῃστεύουσι καὶ φονεύουσι τὰ ἐκεῖ ἐναπομείναντα λείψανα τῶν χωρίων.

Τῇ 13 Φεβρουαρίου παρὰ τὸ Κεσιλλοῦ ὁ πρώην φύλαξ τοῦ χωρίου Μεχμὲτ Πεχλιβάν, ἐνεδρεύσας ἐτραυμάτισε θανασίμως τὸν Χρῆστον Φώτογλουν, ὅστις ἐκπνέων ὡμολόγησεν εἰς τὸν ἐκεῖθεν διερχόμενον Χαρ. Ἀβραὰμ ἐκ Τσικοὺρ Γιατὰκ, ὅτι ὁ φονεὺς εἶνε ὁ ρηθεὶς τοῦρκος, διαμένων ἐν Ἀμισῷ ἀνενόχλητος.

Τῇ 14 Φεβρουαρίου ὁ ἐν Μερζιφοῦντι διαβόητος διοικητὴς χωροφυλακῆς ἐπιτεθεὶς μετὰ χωροφυλάκων καὶ λῃσταιταρτῶν κατά τινος γαμηλίου πομπῆς, ἥτις μετέ-

βαινεν ἀπὸ τὸ Χατζήκιοϊ (ὑποδιοικήσεως Ἀμασείας) εἰς τὸ χωρίον, προὐκάλεσεν 20 λεπτῶν συμπλοκήν, καθ' ἣν ἐτραυματίσθησαν τρεῖς τῶν χριστιανῶν.

Τῇ 17 Φεβρουαρίου δύο χριστιανοὶ ἐκ Κερεζλῆ τῆς Πάφρας μεταβαίνοντες εἰς τὸ χωρίον των ἐφονεύθησαν ἐν πλήρει ἡμέρᾳ πλησίον τοῦ χωρίου Τουρᾶ Σουγλάτς.

Τῇ 19 Φεβρουαρίου πέντε ὁμογενεῖς ἐκ Φάτσας, μεταβαίνοντες δι' ἀκατίων εἰς τὴν πατρίδα των, συνελήφθησαν ὑπὸ πειρατῶν πλησίον τοῦ Τσαρσαμπᾶ, οἵτινες συναπεκόμισαν 4 χιλιάδων λιρῶν ἐμπορεύματα. Οἱ πειραταὶ τὰ μεταφέροντα τουρκικὰ ἐμπορεύματα ἀκάτια δὲν ἔθιξαν ποσῶς, μετ' ἐπιμελείας ἐξετάσαντες ἂν τὰ ἐμπορεύματα ἦσαν χριστιανικὰ ἢ μουσουλμανικά.

Τῇ 20 Φεβρουαρίου ὁ μουκτάρης τοῦ χωρίου Τσιπρεὴλ (Ἕρμπας) Ἰωάννης συλληφθεὶς ἔξω τῆς πόλεως τὸ δεύτερον, καὶ ληστευθεὶς ἀπήγετο ὑπὸ τῶν τούρκων εἰς τὸ δάσος. Ὁ σύντροφός του ἐπυροβόλησε κατὰ τῶν κακούργων καὶ οὕτως ἐσώθη μὲν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν τὸ θῦμα, ἀλλὰ μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐκ τοῦ φόβου ἀπέθανε.

Τῇ 22 Φεβρουαρίου ὁ ἐκ Πλατάνων ἀρχηγὸς τῆς χωροφυλακῆς (ἐνΟἰνόῃ) Ὀσμὰν τσαοὺς ἔδειρεν εἰς τοὺς πόδας τὸν ἱερέα Λάζαρον.

Τὴν 23 Φεβρουαρίου ἐν τῷ ναχιὲ Σουνουσᾶ ἐν τῷ χωρίῳ Ἄρπα Δερεσῆ (ὑποδιοικήσεως Λαδὶκ) ἓξ χριστιανοὶ στρατιῶται ἐπιστρέφοντες ἐκ τῆς στρατιωτικῆς των θητείας ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῶν χωρικῶν μὲ πελέκεις.

Τῇ 24 Φεβρουαρίου οἱ Λαζοί, οἵτινες τὴν 28 Δεκεμβρίου 1919εἶχον εἰσέλθῃ εἰς Τσατὰλ Ἀρμούτκιοϊ ἐλῄστευσαν τὴν οἰκίαν τοῦ Παναγιώτου Σαμψουνλῆ καὶ ἀπέκοψαν τὸ οὖς του συνέλαβον τὸν Ἄνθιμον Βασιλείου καὶ διέ-

ταξαν αὐτὸν νὰ εἴπῃ εἰς τὸν ἴδιον νὰ ἑτοιμάσῃ δι' αὐτοὺς 1000 λίρας, ἄλλως θὰ τὸν φονεύσωσι.

Τῇ 25 Φεβρουαρίου ἑπτὰ ἔφιπποι χωροφύλακες συναντήσαντες παρὰ τὸ χωρίον Δερὲ Τσιφλὶκ (Ἕρπααι) πέντε ὁμογενεῖς, μεταβαίνοντας εἰς τὸ χωρίων αὐτῶν Τεκέ, ἐπυροβόλησαν κατ' αὐτῶν καὶ εἷς ἐξ αὐτῶν ἐφονεύθη.

Τῇ 27 Φεβρουαρίου δύο ὁμογενεῖς νέοι ἐκ Κιοὺρτ-Δερὲ τῆς Οἰνόης, ἐξορισθέντες εἰς τὸ χωρίον Κιρὲζ-Τεπέ, προσεκλήθησαν ὡς ὑπηρέται τοῦ Ἀγᾶ τοῦ χωρίου Ταγιάρ. Οἱ νέοι οὗτοι ἐγνώρισαν τὰ μυστικὰ τοῦ Ἀγᾶ καὶ ὅπως μὴ χρησιμεύσωσι ἡμέραν τινὰ μάρτυρες, ἀνέθεσεν εἰς αὐτοὺς νὰ φυλάττωσι δῆθεν τὴν οἰκίαν τοῦ υἱοῦ του Χασὰν ἀπὸ ἐνδεχομένην ἐπίθεσιν Ἀρμενίων. Ἀνύποπτοι οἱ δυστυχεῖς μεταβάντες ἐκεῖσε, ἐδολοφονήθησαν περὶ τὰ μεσάνυκτα.

Τῇ 1 Μαρτίου τὸν ἐκ τοῦ χωρίου Τσανκερῆς (Οἰνόη) ἱερέα Γεώργιον, ἐπιστρέφοντα ἐκ Ρωσσίας καὶ μεταβαίνοντα εἰς τὸ χωρίον του, συνέλαβον Τοῦρκοι καὶ ἀφοῦ τὸν ἔδειραν, ἀφήρεσαν καὶ 300 λίρας, ἃς ἔφερεν ἐκ τῆς ξένης.

Τῇ 3 Μαρτίου περὶ τὸ μεσονύκτιον ὁ υἱὸς τοῦ ἐν Οἰνόῃ ἀρχηγοῦ τῆς χωροφυλακῆς Φετχῆ, βιάσας τὴν θύραν τοῦ καφενείου Σάββα Μαβῆ, εἰσῆλθε καὶ ἐπυροβόλησε κατ' αὐτοῦ καιρίως, θανόντος μετ' ὀλίγας ἡμέρας.

Τῇ 5 Μαρτίου ὁ ἐκ τοῦ χωρίου τῆς περιφερείας Ἀμασείας Γιουχᾶ-Γιαπού Παπᾶ Μιχαὴλ μετέβαινε μετὰ τοῦ συντρόφου του Βασιλείου Παπᾶ Κυριακοῦ εἰς Μερζιφοῦντα, πλησίον ὅμως τοῦ χωρίου Ἄλαλα τοῦρκος ἔφιππος, ὁ ἐκ Κιὸρκ Κιοΐ Ἀχμὲτ Ἰμάμογλου, ἀφοῦ ἐλήστευσεν αὐτούς, πυροβολήσας διατρυπᾷ διὰ σφαίρας

τὸν Βασίλειον ἄνωθεν τοῦ δεξιοῦ μαστοῦ, ἐπυροβόλησε δὲ καὶ κατὰ τοῦ ἱερέως, ὅστις πεσὼν καὶ προσποιηθεὶς τὸν νεκρὸν ἐσώθη.

Τῇ 7 Μαρτίου εἰς τὸ χωρίον Ἐρσαντὴκ (Βεζίρ-Κιοπροῦ) συμμορία ἐξ 20 λησταντάρτων καὶ 10 στρατιωτῶν εἰσελθοῦσα εἰς τὸ χωρίον ἐζήτησεν ἄρτους παρά τινος γυναικός. Ἐπειδὴ δὲ αὕτη προσέφερεν εἰς αὐτοὺς ἐκ τοῦ ὑστερήματος αὐτῆς ἕνα μόνον ἄρτον, οἱ δὲ λησταντάρται ἤρχισαν νὰ ὑβρίζουν αὐτήν, ὁ σύζυγος αὐτῆς ἐξελθὼν ἐκ τῆς οἰκίας ἐπετέθη κατ' αὐτῶν· Μετὰ ταῦτα προσελθοῦσα ἐκ τῶν πέριξ ἐπικουρία μετὰ μυδραλιοβόλων καὶ πλεῖστοι ἐκ τῶν πέριξ τουρκικῶν χωρίων, ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ χωρίου καὶ ἐφόνευσαν τὸν ἱερέα Γεώργιον καὶ 14 γυναικόπαιδα.

Τῇ 8 Μαρτίου ὁ ἐκ Μπὰς Ἀλὰν τοῦ Καβὰκ διαβόητος κακοῦργος ληστὴς Κασὶκ Μεχμὲτ μεταβὰς μετὰ τῶν ἑταίρων του εἰς τὸ χωρίον Σουλουτζὰκ Πιτζιντζὶκ ἐφόνευσε τὸν Ἀναστάσιον Κυριάκογλουν, τὸν Δημήτριον Γεωργίου, τὸν Ἰωάννην Κωνσταντίνου, τὸν Κωστὴν Γεωργίου καὶ τὸν Πανίκαν Βασιλείου, ἀφοῦ προηγουμένως ἐλήστευσε τὰ χρήματα καὶ φορέματά των, διέπραξε δὲ καὶ ἄλλους φόνους γνωστοὺς εἰς τὰ πέριξ χωρία, ἀναχωρῶν δὲ ἐκτύπησε τὴν Σοφίαν Ἀνέστη Παντέλογλου τόσον ἐπικινδύνως εἰς τὸ κρανίον, ὥστε τὴν ἐπαύριον αὕτη ἀπέθανε· Τὸν τοιοῦτον κακοῦργον εὑρισκόμενον εἰς χεῖρας τῆς ἀρχῆς κατήγγειλεν ἐπισήμως ὁ Μητροπολίτης Ἀμασείας· ἀλλ' ὁ Μουτεσαρίφης μηδεμίαν δοὺς προσοχὴν εἰς τὴν καταγγελίαν ταύτην, τὸν ἀπέλυσε χωρὶς νὰ ἐξετάσῃ ἢ νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης.

Τὴν 9 Μαρτίου ἐν τῷ χωρίῳ Μουρσὰλ (Κάβζας)

οἱ Τοῦρκοι ἐφόνευσαν τοὺς ἐν Τερετζὶκ Ἰωάννην Ἐλευθερίου καὶ Φίλιππον Σάββα.

Τὴν 10 Μαρτίου ὁ Γεώργιος Ι. Χαραλαμπάσογλου ἐξ Ὀρδοῦ, ἐργαζόμενος εἰς τὸ τουρκικὸν χωρίον Τσιβρίλ, ἔστειλε τὸν ὑπάλληλόν του Παῦλον Ἰωάννου Τσεματζόγλου εἰς Ἀμισὸν δι' ἐργασίαν, ὁπότε ὁ τελευταῖος οὗτος συλληφθεὶς ἔξω τοῦ χωρίου ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν ἐκεῖ ἀποσταλέντων κακούργων.

Τῇ 12 Μαρτίου οἱ χωροφύλακες τοῦ Τεκέκιοϊ συνέλαβον εἰς τὸ Ἀδρεάντων δύο χωρικοὺς ἀπὸ τὸ Τσάμαλαν φυγοστράτους, καθὰ ἰσχυρίζοντο· Ἀλλ' ἀντὶ νὰ τοὺς μεταφέρωσι ζῶντας εἰς τὸ Διοικητήριον, τοὺς ἔσφαξαν ὡς πρόβατα καὶ ἔφερον τὰς κεφαλάς των μετὰ τυμπάνων εἰς τὸ Τεκέκιοϊ.

Τὴν 13 Μαρτίου ἐκ τοῦ χωρίου Καρατζάκιοϊ τῆς Σινώπης παρουσιάσθησαν γυναῖκες μεμωλωπισμέναι καὶ τὰς κεφαλὰς τετραυματισμέναι, περιγράφουσαι διὰ τῶν μελανωτέρων χωμάτων τὰ βασανιστήρια, ὅσα ὑφίσταντο παρὰ τῶν χωροφυλάκων εἰς ἐπίμετρον τῶν στερήσεων καὶ κακουχιῶν αὐτῶν μετὰ τὴν ἐκ τῆς ἐξορίας ἐπιστροφήν. «Γκιαούρηδες, ἀκόμη ζῆτε, εἰς ἕνα βράδυ μέσα σᾶς καθαρίζομεν», ἦσαν ἀπαντήσεις τῶν Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων εἰς τοὺς δυστυχεῖς ραγιάδες.

Τῇ 14 Μαρτίου τοῦρκοι εἰσελθόντες εἰς τὸ χωρίον Τχκρὰνδίζγ ἐν ὥρᾳ νυκτὸς, συνέλαβον δύο χριστιανοὺς τοῦ χωρίου καὶ ἐξηφάνισαν αὐτούς.

Τὴν 15 Μαρτίου τὸν ἐκ τοῦ χωρίου Πουλαμὰν (Φάτσας) ὁμογενῆ Γεώργιον ἐφόνευσαν ἐντὸς τοῦ μύλου του μὲ σκοπὸν νὰ κληρονομήσωσι καὶ τὸν μῦλον καὶ τοὺς ἀγρούς του, τοὺς ὁποίους εἰργάζοντο ὡς ἰδιοκτησίαν των κατὰ τὴν ἐξορίαν τοῦ νομίμου κατόχου·

Τῇ 16 Μαρτίου ἐκ τοῦ χωρίου Τσιγγὶρ, τρεῖς χριστιανοὶ ἐρχόμενοι εἰς Ἀμισὸν, συνελήφθησαν καθ' ὁδὸν ὑπὸ τῶν τούρκων καὶ κατεκρεουργήθησαν. Οἱ χριστιανοὶ τοῦ χωρίου Ταγγαρλοῦ περισυλλέξαντες αὐτοὺς εἰς τὸ χωρίον των εἰδοποίησαν τὰ γυναικόπαιδα, χήρας καὶ ὀρφανὰ, ἅτινα μετὰ θρήνων μετέφεραν αὐτοὺς καὶ ἔθαψαν εἰς τὸ χωρίον των. Οἱ φονευθέντες ὠνομάζοντο Νικ. Σαμλόγλου, Ἀρχάγγελος Σαμλόγλου καὶ Σάββας Ταχτατζῆς (14 ἐτῶν).

Τῇ 18 Μαρτίου μεταξὺ τῶν τουρκικῶν χωρίων Κιρλὴ καὶ Ἐμιρλὴ ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῶν τούρκων τέσσαρες ὁμογενεῖς ἐκ τοῦ χωρίου Καρακωσταλάρ: ὁ Κωνσταντῖνος Καρακάσογλου, Κωστῆς Δημητρίου, Παῦλος Παπάζογλους καὶ ὁ Ταραχτσῆς γαμβρὸς Χατζῆ Λαζάρου.

Τῇ 20 Μαρτίου ἐν τῷ τουρκικῷ χωρίῳ Τσολὰχ τῆς ὑποδιοικήσεως Λαδὶκ (Ἀμασείας) ἐφόνευσαν οἱ κακοῦργοι ἓξ γυναῖκας χριστιανάς.

Τῇ 24 Μαρτίου παρὰ τὸ τουρκικὸν χωρίον Τσακαλῆ οἱ τοῦρκοι ἐφόνευσαν τὸν υἱὸν τοῦ Κοσμᾶ ἐκ Καρατζὰμ (20 ἐτῶν) καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Παύλου (18 ἐτῶν) ἐκ τοῦ ἰδίου χωρίου, τὸν μὲν ἕνα διὰ σφαίρας, τὸν δὲ ἕτερον ἔσφαξαν διὰ μαχαίρας.

Τῇ 25 Μαρτίου πλησίον τοῦ τουρκικοῦ χωρίου Ἀχουρλοῦ ἐφόνευσαν συλλαβόντες καθ' ὁδὸν τοὺς ἐκ τοῦ χωρίου Τομοὺζ Ἀγλῆ: Γ. Φιλιππόσογλου καὶ Ἀπ. Μουχτάρην. Ἡ συμμορία εἶχεν ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Λαζὸν Μεχμὲτ, ἐλῄστευσε δὲ περὶ τὰ 30 γυναικόπαιδα διελθόντα ἐκεῖθεν, ἀφαιρέσασα φορέματα, χρήματα καὶ πᾶν ὅ,τι εἶχον μεθ' ἑαυτῶν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐν τῷ χωρίῳ Καδεδῆ ὁ Χατζῆ Μεχ-

μὲτ Τσαοὺς ὀγλοῦ μετὰ τῶν ἑταίρων του καὶ τῶν χωροφυλάκων τοῦ Τεκέκιοϊ συνέλαβεν ἐν ὥρᾳ νυκτὸς τοὺς ἐκεῖ ἐργαζομένους ἐκ Τσινὶκ Χρῆστον Παπάζογλου (13 ἐτῶν), Κυριάκον Γεωρίκα (46 ἐτῶν), Θεοχάρην Μουμτζῆ, Κωστῆν Τέρμελην (25) καὶ τρεῖς καλαϊτζῆδες. Καὶ ὁ μὲν Θεοχάρης καὶ εἷς καλαϊτζῆς ἐδραπέτευσαν, οἱ δὲ ἄλλοι ἐφονεύθησαν.

Τῇ 26 Μαρτίου Τοῦρκοι περὶ τοὺς 50 ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Κοὺρτ Μεχμὲτ ὀγλοῦ Ρετζὲπ ἐπολιόρκησεν εἰς τὰς 3 τῆς νυκτὸς τὸ ἐκ 10 οἰκιῶν ἀποτελούμενον χωρίον Κερτσεμπέ, ἡμίσειαν ὥραν ἀπέχον τῆς Ἀμισοῦ· Ἐν πρώτοις ἐπολιόρκησαν τὴν οἰκίαν τοῦ δεκαπενταετοῦς νέου Ι. Βασιλείου, ὅστις ἐπὶ 3 1)2 ὥρας ἐπολέμει γενναίως κατὰ τῶν ὀρδῶν τούτων, χωρὶς νὰ παραδώσῃ εἰς τοὺς κακούργους τὴν ἑστίαν του. Ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ ἐξελθὼν τῆς οἰκίας του ὁ Χρ. Τριανταφυλλίδης ὅπως βοηθήσῃ τὸν κινδυνεύοντα συμπολίτην του ἐφονεύθη, ἡ δὲ σύζυγός του Παρθένα καὶ Λάζαρος Βασιλείου ἐτραυματίσθησαν καιρίως.

Τῇ 31 Μαρτίου ἐξελθόντες ἐκ τοῦ χωρίου Κηζὴλ-Κεὸλ ὅπως ἔλθωσιν εἰς Ἀμισὸν ὁ Χαράλαμπος Γεωργιάδης, διδάσκαλος, ὁ Γεώργιος Ἠλία Τσινόγλου, ὁ υἱὸς τοῦ Χατζῆ Παναγιώτου (17 ἐτῶν), καὶ ὁ Ἀναστάσιος Τομπούλης, συλληφθέντες παρὰ τὸ Ἰντζε Σοῦ ὑπὸ τῶν τούρκων ἐφονεύθησαν.

Τῇ 7 Ἀπριλίου μετέφερον εἰς Ἀμάσειαν τὰ πτώματα δύο Ἑλλήνων στραγγαλισθέντων ἐπὶ τῆς μεγάλης ὁδοῦ Βαγδατίου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐπολιόρκησαν τὸ χωρίον Τοσοὺζ τῆς Ἀμασείας περὶ τοὺς διακοσίους λῃσταντάρται τῶν

πέριξ χωρίων συνηνωμένοι μετὰ χωροφυλάκων φονεύσαντες τέσσαρας χωρικοὺς καὶ ἐξαφανίσαντες παιδία τινὰ σκορπισθέντα ἀνὰ τὰ ὄρη.

Τῇ 3 Ἀπριλίου ὁ αἰχμάλωτος μικτάρης Κεσιλὶ Χαράλαμπος ὡς μὴ δυνηθεὶς νὰ εὕρῃ τὸ ποσὸν τῶν 1000 λιρῶν, ὅσας ἐζήτουν παρ' αὐτοῦ οἱ ἀπαγαγόντες αὐτὸν τοῦρκοι λησταί, ἐφονεύθη τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα ἐν τῷ χωρίῳ Βέη-Μπουνάρ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ληστρικὴ συμμορία ἐπολιόρκησε τὸ χωρίον Κηπλῆ, ἀφοῦ δὲ κατώρθωσαν νὰ εἰσέλθωσιν εἰς αὐτὸ ἐφόνευσαν τὸν Χαρ. Στεφάνου ἡλικίας 50 ἐτῶν καὶ τὸν Μιλτιάδην 15 ἐτῶν, τῶν ὁποίων ἀπέκοψαν τὰ ὦτα καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς κατεκρεούργησαν, ἥρπασαν δὲ ἀκολούθως τὰ ὑποζύγια, σκεύη καὶ φορέματα τοῦ χωρίου καὶ ἀπῆλθον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ πέραν τοῦ Καβὰκ παρὰ τὸ Οὖτς Χὰν ἐφόνευσαν ἕνα χριστιανὸν ἐρχόμενον εἰς τὴν Ἀμισὸν ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ.

Τῇ 5 Ἀπριλίου, ἐνῷ μετέβαινον ἐκ Πάφρας εἰς Ἀλατζὰμ ὁ ἁμαξηλάτης Κυριακὸς μὲ ἐπιβάτας, εἰς τὴν γέφυραν τοῦ Τσουτζοὺκ Μπουγὰν ἐνεφανίσθησαν 10 ἔνοπλοι τοῦρκοι· ὁ ἁμαξηλάτης ὅπως ἀποφύγῃ τὸν κίνδυνον ἐδραπέτευσε μετὰ τῆς ἁμάξης του, ἀλλ' οἱ τοῦρκοι πυροβολήσαντες κατὰ τῆς ἁμάξης ἐφόνευσαν τὴν Ἑλένην, σύζυγον τοῦ ράπτου Νικολῆ ἐξ Ἀλατζάμ.

Τῇ 9 Ἀπριλίου παρὰ τὸ τουρκ. χωρίον Τσακὶρ Ἀλὰν (Κάβζας) τουρκικὴ συμμορία ἐφόνευσε τὴν ἐκεῖθεν διερχομένην Σοφίαν ἐκ Σουλεϊμὰν-Κιοϊ, νύμφην τοῦ Βασιλείου Μπαϊράμογλου.

Τῇ 14 Ἀπριλίου πλησίον τοῦ Καταμοὺτ περὶ τοὺς

50 στρατιῶται καὶ λησταντάρται συνελάμβανον τοὺς ἐκ τῆς κεντρικῆς λεωφόρου διερχομένους· Ἐκ τῶν συλληφθέντων ὁ ἐξ Ὀμὲρ Γκιολοῦ Ἀναστάσιος Βασίλογλους ἐπὶ ἑπταετίαν διατελέσας στρατιώτης καὶ πρὸ μηνὸς ἐπανελθὼν ἐκ τῆςστρατιωτικῆς θητείας του, ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν. Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ εἰς τὴν θέσιν Τσετσοὺκ Μπογιὰν ἐφονεύθη ὁ ἐξ Ἐγγὶς Τεπὲ (Πάφρας) Κυριάκος, γαμβρὸς τοῦ Ποχοῦ Παράς.

Τῇ 15 Ἀπριλίου ἐν Τσικοὺρ Ἀλὰν (Κάβζας), ἀφοῦ ἐφόνευσαν τὸν Παῦλον Κοτζᾶ Μπιγίκογλουν, ἔθεσαν τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἐπὶ πασσάλου καὶ ἠσκοῦντο περὶ τὴν σκοποβολήν.

Τῇ 17 ἐν Πεκερλῆ (Ἀλατζὰμ) ἐφόνευσαν μίαν χήραν ἐγκαταλείψασαν τέσσαρα ὀρφανὰ ἀνήλικα.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἐνῷ ἐπέστρεφεν εἰς τὸ χωρίον του ἐκ Πάφρας ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Ὄρμανος Ι. Ἀναστασίου, συμμορία δεκαπενταμελὴς ἐφόνευσεν αὐτόν.

Τῇ 16 περὶ τοὺς 200 ἔνοπλοι πυροβολοῦντες καθ' ὅλων τῶν περὶ τὸ χωρίον Σέπιτζα ἑλληνικῶν χωρίων, ἐφόνευσαν ἐν Σέπιτζε τὸν ἐξ Ἰνδζὲ Κερὶς Ἡλίαν Ὀξούζογλουν ἐμπορευόμενον εἰς τὰ καπνά.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ἐν Ἔρμπαα, ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, ἐν τῷ κέντρῳ τῆς πόλεως ὁ Ἰάκωβος ὁπλαρχηγός, ὅστις μετὰ τὴν ἀνακωχὴν παρεδόθη εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ ἀφέθη ἐλεύθερος, ἐνῷ μετέβαινεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Χ. Κοτζαμανίδου, προσβληθεὶς ὑπὸ σφαιρῶν ἔπεσεν ἄπνους· Οἱ πυροβολήσαντες ἦσαν ὁ Κιουρκτσῆ Οὐζεὶρ, ὁ Κοὺρτ Χασὰν καὶ ὁ Πουγαμαλὴ Ἀλησιάν.

Τὴν 19ην ὁ ἐν Ἀσαρτζὴμ Ὀνμπασης Σαρῆ Μεχμὲτ, ἀποσπασματάρχης τῆς χωροφυλακῆς, προσεκάλεσε δῆθεν δι' ἐργασίαν τὸν ἐν Καραμοὺχ Ν. Χατζῆ Σάββαν, ὅστις

παραλαβὼν τὸν ἐκ Τεκὲ Κιοϊ διδάσκαλον Λάζαρον μετέβη πρὸς αὐτόν. Εὗρον δὲ πλησίον αὐτοῦ ἐνόπλους γνωστοὺς κακούργους τούρκους· κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτῶν, ἓν τέταρτον τῆς ὥρας μακρὰν τοῦ σταθμοῦ ἐπυροβολήθησαν, καὶ ὁ μὲν διδάσκαλος ἐφονεύθη, ὁ δὲ Νικόλαος ἐσώθη διὰ φυγῆς.

Τῇ 22 ληστρικὴ συμμορία πλησίον τοῦ Καβατζὴκ συνέλαβε τρεῖς ὁμογενεῖς, συμπαραλαβοῦσα δὲ καὶ τοὺς ἵππους των ἀπήγαγεν εἰς ἄγνωστον διεύθυνσιν καὶ ἐξηφάνισεν αὐτούς·

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ συμμορία 25 Λαζῶν καὶ ἐντοπίων, εἰσελθοῦσα εἰς τὸ τουρκικὸν χωρίον Κουστσιλὰρ (Πάφρα) συνέλαβε τοὺς ἐν τῷ χωρίῳ ἐργαζομένους ὁμογενεῖς, Ἐλευθ. Παράσογλουν ἐκ Τεκεντζήκ, Ἰσαὰκ Δανιήλογλουν καὶ Καλλίνικον Ἰακὼβ καὶ ἐξηφάνισεν αὐτούς.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ συμμορία ἐκ Λαζῶν καὶ Τουρκαλβανῶν ἐπετέθη κατὰ τοῦ χωρίου Ἐγγὶς Τεπὲ (Πάφρας)· τὰ γυναικόπαιδα διεσκορπίσθησαν, οἱ δὲ κακοῦργοι, ἀφοῦ ἀπεγύμνωσαν τὰς οἰκίας, ἐφόνευσαν τοὺς μὴ δυνηθέντας νὰ δραπετεύσωσι Κύριλλον Δεμιρτζῆν, Ἀλέξ. Κεσσελῆν, Κωστῆν Παπαϊωάννου, Στυλιανὸν Μιχαήλογλου καὶ Χαράλαμπον ξυλουργὸν ἐξ Ἰνεπόλεως·

Τῇ 23 παρὰ τὸ Καβατζὴκ (Ἀμισοῦ) ἑτέρα συμμορία, παρουσίᾳ τῶν ἀπαθῶς θεωμένων στρατιωτῶν, τεταγμένων ὡς φυλάκων τῆς λεωφόρου, ἀπήγαγον καὶ ἐθανάτωσαν τοὺς ἐκ τῆς ἐπαρχίας Χαλδίας γανωτὰς Γ. Θεοδώρου, Γ. Σάββα καὶ Χρῆστον Παναγιώτου.

Τῇ 25 ἑτέρα συμμορία ἐπιτεθεῖσα κατὰ τοῦ χωρίου Πετὲς (Πάφρας) ἀπεγύμνωσε τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀποστόλου Σαγήρογλου· ἀπαγαγοῦσα δὲ αὐτὸν εἰς τὰ

ὄρη ἐξηφάνισε. Τὰ λῃστευθέντα εὑρέθησαν ἐν ταῖς οἰκίαις τῶν 'Οφλοῦ Ζαδὲ Ριζᾶ, Ταχὴρ 'Αγᾶ Ζαδὲ, Χατζῆ βέη Κέρζελη 'Ογλοῦ Μουσταφᾶ καὶ Κιὸρ Ρετζὲπ, οἵτινες συλληφθέντες ἀπελύθησαν.

Τῇ 26 οἱ χωρικοὶ τοῦ Σηρὰ Κετζὶρ (Λαδὶκ) καὶ ἄλλων χωρίων μεταβαίνοντες εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ Λαδὶκ, μεταξὺ τῶν τουρκικῶν χωρίων Καμὶτ-κιοϊ καὶ Κιοτζὲ Κιοϊ περιέπεσαν εἰς ἐνέδραν δωδεκαμελοῦς τουρκικῆς συμμορίας ἐφονεύθη ὁ ἐκ τῶν ταξειδιωτῶν Πανίκας Τομανκόζογλου.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρα ἑτέρα τουρκικὴ συμμορία συνέλαβε τὸν ἐκ τοῦ χωρίου Λεγκερλῆ (Μπάφρας) Στυλιανὸν Μποδόσογλουν καὶ ἀπήγαγεν εἰς τὰ ὄρη. Μετά τινας ἡμέρας εὑρέθη τὸ σῶμά του πλησίον τοῦ χωρίου Σούρμελη, πλησίον δὲ εὑρέθη τὸ πτῶμα καὶ ἄλλου τινὸς ἀγνώστου ἕλληνος· εἶχον σφάξῃ ἀμφοτέρους καὶ ἔθεσαν τὰς κεφαλὰς αὐτῶν ὑπὸ τὰς μασχάλας των.

Τῇ 20 ἐνῷ μετέβαινεν ἐκ Κάβζας, ὅπου κατοικεῖ, εἰς τὸ χωρίον του, συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς γυναικός του ὁ ὁπλαρχηγὸς Πὶτς Βασίλης, ὁ παραδοθεὶς μετὰ τὴν ἀνακωχὴν εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ ἰδιωτεύων, ἔπεσεν εἰς ἐνέδραν τουρκικῆς συμμορίας παρὰ τὸ χωρίον Σιβρῆ Κλισὲ, καὶ ἡ μὲν σύζυγός του ἐφονεύθη, αὐτὸς δὲ ἐσώθη.'Επιστρέψας δὲ εἰς Χάβζαν καὶ καταγγείλας τὸ ἔγκλημα συνελήφθη καὶ ἐρρίφθη εἰς τὰς φυλακάς.

'Ο Μητροπολίτης 'Αμασείας ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18 Μαΐου ἔγραφε: Τὸ κακὸν ἐξακολουθεῖ καὶ κατὰ τὸν μῆνα Μάϊον· λῃστεῖαι, ἀπαγωγαὶ, φόνοι καὶ τρομοκρατία κατήντησαν πλέον συνήθη φαινόμενα, οἱ Λαζοὶ ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Κυβερνήσεως ἀποβιβάζονται εἰς τὰ πέριξ τῆς 'Αμισοῦ καὶ ἑτοιμάζονται εἰς σφαγὴν τῶν χρι-

στιανῶν. Ὁ τόπος ἐπληρώθη κακούργων, οἱ τοῦρκοι τῶν πόλεων, τῇ γνώσει τῆς Κυβερνήσεως, ὀργανοῦνται καὶ διευθύνουσι τὰς συμμορίας, οἱ συμμορῖται ἐλεύθεροι περιφέρονται εἰς τὰς πόλεις, τὰς δὲ νύκτας φεύγουσιν εἰς τὰ ὄρη, λεηλατοῦσι καὶ καταστρέφουσι, καὶ ἀνενόχλητοι ἐπιστρέφουσιν ὅπως λάβωσι νέας ὁδηγίας καὶ ἐκτελέσωσι νέα ἀνδραγαθήματα...»

Περὶ τὰς ἀρχὰς Αὐγούστου ἰ· ἔ. στρατὸς μετὰ λῃσταντάρτων ἐπετέθη κατὰ τοῦ χωρίου Κουλουτζάλα, τὸ ὁποῖον ἐλεηλάτησε κυριολεκτικῶς μέχρι καὶ τῶν ἐλαχίστων. Ὁμοία ἐπίθεσις ἐγένετο τῇ 8 τοῦ ἰδίου μηνὸς καὶ κατὰ τοῦ χωρίου Τεκνετζίκ.

Τῇ 22 τοῦ ἰδίου μηνὸς ὁ ἐκ Κηζὴλ Γιὸλ Παῦλος Παναγιώτογλου μεταβαίνων ἐξ Ἀμισοῦ εἰς τὸ χωρίον του ἐλῃστεύθη εἰς τὸ Ἰντζὲ Σοῦ ὑπὸ τῆς συμμορίας τοῦ Μεχμὲτ ἐφένδη καὶ ἐφονεύθη. Ἕνα τῶν συλληφθέντων κακούργων ἡ διοίκησις ἀπέλυσε τῇ ἐπεμβάσει τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς συμμορίας ταύτης.

Τῇ 5 Σεπτεμβρίου ἰ· ἔ. ὁ τοῦρκος ποιμενόπαις τοῦ ἐξ Ἀλατζὰμ Πεσὴμ Τσαοὺς ἐφόνευσεν ἔξωθεν τοῦ Ἀλατζὰμ (εἰς τὴν θέσιν Ζεϊτουνλοὺκ) τὸν ὁμογενῆ ποιμενόπαιδα, ἔγγονον τοῦ Γιοβάνη Χατζῆ Πατζαναγῆ.

Τῇ 10 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς χωρικοὶ τῶν χωρίων Ἀλὰν καὶ Σερνὶτς μεταβαίνοντες εἰς Λαδὶκ ἐλῃστεύθησαν. Ἐκ τούτων τρεῖς ἐκ τοῦ χωρίου Ἀλὰν καὶ μία κορασὶς ἀπήχθησαν, εὑρέθησαν δὲ κατόπιν οἱ μὲν ἄνδρες δεδεμένοι ὁμοῦ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας καὶ ἐρριμμένοι εἰς λάκκον, ἡ δὲ κορασὶς ἔφερε τραῦμα διαμπερὲς κάτωθεν τῶν ὤτων. Ἡ χωροφυλακὴ οὐδὲν ἔπραξε πρὸς καταδίωξιν καὶ τὴν σύλληψιν τῶν κακούργων.

Τῇ 22 τοῦ ἰδίου μηνὸς μέγι ἱστιοφόρον, μεταφέρον καπνὰ ἐξ Ἀλάτζαμ καὶ ἀρκετοὺς ἐπιβάτας, ὑπέστη ἐπίθεσιν ἐκ μέρους Λαζῶν, οἵτινες ἐλήστευσαν τὸ ἱστιοφόρον. Αἱ ζημίαι ἀνέρχονται εἰς 6 χιλιάδας λιρῶν.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ μηνὸν ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Τουσζούζ-κιοΐ Σάββας Παύλου καὶ ὁ ὑπηρέτης του ἐπιστρέφοντες ἐκ τοῦ μύλου των εἰς τὰ ἴδια ἐφονεύθησαν ὡς ἐπίσης καὶ ὁ Πορλίκας Παπάζογλους καὶ ὁ υἱός του Λάζαρος.

Τῇ 8 Φεβρουαρίου 1920 οἱ ἐκ Ταφλὰν Κιοΐ καταγόμενοι Παπᾶ Νικόλαος, Ἑλένη Κωνστ. Ταστζόγλου, Παρασκευὴ Ἠλία Κεσκίν, Λάζαρος Κυριάκογλους καὶ ἡ σύζυγός του Μαρία ἀνεχώρησαν ἐξ Ἀμισοῦ ἐπιστρέφοντες εἰς Ταφλάν-κιοΐ. Καθ' ὁδὸν ἐφονεύθησαν ὑπὸ τουρκικῆς συμμορίας. Τὰ σώματα μόνον τῶν τεσσάρων εὑρέθησαν καὶ ταῦτα φρικωδῶς κατεκρεουργημένα.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐφονεύθησαν 15 ὁμογενεῖς ἐκ τῶν χωρίων Ζάνας καὶ Φουντουκλῆ τῆς Ἀμασείας καὶ τῶν χωρίων Κήσικ Χαρμὰν, Ἴλετζε καὶ Φερὶζ Δὰγ τῆς ὑποδιοικήσεως Ἕρμπαας. Οἱ ἐκ Ζάνας φονευθέντες εἶνε πέντε: ὁ Σάββας Χατζῆ Γιοβάνογλου, ὁ Γρηγόριος Ζώναλης καὶ ἡ σύζυγός του, ὁ Γιάννης Δαβουλτσίογλου, καὶ εἷς τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα δὲν ἐγνώσθη. Οἱ δράσται ἀνῆκον εἰς τὴν συμμορίαν τοῦ ἐκ τοῦ τουρκικοῦ χωρίου Γηχηλγάν: Μολᾶ Μπεκίρ.

Τῇ 25 Μαρτίου οἱ ἐκ τοῦ χωρίου Φάτσαρα Δημήτριος Γρηγορίου Ἀπαζόγλου καὶ Στέφανος Γεωργίου Ἀπαζόγλου καὶ οἱ ἐκ τοῦ χωρίου Χατζῆ βέη Κυριάκος Παντελήογλου, Σάββας Σ. Σαρηπαράογλου καὶ Σάββας Σεκὶρ Λάμπη ἐφονεύθησαν ὑπὸ τούρκων τοῦ χωρίου Ἰν-

πάτ εἰς δεκάλεπτον ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς πόλεως Ἕρμπαας, ἔνθα μετέβησαν πρὸς ἀγορὰν ὀψωνίων.

Τὴν 4 Μαΐου ἰ. ἔ. ἐξηφανίσθη ὁ ἐν Τεκὲ κιοϊ διαμένων Ἀλέξανδρος Μαματίδης. Ἀργότερον ἐξηκριβώθη ὅτι ἐνέπεσεν εἰς ἐνέδραν Λαζῶν καὶ ἐφονεύθη.

Τῇ 15 Μαΐου οἱ τοῦ χωρίου Καρυμπουνὰρ (Μπάφρας) Κων)τῖνος Γιοβάνογλους, Ἐλευθέριος Δημήτρογλου, Νικόλαος Χρύσογλους, Ἐφραὶμ Φωτ. Κιοσεκεχαγιᾶ καὶ Παρασκευᾶς Δεμιρτζόγλους ἐρχόμενοι ἐκ Μερζιφοῦντος ὑπέστησαν ἐπίθεσιν πλησίον τοῦ τουρκικοῦ χωρίου Τσὰλ (ὑποδιοικ. Κιοπροῦ). Ἐκ τούτων οἱ τρεῖς πρῶτοι ἐφονεύθησαν καὶ οἱ δύο τελευταῖοι ἐπληγώθησαν·

Τῇ 15 Ἰουνίου ἐστραγγαλίσθη ἐν τῇ φυλακῇ τοῦ Ἀλάτζαμ ὁ ἐκ τῶν προκρίτων Τσόρουμ Ἄστος Οὐρακτζόγλου.

Τῇ 6 Ἰουλίου τοῦρκοι λῃσταντάρται ἐφόνευσαν τὸν ΓιωρίκανΓεωργ. Ξενήτογλου καὶ τὸν Ἰάννην Ἀμανέτογλου ἐκ τοῦ χωρίου Γιὰγ Πασᾶν.

Τῇ 16 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ μουχτάρης τοῦ χωρίου Κοτζὰ Δὰγ Λάζαρος Ἀρμητζόγλου ἐπιστρέφων εἰς τὸ χωρίον αὐτοῦ ἐν συνοδείᾳ δύο λαζῶν ἐκ τοῦ γειτονικοῦ χωρίου Κιόσελι ἐξηφανίσθη μεταξὺ τῶν τουρκικῶν χωρίων Κιόσελι καὶ Κιρλήμ.

Τῇ 18 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἑπτὰ Λαζοὶ ἀπήγαγον καὶ ἐφόνευσαν παρὰ τὴν θέσιν Ἐσκῆ Κλισὲ τοὺς ἐκ τοῦ χωρίου Χρύση (τῆς Μπάφρας) Παναγιώτην Χατζῆ Γεωργίου καὶ τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ Κυριακὸν Καρᾶ Δεμιρτζόγλου. .

Τῇ 19 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς στρατιῶται ἐκ Γιαγλᾶ Κερὶς ἐφόνευσαν τὸν ἐκ τοῦ χωρίου Καπῆ Δζεβὶζ Ἀλέκον Μηνάσογλου.

Τῇ 6 Αὐγούστου ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Καρακουστσιλὰρ (τοῦ Λαδὶκ) καταγόμενος Ἀντώνιος Καρακώσταλης, ἐπιστρέφων εἰς τὸ χωρίον του, ἐφονεύθη πλησίον τοῦ τουρκικοῦ χωρίου Κὸλ Ἀλὰν ὑπὸ τοῦ Οὐζοὺν Ἀλήογλου Ἀχμὲτ καὶ τῶν συντρόφων του.

Τῇ 10 τοῦ ἰδίου μηνὸς τοῦρκοι ἔνοπλοι ἐκ τοῦ τουρκικοῦ χωρίου Μαματσῆ ἐπετέθησαν κατὰ τῆς συνοικίας Ἀτζῆ Σοῦ (τοῦ Κοτζᾶ Δὰγ) καὶ ἐφόνευσαν τούς: Λάζαρον Κεμεντζετζῆ, Σοφίαν σύζυγον τοῦ Ἰορδάνου Σάββογλου, Σταυροῦλαν σύζυγον τοῦ Νικολάου Χηζαρτζῆ, Ἑλένην σύζυγον τοῦ Παύλου Δημητρόγλου καὶ ἐπλήγωσαν τὸν Γιάγκον Λαζάρου. Εἰς τὴν συνοικίαν Τσικοὺρ Γιατὰκ ἐφόνευσαν τὸν Φώτιον καὶ Παναγιώτην Ἀρητζόγλου, Γιορίκαν Παρασῆν, τὸν υἱὸν τοῦ Γιάγκου Φώτογλου καὶ ἐπλήγωσαν τὴν Εὐγενίαν Θεοδώρου.

Τὴν 19 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς οἱ ἐκ Κιοπροῦ καταγόμενοι Σταῦρος Σάββογλου, Παναγιώτης Φώτογλου, Συμεὼν καὶ Ἀναστάσιος Νιζάνογλου, ἐρχόμενοι εἰς Μπάφραν, συνελήφθησαν ὑπὸ Τούρκων ἐνόπλων, καὶ οἱ μὲν δύο τελευταῖοι ἐφονεύθησαν, οἱ δὲ δύο πρῶτοι ἐπληγώθησαν βαρέως διὰ σφαιρῶν δοὺμ-δούμ.

Τῇ 10 τοῦ ἰδίου μηνὸς τοῦρκοι λησταὶ εἰσελθόντες εἰς τὸν 10 λεπτὰ τῆς Πάφρας ἀπέχοντα κῆπον τοῦ Περικλέους Καλπατζόγλου ἐφόνευσαν τὴν πενθερὰν αὐτοῦ Ἐλισάβετ.

Τῇ 22 τοῦ ἰδίου μηνὸς εἰς τὸ Τσακαλλῆ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Καβάκ, τοῦρκοι ἔκρουσαν τὴν θύραν τῆς οἰκίας τοῦ Ἰωάννου Τομάζογλου· Οὗτος ἐξελθὼν ἵνα νὰ μάθῃ τὶς ὁ ὁ κρούων ἐπυροβολήθη, καὶ κατέπεσεν ἄπνους.

Κεμαλικοί, ἀνερχόμενοι εἰς τέσσαρας χιλιάδας, καταδιώκοντες τὸν Κιρκάσιον Χασὰν Τσαοὺς ἤρχισαν ἀπὸ

τοῦ μηνὸς Αὐγούστου καταστρέφοντες καὶ πυρπολοῦντες τὰ ἑλληνικὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας, ὅπως μὴ φιλοξενηθῇ ἐν αὐτοῖς ὁ εἰρημένος Χασάν. Τῶν χωρίων Σερνὶτς καὶ Καδὴρ Ἀλὰν (Καζᾶς Ἔρμπαας) ἐπυρπολήθησαν τοῦ μὲν πρώτου 16, τοῦ δὲ δευτέρου 4 οἰκίαι, τῶν δὲ χωρίων Σαχάρτζα καὶ Καραμοὺχ (Καζᾶ Λαδὴκ) ἀνὰ δύο οἰκίαι. Ἐλεηλατήθησαν δὲ παντελῶς τὰ χωρια ταῦτα, αἱ ἱεραὶ ἐκκλησίαι διηρπάγησαν καὶ ἐβεβηλώθησαν. Ἐπειδὴ δὲ ὁ Χασὰν Τσαοὺς κατέφυγεν εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ Καζᾶ Βεζὶρ Κιοπροῦ, οἱ κεμαλικοὶ προέβησαν εἰς τὴν καταστροφὴν καὶ μερικὴν πυρπόλησιν τῶν ἑξῆς ἑλληνικῶν χωρίων: Ἐρσυντούκ, Σαραϊτζήκ, Καπλάν, Κοτζᾶ, Δαούτ, Γιούρτ, Πουτσοὺκ Τσιφτ. Ἐκ τοῦ χωρίου Κιπλὰν ἐφονεύθησαν καὶ 12 ἄτομα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὁ μουχτάρης τοῦ χωρίου Παναγιώτης Χατζῆ Μιχαήλ, ὁ Γιάννης Χότζα καὶ ὁ ἀδελφός του Ἡρακλῆς, ὁ Παῦλος Χοτζα καὶ οἱ ἀδελφοί του Θεόδωρος καὶ Χαράλαμπος καὶ ὁ Παῦλος Παπάζογλου.

Αἱ βιοπραγίαι καὶ διαρπαγαὶ ἐγένοντο κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ ληστανταρτῶν τῶν περιφερειῶν Κιβζας καὶ Κιοπροῦ, οἵτινες ἐνθαρρυνθέντες ὑπὸ τῆς παρουσίας τοῦ στρατοῦ ἐνόμισαν εὔκαιρον νὰ θύσουν καὶ ἀπολέσουν.

Β.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΝΕΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ

Ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἀνακωχῆς οἱ τοῦρκοι κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ἁπλοῖ ἰδιῶται ἔλαβον ἀπειλητικὴν στάσιν ἐναντίον τῶν χριστιανῶν. Αἱ φῆμαι περὶ σφαγῶν διεσταυροῦντο καθ' ἑκάστην, οἱ δὲ χριστιανοὶ περίφοβοι δὲν ἐτόλμων νὰ ἐξέλθωσιν εἰς τὰς ἀγροτικὰς αὐτῶν ἐργασίας. Καὶ ἡ ἀνησυχία αὐτῶν ἐπετείνετο ὁσημέραι συνεπείᾳ τοῦ ἀρξαμένου φανεροῦ ἐξοπλισμοῦ τῶν τούρκων ἐκ μέρους τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν.

Τῇ 16 Μαρτίου 1919 τουρκικὴ συμμορία ἐπέπεσε μεταξὺ Φάτσας καὶ Οἰνόης κατὰ τῶν ἐξ Οἰνόης, Ὀρδοῦ καὶ Κερασοῦντας παλινοστούντων προσφύγων, εἷς τῶν ὁποίων ἐδάρη ἀγρίως καὶ ἐπληγώθη, ἅπαντες δὲ ἀπεγυμνώθησαν.

Τῇ 18 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς εἰς τὸ χωρίον Ἐλέζ-κιοϊ (Καζᾶς Ὀρδοῦ) παρὰ τὸ Μπουλαμὰν οἱ ἐκεῖ τοῦρκοι ἐφόνευσαν τὸν Γεώργιον Τσιλικίρογλουν, ἐντὸς μύλου.

Κατὰ Σεπτέμβριον ἰδίου ἔτους μεταξὺ Ἀμισοῦ καὶ Οἰνόης κατεκρεουργήθη ὁ Ἰωάννης Παναγιὼτ Ρεΐζ.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ ἐξ Οἰνόης Ἀριστείδης Σιμιτὸς ἐπιβαίνων τοῦ μοτὲρ αὐτοῦ ἐπανήρχετο ἐκ Βατοὺμ καὶ προσήγγισεν εἰς τὸν λιμένα Κερασοῦντος.

Τὴν ἐπαύριον προτιθέμενος νὰ ἀναχωρήσῃ εἰς Οἰνόην ἐξηναγκάσθη νὰ δέσῃ εἰς τὸ μοτὲρ λέμβον, τῆς ὁποίας ἐπέβαινον ἓξ λαζοί καὶ ρυμουλκήσῃ αὐτὴν μέχρι Ὀρδοῦς. Μόλις ἀπεμακρύνθησαν τοῦ λιμένος, οἱ Λαζοὶ ἤρξαντο σφοδρὸν πῦρ κατὰ τοῦ μοτέρ. Ὑπὸ τὴν χάλαζαν τῶν σφαιρῶν ἔπεσεν ὁ ἐξ Οἰνόης πηδαλιοῦχος Κυριάκος Πάμπου, βληθεὶς εἰς τὴν κεφαλήν, ἐπληγώθη δὲ εἷς τοῦρκος καὶ εἷς ἀρμένιος, ἀμφότεροι ἐπίσης ἐξ Οἰνόης. Ὁ πλοίαρχος ἀποκόψας τὸ σχοινίον ἀπεμακρύνθη ὁλοταχῶς τῆς λέμβου καὶ οὕτως ἐσώθη.

Περὶ τὰ μέσα Ὀκτωμβρίου, ἰδίου ἔτους κατόπιν τηλεγραφικῆς συστάσεως τοῦ Γ´ Στρατιωτικοῦ Σώματος, ὁ Δήμαρχος Ὀρδοῦς ἐζήτησε νὰ παραπείσῃ τινὰς ἐκ τῶν ἡμετέρων ὅπως ὑπογράψωσιν ἔγγραφον διαψεῦδον τὰ ὑπὸ τῶν τούρκων εἰς βάρος τῶν χριστιανῶν διαπραττόμενα κακουργήματα καὶ δηλοῦν ὅτι εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς χώρας ἐπικρατεῖ ἄκρα ἡσυχία καὶ εὐνομία.

Τῇ 24 Μαΐου 1920 ἔνοπλοι Λαζοὶ ἐπιτεθέντες κατὰ τοῦ χωρίου Σιναυλῆ διήρπασαν πάντα τὰ ἐνδύματα, τρόφιμα καὶ ζῷα τῶν χωρικῶν καὶ ἀπῆλθον.

Τῇ 26 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τὰ αὐτὰ διέπραξαν καὶ εἰς τὸ χωρίον Ἀρμάτελη.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ μηνὸς οἱ ἐξ Ἄρτας καταγόμενοι Ἀνδρέας Εὐθυμίου Ὀρφανίδης, Παναγιώτης Χαρ. Πατζακτσόγλου, Μιχαὴλ Νικ. Πατζακτσόγλου καὶ Κων. Σ. Ὀρφανίδης ἐφονεύθησαν μεταξὺ Καπατοὺζ καὶ Πακατζὰκ ὑπὸ τουρκ. συμμοριτῶν.

Ἐπίσης ὁ Στυλιανὸς Εὐστ. Τερψενίδης ἐξ Ἀλιτσέν, ὁ Ἀναστάσιος Γεωργ. Καλαϊτζόγλου, ὁ Ἄγγελος Χ. Α. Καρίπογλου ἐξ Ἀρμάτελη ὁ Χαράλαμπος Κ. Μανουσαρίδης ἐκ Κιαβιούρπικι ὁ Κυριακὸς Καρυπίδης ἐκ

Μεσουδιέ καὶ δύο ἄλλοι παῖδες μεταβαίνοντες εἰς Μεσουδιὲ κατεκρεουργήθησαν ὑπὸ τούρκων συμμοριτῶν.

Περὶ τὰ τέλη Αὐγούστου οἱ κεμαλικοὶ κατέστρεψαν καὶ ἐν μέρει ἐπυρπόλησαν τὰ ὁμογενῆ χωρία τῆς ὑποδιοικήσεως Ἕρμπαα· Ἐπυρπολήθησαν οἰκίαι τοῦ χωρίου Ἐντὴκ Μπουνὰρ 7, τοῦ Χερὴζ δὰγ 6, τοῦ Κιὸκ Τσοκοὺρ 4, τῶν χωρίων Κιλδ Ὀγλοῦ, Φάδαρα, Χατζῆ βέη, καὶ Κὴλ Ἰολδουρὲν ἀνὰ 3 καὶ τῶν χωρίων Δζέμπρεϊλ καὶ Κελεμὴζ ἀνὰ 2 οἰκίαι. Ἀριθμοῦνται δὲ καὶ ἱκανὰ θύματα

Ἔκθεσις τῆς κοινότητος Φάτσας ὑπὸ ἡμ. 6 Ὀκτ. ἐ. ἔ. ἔγραφεν. «Εὑρισκόμεθα ἐν μέσῃ ἀναρχίᾳ... Πρὸ μηνὸς ἑλλην. οἰκογένειαι ἐρχόμεναι ἐνταῦθα ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐλῃστεύθησαν. Αἱ ζημίαι των ἀνέρχονται εἰς 10 χιλ. λιρῶν καὶ ἄνω. Ἐπίσης ἐγένοντο καὶ φόνοι δύο ὁμογενῶν. Ἐν μέσῳ τῆς πόλεως πρὸ ἡμερῶν ἐλήστευσαν καταστήματα καὶ οἰκίας· Αἱ ζημίαι ἀνέρχονται εἰς τρεῖς χιλιάδας λίρας. Πρὸ τριῶν ἡμερῶν, ἀφοῦ ἐλήστευσαν ἓν μοτὲρ ὁμογενοῦς εὑρισκόμενον ἐν τῷ λιμένι Οἰνόης, ἐφόνευσαν καὶ τρεῖς ὁμογενεῖς ναύτας. Τρομοκρατούμεθα. Τὴν νύκτα κλειόμεθα ἐντὸς τῶν οἰκιῶν μας καὶ ἀγνοοῦμεν τὶ τέξεται ἡ ἐπαύριον· Εὑρισκόμεθα διαρκῶς ἐν ἀγωνίᾳ».

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Νεοκαισαρείας κ. Πολύκαρπος, ἐπανερχόμενος ἀρχὰς Ὀκτωβρίου ἐ. ἔ. εἰς τὴν ἐπαρχίαν αὐτοῦ, ἠναγκάσθη νὰ ἐπιστρέψῃ διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀτμοπλοίου εἰς Βασιλεύουσαν, διότι οὔτε ἐν Ἰνεπόλει οὔτε ἐν Οἰνόῃ οὔτε ἐν Ὀρδοῦ ἐπετράπη αὐτῷ ἡ ἀποβίβασις ἐκ μέρους τῶν ἀστυνομικῶν ἀρχῶν.

Γ'.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΟΣ

Αἱ λεηλασίαι καὶ δολοφονίαι τοῦ ὁμογενοῦς στοιχείου ὑπῆρξαν συχνόταται εὐθὺς ἀπὸ αὐτὰς τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἀνακωχῆς καὶ ἐφεξῆς, ἀνὰ τὸν νομὸν Τραπεζοῦντος, εἰς βαθμὸν ὥστε οἱ χωρικοὶ ἀφίνοντες τὰ πάντα ἠναγκάζοντο νὰ καταφεύγωσιν εἰς Τραπεζοῦντα πρὸς σωτηρίαν τῆς τιμῆς καὶ ζωῆς αὐτῶν. Ἡ ἀσφάλεια παντελῶς ἔλειπε.

Τῇ 21 Ὀκτωβρίου 1918, ἐνῷ ὁ ἱερεὺς Κωνσταντῖνος ἐπανήρχετο εἰς τὸ χωρίον Καλογειᾷ μετὰ δύο ἄλλων, ἑνὸς χριστιανοῦ καὶ ἑνὸς τούρκου, τοῦρκοι ἐγχώριοι πυροβολήσαντες ἐφόνευσαν καὶ τοὺς τρεῖς.

Τῇ 1 Ἰουλίου 1919 ἑσπέρας ἐφονεύθη, ἐντὸς τοῦ χωρίου Ὄχτσα, βληθεὶς διὰ πυροβόλου ὁ Παναγ. Εὐστ. Πετρίδης, ἡλικίας 36 ἐτῶν. Ὁ φονευθεὶς συνετήρει δεκαμελῆ οἰκογένειαν, ἣν ἀπετέλουν ἰδικά του τέκνα καὶ τέκνα τοῦ ἀδελφοῦ του, ἀποθανόντος ἐν τῇ στρατιωτικῇ ὑπηρεσίᾳ.

Ἐν τῇ ἐνορίᾳ Πετρᾶς τοῦ χωρίου Τσικολῆ τῶν Σουρμένων, τὴν νύκτα τῆς 23 πρὸς τὴν 24 Ἰουνίου, Τοῦρκοι λησταὶ φονεύσαντες κατεκρεούργησαν τὸν Ἀριστείδην Φραγκουλίδην ἐντὸς τοῦ ἐν τῷ χωρίῳ ἐργαστηρίου του.

Ἐν τῷ χωρίῳ Κελώνησα τῶν Σουρμένων, τὴν νύκτα τῆς 6 πρὸς τὴν 7 Ἰουλίου, δεκαμελὴς συμμορία τούρκων λῃστῶν εἰσῆλθε διὰ τοῦ παραθύρου εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀποστόλου καὶ ἀφοῦ ἐξυλοκόπησεν αὐτὸν ἀνηλεῶς, ἀφήρεσε τὰ χρήματα καὶ πάντα τὰ οἰκιακὰ αὐτοῦ ἔπιπλα καὶ σκεύη.

Τὴν 9 Ἰουλίου οἱ ἐν τῇ μικρᾷ ἀγορᾷ Ἀσσοῦ Χανῆ ἐργαζόμενοι Ἀπόστολος Νικολαΐδης, παντοπώλης ἐκ τοῦ χωρίου Ἀσσοῦ, Δημήτριος Φραγκουλίδης, παντοπώλης ἐκ Τσικολῆ, καὶ Σπυρίδων Γουρζουλίδης, σιδηρουργὸς ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου περὶ τὸ ἑσπέρας κλείσαντες τὰ ἐργαστήριά των μετέβαινον εἰς τὰς ἐν Τσικολῆ οἰκίας των, ἀπεχούσας τῆς ἀγορᾶς εἴκοσι περίπου λεπτά· Ὅτε εἰσήρχοντο εἰς τὸ χωρίον, τέσσαρες ἔνοπλοι τοῦρκοι ἐνεδρεύοντες ἐπυροβόλησαν κατ' αὐτῶν, καὶ τὸν Ἀπόστολον Νικολαΐδην ἀφῆκεν ἄπνουν, τοὺς δὲ δύο ἄλλους φεύγοντας ἐτραυμάτισαν· Ὁ Σπυρίδων Ν. Γουρζουλίδης θὰ ἐφονεύετο ἐξάπαντος, ἂν δὲν ἔπιπτε χαμαὶ προσποιούμενος τὸν νεκρόν, ὁ δὲ Δημ. Φρακουλίδης ἐπληγώθη εἰς τὴν κοιλίαν καὶ ἤθελε φονευθῇ καὶ αὐτός, ἂν κατακυλιόμενος δὲν κατώρθωνε νὰ διαφύγῃ τὰς κατ' αὐτοῦ ριφθείσας σφαίρας. Οἱ πυροβολήσαντες κακοῦργοι, οἱ ὁποῖοι ἐν τῷ φανερῷ μὲν ἦσαν τέσσαρες, πέριξ δὲ ἐκρύπτοντο καὶ ἄλλοι ἔνοπλοι, ἀνεχώρησαν ἀνενόχλητοι.

Τὴν 19. Ἰουλίου ἐνῷ ὁ ἐκ Τσικολῆς Ἰωάννης Χαρ. Μουμουλίδης ἐκ τῆς οἰκίας του μετέβαινεν εἰς τὸ ἐν Ἀσσοῦ Χανῆ ἐργαστήριόν του, ἀπέχον μόλις εἴκοσι λεπτὰ ἀπὸ τοῦ χωρίου, ἄγνωστοι ἐνεδρεύσαντες ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἐπανειλημμένως ἐπυροβόλησαν κατ' αὐτοῦ σοβαρῶς εἰς τὸν ὦμον.

Οἱ συνεχεῖς φόνοι τῶν χριστιανῶν ἐκράτουν ἔντρομον καὶ ἐν μεγάλῃ ἀμηχανίᾳ ὅλην τὴν κοινότητα Σουρμένων καὶ ἰδίᾳ τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου Τσικολῆ. Οἱ ἐν Σουρμένοις εὑρίσκοντο εἰς ἀμηχανίαν διὰ τὴν ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς των.

Ἐπὶ τῆς ἁμαξιτοῦ ὁδοῦ Τραπεζοῦντος—Ἀργυρουπόλεως, εἰς ἀπόστασιν τετράωρον ἀπὸ τῆς Τραπεζοῦντος, ληστεῖαι ὁμογενῶν καθ' ἑκάστην σχεδὸν ἀναφανδὸν διεπράττοντο. ἔστιν ὅτι δὲ καὶ ἐκβιασμοὶ γυναικῶν·

Ἡ Ἱερὰ Μητρόπολις Τραπεζοῦντος ἔγραφεν ὑπὸ ἡμερομ. 29 Ἰουλίου 1919:

«Ἡ κατάστασις ὁσημέραι ἐπιδεινοῦται, ἂν που ὑπῆρχε μερική τις ἀσφάλεια σὺν τῷ χρόνῳ ἐκλείπει, τὸ δὲ μῖσος κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ στοιχείου ὁλονὲν αὐξάνει καὶ πολλαπλασιάζεται Κατ' αὐτὰς, ἔνοπλα στίφη ἐντοπίων τούρκων καθ' ὁμάδας ἐκ Σουρμένων ἀνέρχονται.

Ἐν Κρώμνῃ προχθὲς ἐφονεύθησαν τραγικώτατα δύο ὁμογενεῖς νέοι.

Ἡ κατάστασις ἐν Γαλλαίνῃ καὶ γενικῶς εἰπεῖν ἐν Ματσούκᾳ εἶναι λίαν συγκεχυμένη καὶ ἐμπερίστατος, ἐπιδεινουμένη ὁσημέραι καὶ προβληματικὴ ὅλως καθισταμένη. Μέρος μὲν τοῦ ἐν Ματσούκᾳ μουσουλμανικοῦ πληθυσμοῦ ἐξωπλίσθη ἤδη προηγουμένως, μέρος δὲ καταβαῖνον κατὰ μερίδας ἐξοπλίζεται ἤδη ἐν αὐτῇ ταύτῃ τῇ Τραπεζοῦντι, παραχωρουμένων αὐτῷ εἴτε ἐθνικῶς εἴτε κυβερνητικῶς ὅπλων καὶ πολεμεφοδίων.

Εἰς τὸ χωρίων Τσιμερᾶ τῆς Μουτζαίνης τοῦ Τοροὺλ νύκτωρ εἰσῆλθεν πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν συμμορία ἐνόπλων μετημφιεσμένων καὶ ἐλεηλάτησε τὸ χωρίον.

Ἐπίσης ἡ κατάστασις Σουρμένων χειροτερεύει. τῇ 27 τρέχοντος, ἡμέραν τῆς ἀγορᾶς Χουμιουρκιὰν, ἐνῷ

ὁ Πέτρος Καζαντζίδης κατέβαινεν εἰς τὴν ἀγοράν, εἰς τὸ μέσον τῆς ὁδοῦ συμμορία ληστῶν ἐνεδρεύουσα τὸν συνέλαβε καὶ τὸν ἀπήγαγεν ἄγνωστόν που καὶ διὰ ποῖον σκοπόν. Ἡ συμμορία διὰ νὰ ἐκφοβίσῃ τοὺς πολυπληθεῖς διαβάτας, ὅπως μὴ πλησιάσωσιν, ἔρριψε δέκα πυροβολισμούς· Φαίνεται ὅτι ἡ ἐνέδρα ἦτο ἐστημένη διὰ τὸν Πέτρον Καζαντζίδην· Εἰδοποιήσαμεν ἀμέσως τὸν ἑκατόνταρχον, ἀρχηγὸν τῆς χωροφυλακῆς καὶ μετὰ δύο ὥρας ἀπὸ τῆς ἀπαγωγῆς ἀνεχώρησαν εἰς ἀναζήτησιν. Ἄγνωστος ἡ τύχη τοῦ Καζαντζίδου, ἴσως καὶ νὰ τὸν φονεύσουν· Διαδίδεται ὅτι θὰ κακοποιηθοῦν καὶ πολλοὶ ἄλλοι τῶν χριστιανῶν· Κυριολεκτικῶς τρέμει ὅλος ὁ χριστιανικὸς κόσμος· Πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἐν καιρῷ νυκτὸς συμμορία κακούργων ἐλήστευσε τὰ ἐν Ἀσσοῦ Χανῇ ἐργαστήρια τῶν χριστιανῶν, πέντε τὸ ὅλον, ἂν καὶ ἐκεῖ σταθμεύει χωροφυλακή, ὑπῆρχον δὲ καὶ νυκτοφύλακες...».

Τῇ 17 Αὐγούστου ἰ. ἔτους ὁ διαβόητος κακοῦργος Σουλεϋμὰν Κάλφας μετὰ 15 ὀπαδῶν του καὶ χωροφυλάκων εἰσῆλθεν εἰς Σουρμανόϊ (Γαλλιάνης) καὶ ἔδειρεν ἀνηλεῶς ὁμογενῆ τινα ὀνομαζόμενον Ἠλίαν.

Ἐν τῇ ἐνορίᾳ Βάρβαρα τοῦ χωρίου Κέσωνα (ναχιὲ Γεμουρᾶς τοῦ καζὰ Τραπεζοῦντος) ἐφονεύθη τῇ 23 Αὐγούστου ἰ. ἔ. διὰ πυροβόλου ὁ Ἀβραὰμ Κειμωνίδης ἐκ Σάντας, παρὰ τὸν μῦλόν του ἐντὸς τοῦ χωρίου.

Τὴν νύκτα τῆς 22 πρὸς τὴν 23 Αὐγούστου ἰ. ἔ. συμμορία κακούργων ἐπλησίασε τὴν οἰκίαν τοῦ Σωτηρίου Σαλονικίδου εἰς τὸ χωρίον Ἀσσοῦ, τῆς περιοχῆς Σουρμένων. Ἡ σύζυγος τοῦ Σωτηρίου ἤνοιξε τὸ παράθυρον διὰ νὰ ἴδῃ τί συμβαίνει· Ἀμέσως εἷς τῶν κακούργων συνέλαβεν αὐτὴν ἀπὸ τὴν χεῖρα· εἰς τὰς φωνάς

της ἔδραμεν ὁ σύζυγος. Τότε ἄλλος τῶν ληστῶν ἐπυροβόλησε κατ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἐτραυμάτισε τόσον καιρίως, ὥστε μετὰ δύο ὥρας ἀπέθανε.

Τὴν 27 Αὐγούστου ἑσπέρας δύο ἔνοπλοι παρουσιασθέντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Νίκου Μεταξᾶ, ἐν Χὸτζ-Κερασέᾳ ἀπήγαγον τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰωάννην, ἀφήσαντες συγχρόνως ἐπιστολήν, δι' ἧς ἐζήτουν δύο χιλιάδας λιρῶν ὡς λύτρα μὲ προθεσμίαν τριῶν ἡμερῶν . . .

Περὶ τὰ τέλη Αὐγούστου ἐφονεύθη ἐν Ἄνω Ταρσῷ τῶν Χερροιάνων τῆς διοικήσεως Ἀργυρουπόλεως (Γκιουμοὺσ-χανὲ), ὁ Βασίλειος Ταζίδης, φύλαξ τοῦ χωρίου, ἀνεγνωρισμένος ὑπὸ τῆς ἐπιτοπίου Ἀρχῆς καὶ φέρων τῇ ἀδείᾳ αὐτῆς ὅπλον. Εἰς τὰ χωρία τῶν Χερροιάνων, ἐν οἷς ἐγκατεστάθησαν λείψανα χριστιανῶν παλινοστησάντων ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ, ὅπου εἶχον μετατοπισθῇ, ἡ Κυβέρνησις ἔκαμε κατάσχεσιν τῶν τροφίμων αὐτῶν καὶ τῶν γεωργικῶν ζώων, τὰ ὁποῖα ἔδωκε αὐτοῖς ἡ Ἀμερικανικὴ Ἐπιτροπή, διὰ νὰ εἰσπράξῃ παλαιὰ χρέη τῶν χριστιανῶν τούτων

Τὴν 30 Αὐγούστου ἐ. ἔ. ἐνῷ ὁ Νικόλαος Πεκτασίδης ἔβοσκε τὰ πρόβατα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Κωνσταντίνου Πεκτασίδου καὶ τοῦ θείου του Παναγιώτου Πεκτασίδου ἐν τῷ χωρίῳ Καπίκιοϊ-Κοντοῦ, ἀπέστειλεν ὁ χιλίαρχος Ἀργυρουπόλεως ἑπτὰ ἐφίππους χωροφύλακας, οἵτινες ἀπέσπασαν 28 πρόβατα, τὰ ὁποῖα ἔφερον εἰς Τζεβιζλήκ.

Τὸ ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου προσωρμίσθη βενζινάκατος εἰς τὸν ὅρμον Ἀράκλης-Σουρμένων. Τὸ πλοῖον ἀνῆκεν εἰς ὁμογενεῖς ἐκ Κερασοῦντος καὶ εἶχεν ἐντὸς αὐτοῦ 13 ὁμογενεῖς νέους γνωστῶν οἰκογενειῶν Κερασοῦντος καὶ Τραπεζοῦντος. Κατὰ τὴν νύκτα συμμορία ἀγρίων κακούργων οἰκακοῦργοι (Ἰσμαὴλ Τσεπήογλου, γνω-

στοτάτης οἰκογενείας παλαιῶν Γενιτσάρων) ἐφόνευσε τοὺς ἐν αὐτῷ, τὸ δὲ φορτίον ἀπεβίβασε καὶ ἐπώλησεν εἰς 'Αράκλην, μεθ' ὃ ἔκαυσε τὸ σκάφος, ἵνα πιστευθῇ ὅτι συνέβη δυστύχημα.

Ὅλα τὰ κακουργήματα τοῦ τόπου προήρχοντο ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν αὐτήν.

Τὴν Παρασκευὴν 24 Σεπτεμβρίου, τὸ ἑσπέρας, ἐπληγώθη ὑπὸ τοῦ Τεμὲλ Οὐζοὺν Μεχμέτογλου ὁ Ἰωάννης Λεουσίδης ἐν τῇ οἰκίᾳ του ἐν Κιούχλεις διὰ πυροβόλου εἰς τὸν ἀγκῶνα τῆς δεξιᾶς χειρὸς καὶ εἰς τὸν μηρὸν τοῦ δεξιοῦ ποδός.

Τὴν 29 Σεπτεμβρίου, ἐνῷ δύο ἄνδρες καὶ τρεῖς γυναῖκες μετέβαινον ἐκ Τραπεζοῦντος εἰς τὸ ἐν Μουζαίνῃ τοῦ Τυροὺλ χωρίον των Τσιμεράν, ἐπυροβολήθησαν ὑπὸ δύο ληστῶν ἐπανειλημμένως, ὅτε οὗτοι διήρχοντο διὰ τοῦ ὄρους «Ἄλας» καὶ ἀφοῦ πρῶτον ἐλήστευσαν αὐτοὺς οἱ κακοῦργοι κατόπιν τὸν μὲν Λάζαρον Μοσχόπουλον ἐκ Τσιμερᾶς ἐφόνευσαν, τὴν Μαρίαν Κεϊβενίδου ἐκ Τσιμερᾶς ἐτραυμάτισαν, τὸν δὲ Γεώργιον Μοσχόπουλον ἐπλήγωσαν εἰς τὴν δεξιὰν χεῖρα.

Τὴν 6 Ὀκτωβρίου, ἐνῷ τοῦρκοι διεσκέδαζον ἐν Μεχμὲτ Μπογαζὴ τοῦ καζᾶ Πλατάνων ἐπετέθη σαν ἀγρίως κατὰ τοῦ ὁμογενοῦς Θεοδώρου Καντζίδου καὶ ἐπλήγωσαν αὐτὸν διὰ πυροβόλου. Τὴν 13 τοῦ ἰδίου μηνὸς ὁ πληγωθεὶς ἀπέθανε.

Ὁ πρὸ ἑνὸς περίπου ἔτους φονεὺς τοῦ ὁμογενοῦς Ριζουντίου Ἰωάννου Ἀδαμίδου· Ἰσμαὴλ Κυβελόγλου Γεχγιᾶ τὴν 17 Ὀκτωβρ. ἀφ' ἑσπέρας μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Σταυριανοῦ Μακρίδου ἐν Ριζαίῳ (Ριζε) — τοῦ ὁποίου ὁ γαμβρὸς μετὰ δύο ἄλλων ὁμογενῶν πρὸ τεσσάρων περίπου μηνῶν ἔπεσε θῦμα ἀγρίας δολοφονίας, — καὶ ἐζήτησεν

αὐτὸν τὸν ἴδιον, τὸν ὁποῖον καὶ ἄλλοτε ἐπισκεφθεὶς καὶ ἀπειλήσας νὰ φονεύσῃ ἀπέσπασε παρ' αὐτοῦ χρηματικὸν ποσόν. Τὴν φορὰν ταύτην ὁ ἴδιος εὑρίσκετο εἰς τὸν κῆπόν του. Ἐν τῇ οἰκίᾳ εὑρίσκετο τότε ἡ σύζυγός του μετὰ τῆς θυγατρός του. Ἡ θυγάτηρ του βλέπουσα τὸν πατέρα της ἐπιστρέφοντα ἐκ τοῦ κήπου καὶ ὑποψιασθεῖσα ἐκ τῆς ἀγρίας ὄψεως τοῦ κακούργου, ἔσπευσε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν πατέρα της νὰ φύγῃ. Ἡ μήτηρ τῆς κόρης ἠρώτησε τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ὁ κακοῦργος ἐζήτει τὸν σύζυγόν της. Οὗτος ὅμως ἀντὶ πάσης ἄλλης ἀπαντήσεως κατήνεγκε φοβερὸν κτύπημα κατὰ τῆς κεφαλῆς της διὰ τῆς ἀκτηρίδος τοῦ ὅπλου του. Ἡ δυστυχὴς πίπτουσα ἐξέβαλεν ἀγρίας φωνάς, ὅτε ὁ κακοῦργος ἐκκενώσας κατ' αὐτῆς τὸ ὅπλον ἀφῆκεν αὐτὴν νεκράν. Τὴν φωνὴν αὐτῆς ἀκούσασα ἐκ παρακειμένης οἰκίας ἡ πενθερὰ τῆς φονευθείσης ἔσπευσεν ἐκεῖ χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τὸν φόνον τῆς νύμφης της. Εἰσελθοῦσα εἰς τὴν οἰκίαν καὶ ἰδοῦσα τὴν νύμφην της χαμαί, ἔσπευσε νὰ ζητήσῃ τὸν υἱόν της. Δὲν ἐπρόφθασεν ὅμως καὶ αὕτη νὰ ἐκβάλῃ φωνὴν καὶ ἔπεσεν ἄπνους διαπερασθεῖσα διὰ τριῶν σφαιρῶν.

Τὴν νύκτα τῆς 20 Ὀκτωβρ. ἰ. ἐ. περὶ τοὺς εἴκοσιν ἔνοπλοι μετέβησαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Χριστοφόρου Παρηγόρη ἐν Χὸτζ-Τχμπαέχ καὶ ἐπολιόρκησαν αὐτήν. Εἰς τὰς φωνὰς τῆς γυναικός του ἐπυροβόλησαν ὁμαδὸν ὅλοι κατὰ τῆς οἰκίας.

Τὴν 27 Ὀκτωβρίου ὁ Ἰσαὰκ Κουφατζῆς ἐκ Σάντας κατελθὼν εἰς Τραπεζοῦντα καὶ ἐπιστρέφων πρὸς τὸ ἑσπέρας εἰς Κομερᾶν τοῦ ναχιὲ Γεμουρᾶς ἐξηφανίσθη.

Τὴν 2 Νοεμβρίου 8 ἔνοπλοι τοῦρκοι ἐκ τῶν πλησιοχώρων ἐλθόντες εἰς Λέρχαν τοῦ καζᾶ Τραπεζοῦντος μετέβησαν τὸ ἑσπέρας εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰωάννου Τσι-

ριπίδου, έδειραν αυτόν, έλαβον παρ' αυτού 15 λίρας και μετά ταύτα δέσαντες αυτόν ήρχισαν την λεηλασίαν της οικίας και απήλθον λαβόντες όσα υπελείφθησαν εκ προηγουμένων λεηλασιών.

Έκθεσις της Μητροπόλεως Τραπεζούντος υπό ημερ. 25 Μαρτίου 1920 έγραφε μεταξύ άλλων τα έξης: «.... η θέσις των ομογενών ενταύθα και εν τη υπαίθρω χώρα είνε κρισιμωτάτη παρά ποτέ· διότι δεν υπάρχει εδώ άλλη αρχή παρά η των εθνικών οργανώσεων. Τούτο και μόνον νομίζομεν ότι είνε αρκετόν διά να σχηματίσητε ιδέαν περί της ενταύθα καταστάσεως.»

Εκ Σουρμένων υπό ημερομ. 6 Ιουν. ε. ε. έγραφον ότι οι κάτοικοι του τουρκικού χωρίου Ζάβλη επέβαλον τρόπον τινά κεφαλικόν φόρον επί των χριστιανών (και ιδίως των χριστιανών του χωρίου Χουμουρκιάντων), απειλούντες να φονεύσωσιν εκείνον, όστις δεν θα επλήρωνεν ή και απλώς θα εδήλου τούτο.

Τουρκικαί συμμορίαι εκ των τουρκ. χωρίων Βατεόν, Τσιμιλίτ, Κέλεμα και άλλων ελήστευον κατά το διάστημα τούτο τους χριστιανούς. Διεκρίνετο κυρίως η υπό τον Τουρσούν Κάντσογλουν, εκ του χωρίου Βατεόν, συμμορία.

Δ΄.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΡΟΔΟΠΟΛΕΩΣ

Ἡ κατάστασις τῶν χωρίων τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἀνακωχῆς ὑπῆρξε λίαν ἔκρυθμος. Ἀσφάλεια ζωῆς, τιμῆς καὶ περιουσίας οὐδαμοῦ ὑπῆρχε. Καθ' ὁμάδας παρετηροῦντο ἔνοπλοι τοῦρκοι, οἱ δὲ χωρικοὶ δὲν ἐτόλμων νὰ μεταβῶσιν ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον, φοβούμενοι μήπως ἐμπέσουν εἰς τὰς χεῖρας αὐτῶν· οἱ χωροφύλακες καθημερινῶς ἐκακοποίουν καὶ ἐβασάνιζον τοὺς φιλησύχους κατοίκους, ἀφαιροῦντες ἀπ' αὐτῶν ὅ,τι ἤθελον, ἡ δὲ κυβερνητικὴ καθόλου μηχανὴ εὑρίσκετο ἐν ἀποσυνθέσει καὶ παραλυσίᾳ.

Τῇ 30 Ὀκτωβρ. 1918 ἔνοπλος τουρκικὴ συμμορία ἐπιτεθεῖσα κατὰ τοῦ χωρίου Λειβάδια ἐλήστευσε κυριολεκτικῶς τοὺς χωρικοὺς καὶ ἐφόνευσε τὴν Ζωὴν Χ. Βασιλειάδου.

Τῇ 1 Νοεμβρίου ἰδ. ἔτ. ἑτέρα συμμορία τούρκων λῃστῶν ἐπετέθη κατὰ τοῦ χωρίου Κοτύλια.

Περὶ τὰς ἀρχὰς Ἰανουαρίου 1919 οἱ περίοικοι τουρκικοὶ πληθυσμοὶ τῆς γυναικείας Μονῆς τῆς «Κρεμαστῆς» (οὔσης ἐξαρτήματος τῆς Σταυροπηγιακῆς Μονῆς Βαζελῶνος) εἰσελθόντες εἰς αὐτὴν ἀφῄρεσαν τὰ

ἐν αὐτῇ καὶ αὐτὰς ἀκόμη τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα καὶ ἤρχισαν ἔπειτα τὴν κατακρήμνισιν αὐτῆς.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον πολυμελὴς ληστρικὴ συμμορία ἐκ τούρκων, καταγομένων ἀπὸ τὰ χωρία Τσικανόη καὶ Γιαγμούρτερα καὶ ἀλλαχόθεν, ἐπιπεσοῦσα ἐπὶ συνοδείας Σανταίων, ἐξ 100 περίπου ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἀποτελουμένης καὶ μεταβαινούσης ἀπὸ Τραπεζοῦντος εἰς Σάνταν, ἐλήστευσεν αὐτὴν παρὰ τὴν θέσιν «Κιμησλῆ» καὶ ἀπήγαγε πολλούς, φονεύσασα ἐκ τούτων ἑπτὰ ἄνδρας καὶ τρεῖς γυναῖκας.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῶν τουρκικῶν χωρίων Ἄσιας καὶ Κολόσιας, εὑρέθησαν τὰ πτώματα δύο Σανταίων, τοῦ Γαβριὴλ Πασαλίδου καὶ ἑνὸς ἑτέρου, ἀμφοτέρων φονευθέντων ὑπὸ ληστῶν τῶν διαληφθέντων τουρκικῶν χωρίων.

Καὶ ἐν τῷ τμήματι Γαλιαίνης καὶ ἐν ἁπάσῃ καθόλου τῇ ἐπαρχίᾳ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο συνέβαινον πλεῖσται ὅσαι ἐπιθέσεις καὶ δυλοφονικαὶ ἀπόπειραι καὶ βιαιοπραγίαι ἐκ μέρους ληστριῶν συμμοριῶν, αἱ ὁποῖαι πρὸς τοῖς ἄλλοις παρεβίαζον πολλάκις τὴν ἱερὰν Μονὴν Βαζελῶνος, ἔνοπλοι δὲ στρατιῶται ἐπιτεθέντες κατὰ τοῦ Μητροπ. Ροδοπόλεως, μεταβαίνοντος εἰς τὴν ἐν λόγῳ Μονήν, ἀφῄρεσαν τὰ χρήματα αὐτοῦ, ἄλλοτε δὲ πάλιν τουρκικὴ συμμορία περιεκύκλωσε τὴν ἐν τῷ χωρίῳ Γιαννακώντων μητρόπολιν αὐτοῦ.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ μηνός, τοῦρκοι ἐκ τῶν πλησίον τοῦ χωρίου Σπέλιας τουρκικῶν χωρίων περικυκλώσαντες τὰ χωρία Μανταντόν, Κοστορτὸν καὶ Χαβᾶ Τζιντζὶν (τῆς περιφερείας Σπέλιος) ἐφόνευσαν τὸν Ἰωάννην Παργορίδην καὶ τὴν Παρθέναν Τολφίδου, ἐτραυμάτισαν βαρέως τὸν Χριστόδουλον Τερψίδην καὶ

κατόπιν προέβησαν εἰς τὴν λήστευσιν τῶν χωρικῶν ἀφαιρέσαντες τὰ πάντα.

Τῇ 7 Μαρτίου ἰδ.ἔτ. τουρκικὴ συμμορία ἐπιτεθεῖσα ἐναντίον μιᾶς συνοδείας ἐκ δύο ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν (ἐκ τῆς ἐνορίας Πιστοφάντων τοῦ τμήματος Σάντας), μεταβαινούσης εἰς τὸ χωρίον Οὗζ τῆς Γεμπουρᾶς, ἐλήστευσε καὶ κατόπιν κατεκρεούργησεν αὐτήν.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον δολοφονικαὶ ἐπιθέσεις καὶ ληστεύσεις ἐγένοντο καὶ εἰς τὰ λοιπὰ τμήματα τῆς ἐπαρχίας, ἰδίως δὲ εἰς τὰ χωρία Σκαλίτα καὶ Σαχνόη· Τὰ 13 χωρία τοῦ τμήματος Γαλλιάνης, ὅλως ἰδιαιτέρως ληστευθέντα καὶ καταπιεσθέντα παντελῶς κατεστράφησαν, τὸ δὲ χωρίον Ρωμανοῦ(Τσαγκὰρ) ἐρημώθη τέλεον.

Τῇ 8 Ἰουλίου ἰδ. ἔτ. ληστρικὴ συμμορία κατελθοῦσα ἐπὶ τῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ Δζεβιζλὴκ-Χαμσῆ Κιοΐ ἐδολοφόνησε τοῦρκόν τινα, ὀνόματι Χουσεΐν, εἰς τὸν τόπον Κηρλῆ-Κλησέ. Τὴν δολοφονίαν ταύτην οἱ τοῦρκοι ὑστεροβούλως ἀποδώσαντες εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ ὁμογενοῦς χωρίου Χορτοκόπι, προέβησαν εἰς παντοίας βιαιοπραγίας, ληστείας καὶ ἀτιμώσεις· Περὶ πάντων τούτων ὡς ἑξῆς ἔγραφεν ὑπὸ ἡμερομ· 9 Ἰουλίου ἰδ· ἔτ· ὁ Μητροπ· Ροδοπόλεως: «Τὴν ἐπιοῦσαν τῆς δολοφονίας, τρεῖς ὥρας πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ἐλθόντες χωροφύλακες ἐκ Δζεβιζλὴκ εἰς τὸ χωρίον Χορτοκόπ ἐζήτησαν, ἐντολῇ τῆς ὑποδιοικήσεως ταύτης, τόν τε μικτάρην καὶ τοὺς λοιποὺς δύο ἀζάδες αὐτοῦ. Ὅτε οἱ τζανδαρμάδες παρέλαβον τὸν μικτάρην καὶ διευθύνοντο πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀζᾶ Κ. Εὐγενίδου, αἴφνης ἐξερράγη ὁμοβροντία πυροβολισμῶν ἀπὸ τὰ κέντρα τοῦ χωρίου. Οἱ κάτοικοι ἀγνοοῦντες τὸ αἴτιον

τῶν πυροβολισμῶν καὶ νομίζοντες ὅτι ἐπέστη ἡ στιγμὴ τῆς σφαγῆς αὐτῶν, ἔντρομοι παραλαβόντες τὰ τέκνα καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἀνεχώρησαν ἐκ τῶν οἰκιῶν των καὶ ἐκρύβησαν ἐντὸς τοῦ παρακειμένου δάσους· μόλις δὲ παρῆλθον 15 λεπτὰ τῆς ὥρας, εἰσέβαλον ἐντὸς τοῦ χωρίου ἑκατὸν τζετέδες τοῦρκοι ἐκ διαφόρων ἀγνώστων μερῶν καὶ ἐκ τῶν πέριξ τουρκικῶν χωρρίων καὶ ἐλεηλάτησαν τὰς οἰκίας, δείραντες ἅμα ἀνηλεῶς τοὺς ὑπολειφθέντας κατοίκους. Μετὰ τὴν εἰσβολὴν αὐτῶν εἰς τὸ χωρίον, ἀφοῦ πρότερον διαφοροτρόπως ἐβασάνισαν ἐννέα ἐκ τῶν κατοίκων, ἀπήγαγον ἀκολούθως αὐτοὺς δεσμίους εἰς τὰς ἐν Δζεβιζλὴκ φυλακάς, ὅπου καὶ πάλιν ἐπί τρεῖς συνεχῶς ἡμέρας ἀνηλεῶς ἐδέροντο· Κατὰ τὴν εἰς τὸ χωρίον Χορτοκὸπ εἰσβολὴν τῶν τζετέδων τοσαύτη ἀγρία μανία ἐκδικήσεως κατέλαβε τούτους ἐναντίον τῶν κατοίκων, ὥστε ἐδάρησαν ἀνηλεῶς καὶ ἐπληγώθησαν ἐκ ξυλοκοπημάτων ἡ Παλάσσα Παπαγερίδου, ὁ Γεώργιος Παπαγερίδης, ὁ Κων)τῖνος Χαβιανίτης, ἡ Κυριακὴ Κραγιαννίδου, ὁ Ἀριστοκλῆς Χατζῆ Πέτρου, ὁ Ἀπόστολος Χατζιδάκης, ἡ Σοφία Ἀποστολίδου, ἡ Ἐλισάβετ Χατζῆ Παναγῆ, ὁ Ἀναστάσιος Λαμπριανίδης, ἡ Ἀνάστα Καρτερίδου, ὁ Χριστοφόρος Καραγκιοζίδης, ὁ Ἀναστάσιος Μιχαηλίδης, ὁ Ἀπόστολος Χριστοφορίδης, ἡ Κυριακὴ Καφετζόγλου, ἡ Ἀνάστα Βασιλειάδου καί ἡ Παρέσσα Τσαχουρίδου. Ἐπίσης δὰ γυναῖκες διάφοροι καὶ παρθένοι βίᾳ ἠτιμάσθησαν καὶ διεκορεύθησαν ὑπὸ τῶν τζετέδων, ὡς ἡ Κυριακὴ Παπαγερίδιυ, ἡ Καλλιόπη Ἀποστολίδου, ἡ Κυριακὴ Καραγιανίδου καὶ ἄλλαι πολλαί. Ἡ ἀ-ἀναφερομένη αὐτη δολοφονία ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τοὺς

τουρκικοὺς πληθισμοὺς τῆς ἐπαρχίας μου νὰ ἐκδηλώσωσι πασιφανῶς τὰς κακὰς διαθέσεις, ἃς τρέφουσιν οὗτοι ἐναντίον τοῦ ἀόπλου καὶ φιλησύχου πληθυσμοῦ τῶν χωρίων μου· διόπερ οἱ προϊστάμενοι τῶν κοινοτήτων μου βλέποντες ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰς σχηματιζομένας τουρκικὰς συμμορίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὸν ὁπλισμὸν ἁπάντων τῶν ὀθωμανῶν, σκοπὸν ἐχόντων νὰ ἐπιτεθῶσι καὶ πάλιν ἀγριώτερον κατὰ τῶν χωρίων μου, περιῆλθον εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ εἰδοποιήσωσι διὰ γραμμάτων αὐτῶν τὰς ἐν Τραπεζοῦντι Ἁρμοστείας τῆς τε Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας διὰ τὰ συμβαίνοντα, ἅμα δὲ καὶ νὰ ζητήσωσι παρ' αὐτῶν τὴν λῆψιν τῶν δεόντων μέτρων πρὸς περίσωσιν τῆς ζωῆς, τιμῆς καὶ περιουσίας αὐτῶν...»

Τὸ ποινικὸν δικαστήριον τοῦ Δζεβιζλὶκ, ἐκδικάσαν τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, κατεδίκασεν ὡς ἐνόχους τῆς δολοφονίας τὸν Κυριακὸν Ἀμανωτίδην (ἐκ Σαχνόης), Ἰωάννην Καλαϊτζόγλουν (ἐκ Δανείαχα) καὶ Παναγιώτην Μαρμανίδην (ἐκ Χαμουρῆ). Τῇ 27 ὅμως Αὐγούστου ἰδ. ἔτ. ἐξεδόθη παμψηφεὶ ἀθωωτικὴ ἀπόφασις τοῦ ἀνωτέρου δικαστηρίου τῆς Τραπεζοῦντος, εἰς ὃ κατ' ἔφεσιν ἀνηνέχθησαν οἱ ἐνοχοποιηθέντες, συνεπείᾳ τῆς ὁποίας ἀπεφυλακίσθησαν οἱ τελευταῖοι οὗτοι. Ἐξ αὐτῶν ὁ Παναγιώτης Μαρμανίδης μετέβη εἰς τὴν οἰκίαν του, ὅπου καὶ ἐδέχθη τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Χασὰν, ἀνεψιοῦ τοῦ δολοφονηθέντος Χουσεΐν, ἐν συνοδείᾳ καί τινος ἄλλου τούρκου. Ἀφοῦ ἐφιλοξενήθησαν καὶ ἡτοιμάσθησαν νὰ ἀπέλθωσιν, αἰφνιδίως πυροβολοῦν κατὰ τῶν ἐν τῷ οἴκῳ καὶ φονεύουσι τὸν Παναγιώτην Μαρμανίδην καὶ τὸν πατέρα αὐτοῦ Εὐστάθιον.

Τῇ 12 τοῦ ἰδ. μηνὸς Αὐγούστου ἐδολοφονήθη ὁ ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος τοῦ τμήματος Σκέλιας ἐν τῷ ἡμίωρον ἀπέχοντι λειβαδίῳ αὐτοῦ.

Τῇ 23 Νοεμβρίου ἰδ. ἔτ. ληστρικὴ συμμορία εἰσελθοῦσα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐν τῷ χωρίῳ Ρωμανοῦ (Τσαγκὰρ) Ἰωάννου Ταγτεβερνίδου, ἀρχιερατ. ἐπιτρόπου τοῦ τμήματος Γαλλιάνης, ἐφόνευσεν αὐτόν. Ἡ ὡς ἄνω συμμορία, διατελοῦσα ὑπὸ τὸν Μουσταφᾶ Γετιμόλη, προέβαινε τακτικῶς καὶ ἀνενοχλήτως εἰς πλείστας ὅσας βιαιοπραγίας καὶ χρηματικὰς ἀφαιμάξεις τῶν χωρικῶν τοῦ τμήματος τούτου, κατὰ Ἰανουάριον δὲ τοῦ 1920 ὑπέβαλεν εἰς φοβερὰ βασανιστήρια τὸν ἐκ τοῦ χωρίου Κουντσιλάντων Ἀπόστολον Ἐμμανουηλίδην, κάψασα τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ διὰ νὰ ἐξαναγκασθῇ καὶ δώσῃ τὸ ζητηθὲν ποσὸν 100 λιρῶν.

Δι' ἐκθέσεως ὑπὸ ἡμερ. 3 Μαρτίου 1920 κατηγγέλλοντο οἱ ἐν τῷ χωρίῳ Χαψίκιοϊ στρατιωτικοὶ Μπαχρῆς καὶ Ἀλῆς ὡς ὑβρίζοντες, δέροντες, πληγώνοντες καὶ ληστεύοντες τοὺς χωρικούς.

Ἡ κατάστασις καὶ ἰδίως ἐν τῷ τμήματι Γαλλιάνης ὁσημέραι ἐπδεινοῦντο καὶ εἰς τοῦτο συνετέλουν κυβερνητικὰ ὄργανα καὶ ἰδιῶται τοῦρκοι. Τὴν κατάστασιν ταύτην διαζωγραφίζει ἔκθεσις ὑπὸ ἡμερ. 25 Μαΐου ἰδ. ἔτ. φέρουσα τὰς ὑπογραφὰς Μουχταροδημογερόντων πολλῶν κοινοτήτων τῆς ἐπαρχίας καὶ ἔχουσα εἰς τὰ κυριώτερα ὡς ἑξῆς. «Ζήτημα ὑπάρξεως καὶ κίνδυνος παντελοῦς ἐξοντώσεως ἡμῶν ὡς ἀτόμων ἀναγκάζει ἡμᾶς νὰ κρούσωμεν ὅλαις δυνάμεσι κώδωνα ἀπελπισίας. Κατὰ τὴν ἀνακατοχὴν καὶ μετά, ὑπὸ ἔποψιν τιμῆς καὶ περιουσίας, δὲν μᾶς ἀφῆκαν τίποτε, καὶ δι' ἀπειλῶν καὶ συκοφαντιῶν καὶ τεχνασμάτων μυρία ἄλλα ἔκαμον καθ' ἡμῶν· ἡ δὲ κατάστασις αὕτη βαίνουσα πρὸς τὰ χείρω καὶ μὴ παρέχουσα ἐλπίδα βελτιώσεως, μᾶς ἀναγκάζει νὰ κράξωμεν γοερᾷ τῇ φωνῇ ζητοῦντες ἢ ἀσφάλειαν ἢ ἐλευθέραν ἐ-

ξοδον ἐκ τοῦ ἐδάφους, ὅπου οἱ κρατοῦντες μᾶς θεωροῦν οὐχὶ ὡς ἀνθρώπους, ἀλλὰ ζῷα. Ἡμεῖς ὡς λαὸς φιλήσυχος καὶ εὐγενὴς ὑπεφέραμεν ἀφαιμάξεις, κλοπάς, ἁρπαγάς, ζημίας, πυρπολήσεις καὶ παντοίας κτηματικὰς λεηλασίας, ὡς γενναιόδωροι ἄνθρωποι, μὲ μόνην τὴν ἐλπίδα ὅτι ἔχομεν ψυχάς, μὲ μόνην τὴν ἐλπίδα ὅτι οἱ κρατοῦντες θὰ μᾶς θεωρῶσι τοὐλάχιστον ἀξίους νὰ ζῶμεν ὡς ζῷα. Ἀλλὰ φεῦ! Οὔτε ἡ ἐλπὶς ἡμῶν ἐπηλήθευσε. Διάφοροι φυγάδες καὶ λῃστοσυμμορίαι, ὑφιστάμεναι ἐν τῷ τόπῳ καὶ μὴ διαλυθεῖσαι, ἀκηδίᾳ κυβερνητικῇ, κλέπτουσιν, ἁρπάζουσι, λεηλατοῦσι καὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας. Καὶ ἀντὶ νὰ ἀναζητηθοῦν οἱ δράσται συλλαμβάνουσι τὰ ἐσνάφια, τὸν γεωργὸν ποῦ ἐσκάλιζε, τὸν τεχνίτην ποῦ ἐδούλευε καὶ διὰ σοφισμάτων προσάπτουσι τὰ διαπραχθέντα εἰς ἡμᾶς, καθὸ Ρωμηούς, ὅπως ἐσχάτως εἰς Κοῦσχανι συμμορία λῃστεύσασα βωδαμάξια καὶ ἕνα ἀξιωματικόν, ἀντὶ νὰ ἐκδιώξουν καὶ ἀναζητοῦν τοὺς δράστας, συνέλαβον ἕνα ἐκ Τσιραχάντων καθήμενον μετ' αὐτῶν, ἄλλον ἐκ Ζαβέρας μαρτυροῦντα διὰ πλείστων ὅτι εὑρίσκετο ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ του καὶ δύο ἐκ Χορτοκοπίου, ὅτι τάχα αὐτοὶ ἦσαν ποῦ ἐξεγύμνωσαν τοὺς ἀνωτέρω. Τεχνηέντως ἔπεισαν τοὺς ἁμαξηλάτας νὰ εἴπουν ὅτι αὐτοὶ εἶνε οἱ δράσται καὶ ἐφόνευσαν ἕνα ἀπὸ τὴν Κουνάκα, τὸν Ἀπόστολον Καρυπίδην μεταβαίνοντα εἰς τὸν ἀγρόν του, ὅτι τάχα ἦτο κατάσκοπος».

Συνεπείᾳ δολοφονίας τούρκου τινὸς ὑπ' ἀγνώστων ἀπεστάλη εἰς Σάνταν περὶ τὰς ἀρχὰς Ἰουνίου ἐ. ἐ. στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα πρὸς σύλληψιν τῶν ὑποτιθεμένων Σανταίων ἐνόχων. Τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο διέμεινεν ἐκεῖ ἐπὶ 2 1)2 μῆνας συλλαμβάνον, φυλακίζον, καὶ δέρον ἀνηλεῶς τοὺς χριστιανοὺς μέχρις ἐξοντώσεως αὐτῶν. Μό-

λις περὶ τὰ μέσα Αὐγούστου ἐ. ἔ. ἐπείσθησαν αἱ ἐπιτόπιοι ἀρχαὶ περὶ τῆς ἀθωότητος τῶν φιλησύχων Σανταίων καὶ τὸ στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα ἀνεκλήθη·

Ε΄.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΧΑΛΔΙΑΣ

Αἱ βιαιοπραγίαι καὶ δολοφονικαὶ ἐπιθέσεις ἐξηκολούθουν μετ' ἐπιτάσεως καθ' ἅπασαν τὴν ἐπαρχίαν ταύτην. Οἱ Τοῦρκοι ὁσημέραι ἀποθρασυνόμενοι καὶ φανατιζόμενοι ἀπέβαινον ἀπειλητικοὶ κυρίως ἐν τῇ ὑπαίθρῳ χώρᾳ, ἡ δὲ Κυβέρνησις ἦτο παντελῶς ἀνίσχυρος νὰ ἐπιβάλῃ τὸ κράτος τοῦ νόμου, τόσῳ μᾶλλον ὅσῳ πολλάκις αὐτὰ τὰ ὄργανα αὐτῆς διεκρίνοντο εἰς τὸν κατὰ τὸν χριστιανῶν διωγμόν. Οἱ κομιτατικοὶ ἐφευρίσκοντες νέαν μέθοδον πρὸς παρακώλυσιν τῆς παλινοστήσεως τῶν ὁμογενῶν προσφύγων, κατήγγελλον πολλοὺς ἐξ αὐτῶν ὡς δῆθεν βιαιοπραγήσαντας ἐν καιρῷ τῆς ρωσσικῆς κατοχῆς, τὸ δὲ στρατοδικεῖον Ἐρζερούμης ἄνευ οὐδεμιᾶς προανακρίσεως δεχόμενον

τὰς καταγγελλίας διέτασσε καὶ ἀπεστέλλλοντο πρὸς αὐτὸ σιδηροδέσμιοι.

Κατὰ Μάρτιον τοῦ 1919 κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ἀρχηγοὶ τῆς χωροφυλακῆς, ἔτι δὲ καὶ πολλοὶ τοῦρκοι ἰδιῶται, ἐνεχόμενοι εἰς τὰς ἀρμενικὰς σφαγὰς καὶ τὴν διαρπαγὴν τῶν χριστιανικῶν περιουσιῶν καὶ καταγόμενοι ἐκ τῶν καζάδων Ἂκ Δὰγ Μαδέν, Μπογαζλιὰν καὶ Ὑσγάτης (νομοῦ Ἀγκύρας) καὶ Γενῆ Χὰν (νομοῦ Σεβαστείας) ἀπετέλεσαν ἀνταρτικὸν σῶμα καὶ ἐπετίθεντο κατὰ τῶν χριστιανῶν τῶν χωρίων τῶν ὡς ἄνω περιοχῶν, ληστεύοντες καὶ ἀπογυμνοῦντες αὐτὰ καθ' ὁλοκληρίαν.

Κατὰ τὸν μῆνα Ἀπρίλιον ἰδ. ἔτ. οἱ ἐκ τοῦ χωρίου Μπογουλὰν (Καζᾶ Κεσκὶν) Ἰωάννης Σπύρου, Γεώργιος Δημητρίου καὶ ἄλλοι, ἐνῷ συνοδεύοντες πέντε νυμφικὰ ζεύγη μετέβαινον εἰς παρακείμενον χωρίον ὑπέστησαν ἐπίθεσιν ἐκ μέρους Κούρδων ἐνόπλων, οἵτινες δέσαντες τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν μετέφεραν ἀλλαχοῦ τὰς νύμφας, τὰς ὁποίας παρεβίασαν.

Περὶ τὰ μέσα Ἀπριλίου ἰ. ἔ. ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Τ[illegible]η Κ[illegible]πὲν (Ἂκ Δὰγ Μ[illegible]δὲν) Ἀβραὰμ Μποδόσ[illegible]γλου [illegible] ἐρρίφθη εἰς τὰς φυλακάς, ἔνθα πολυειδῶς βασανισθεὶς ἀπέθανε.

Ληστοσυμμορία πολυμελὴς ὑπὸ τὸν ἀρχιληστὴν Τοποὺζ Ὀγλοῦ Ἀχμὲτ ἐξ Ὀρδοῦς ἐλήστευε τοὺς χριστιανοὺς μεταξὺ Μπουλαντζάκης καὶ Ἀπτάλ.

Κατὰ Μάϊον ἰδ. ἔτ. ἡ ὁδὸς ἀπὸ Κερασοῦντος εἰς Καραχισὰρ σχεδὸν διεκόπη, ἐσχηματίσθησαν ἀνταρτικὰ σώματα ἐν τῷ καζᾷ Τριπόλεως, περιφερόμενα ἐνόπλως ἐν Κερασοῦντι, Μπουλαντζάκῃ καὶ ἐν τῇ

ὑπαίθρῳ χώρᾳ καὶ τρομοκρατοῦντα τοὺς χριστιανούς.

Τῇ 13 Αὐγούστου ἰδ. ἔτ. τοῦρκοι ἔνοπλοι εἰσελθόντες εἰς τὰ χωρία Τζαγοὺλ καὶ Διβάν, ἀφοῦ ἔδειραν καὶ ποικιλιτρόπως ἐπίεσαν πολλοὺς χωρικούς, ἀπῆλθον συναποκομίζοντες καὶ πολλὰ εἴδη εἰς σκεύη, ἐνδύματα καὶ τρόφιμα.

Κατὰ Ὀκτώβριον ἰδ. ἔτ. οἱ μόλις παλινοστήσαντες εἰς τὸ χωρίον των Ἀγαλὴκ Μαδὲν: Κυριάκος Ψωμιάδης, Σάββας καὶ Ἡλίας Ποιμενίδης, Γεώργιος Χαβιανίδης, Παναγιώτης Κοτζίδης, Κυρ. Ἐμμανουηλίδης καί τινες γυναῖκες καὶ παιδία συνελήφθησαν ὑπὸ τούρκων ἐνόπλων, οἱ ὁποῖοι δείραντες ἀπεγύμνωσαν αὐτούς. Ἐκ τοῦ τρόμου ἀπέθανον δύο γυναῖκες καὶ ἓν παιδίον.

Τῇ 27 τοῦ ἰδ. μηνὸς οἱ χωρικοὶ Παντ. Τζεμαχίδης, Παναγ. Καστανίδης, Ἡλίας Ποιμενίδης καὶ Κυριάκος Ἐμμανουηλίδης διευθυνόμενοι διὰ λέμβου ἐκ Κερασοῦντος εἰς τὸ χωρίον Ἔσπεν, ἀπέναντι τῆς θέσεως Καλεδζίκ, ἐπυροβολήθησαν ὑπὸ τούρκων ἐπιβαινόντων ἑτέρας λέμβου. Ἐφονεύθη ὁ Κυριάκος Ἐμμανουηλίδης.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦρκοι χωροφύλακες ἐφόνευσαν τὸν ἐκ τοῦ χωρίου Τοκοὺζ (κ. Ἂκ Δὰγ Μαδὲν) Λάζαρον Ἀμπαδζιάδην, εὑρισκόμενον εἰς τὸ χωρίον Κουρτενιμή.

Ἔκθεσις ὑπὸ ἡμερ. 26 Νοεμβρίου ἰδ. ἔτ. ἐξ Ἀργυρουπόλεως ἀνέφερεν ὅτι οἱ φόνοι, λῃστεῖαι, ἁρπαγαὶ καὶ δῃώσεις ἀνὰ τὴν περιφέρειαν ἐκείνης τῆς ἐπαρχίας ταύτης ἦσαν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, ὅτι ἡ κατάστασις ἔβαινεν ἐπὶ τὰ χείρω καὶ ὅτι πρὸ

διμηνίας (κατὰ Σεπτέμβριον ἰδ. ἔτ.) ἐν μέσῃ ἀγορᾷ ἐφονεύθη ὑπὸ τούρκων ὁμογενής τις ἐκ τοῦ χωρίου Ἵμερα, ὁ δὲ φονεὺς ἐφυγαδεύθη ἐκ τῆς φυλακῆς.

Τῇ 28 τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἐνῷ οἱ ἐκ τοῦ χωρίου Κούσκαγια Κ. Μουράτ, καὶ Κ. Πελκήμπαση καὶ ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Γιάμουρτζα Γεώρ. Ἰωάν. Κότογλους ἐπέστρεφον ἐκ Κερασοῦντος εἰς τὰ χωρία των, προσεβλήθησαν παρὰ τὸν μῦλον Πογατσάκη ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Κότη Ἰβραχὴμ. Ὁ τρίτος ἐφονεύθη.

Κατ' Ἀπρίλριον 1920 ἐπιθέσεις, ἀτιμώσεις, βιαιοπραγίαι καὶ λῃστεῖαι ἐσημειώθησαν εἰς τὰς κοινότητας Πουλαντζάκης, Κούσκαγια καὶ Γιαγλήδερε.

Ὁ χριστιανομάχος καὶ ἀπάνθρωπος δήμαρχος Κερασοῦντος Ὀσμὰν ἀγᾶς περιελθὼν κατὰ Μάϊον ἰδ. ἔτ. τὰ περὶ τὴν Κερασοῦντος ὁμογενῆ χωρία, προέβη εἰς πᾶν εἶδος κακουργίας καὶ κατέσφαξε κατὰ τρόπον ἄγριον 15 ὁμογενεῖς χωρικοὺς ἐκ Γορελῆ καὶ Κουρούκ.

Τῇ 5 Ἰουλίου ἰδ. ἔτ. λῃστοσυμμορῖται ὑπὸ τὸν Κιὸρ Σαλὴχ ἐκ Βεσέρνης ἐπέδραμε κατὰ τοῦ χωρίου Ἄνω Κερμοὺτ καὶ τῶν ἐνοριῶν Καστρινέτα καὶ Σούτωνος καὶ ἐφοῦ ἐξυλοκόπησε τοὺς χωρικοὺς καὶ διήρπασε τὰ πράγματα αὐτῶν ἀνεχώρησεν ἀπαγαγοῦσα 5 ἄνδρας, τοὺς ὁποίους καὶ κατέσφαξε.

Ἡ περιφέρεια Κερασοῦντος λῃστεύεται καὶ πιέζεται ποικιλοτρόπως καὶ ἰδίως οἰκονομικῶς ὑπὸ τοῦ Ὀσμὰν ἀγᾶ τῆς Κερασοῦντος. Κατὰ Ἰούλιον ἰδ. ἔτ. τὰ μέλη τῆς ἐν Μπουλαντζάκῃ Ἐθνικῆς Ἀμύνης προσκαλέσαντα νύκτωρ τὸν ὁμογενῆ Ἰορδάνην Γ. Παστουρματζῆ κατεκρεούργησαν αὐτὸν ἀγρίως τὴν ἑπομέ-

νην μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι δὲν συμφέρει νὰ ὑπάρχωσιν εἰ τὸν τόπον των νέοι μεμορφωμένοι μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων Ἀργότερον συνέλαβον καὶ 25 ἑτέρους νέους καὶ τοὺς ἀπέστειλαν δῆθεν ἵνα ἐργασθῶσι διὰ τὰ πέριξ τῆς Κερασοῦντος ἀρξάμενα ἀμυντικὰ ἔργα. Καὶ ἐκ τῆς παρακειμένης κοινότητος Ἀπτὰλ συνελήφθησαν καὶ ἀπεστάλησαν δῆθεν πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν 20 νέοι. Ἐφόνευσαν δὲ καὶ τὸν Παναγιώτην Μιχαηλίδην μετὰ τῆς γυναικός του.

ΣΤ'.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΟΛΩΝΙΑΣ

Τὸ καταστρεπτικὸν ἔργον τῶν Νεοτούρκων κατὰ τὸν πόλεμον δὲν ἐσταμάτησε μετὰ τὴν ἀνακωχήν. Οἱ κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι, πάντοτε κομιτατικοὶ καὶ ὑπείκοντες εἰς εἰσηγήσεις ἀνωτέρων κύκλων, ἅμα τῇ ἀνακωχῇ ἐργάζοντο καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ ὑποδαυλίζοντες τὸν φανατισμὸν τοῦ τουρκικοῦ ὄχλου πρὸς ἐξόντωσιν τοῦ ὑπολειφθέντος ὁμογενοῦς στοιχείου.

Τῇ 24 Ἀπριλίου 1919 ὁ Γεώργιος καὶ Ἐλευθέριος Τσιρανίδης, ἐκ τοῦ χωρίου Τρουψῆ, μεταβαίνοντες εἰς τὰ πέριξ χωρία πρὸς πώλησιν ὑφασμάτων, ἐληστεύθησαν ὑπὸ τοῦ Καρὰ Μεχμὲτ (ἐκ τοῦ χωρίου Φιρέτουξε) καὶ ἐφονεύθησαν.

Τὸ τμῆμα Ἐπεσίου ἐδοκιμάσθη ἀρκετά· Ἔκθεσις κατὰ Μάϊον τοῦ 1919 ληφθεῖσα ἀνέγραφεν ὅτι οἱ ὁμογενεῖς, ἐπιστρέφοντες ἐκ τῆς ἐξορίας, ἐξεδιώκοντο καὶ πάλιν ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ ἐφονεύοντο, ὡς συνέβη εἰς τὰ χωρία Τρουψῆ, Πάλτσαινα, Ἔπολα καὶ Κιαμισῆ, ἔνθα μόλις ἔφθασαν αἱ οἰκογένειαι Ἐλευθερίου Τορομὰν, Γεωργίου Τεκὲ καὶ Μιχαὴλ Ἀποστόλου ἐσφάγησαν ὑπὸ τοῦ Τσατάλογλου Μεχμὲτ καὶ τοῦ Ταπάνογλου Χαλὴλ καὶ Σαΐτ.

Τῇ 29 Ἰουνίου ἰδ. ἔτ. πέντε ὁμογενεῖς ἐκ τοῦ χωρίου Κοβατζοὺχ τοῦ τμήματος Ἐπεσίου, ὁ Ἰωάννης Ἀραμπατζόγλους, Ἠλίας Περπέρογλου, Λάζαρος Τουγάρογλους, Σάββας Κεσίσογλους καὶ Ἰωάννης Τουλγάρογλους μεταβάντες διὰ προμήθειαν τροφίμων εἰς τὴν ὀκτάωρον ἐκ τοῦ χωρίου των ἀπέχουσαν ὑποδιοίκησιν Κολίασαρ, (τῆς διοικήσεως Καρὰ Χησάρ,) κατεκρεουργήθησαν ἀγρίως διὰ πελέκεων παρὰ τὰ σύνορα τοῦ κουρδικοῦ χωρίου Ζάργονα. Τὸ τερατῶδες κακούργημα ἀποκαλυφθὲν δέκα ἡμέρας μετὰ ταῦτα, ἐκ τῆς τυχαίας εὑρέσεως ἐντὸς τοῦ ἐκεῖ πλησίον δάσους τεμαχίων ἀνθρωπίνων σαρκῶν, ἐνέσπειρε τὴν φρίκην καὶ τὸν πανικὸν μεταξὺ τῶν ὁμογενῶν τοῦ προμνησθέντος χωρίου, οἵτινες ἡτοιμάσθησαν νὰ μεταναστεύσωσι.

Τῇ 8 Ἰουλίου ἰδ. ἔτ. ἐγένοντο ἄφαντοι οἱ ἐκ τοῦ χωρίου Ἰναγὲτ τοῦ τμήματος Τουρσοὺχ (Κηρικίαν)

Νικόλαος Παπαδόπουλος μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Πέτρου Παπαδοπούλου καὶ τοῦ ἀνεψιοῦ του Χρήστου, ἐργαζόμενοι παρὰ τῷ Ἰμάμῃ τοῦ χωρίου Τσατὰλ Τσὰμ (τοῦ Ναχιὲ Ἀπτὰλ τῆς διοικήσεως Κερασοῦντος.)

Τῇ 10 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐξηφανίσθη ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Λίτσασα, τῆς περιφερείας Καρᾶ Χισὰρ φιλήσυχος καὶ ἀγαθὸς οἰκογενειάρχης Θεόδωρος Ποτουρίδης, μεταβαίνων εἰς τὰς παρὰ τὸ ὄρος Ἐγρῆ-Τέλ, κείμενον ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κερασοῦντος-Καρᾶ Χισὰρ, βοσκάς.

Τῇ 18 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐληστεύθησαν καὶ ἀπεγυμνώθησαν τελείως ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μεσουδιὲ Κολιάσαρ οἱ ἐκ τοῦ χωρίου Δεϊμὲν-Τὰς Νικόλαος Σεμερτζίδης, Παντελῆς Κωστάνογλους καὶ Ἀναστάσιος Βιτίκογλους, ἀνηλεῶς προηγουμένως ξυλοκοπηθέντες.

Περὶ τὰς ἀρχὰς Νοεμβρίου ἰδ. ἔτους δύο νεάνιδες, ἡ Σοφία Χρήστου Δεμιρτζῆ καὶ ἡ Αἰκατερίνη Σάββα Δεμιρτζῆ, ἀμφότεραι ἐκ τοῦ χωρίου Κόρατζα, τῆς περιφερείας Καράχισαρ, συνοδευόμεναι ὑπὸ χριστιανῶν ἀγωγιατῶν, ἐπανήρχοντο ἐκ Κερασοῦντος εἰς Καράχισαρ. Οἱ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κερασοῦντος Καραχιὰρ πρὸ ὀλίγων μόλις ἡμερῶν, λόγῳ τῶν συστηματικῶν ἐν τῇ περιφερείᾳ ἐκείνῃ ληστειῶν, ἐγκατασταθέντες παρὰ τὴν θέσιν Ἀγιοῖ-Τεπὲ τρεῖς χωροφύλακες ἐκράτησαν βίᾳ τὰς εἰρημένας νεάνιδας, ἃς ἐβίασαν καὶ ἀπήγαγον εἰς ἄγνωστον διεύθυνσιν, μετὰ τὸ ἄγριον ξυλοκόπημα τῶν συνοδευόντων αὐτὰς χριστιανῶν.

Ἡ θρασυτάτη καὶ ἐνδεικτικὴ τῶν ἀπανθρώπων διαθέσεων τῶν κρατούντων ἀπαγωγὴ γνωσθεῖσα δικαίως κατεθορύβησε τὸ ὁμογενὲς στοιχεῖον Καράχισαρ, τὸ

ὁποῖον ἐπὶ πενταετίαν ὅλην πολλὰ παρόμοια θύματα εἶδεν ὑπὸ τοῦ τυχόντος Τούρκου ἀφαρπαζόμενα ἐκ τοῦ ἀσύλου τῶν χριστιανικῶν οἰκιῶν, ἀφοῦ καὶ οἱ κακουργήσαντες τὴν φορὰν ταύτην ἐτύγχανον ὄργανα, εἰς ἃ ἡ κυβέρνησις Κερασοῦντος ἐν τῇ ὑπαίθρῳ χώρᾳ ἐνεπιστεύθη τὴν προστασίαν τῆς ζωῆς, τιμῆς καὶ περιουσίας τῶν ὁδοιπορούντων.

Σημειωτέον δὲ ὅτι κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ μεταξὺ Κερασοῦντος καὶ Καρὰ-Χισὰρ κεντρικὴ ὁδὸς κατέστη φωλεὰ ληστῶν, ὧν ἕνεκα ὄχι μόνον ἡ μετὰ τῆς Κερασοῦντος ἐπικοινωνία ἐπὶ ἡμέρας πολλὰς συχνάκις διεκόπτετο, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου καὶ πᾶσα ἐμπορικὴ ἐπιχείρησις ἐματαιοῦτο. Ἅπαντες δὲ οἱ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κερασοῦντος-Καρὰ Χισὰρ φρουροῦντες χωροφύλακες, στρατολογηθέντες ἐκ τῆς τάξεως ἐκείνης τῶν φαυλοβίων, ἥτις ἀφειδῶς καὶ δαψιλῶς παρέσχε τὰς ὑπηρεσίας της κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἐξοντωτικοῦ τῶν χριστιανῶν προγράμματος, ἐτύγχανον οἱ σπουδαιότεροι καὶ ἀγριώτεροι πρωτεργάται τῶν ἑκάστοτε ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης συμβαινουσῶν ληστειῶν. Ἡ τιμὴ καὶ ἡ περιουσία τῶν χριστιανῶν ἐξηκολούθει ἐν ταῖς ἐπαρχίαις νὰ εἶνε ὁ καθημερινὸς στόχος τοῦ ἀδιορθώτου τουρκικοῦ στοιχείου.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ Μαΐου 1920 ἤρξατο νὰ ἐπικρατῇ πραγματικὴ τρομοκρατία, ἡ δὲ θέσις τῶν χριστιανῶν ἀπέβη κρισιμωτάτη, κατόπιν μάλιστα τῆς ἀνὰ τὴν ἐπαρχίαν ταύτην περιοδείας τοῦ διαβοήτου δημάρχου Κερασοῦντος Ὀσμὰν ἀγᾶ Φεριδίνογλου, ὅστις ἀφιχθεὶς εἰς Καρὰ Χισὰρ δὲν ἐσεβάσθη οὐδ' αὐτὴν τὴν θέσιν καὶ τὸ σχῆμα τοῦ ἐκεῖ Πατριαρχικοῦ Ἐπι-

τρόπου Ἐπισκόπου Σεβαστείας Γερβασίου.

Ἔκθεσις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29 Μαΐου ἰ. ἔτους ἔγραφε τὰ ἑξῆς: Ὁ τῆς Κερασοῦντος δήμαρχος Τοπὰλ Ὀσμὰν Φιριδίνογλους ἐξῆλθε δῆθεν εἰς σύλληψιν ἐγκαθείρκτων δραπετευσάντων, ἐνῷ τὸ βέβαιον ἦτο ὅτι ἀποτελέσας σπεῖραν ἐκ διαφόρων κακοποιῶν στοιχείων ἐξ 170 ατόμων, ἐξῆλθεν ἀνὰ τὴν ἐπαρχίαν Κολωνίας καιων καὶ θύων καὶ ἐρημώνων χωρία, ἀπάγων ἄπειρα κτήνη καὶ διαφθείρων παῖδας καὶ νεάνιδας· ἔφθασεν ἔπειτα εἰς Καρὰ Χισάρ, δῆθεν πρὸς περισυλλογὴν ὅπλων καὶ φυσιγγίων. Ἐκεῖ συναντηθεὶς καὶ μετὰ τοῦ ἐγχωρίου Κὲλ Χασάν, φοβεροῦ κακούργου, παραλαβὼν καὶ τοὺς ὀπαδοὺς τοῦ τελευταίου τούτου ἀπετέλεσε φοβερὸν σῶμα, ὅπερ ἡ ἐκεῖ στρατιωτικὴ πολιτοφυλακὴ καὶ χωροφυλακὴ ἀρχὴ δὲν ἠθέλησε νὰ ἀπομακρύνῃ καὶ ἐπεδόθη εἰς τὴν διαρπαγὴν τῶν οἰκιῶν τῶν ὁμογενῶν καὶ τῶν καταστημάτων.

Ἡ καταστροφὴ ἤρξατο τὴν 23 Μαΐου καὶ διήρκεσεν ἐπὶ 4 ἡμέρας, καθ' ἃς οἱ τέως πεζοὶ ὀπαδοὶ τοῦ Ὀσμὰν ἀπέβησαν ἄγριοι ἱππεῖς, ἀφαιρέσαντες τοὺς ἵππους καὶ τὰ χρήματα τῶν ὁμογενῶν καὶ εἶτα ἐνέσκηψαν καὶ εἰς τὴν Ἱ. Μητρόπολιν, ὅπου ἀφοῦ ἔδειραν ἀνηλεῶς τὸν Ἐπίσκοπον Γερβάσιον, ἔτιλλαν τὰ γένειά του καὶ ἐπὶ τέλους ἠνάγκασαν αὐτόν, μετὰ τὴν πώλησιν τῶν δι' Ἀμερικακανικῶν βοηθημάτων ἀγορασθέντων ἀροτήρων βοῶν, νὰ καταθέσῃ ἀμέσως εἰς τὰς χεῖράς τοῦ Ὀσμὰν 300 λίρας, ἐκτὸς τῆς ἀξίας τῶν ἀπαχθέντων ζώων. Ἐκτὸς δὲ τούτων οἱ κακοῦργοι παρεβίασαν πολλὰς νεάνιδας καὶ νεονύμφους καὶ φονεύσαντες 17 χριστιανοὺς ἀπῆλθον. Ὑπεχρέωσαν δὲ τὸν ἐντόπιον Κὲλ Χασὰν νὰ κατερ-

τίση συμμορίαν ἐκ 30 προσώπων, δι' ὧν εἶχον σκοπὸν νὰ καταστρέψωσι καὶ τὴν εὐποροῦσαν ἑλληνικὴν κοινότητα Μερκὲζ ('Αλούτζερας). Ἡ συγκοινωνία Νικοπόλεως — Κερασοῦντος διεκόπη διὰ τὸν φόβον τοῦ Τοπὰλ Ὀσμάν· ὁ Ἐπίσκοπος σχεδὸν πάντοτε εὑρίσκετο περιωρισμένος, οἱ δὲ κάτοικοι ἐν γένει κατελήφθησαν ὑπὸ πανικοῦ.

Ἀπὸ 12 Ἰουλίου ἰ. ἐ. μέχρι σήμερον ἐφονεύθησαν ἐν τῷ χωρίῳ Πάλτσανα ὑπὸ τοῦ Χαλὴλ Ταπάνογλου καὶ τῶν συντρόφων αὐτοῦ Σερὴφ Ἀλῆ, ὡς καὶ ἄλλων ὀργάνων τοῦ χριστιανομάχου Ὀσμὰν ἀγᾶ, ὁ ἱερεὺς Πανάρετος Παπαδόπουλος, ὁ Θωμᾶς Θωμαΐδης, ὁ Παναγιώτης Τουμανίδης μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῆς μητρός αὐτοῦ, ὁ Θεόδ. Σιδηρόπουλος, ὁ Παναγ. Καραγιαννίδης καὶ ὁ Γεώργ. Τζελόγλους.

Ἐν Καρακεβελὴτ : ὁ Παν. Πουρσαΐτας, ὁ Ἰωάννης Χουπανίδης καὶ Στ. Χοζανέτας.

Ἐν Τρουψῆ : ὁ Παν. Παραμελίδης, τοῦ ὁποίου ἀπήγαγον τὴν νύμφην, καὶ ὁ Μιχ. Σεμερτζῆς.

Ἐν Χάχαβλα οἱ κακοῦργοι ἐφόνευσαν τὸν Γρ. Πασχαλίδην καὶ ἀπήγαγον τὴν κόρην τοῦ Ἰω. Χουρνιάδου Σεμέλην καὶ ἠτίμασαν τὴν Παρθέναν Τσεντεμὲ, τὴν Ἀναστασίαν Τουμανίδου καὶ τὴν Ἑλένην Δεμιρτζόγλου.

Ζ΄.

ΕΞΑΡΧΙΑ ΚΕΡΑΣΟΥΝΤΟΣ

Τὴν ἔκτασιν ἐπακριβῶς τῶν συμβαινόντων ἐν τῇ κοινότητι ταύτῃ δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ γνωρίζῃ τὸ Πατριαρχεῖον λόγῳ τῆς μὴ τακτικῆς ἐπικοινωνίας μετ' αὐτῆς. Ἀσφαλῶς ὅμως τοῦτο γνωρίζει ὅτι ἐν αὐτῇ, δύναταί τις νὰ εἴπῃ, ὅτι οὐδέποτε ἀπὸ τῆς ἀνακωχῆς καὶ ἐντεῦθεν ἔπαυσεν ἡ τρομοκρατία. Ἴσως νὰ διέφερε μόνον κατὰ βαθμόν. Ὁ Ὀσμὰν ἀγᾶς Φεριδίνογλου, δήμαρχος καὶ σατράπης πραγματικὸς τῆς Κερασοῦντος, εἶχεν ἀπόλυτον τὸ δικαίωμα καὶ τὴν ἐλευθερίαν πλήρη νὰ πράττῃ πᾶν ὅ,τι ἡ θηριώδης αὐτοῦ ψυχὴ ὑπηγόρευε, συνεργὸν ἔχων πάντοτε καὶ σύμβουλον τὸν Χακκῆ βέην Λαρτζὶν Ζαδὲ. Εἶνε ἀπερίγραπτα ὅσα οἱ χριστιανοὶ τῆς κοινότητος ταύτης ὑπέστησαν παρ' αὐτοῦ· Τὰ κακουργήματα ταῦτα θὰ ἠδύναντο νὰ ἀποτελέσωσι τόμον ὁλόκληρον. Περιοριζόμεθα ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς τὰ ἀκόλουθα.

Οἱ ὁμογενεῖς τότε μόνον ἠδύναντο νὰ ἐργασθῶσιν, ὅταν ὑπισχνοῦντο εἰς αὐτὸν τὰ περισσότερα τῶν κερδῶν αὐτῶν, ἄλλως ἠμποδίζοντο νὰ φορτώσωσι τὰ ἐμπορεύματά των.

Ἐκρήμνισεν ὁλόκληρον σειρὰν οἰκοδομημάτων, τὰ ὁποῖα πάντα ἀνῆκον εἰς ὁμογενεῖς καὶ ἦσαν, κατὰ τὸ πλεῖστον, νεόδμητα, προφάσει μὲν ὅτι ἤθελε νὰ εὐρύνῃ τὸν δρόμον, πράγματι ὅμως νὰ δώσῃ σημασίαν εἰς τὸ χάνιον· τὸ ὁποῖον ἠγόρασεν οὗτος.

Ἐζημίωσε πολλοὺς ὁμογενεῖς οἰνοπνευματοποιοὺς κατασχὼν καὶ χύσας εἰς τὴν θάλασσαν χιλιάδας ὀκάδων οἰνοπνεύματος.

Ἐξεδίωκε πλείστους ὅσους ὁμογενεῖς ἀπὸ τὰ ὑπ' ἐνοίκιον καταστήματα, εἰς τὰ ὁποῖα ἐγκαθίστα τούρκους.

Ἠνάγκαζε τοὺς πρὸ τοῦ πολέμου ἀγοράσαντας παρὰ τῶν τούρκων κτήματα νὰ ἐπιστρέψωσι ταῦτα εἰς αὐτούς, λαμβάνοντες τὸ ἰσόποσον τοῦ πρὸς ἀγορὰν τότε δοθέντος χρήματος εἰς λίρας χαρτίνας.

Εἶχεν ὑπὸ τὰ νεύματα αὐτοῦ τὰς ἐπιτοπίους διοικητικάς, δικαστικὰς καὶ λοιπὰς ἀρχάς, αἱ ὁποῖαι ἐφυλάκιζον ἢ ἠθώωνον συμφώνως πάντοτε πρὸς τὰς εἰδοποιήσεις καὶ διαταγὰς τοῦ τυράννου.

Εἰσέπραττε διάφορα μεγάλα ποσὰ παρὰ τῶν Ἑλλήνων πρὸς ἵδρυσιν φυλακείων καθ' ὅλην τὴν παραθαλασσίαν γραμμήν, ἵνα ἀποκρούσῃ ἐνδεχομένην ἀπόβασιν.

Ἐτρομοκράτει διαρκῶς τοὺς χριστιανικοὺς πληθυσμοὺς τῆς πόλεως διὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ συντηρουμένων ἐνόπλων ληστοσυμμοριτῶν, οἱ ὁποῖοι κατήντησαν ἡ μάστιξ τῶν χριστιανῶν, δέροντες καὶ ληστεύοντες, ὅντινα ἤθελον.

Περὶ τὰ μέσα Ἰουνίου 1920 μοτὲρ ἑλληνικὸν 400 τόννων, ἐρχόμενον ἐκ Βατούμ, ἠναγκάσθη νὰ προσορμισθῇ εἰς Κερασοῦντα, διότι ἐχάλασε τὸ μηχάνημα

αὐτοῦ. Τὸ πλήρ ·μα τοῦ μοτὲρ ἦτο ὁ πλοίαρχος Μαρῖνος Μαριάδης (μετὰ τῆς γαλλίδος συζύγου του), δύο ρῶσσοι φορτωταὶ μὲ 8—9 ἑκατομμύρια ρουβλίων καὶ 8—9 ἄλλα πρόσωπα τοῦ πλοίου. Μόλις προσωρμίσθησαν,συνελήφθησαν ὑπὸ τῶν ὀργάνων τοῦ Ὀσμὰν ἀγᾶ, ὅστις ἐθεώρησε τὸ πλήρωμα αἰχμαλώτους πολέμου καὶ ἐφυλάκισεν αὐτό· Μετὰ 20—25 ἡμέρας ἀπέστειλεν αὐτοὺς —ἐξαιρεθείσης μόνον τῆς Γαλλίδος— εἰς τὸ ἐσωτερικὸν· μόλις ὅμως ἀπεμακρύνθησαν 2 χιλιόμετρα τῆς Κερασοῦντος ἐσφάγησαν ἅπαντες. Ἡ Γαλλὶς ἀπεστάλη ἐνταῦθα, ἵνα πληροφορηθῇ, ὡς τῇ εἶπον, ἐκ Κων]πόλεως περὶ τῆς τύχης τοῦ ἀνδρός της!

Περὶ τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐφόνευσε τὸν μόνον ἕλληνα ἰατρὸνΘωμαΐδην κατὰτὸν ἑξῆς τραγικὸν τρόπον: Προσεκλήθη οὗτος δῆθεν εἰς τοκετὸν μαζὺ μὲ τρεῖς ἄλλους τούρκους συναδέλφους· Ὁ πατὴρ τοῦ ἰατροῦ ὑποπτευθεὶς ἠκολούθησε τὸν υἱόν του. Ὅτε μετέβησαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ προσκαλέσαντος, ἐδηλώθη εἰς τοὺς ἰατροὺς ὅτι πρόκειται ἁπλῶς νὰ ἐξετάσωσι τρελλόν τινα. Ἀνῆλθον ἐν σώματι οἱ ἰατροὶ—ἀκολουθούμενοι ὑπὸ τοῦ πατρὸς τοῦ Θωμαΐδου—εἰς τὴν ἐπάνω αἴθουσαν, μόλις ὅμως ἤνοιξαν τὴν θύραν εὑρέθησαν πρὸ κακούργου ὡπλισμένου μέχρις ὀδόντων. Δύο τῶν τούρκων ἐννοήσαντες τὸ τέχνασμα ἐπήδησαν ἐκ τοῦ παραθύρου καὶ ἔφυγον, ὁ ἄλλος τοῦρκος ἰατρὸς σπεύσας νὰ φύγῃ καὶ αὐτὸς ἐκρατήθη παρὰ τοῦ Θωμαΐδου, θελήσαντος νὰ σωθῇ. Ἐν τῷ μεταξὺ ὅμως δύο σφαῖραι τοῦ κακούργου ἔρριψαν ἄπνουν τὸν τοῦρκον ἰατρόν,τὸνΘωμαΐδην καὶ τρίτη σφαῖρα τὸν πατέρα τοῦ τελευταίου,θελήσαντα νὰ σπεύσῃ εἰς βοήθειαν τοῦ υἱοῦ του. Τὸ πρᾶγμα κατηγγέλθη ἀμέσως εἰς

διότι έγνώριζον ότι έκεϊ ανέμενεν ώρισμένως τούς συλληφθέντας ή σφαγή· Άγνωστον πώς,έπείσθη ό Όσμάν καί τούς άφήκε,περιώρισεν όμως 500 έξ αύτών περίπου έν τη σχολη ώς ομήρους,τούς όποίους ώρκίσθη έπισήμως ότι θά σφάξη έάν οί Γκιαούρηδες(Άγγλοι, Γάλλοι καί Έλληνες) θά έτόλμων νά αποβιβασθώσιν εις Κερασοϋντα. Τούς 500 αύτούς έφύλαττε κουστωδία κακούργων οργάνων τοϋ Όσμάν άγά, μόνον δέ ένίοτε επέτρεπε κατά 10 – 12 άτομα νά έπισκέπτωνται τάς οικογενείας αύτών καί νά έπιστρέφουν καί πάλιν εις τήν σχολήν·

Έκθεσις κατ' Αύγουστον ίδ. έτ. ληφθεϊσα έσημείου, μεταξύ άλλων, τά έξής: «Φρικτή είνε ή οικονομική θέσις τών Κερασουντίων· Τό απαίσιον φάσμα της πείνης πρό ημερών ήδη απειλεί πάντας τούς χριστιανούς· φυσικώτατον άλλως τε τό τοιούτον. Φορολογία υπερόριος, καταθλιπτικωτάτη εις όγκον, απεμύζησε καί απομυζα καθημερινώς τούς ατυχείς Κερασουντίους. Όποία οδυνηρά κατάστασις! Νά πωλώσιν, έλλείψει χρημάτων, καί τά τελευταία έναπομείναντα αύτοίς κοσμήματα, έπιπλα, χειρωνακτικά έργαλεϊα κτλ. διά νά ικανοποιήσωσι, φόβω καί τρόμω συνεχόμενοι, τήν απληστίαν της όσμανικής βουλημίας· Ύποστάντες καί ύφιστάμενοι συνεχώς τήν έπαχθεστέραν τών αφαιμάξεων, στερούμενοι αφ' ετέρου τών ευνοϊκών όρων, όπως αναπληρώσουν έν μέρει τουλάχιστον τήν έξάντλησιν αύτών τήν οικονομικήν, καθότι έχοντες διηνεκώς πρό τών οφθαλμών αύτών τό φάσμα τών καθημερινών συλλήψεων καί απαγωγών, πολλοί απέχουσι τοϋ νά έξέρχωνται πρός αναζήτησιν πόρον ζωής έκ τών κατοικιών αύτών, οί άνδρες τουλάχιστον καί οί νέοι. Οί ολίγοι έχοντες καταστήματα διά τόν

τὸν Νομάρχην Τραπεζοῦντος, ὅστις διέταξε νὰ μεταφερθῇ ἐκεῖ ὁ φονεύς, τὸν ὁποῖον ἐν τῷ μεταξὺ οἱ περὶ τὸν Ὀσμὰν ἀγᾶν παρέστησαν ὡς τρελλόν. Ὁ φονεὺς ἐπεβιβάσθη τοῦ ἀτμοπλοίου διὰ Τραπεζοῦντα, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὁ Ὀσμὰν ἀποστείλας τὰ ὄργανά του παρέλαβεν αὐτὸν ἀπὸ τὸ ἀτμόπλοιον.

Κατόπιν προμεμελετημένης συκοφαντίας περὶ ἐκβιασμοῦ δῆθεν μωαμεθανίδος τινὸς ὑπό τινος ὁμογενοῦς Παναγιώτου, συνελήφθησαν 50—60 χριστιανοὶ φέροντες τὸ αὐτὸ ὄνομα, ἐπίσης δὲ καὶ 15 γυναῖκες καὶ ἐδάρησαν ἀνηλεῶς ἐκ μέρους τῶν ὀργάνων τοῦ Ὀσμάν. Κατόπιν τούτου ἀπαγαγόντες δύο ἐξ αὐτῶν, τὸν Παναγιώτην Λ. Σεϊτανίδην καὶ τὸν Παναγιώτην Χ. Πεζιρκενίδην, ὡδήγησαν εἰς τὴν ἐξοχικὴν ἔπαυλιν τοῦ Ὀσμὰν ἀγᾶ, ὅπου κατόπιν ἀγρίων βασανιστηρίων κατέσφαξαν αὐτούς.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ μηνὸς Αὐγούστου ἱ. ἔ. διεδόθη ἐν Κερασοῦντι ὅτι δῆθεν στόλος συμμαχικὸς κατέπλεεν ἐκεῖ· ἀμέσως ὁ σατράπης Ὀσμὰν ἀγᾶς ἐξαπέστειλε τὸν τουρκικὸν πληθυσμὸν εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἀφήσας μόνον τὸν χριστιανικόν. Μετὰ τοῦτο προσεκάλεσεν εἰς κοινὴν συνεδρίασιν τούρκους τινὰς ἐναπομείναντας καὶ ὡρισμένους προκρίτους ἐκ τῶν χριστιανῶν ἵνα ἀπὸ κοινοῦ συσκεφθῶσι δῆθεν περὶ τῆς ὑποδοχῆς πρὸς τὸν ἐχθρόν. Οἱ χριστιανοὶ γνωρίζοντες τὸν πραγματικὸν σκοπὸν τῆς προσκλήσεως, δὲν μετέβησαν· τὴν ἑπομένην ἐγένετο συστηματικὴ ἔρευνα εἰς τὰς χριστιανικὰς οἰκίας καὶ συνέλαβον κρυβέντας, τοὺς ὁποίους ὁ Ὀσμὰν ἀγᾶς ἀπεφάσισε νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὸ Κουλὰκ Καγιᾶ, τόπον ὅπου κατεκρεούργει τὰ θύματά του. Θρῆνοι καὶ κλαύματα ἐπηκολούθησαν τότε. Γυναῖκες ὀλοφυρόμεναι ἔτρεχον πρὸς αὐτὸν καὶ γονυκλινεῖς παρεκάλουν τὸν ἀγᾶν, ὅπως παραιτηθῇ τοῦ σχεδίου του,

ἴδιον λόγον οἰκουροῦσιν.τοιουτοτρόπως δὲ τὰ καταστήματα αὐτῶν μένουσι σχεδὸν κλειστά· διά τινας ὥρας ἀνοίγουσιν αὐτὰ καὶ τοῦτο τοῖς ἐπιβάλλεται ὑπὸ τοῦ τέρατος Ὀσμὰν ἀγᾶ, ὅπως εἰσερχόμενοι οἱ ἥρωες αὐτοῦ κατακρατήσωσιν ὅ,τι ἀρέσκει εἰς ἕκαστον.»

Αἱ κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας εἰς τὰ Πατριαρχεῖα περιελθοῦσαι εἰδήσεις παριστῶσι τὴν κατάστασιν τοῦ ἐν Πόντῳ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ πλέον ἢ ἐπικίνδυνον. Μεταξὺ 23 — 28 Ὀκτωβρίου ἐν. ἔτ. ἐξωρίσθησαν ὅλοι οἱ Ἕλληνες ὑπήκοοι τῆς Τραπεζοῦντος, Κερασοῦντος, Ὀρδοῦς, Σινώπης, Παρθενίου καὶ Ἰνεπόλεως. Τῇ 4 Νοεμβρίου ἐν. ἔτους ἐξωρίσθησαν καὶ οἱ Ἕλληνες ὑπήκοοι τῆς Ἀμισοῦ. Πάντων τούτων αἱ περιουσίαι ἐπρόκειτο νὰ δημευθῶσι.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΤΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΤΟΥ

ΕΝ ΤΗι ΚΕΝΤΡΙΚΗι ΚΑΙ ΔΥΤΙΚΗι

ΜΙΚΡΑι ΑΣΙΑι

ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

θ

Η'.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ

Ἡ ληστεία εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς εἶχε λάβῃ ἀνησυχητικὸν χαρακτῆρα καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν ἐπαρχίαν, εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ παύσῃ ἡ ἐπικοινωνία μεταξὺ τῶν διαφόρων χωρίων.

Κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1919 οἱ ἐκ Κούρουμτζε Στέφανος Χαραλάμπους καὶ Σάββας Ἀναστασίου μετὰ τοῦ υἱοῦ του ἐπιστρέφοντες ἐκ Σὶς, ἕδρας τῆς ὁμωνύμου διοικήσεως τοῦ νομοῦ Ἀδάνων, ὅπου εἶχον μεταβῇ πρὸς προμήθειαν τροφίμων, ἐφονεύθησαν εἰς ἀπόστασιν δύο ὡρῶν ἀπ' αὐτῆς.

Ὁ Νικόλαος Τζεράχ ἐπιστρέφων ἐξ Ἀζιζιὲ (ὑποδιοικήσεως τοῦ νομοῦ Σεβαστείας) εἰς τὰ ἴδια, ἐφονεύθη μεταξὺ τῶν χωρίων Κουρμπαλῆ καὶ Οὐζοὺν Μπουνὰρ ἀπογυμνωθεὶς παντὸς ὅ,τι ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ.

Ὁ ἐν τῇ κοινότητι Προκοπίου εἰσπράκτωρ τῶν δημοσίων φόρων Ἐγιοὺπ δι' ἀσήμαντον ποσὸν καθυστερούμενον ὑπὸ τῆς Κοινότητος, ἔδειρεν ἀνηλεῶς τὸν καιδηλάπτην τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου καὶ εἰ-

σελθὼν εἰς αὐτὴν ἔλαβε πάντα τὰ ἱερὰ σκεύη τοῦ ἱεροῦ Βήματος, τὰ ὁποῖα ἐξέθηκεν εἰς πλειστηριασμόν.

Τῇ 20 Μαΐου ἱ. ἔ. ἡ Θεογνωσία 'Αβ. Πομπουκτζόγλου καὶ ἄλλαι τινὲς γυναῖκες μετὰ τῶν τέκνων των ἐκκινήσασαι ἐκ Νεαπόλεως (Νὲβ Σεχὶρ) μὲ κατεύθυνσιν τὴν πρωτεύουσαν, περιέπεσον εἰς ληστὰς, οἵτινες ἀφοῦ ἔδειραν καὶ ἐβασάνισαν αὐτὰς κατὰ τρόπον φρικώδη, ἀφήρεσαν πᾶν ὅ,τι εἶχον.

Τὴν 26 Μαΐου 1920 περὶ τοὺς χιλίους Κιρκασίους κατέλαβον καὶ ἐκράτησαν τὴν 'Τοσγάτην ἐπὶ 14 ἡμέρας. 'Εν τῷ μεταξὺ διεσκορπίσθησαν ἐκ μέρους τῶν Κεμαλικῶν, οἱ ὁποῖοι ἀνακατέλαβον τὴν πόλιν τῇ 21 'Ιουν. ἰδ. ἔτ. Ἅμα τῇ ἀνακαταλήψει, προέβησαν ἀμέσως εἰς λεηλασίας καὶ κατόπιν εἰς σφαγὰς 'Ελλήνων καὶ 'Αρμενίων, ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ 'Εδχὲμ βεη, γενικοῦ ἀρχηγοῦ τῶν καταδιωκτικῶν δυνάμεων, καὶ καθ' ὑπόδειξιν τῶν ἐπιτοπίων τούρκων. 'Η σφαγὴ ἐγένετο κυρίως ἐν τῇ ἀγορᾷ, διὰ τοῦτο καὶ οὐδεὶς τῶν ἐν αὐτῇ ἀνδρῶν ἠδυνήθη νὰ σωθῇ. 'Εβιάσθησαν πολλαὶ νεάνιδες, ἐπυρπολήθησαν πολλαὶ οἰκίαι καὶ ἐπληγώθησαν ἀρκετοί. Οἱ νεκροὶ μετὰ τέσσαρας ἡμέρας περισυνελέγησαν καὶ διὰ τῶν ἁμαξῶν τοῦ καθαρισμοῦ τῶν δρόμων, ἄνευ οὐδεμιᾶς νεκρωσίμου ἀκολουθίας, ἤχθησαν ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἐρρίφθησαν εἰς ἕνα λάκκον. Μεταξὺ τῶν φονευθέντων εἶνε καὶ ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Κουζλούκιοΐ (περιφερείας 'Αμισοῦ) ἱερεὺς 'Ιωάννης 'Αρχιτεκτονίδης, ὅστις ἐφονεύθη, διότι δὲν ἠθέλησε νὰ ὑποδείξῃ τοὺς πλουσίους τῆς πόλεως. Οἱ λοιποὶ φονευθέντες 50 τὸν ἀριθμὸν εἰσιν οἱ ἑξῆς:

Μιχαὴλ Καδίρογλου, 'Αβραὰμ καὶ 'Ιωάννης Χουδαβερδόγλου 'Αθηνᾶ Παπάζογλου, Χαράλαμπος Κεσίσογλου, 'Ανέστης γαμβρὸς αὐτοῦ, Κυριάκος, 'Αναστάσιος Προκοπιάδης·

Χαράλαμπος υἱὸς αὐτοῦ, ἡ σύζυγος αὐτοῦ, Ἀναστάσιος διδάσκαλος, Ἰωάννης Ἀρζουμανίδης, Γεώργιος Σαραφίδης, Θωμᾶς Παπάζογλου, Φίλιππος Παπάζογλου, Σάββας Σαββαΐδης, Ἰορδάνης, Ἀναστάσιος Τσακηρίδης, Γεώργιος Ἐφίνογλου, Γρηγόριος Ἐφίνογλου, Σάββας Ἀρτιτζόγλου, Γαβριὴλ Ταϊπλόγλου, Ἀναστάσιος Ἀδοσίδης· Γεώργιος Κρεοπώλης, Μιχαὴλ υἱὸς αὐτοῦ, Χαράλαμπος Χαραπασίδης, Κων]τῖνος Δζαμόγλου, Ἑλένη σύζυγος αὐτοῦ, Θεολόγος Γρηγορίου, Νικόλαος Ἀνανιάδης, Ἠλίας Μουράτογλου, Λάζαρος Σαββαΐδης, Κυπριανὸς Ἰορδανίδης, Βασίλειος Καζέζογλου Ἠλίας Καζέζογλου, Πρόδρομος πατὴρ αὐτοῦ, Ἐλευθέριος Τσαούσογλου, Μαρία Χατζῆ Ἀναστασίου, Ἰωαννάκης Σεραφειμίδης, Θεολόγος Σαραφίδης, Χατζῆ Μαρία, Γρηγόριος Σαατσόγλου, Ἀβίτας, Χαράλαμπος Ταχτσόγλου Γεθσημανή, Παῦλος Πανόγλου, Στυλιανὸς δικηγόρος, Ἀνανίας Μαιόγλου, Στυλιανὸς Κεσίσογλου καὶ Σοφία Σαράφογλου.

Τῇ 8 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. τακτικὸς Κεμαλικὸς στρατὸς ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ διαβοήτου Δζεμίλ, ἀξιωματικοῦ, εἰσελθὼν εἰς τὸ χωρίον Κιτζολγου, δίωρον περίπου ἀπέχον ἀπὸ τῆς Τουγάτης, ἀποτελούμενον ἐκ 280 Ἑλληνορθοδόξων κατοίκων, ἐξηνάγκασεν ὅλον τὸν πληθυσμὸν ἵνα συναχθῇ ἐντὸς τοῦ ναοῦ τοῦ χωρίου, ὅπου ἀφοῦ οἱ στρατιῶται ἠσέλγησαν κτηνωδῶς ἐπὶ τῶν γυναικῶν καὶ παρθένων, κατέσφαξαν ἀγρίως ταύτας ὡς καὶ ὅλον τὸν ἄρρενα πληθυσμὸν, μὴ φεισθέντες μηδὲ τῶν μικρῶν παίδων, μηδὲ αὐτῶν τῶν νηπίων, ἐξ ὧν ἓν εὑρέθη ἐσφαγμένον ἐπὶ τῶν μαστῶν τῆς προσφαγιασθείσης μητρός του. Ἐκ τῆς φρικαλέας ταύτης σφαγῆς μόλις 24 ἄτομα ἠδυνήθησαν νὰ σωθῶσι, διαφυγόντα πρὸ τῆς συλλήψεως τῶν λοιπῶν χωρικῶν· Ἐπειδὴ δὲ ὁ στρατὸς προὐτίθετο νὰ

ἐπιδράμῃ καὶ κατὰ τῶν πέριξ χωρίων ἐπὶ τῷ αὐτῷ θηριώδει σκοπῷ, ἔσπευσαν οἱ κάτοικοι αὐτῶν νὰ διασκορπισθῶσιν εἰς τὰ ὄρη.

Θ.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΙΚΟΝΙΟΥ

Ἡ κατάστασις ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ, πάντοτε ἦτο ἀφόρητος, ἐπιδεινουμένη ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ.

Τῇ 7 Ἰανουαρίου 1919 ἐν Μαλακοπῇ νεᾶνις ἀνήλικος, ὀνόματι Εἰρήνη Μιχαὴλ Τυζόγλου, ἀπήχθη ὑπὸ Τούρκου συνεγχωρίου ὀνόματι Νουρῆ Ἰσλάμογλου καὶ διὰ τῆς ἐξισλαμίσεως, ἠναγκάσθη νὰ συζευχθῇ αὐτόν.

Κατὰ Φεβρουάριον τοῦ ἰδ. ἔτ. ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ διοικητοῦ τοῦ 20 στρατιωτικοῦ τάγματος, μεταβὰς εἰς θεατρικὴν παράστασιν διδομένην ἐν τῷ ξενοδοχείῳ «Βαγδάτης» ἐν τῇ κοινότητι Ἡρακλείου (Ἔρεγλι), ἔδειρε διὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν στρατιωτῶν τὸν ὡρολογοποιὸν Ἀποστολάκην, πληγώσας αὐτὸν ἐν τέλει διὰ λόγχης.

Τῇ 12 Μαρτίου ἰδ. ἔτ. ὁ ἐκ Περμάτων Ἀγάπιος Γιάνογλου ἐδολοφονήθη ἐν Ἰκονίῳ, πυροβοληθεὶς καθ' ἣν ὥραν ὑδρεύετο ἀπὸ τῆς παρὰ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ κρήνης.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦρκοι κάτοικοι Καραμάν, εἰσελθόντες εἰς οἰκίαν ὁμογενοῦς διὰ κλοπήν, ἔπνιξαν καὶ κατόπιν ἔσφαξαν τὴν οἰκοδέσποιναν.

Κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα ἐν τῇ κωμοπόλει Σουβερμὲζ ἡ ὑπὸ τὸν Χαλὶλ Ἰβραχήμογλου Πατὰλ συμμορία ληστῶν, ἐξηκολούθει κατὰ τρόπον ἀφάνταστον νὰ πιέζῃ τοὺς οἴκους καὶ τὰ καταστήματα αὐτῶν.

Τῇ 30 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐν Νίγδῃ ὁ Ριφὰτ Ζαδὲ Γαλὴπ βέης ἔδειρεν ἀνηλεῶς ἐν μέσῃ ἀγορᾷ τὸν διδάσκαλον τῆς κοινότητος Βασίλειον Ἀμφιλοχιάδην.

Κατ' Ἀπρίλιον τοῦ ἰδ. ἔτ. ἐφονεύθη ὁ ἐκ Κέλβερι Βασίλειος Ἀτλαμάζης μεταξὺ Κέλβερι καὶ Νίγδης.

Περὶ τὰ τέλη Μαΐου ἰδ. ἔτ. ὁμογενεῖς ἐκ Νεαπόλεως διανυκτερεύσαντες ἔν τινι ξενῶνι μεταξὺ Νεαπόλεως καὶ Ἀκ Σεραΐου ἐληστεύθησαν, ἐδάρησαν, καὶ ἠκρωτηριάσθησαν.

Κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα τοῦρκοι ληστοσυμμορῖται ἐλήστευον τοὺς διερχομένους τὴν ὁδὸν Ἔρεγλι καὶ Οὐλούκησλᾶ (Ἀδάνων). Ἐφονεύθησαν δύο ἄτομα καὶ ἐτραυματίσθησαν εἴκοσι.

Τῇ 27 Ἰουλίου ἰδ. ἔτ. ἐρρίφθη εἰς τὸν περίβολον τῆς Μητροπόλεως Ἰκονίου καὶ εἰς οἰκίαν χριστιανικὴν ἀπειλητικὸν γράμμα, τὸ ὁποῖον ἐν μεταφράσει ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Κατηραμένε Ερίφη»

Φανατικοὶ ἄπιστοι. Ἐτρίφητε μὲ τουρκικὸν ἄρτον, ἀλλ' εἰς ἀνταπόδοσιν διασκορπίζετε δηλητήριον εἰς αὐ-

τὴν τὴν χώραν. Εἶνε γνωστὸν, ὅτι ἐξ ἀγάπης πρὸς σᾶς οἱ χαμερπεῖς Ἀρμένιοι ἐσφάγησαν σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις καὶ ἐξωντώθησαν μετὰ περιφρονήσεως. Τώρα πρὸς ἐκδίκησιν κατέφυγον εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἀλλὰ μὴ ἐπιτυχόντες ὑποβάλλουσι παράπονα εἰς Εὐρώπην διὰ τῶν ἐν Κων]πόλει ἀντιπροσώπων, ἀλλὰ τὰ παράπονά των γίνονται εἰς μάτην.

Ἀλλὰ θὰ τεθῆτε ὑπὸ τὰς ἑτοίμους μαχαίρας μας.

Μὴ νομίσητε ὅτι ὁ Τζεμὰλ Πασᾶς ἀπέθανεν. Οἱ σύντροφοί του εἶνε παρόντες.

Βλέπομεν ὅτι πολλὰ μέτρα λαμβάνονται πρὸς ἵδρυσιν ἰδιαιτέρου κράτους ἐνταῦθα.

Ἦλθεν ὁ καιρὸς νὰ ἐξαφανισθῶσιν οἱ εἰς δύο χιλιάδες ἀνερχόμενοι χριστιανοί.

Οἱαδήποτε ἐνέργειά σας, πρὸς οἱονδήποτε κράτος, θὰ προκαλέσῃ τὸν θάναντόν σας.

Οὐδὲ ἓν λεπτὸν μὴ χάνετε εἰς ἀνωφελεῖς ἐνεργείας.

«Νέος Τοῦρκος στρατιώτης»

Κατὰ Σεπτέμβριον ἰδ. ἔτ. συνεπείᾳ τῆς ἐπελθούσης συμπλοκῆς τῶν τούρκων ἐν Πόζκηρ ἐφονεύθησαν δύο ὁμογενεῖς, ὁ Χρυσάφης Ἀρσλάνογλου καὶ ὁ ἐν Ἀλαΐας κτίστης Γεώργιος, ἐτραυματίσθησαν δὲ ὁ κτίστης Παντελῆς καὶ ἡ σύζυγός του Δέσποινα, ἡ χήρα Γεωργίου κουρέως καὶ ὁ υἱός της Ἰορδάνης, ὁ Σωκράτης Γιαβρόγλου καὶ ἡ σύζυγός του Ρεβέκκα καὶ δύο ἄλλοι κτίσται.

Τῇ 5 Ὀκτωβρίου ἰδ. ἐτ. ἐφονεύθη ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Ἀνταβὰλ (Καϊρὲ) ποιμὴν Βασίλειος Χρήστου ὑπὸ τῶν φανατικῶν τούρκων Ἄπαγλου Τζεμὰλ καὶ Χακκῆ, Κὲλ Μεχμέτογλου Λατὴφ καὶ Τσαούσογλου Νετζίπ.

Τῇ 6 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ ἐκ Κερβάλης Νικόλαος Καραντζῆς ἐπιστρέφων ἐκ τοῦ τουρκ. χωρίου Ἰλίσου, ἔπεσεν εἰς ἐνέδραν τούρκων, οἱ ὁποῖοι πυροβολήσαντες ἔρριψαν αὐτὸν ἄπνουν, ἐξορύξαντες κατόπιν καὶ τοὺς ὀφθαλμούς·

Τὸ ἐθνικιστικὸν κίνημα τοῦ Μουσταφᾶ Κεμὰλ ἐνέπλησε τοὺς τούρκους μίσους καὶ φανατισμοῦ κατὰ παντὸς χριστιανικοῦ καὶ ἰδίᾳ ἑλληνικοῦ, οἱ δὲ ὁμογενεῖς βλέποντες προβάλλοντα τὸν κίνδυνον σφαγῆς διεσκορπίζοντο μεταναστεύοντες·

Ι.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΓΚΥΡΑΣ

Ἡ λῃστεία δὲν ἔλειψε καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ, μάλιστα ἐν τῷ καζᾷ Χαϋμάνων εἶχε παραλύσῃ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τῶν μὴ μουσουλμανικῶν πληθυσμῶν καὶ πᾶσαν ἐμπορικὴν κίνησιν. Οἱ λῃσταὶ παρέμενον ἀκαταδίωκτοι, τῶν κυβερνητικῶν ἀρχῶν σκοπίμως προφασιζομένων ὅτι ἡ χωροφυλακὴ ἦτο ἀνεπαρκής.

Κατὰ Ἰούλιον τοῦ 1919 ἐφονεύθη ἐκεῖθεν τοῦ Ἐσκὴ-Σεχὶρ καὶ δύο ὥρας μακρὰν τοῦ σταθμοῦ Ἀλπὴ-Κιοΐ ὁ ἐκ Σουγιουτῶν μυλωθρὸς Γεώργ. Βασίλογλου.

Αἱ κοινότητες ἐτρομοκρατοῦντο. Οἱ ἄρρενες χριστιανοὶ τοῦ Ἐσκῆ Σεχὶρ φυλακισθέντες καὶ φορολογηθέντες ἀδρότατα ἀπηλάθησαν. Διεπράχθησαν ὄργια καὶ φόνοι, περὶ τῶν ὁποίων ἐλλείπουσιν ἄχρις ὥρας λεπτομέρειαι. Αἱ οἰκίαι τῶν χριστιανῶν ἀπεγυμνώθησαν τῶν ἐπίπλων καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν παραθύρων. Παιδία 10-12 ἐτῶν ὁδηγούμενα εἰς τὸ Φρουραρχεῖον ἐδέροντο ἀνηλεῶς ὅπως ἐξαναγκασθῶσι καὶ ὁμολογήσωσιν ἂν οἱ πατέρες, θεῖοι καὶ ἀδελφοὶ αὐτῶν εἶνε καὶ ποῦ εἶνε κεκρυμμένοι. Ἄτακτοι καὶ τακτικοὶ στρατιῶται ἔρριπτον εἰς τοὺς δρόμους τοὺς ἐνοίκους καὶ εἰσήρχοντο αὐτοὶ εἰς τὰς οἰκίας τῶν χριστιανῶν, ἀπερχόμενοι δὲ παρελάμβανον ὅ,τι ἤθελον.

Εἰς τὴν κοινότητα Κοτυαίου ἐπῆλθεν ραγδαία ἡ ἐξέλιξις τῶν ἀκατονομάστων ὀργίων, ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀφίκετο εἰς τὴν πόλιν οἱ φανατικοὶ Κεμαλισταὶ Ἐτὲμ βέης, Κιρκάσιος, καὶ Ἰσμαὴλ Χακκῆ βέης, Ταγματάρχης. Ὁ δεύτερος περιστοιχιζόμενος ὑπὸ 150 ἐπιλέκτων Ἀλβανῶν, δὲν συνήντησε καὶ πολλὰς δυσχερείας νὰ προσεταιρισθῇ καὶ τοὺς ἰσχυροὺς παράγοντας ἐκ τῶν Τούρκων τῆς πόλεως Κοτυαίου, ἐν πλήρει δὲ συνεννοήσει μετ' αὐτῶν κατέστρωσε τὸ ἐξοντωτικὸν πρόγραμμά του κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ Χριστιανικοῦ στοιχείου, πρωτοστατῶν αὐτὸς ὁ ἴδιος εἰς ἅπαντα τὰ τερατουργήματα. Διέταξε τὸν ἀφοπλισμὸν τῶν Ἑλλήνων· τὰ ὄργανά του προέβησαν εἰς κατ' οἶκον ἐρεύνας ὡρισμένων προσώπων· εὑρέθησαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀναστασίου Ἀμπατζόγλου δύο δίκανα· συνελήφθη ὁ δυστυχὴς ὁμογενὴς καὶ ἐνῷ ὡδηγεῖτο εἰς τὸ Φρουραχεῖον, οἱ συνοδεύοντες αὐτὸν ἔρριψαν ἐντὸς τοῦ δισακκίου του, τὸ ὁποῖον διετάχθη νὰ συμπαραλάβῃ ἐκ τῆς οἰκίας του, δύο χειροβομβίδας. Ὑπ' αὐτὰς τὰς συνθήκας ὡδηγήθη ἐνώπιον τοῦ Ἐτὲμ βέη, ὅστις διέ·

ταξεν αὐτοστιγμεὶ τὸν ἀπαγχονισμόν του. Ταὐτοχρόνως ἐκλήθησαν ὑπὸ τὰ ὅπλα ὡρισμέναι τινὲς κλάσεις ἐν τῇ περιοχῇ Κοτυαίου, εἰς δὲ τὴν ἑλληνικὴν κοινότητα ἐπρςτάθη ὅπως παραδώσῃ 245 ὅπλα πολεμικά μετ' ἀναλόγου ἀριθμοῦ φυσιγγίων, ὡς ἀντισήκωμα τῆς στρατολογίας. Ὅπλα μὲν δὲν ὑπῆρχον εἰς τοὺς ὁμογενεῖς, ἔπρεπεν ὅμως νὰ ἐξευρεθῶσι τοιαῦτα ἐξ ἀγορᾶς. Συνεστήθη πρὸς τοῦτο ἐπιτροπὴ ἀπαρτιζομένη ἀπὸ τὸν Ἀναστάσιον Συμεωνίδην, δικηγόρον, καὶ Γιαννάκον Παπαδόπουλον ἔμπορον, ἥτις ἐφοδιασθεῖσα διὰ φύλλων ἀδείας ἐλευθέρας κυκλοφορίας ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἰσμαὴλ Χακκῆ βέη, μετέβη εἰς τὰ χωρία πρὸς ἀγορὰν ὅπλων. Ταὐτοχρόνως ὁ Ἰσμαὴλ Χακκῆ ἀπέστειλεν εἰς τὰ χωρία τὸν ἀρχηγὸν Πεχλεβὰν μεθ' ὁμάδος ἀτάκτων. Οἱ εἰρημένοι Ἀναστάσιος Συμεωνίδης καὶ Γιαννάκος Παπαδόπουλος μετὰ τοῦ ἁμαξηλάτου Ἠλία Σακιτζῆ συνελήφθησαν περὶ τὰ μέσα Ἰουλίου ἐ. ἔ. ὑπὸ ὁμάδας ἀνταρτῶν καὶ ὡδηγήθησαν εἰς Τσάμλιτζαν (παρακείμενον πευκῶνα) παρὰ τὸ χωρίον Ὀβᾶ-Κιοΐ, ἐκεῖ δὲ δεθέντες καὶ οἱ τρεῖς διὰ σχοινίου ἐφονεύθησαν μὲ τὰ φρικωδέστερα τῶν βασάνων. Τέσσαρας ἡμέρας μετὰ τὸν ἄγριον τοῦτον φόνον ἀνεκαλύφθησαν ὑπὸ τὸν ὁμογενῶν, βοηθουμένων καὶ ὑπὸ τῶν χωρικῶν τοῦ Ὀβᾶ Κιοΐ, τὰ πτώματά των παρὰ τὴν Τσάμλιτζαν, χρησιμοποιηθέντων πρὸς τοῦτο ὡς ὁδηγῶν τῶν κυνῶν τοῦ χωρίου.

Ὁ Ἀναστάσιος Συμεωνίδης ἔφερε τραῦμα διαμπερὲς εἰς τὸν δεξιὸν μηρὸν, προκληθὲν διὰ πεπυρακτωμένου σιδήρου, δεύτερον τραῦμα ἐπίσης διαμπερὲς εἰς τὴν κοιλίαν, προκληθὲν διὰ ξιφολόγχης· τὰ δάκτυλα ἀμφοτέρων τῶν ποδῶν ἦσαν κεχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων διὰ βαθειῶν πληγῶν, τὰ δὲ πέλματά του ἔφερον πληγὰς χαι-

νούσας, προκληθείσας διὰ κοπτεροῦ ὀργάνου. Ὁ Γιαννάκος Παπαδόπουλος καὶ ὁ ἀμαξηλάτης Ἡλίας Σακιτζῆς ἔφερον διαμπερῆ τραύματα εἰς τὸ στῆθος προκληθέντα δι' ὀξέος ὀργάνου. Φαίνεται ὅτι οὗτοι δὲν ὑπεβλήθησαν εἰς βάσανα· Τὰ πτώματα τούτων δεδεμένοι ὅπως ἦσαν μετεφέρθησαν εἰς τὸ ἑλληνικὸν νεκροταφεῖον τοῦ Κοτυαίου, ἐτέθησαν ἐντὸς κιβωτίου καὶ ἐτάφησαν, ἀφοῦ προσετέθη εἰς ταῦτα καὶ τέταρτον θῦμα, ὁ Κων]τῖνος Τακιρτάκογλου, φονευθεὶς εἰς τὴν παρυφὴν τῆς πόλεως τὴν προτεραίαν τῆς ταφῆς. Σκηνοθέται τῶν τερατουργημάτων τούτων ὑπῆρξαν οἱ Ἐτὲμ καὶ Ἰσμαὴλ Χακκῆ, ὅστις μάλιστα εἰς ἐπιτροπὴν ἐξ Ἑλλήνων, παρουσιασθεῖσαν αὐτῷ διὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῶν εἰρημένων, εἶπεν ὅτι ἀπεστάλησαν οὗτοι εἰς τὸν Ἑλληνικὸν στρατὸν διὰ νὰ καλέσωσιν αὐτὸν ἐξ ὀνόματος τῆς κοινότητος εἰς τὴν κατάληψιν τοῦ Κοτυαίου, ἀπειλήσας συγχρόνως τὴν ἐπιτροπὴν καὶ διὰ φυλακίσεως·

Τὰ πρῶτα θύματα ἐπηκολούθησαν δολοφονίαι ἀλλεπάλληλοι. Δύο ὁμογενεῖς, ὁ Κων]τῖνος Ντερμετζῆς καὶ ὁ Νικόλαος Ἀμπατζῆ ἐσφάγησαν εἴς τινα μύλον πλησίον τῆς πόλεως. Πέντε ὁμογενεῖς, ὁ Παντελῆς Καραγκιόζης, Χαράλαμπος Καραμπουρνῆς, Ἀναστάσιος Σεραφειμίδης, καὶ δύο ἕτεροι, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα δὲν ἐξηκριβώθησαν, ἐφονεύθησαν ὑπὸ τοῦ Τεφὶκ βέη, ἀδελφοῦ τοῦ Ἐτὲμ βέη, παρὰ τὸ χωρίον Τουργουτλάρ, δεθέντες καὶ αὐτοὶ ὀπισθάγκωνα διὰ σχοινίου. Τὰ πτώματα τούτων ἔμειναν ἄταφα. Ὁ Λάζαρος Μιχαηλίδης καὶ τρεῖς ἄλλοι ἐσφάγησαν ὑπὸ ὁμάδος ἀτάκτων εἴς τι χωρίον, ὅπου εἶχον μεταβῆ δι' ἐπισκευὴν μουσουλμαν. τεμένους. Ὁ Κωστῆς Ζεϊμπέκογλου, Δημήτριος Ἀκμπαμπᾶς καὶ τρεῖς

ἄλλοι, Ἀρμένιοι ἁμαξηλάται, ἠγγαρεύθησαν ὑπὸ Κεμαλικῶν καὶ ὡδηγήθησαν εἰς τὸ μέτωπον Γκετίς. Ἐκεῖ τοὺς ἀφῃρέθησαν οἱ ἵπποι καὶ αἱ ἅμαξαι· διετάχθησαν δὲ οἱ ἴδιοι νὰ ἐπιστρέψωσι. Μόλις ὅμως ἀπεμακρύνθησαν ὀλίγα βήματα ἐφονεύθησαν πυροβοληθέντες ἐκ τῶν ὄπισθεν.

Ὡσεὶ μὴ ἤρκουν τὰ τερατουργήματα ταῦτα, εἰς τοὺς ἀνυπερασπίστους ὁμογενεῖς τῆς κοινότητος Κοτυαίου ἐφηρμόσθη κατ' αὐτῶν καὶ ἄλλο μέτρον βαθμιαίας ἐξοντώσεως, τὸ μέτρον τοῦ ἐκτοπισμοῦ. Τὴν 28 Αὐγούστου μὲ σχέδιον καλῶς καταστρωθὲν περισυνελέγησαν 27 πρόκριτοι τῆς ἑλληνικῆς κοινότητος, οἵτινες ἑνωθέντες μετ' ἄλλων τοιούτων, τῶν Ἀρμενίων καὶ τῶν Ἀρμενοκαθολικῶν, ἐξετοπίσθησαν ἀδίκως εἰς Ἐσκῆ-Σεχὶρ καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὴν περιοχὴν Ἀγκύρας. Τὴν ἐπομένην κῆρυξ ἐκήρυξεν ὅτι πάντες οἱ ἄρρενες χριστιανοὶ ἀπὸ 15 ἐτῶν καὶ ἄνω δέον νὰ συγκεντρωθῶσιν εἰς τὸ ὡρισμένον μέρος ἐπὶ ποινῇ θανάτου διὰ τοὺς παρακούοντας τὴν διαταγήν. Μετὰ τὴν συγκέντρωσιν πάντες ὅσοι δὲν ἠδύναντο·.... νὰ βαδίζωσι, χωλοί, τυφλοὶ καὶ γέροντες, ἐρρίφθησαν εἰς τὰ σιδηροδρομικὰ ὀχήματα καὶ ἀπεστάλησαν εἰς Ἐσκῆ-Σεχίρ, οἱ δὲ λοιποὶ 543 Ἕλληνες καὶ εὐάριθμοι Ἀρμένιοι καὶ Ἀρμενοκαθολικοί, ἀπεστάλησαν πεζῇ ὑπὸ συνοδείαν χωροφυλάκων καὶ ἀτάκτων. Τὴν τελευταίαν ταύτην ἀποστολὴν συνήντησαν παρὰ τὸ χωρίον Σοφτσῆ ἓν τάγμα τοῦ συντάγματος, τὸ ὁποῖον, ἐνῷ ὡδήγει ὁ Ἰσμαὴλ Χακκὴ βέης πρὸς τὸ Μπόλου, στασιάσαν καθ' ὁδὸν παρὰ τὸ Ἐσκῆ Σεχὶρ ἐφόνευσεν ὅλους τοὺς ἐμπίστους Ἀλβανοὺς τοῦ Ἰσμαὴλ Χακκῆ, ἐτραυμάτισε σοβαρῶς καὶ αὐτὸν τὸν θηριώδη ἀξιωματικὸν καὶ ἐπέστρεφεν εἰς τὰς ἑστίας του. Οἱ ἄνδρες τοῦ τάγματος ἐσταμάτησαν

τὴν ἀποστολὴν, φονεύσαντες δὲ τοὺς συνοδεύοντας αὐτὴν χωροφύλακας καὶ ἀτάκτους μὲ τὸν ἐπὶ κεφαλῆς ἀξιωματικόν, διέταξαν καὶ τοὺς ἡμετέρους νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς Κοτύαιον. Μὲ τοὺς πυροβολισμοὺς οἱ ὁμογενεῖς κατελήφθησαν ὑπὸ πανικοῦ, τινὲς δὲ ἐπιχειρήσαντες νὰ φύγωσιν ἐπυροβολήθησαν ὑπὸ τῶν στασιασάντων στρατιωτῶν· ἐφονεύθησαν δὲ τότε τρεῖς, ὁ Χαράλαμπος Κιτζάγας, ὁ Βασίλειος Κουλακλῆ καὶ ὁ Κυριάκος Παπαηλιοῦ, ἐτραυματίσθησαν δὲ δύο. Οἱ πλεῖστοι ἐκ τῶν λοιπῶν ἐπέστρεψαν μετὰ πολλὰς περιπετείας εἰς Κιουτάχιαν καὶ ἐκρύβησαν εἰς τὰς οἰκίας των. Ἐκ τῆς ὅλης ἀποστολῆς κατὰ μετριωτέρους ὑπολογισμοὺς ἐλλείπουσι τεσσαράκοντα περίπου ἄνδρες, τῶν ὁποίων ἀγνοεῖται ἡ τύχη. Οἱ ἀποσταλέντες σιδηροδρομικῶς κατόπιν διαταγῆς τοῦ Ἀλῆ Φουὰτ Πασᾶ, τὴν ἐπομένην τῆς εἰς Ἐσκῆ Σεχὶρ ἀφίξεώς των ἐπανῆλθον πάλιν σιδηροδρομικῶς εἰς Κιουτάχιαν. Ἀλλ' ὁ Τεφὴκ βέης, ἀδελφὸς τοῦ Ἐτὲμ βέη, διὰ πεῖσμα πρὸς τὸν Ἀλῆ Φουὰτ Πασᾶν τοὺς ἀπέστειλε πάλιν ὀπίσω εἰς Ἐσκῆ Σεχὶρ, ἐκεῖθεν δὲ εἰς τὴν περιοχὴν Ἀγκύρας.

ΙΑ΄.

ΕΞΑΡΧΙΑ ΠΙΣΙΔΙΑΣ

Ἡ ἐπαρχία αὕτη καὶ ἰδίως ὡρισμέναι περιοχαὶ αὐτῆς κατεπιέσθησαν καὶ ἐτρομοκρατήθησαν κατὰ τρόπον ἀφάνταστον.

Κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1918 ὁ ἐκ Βάρλης καταγόμενος Ματθαῖος Κων]τινίδης μεταβὰς εἰς Πολαβατὴν (ὑποδιοίκησιν τοῦ Ἀφιὸν Καρᾶ Χισὰρ) ἐφονεύθη ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Σαρῆ Ἀχμὲτ Ἀγᾶ.

Τὸν αὐτὸν μῆνα ὁ ἐκ Βάρλης Βασίλειος Γεωργ. Λαζάρογλους, μόλις ἄγων τὸ 18ον ἔτος τῆς ἡλικίας του, ἐφονεύθη ἐν Καραμὶκ (κώμῃ τῆς ὑποδιοικήσεως Πολαβατίου) ὑπὸ τοῦ Ἰβραχὴμ Ὀσμὰν Τσαβούσογλου, τοῦ ὁποίου ἐφύλαττε τὰ πρόβατα.

Τῇ 10 Δεκεμβρίου ἰ. ἔ. ὁ ἐκ Κων]λεως Θεόκριτος Σατυρίδης, ἰατρὸς, καὶ ὁ ἐκ Βουρδουρίου Διογένης Θαμαΐδης, ἐρχόμενοι εἰς Δινὲρ, ἐνέπεσον εἰς ἐνέδραν τούρκων ληστῶν παρὰ τὸ χωρίον Κησλὰ (πλησίον τοῦ Βουρδουρίου), οἱ ὁποῖοι ἀφοῦ ἀπεγύμνωσαν αὐτοὺς κυριολεκτικῶς, δείραντες συγχρόνως ἀνηλεῶς, ἀπεπειράθησαν νὰ σφάξωσιν αὐτοὺς διὰ ξυραφίου. Πληγωθέντες εἰς πολλὰ μέρη τοῦ

σώματός των, μόλις ἠδυνήθησαν νὰ διαφύγωσι τὸν βέβαιον θάνατον.

Ἔκθεσις ἐξ Ἀτταλείας ὑπὸ ἡμερομ. 16 Αὐγ. 1919 ἔγραφε μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς«....Ἐκτὸς τῶν τριῶν ὁμογενῶν, οἱ ὁποῖοι ἔχουσιν ἀπολεσθῇ πρὸ καιροῦ μεταξὺ Ἀτταλείας καὶ Στανὰζ, πρὸ τριῶν ἑβδομάδων ἔχουσιν ἀπολεσθῇ ὀκτὼ ἕτεροι ὁμογενεῖς εἰς τὸν μύλον Δοργιὰν, πρὸ 5—6 δὲ ἡμερῶν ἕτεροι ἑπτὰ, ὧν ὁ εἷς Ἀρμένιος καὶ οἱ ἓξ ὁμογενεῖς ἄνδρες ἐξηφανίσθησαν ἐν Κούμνιτσᾳ (παρὰ τὸν Φοίνικα). Ἐν πλήρει ἡμέρᾳ λησταντάρται ἐπέδραμον τὸ ἐν λόγῳ χωρίον καὶ μετὰ δῄωσιν πραγμάτων καὶ χρημάτων ἀπήγαγον τοὺς ἐν λόγῳ ἑπτὰ χριστιανοὺς εἰς ἄγνωστον διεύθυνσιν..... Εἰς τὰ πέριξ χωρία δὲν ἔμειναν χριστιανοί. Οὐδεὶς τολμᾷ ἐκ τῶν ἡμετέρων νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὰ τουρκικὰ χωρία πρὸς ἐργασίαν, οἱ γαιοκτήμονες ἐγκατέλιπον πρὸ πολλοῦ εἰς τὴν τύχην των τὰς ἐργασίας των... Πρό τινων ἡμερῶν τοῦρκοι χωροφύλακες ἐφόνευσαν εἰς τὴν προκυμαίαν Μάκρης τὸν αὐτόθι ἰατρὸν τοῦ Ἑλλην. Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.»

Τῇ 9 Σεπτεμβρίου. ἰδ. ἔτ. λησταὶ τοῦρκοι εἰς τὸ Τσιμπούκ-Μπογαζῆ συλλάβοντες ἀπεγύμνωσαν καὶ ἔδειραν ἀνηλεῶς τοὺς ἐκ Σπάρτης ἀδελφοὺς Μισαὴλ καὶ Γαβριὴλ Μισαήλογλου.

Τὸν αὐτὸν χρόνον ἀπήχθησαν ὑπὸ τούρκων πολλοὶ ἐκ τῶν χωρίων Τσαδὴρ, Δοϊρὰν, Στανὸζ, Κούμνιτσα, Τσουμπεκὴ καὶ Τεκὴρ Ὀβά. Ἐν Τεκὴρ Ὀβᾶ εὑρέθη ἐσφαγμένος δωδεκαετὴς ὁμογενὴς Κύπριος.

Αἱ ὀρδαὶ τοῦ Μουσταφᾶ Κεμὰλ, μετὰ τὴν ὑποχώρησίν των ἐκ τοῦ μετώπου «Μαιάνδρου», ἐγκατεστάθησαν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Πισιδίας. Ἐν Σπάρτῃ ἔστησε τὴν ἕδραν

αὐτοῦ ὁ κυριώτερος μοχλὸς τοῦ τελευταίως σχηματισθέντος «Σιδηροῦ Συντάγματος» (Δεμὶρ 'Αλάϊ), ὁ περιβόητος Χαφοὺζ βέης, αἱμοβόρος ἐκ τῶν γνωστοτάτων. Οὗτος ἔχων συνεπίκουρον καὶ ὑπαρχηγὸν τὸν τρομερὸν διὰ τὰ κακουργήματά του Μαχμοὺτ 'Εφὲ, ἐκπροσωποῦντα ἐν τῇ περιοχῇ ἐκείνῃ τὸν ἀπαίσιον σφαγέα τῶν γυναικοπαίδων Δενιζλῆ, «Δεμιρτζῆ Μεχμὲτ 'Εφὲ» καὶ διαφόρους Κιρκασίους, Λαζοὺς καὶ Γιουρούκιδες, γνωστοὺς διὰ τὰ φύσει ἄγρια ἔνστικτα αἱμοβόρους καὶ διακριθέντας ἰδίως διὰ τὰς σφαγὰς τοῦ Ναζλῆ, Δενιζλῆ καὶ Σεράϊ Κιοΐ, προέβη ἐπὶ μακρὸν εἰς βανδαλισμοὺς καὶ προπηλακισμοὺς κατὰ τῶν δυστυχῶν 'Ελλήνων τῆς Σπάρτης καὶ τῆς περιφερείας.

Συγκεκριμένως δὲ ὁ ἐκ τῶν προυχόντων Σπάρτης ἔντιμος οἰκογενειάρχης Δαμιανὸς Καχραμάνογλου καὶ ἡ τὰ οἰκιακὰ ἐπαγγελλομένη Κυριακούλα Χοτζέκογλου ὑπέκυψαν εἰς τὰ τραύματά των, ὁ μὲν πρῶτος ὡς ἐκ τοῦ ἀνηλεοῦς ξυλοκοπήματος, ἡ δὲ δευτέρα τραυματισθεῖσα διὰ πολυκρότου.

'Ο διαβόητος σφαγεὺς τοῦ Δενιζλῆ Δεμιρτζῆ Μεχμὲτ 'Εφὲς διέταξε τὴν παράδοσιν ὅλων τῶν ἐκκλησιῶν τῆς κοινότητος Σπάρτης· Τέσσαρες μεγαλοπρεπεῖς ἀργυροῖ πολυέλαιοι μεγάλης ἀξίας καὶ τέχνης, ζυγίζοντες περὶ τὰς 800 ὀκάδας, καθὼς καὶ εἷς χρυσοῦς σταυρὸς 5 ὀκάδων, κειμήλιον βυζαντινὸν ἀνεκτιμήτου ἀξίας, διὰ τὸ ὁποῖον καὶ Εὐρωπαῖοι περιηγηταὶ εἶχον ἐκδηλώσῃ τὸν θαυμασμόν των, τὰ ἱερὰ σκεύη τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τὰ ἀφιερώματα τῶν εἰκόνων παρεδόθησαν εἰς τὸν περιβόητον 'Εφὲν, ὅστις προέβη καὶ εἰς κατ' οἶκον ἔρευναν, περισυλλέξας πάντα τὰ κοσμήματα τῶν κυριῶν τῆς Σπάρ-

της. Ἡ ὁμογενὴς κοινότης ἐντὸς 20 ἡμερῶν ὑπεχρεώθη καὶ κατέβαλε λόγῳ πολεμικοῦ φόρου τὸ ποσὸν 30 χιλιάδων λιρῶν.

Ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου ὅμως 1920 ἡ κατάστασις τῶν ὁμογενῶν ἐν τῇ περιοχῇ ἐκείνῃ ἐπεδεινώθη εἰς βαθμὸν ἐπικίνδυνον. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὁριστικῆς ἐγκαταστάσεως εἰς τὴν πόλιν Σπάρτην μέρους τοῦ «Σιδηροῦ Συντάγματος» καὶ τῆς ἐπιστροφῆς τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Συντάγματος τούτου Χαφοὺζ βέη ἀπὸ τὴν Ἐθνοσυνέλευσιν τῆς Ἀγκύρας, κατηργήθησαν αἱ τακτικαὶ διοικητικαὶ ἀρχαὶ καὶ ἀντικατεστάθησαν δι' ὀπαδῶν τοῦ Μουσταφᾶ Κεμὰλ καὶ τοῦ κόμματος «Ἕνωσις καὶ Πρόοδος».

Ἡ Σπάρτη ἦτο καὶ εἶνε στενῶς ἀποκεκλεισμένη ὑπὸ τῶν Κεμαλικῶν, εἰς οὐδένα δὲ χριστιανὸν παραχωρεῖται ἄδεια ταξειδίου. Οἱ Τοῦρκοι ταξειδιῶται ἐξορκίζονται ὑπὸ τῶν Κεμαλικῶν νὰ μὴ προβοῦν εἰς οὐδεμίαν δήλωσιν ἐν Σμύρνῃ, ὁσάκις ἤθελον μεταβῇ ἐκεῖ.

ΙΒ'.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΕΦΕΣΟΥ

Ἔλλειψις ἀσφαλείας καὶ τάξεως παρετηρεῖτο εἰς τὰ ὑπὸ χριστιανῶν κατοικούμενα μέρη. Φανατικοὶ τοῦρκοι, ἰδίως τουρκοκρῆτες, ἐτρομοκράτουν τοὺς χριστιανοὺς παραβιάζοντες τοὺς ἐξοχικοὺς οἴκους, καταστρέφοντες καὶ διαρπάζοντες τὰ ἐν αὐτοῖς γεωργικὰ ἐργαλεῖα καὶ ἄλλα ἀντικείμενα, φονεύοντες δὲ πάντα ὁμογενῆ, ὃν ἤθελον συναντήσῃ.

Τῇ 28 Ὀκτωβρ. 1918 τοῦρκοι ἐν Ἀχμετλῆ (περιφερείας Κασαμπᾶ, Διοικήσεως Μαγνησίας) μεταβάντες εἰς τὴν παρὰ τὸ Διοικητήριον οἰκίαν τοῦ Πολυκάρπου Παπαδοπούλου συνέλαβον, τὸν 14ετῆ υἱὸν αὐτοῦ Βενιαμὶν καὶ τὸν 30ετῆ γυναικάδελφον αὐτοῦ Δημήτριον καὶ δέσαντες ἔσφαξαν αὐτούς, κατόπιν δὲ ἀπογυμνώσαντες τὴν οἰκίαν ἀνεχώρησαν.

Κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα ἐδολοφονήθη ὑπὸ τούρκων ὁ ἐκ τῶν προκρίτων Ἀξαρίου Σεβαστὸς Μπακαλγεώργης.

Τῇ 24 Νοεμ. ἰ. ἔ. τοῦρκοι μεταβάντες εἰς τὸν πλησίον τοῦ Κορδελιοῦ παρὰ τὴν θέσιν Σεμικλὲρ κῆπον τοῦ Γεωργίου Παπανικήτα ἔσφαξαν ἀγρίως αὐτὸν καὶ τὸν

18ετῆ υἱὸν αὐτοῦ Ἰωάννην, ἀφοῦ προηγουμένως ἔδεσαν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας αὐτῶν. Ἡ Κυβέρνησις ἀπέλυσεν ἀμέσως τοὺς ἐνόχους μόλις συλλαβοῦσα αὐτούς.

Τῇ 4 Ἰαν. 1919 ὁ ἀρχιαστυνόμος Βρυούλλων Χουσεῒν ἐφέντης, γνωστὸς χριστιανομάχος, πληροφορηθεὶς τὸ καταφύγιον τοῦ φυγοστράτου Χ. Μυταρᾶ καὶ παραλαβὼν ἕνα ἀστυνόμον καὶ περὶ τοὺς 15 χωροφύλακας ἔσπευσε πρὸς σύλληψιν αὐτοῦ. Ὁ συνοδὸς ἀστυνόμος εἰσελθὼν εἰς τὸ κρυσφύγετον ἐπυροβολήθη ὑπὸ τοῦ φυγοστράτου, ἐν ἀμύνῃ διατελοῦντος, καὶ ἐφονεύθη. Ἡ ἐπιτόπιος ἀρχὴ εἰς ἁπλοῦν ἀστυνομικὸν ἐπεισόδιον δοῦσα πολιτικὴν χροιὰν ἐπολιόρκησε τὴν πόλιν Βρυούλλων διὰ μεγάλης στρατιωτικῆς δυνάμεως καὶ ἐζήτησε τὴν ἐντὸς ἡμισείας ὥρας παράδοσιν τοῦ φυγοστράτου. Παρελθούσης τῆς ὥρας ἄνευ ἀποτελέσματος ἤρξατο τὸ ἑσπέρας τῆς 8 τοῦ ἰδ. μηνὸς βομβαρδισμὸς τῆς πόλεως ἐκ πάντων τῶν σημείων διὰ μυδραλλιοβόλων καὶ χειροβομβίδων ὑπό τε τοῦ στρατοῦ καὶ τῶν ἀτάκτων στιφῶν, διαρκέσας ἐπὶ 24ωρον, καθ' ὃν ἐφονεύθησαν πέντε ἀθῷοι χριστιανοὶ καὶ ἐτραυματίσθησαν ἓξ καιρίως. Κατόπιν συντόνων ἐνεργειῶν τῆς Μητροπόλεως Ἐφέσου προελήφθη ἡ τελεία καταστροφή, καταπαύσαντος τοῦ βομβαρδισμοῦ ἅμα τῷ εἰς τὸν λιμένα τῶν Βρυούλλων κατάπλῳ δύο ἀγγλικῶν τορπιλοσυλλεκτίδων. Ὁ ἀρχιαστυνόμος προαχθεὶς εἰς ά. τάξεως ἀστυνόμον διωρίσθη ἐν Σμύρνῃ! Ὁ φυγόστρατος Χ. Μυτάρας τῇ 25 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐφονεύθη παρὰ τὸ χωρίον Γκιούλβαζη ἔξω τῶν Βρυούλλων.

Κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα παρὰ τὸ χωρίον Κουστσουλὰρ (περιφερείας Βρυούλλων) ὁ 18ετὴς Δημήτριος Κρασᾶς, κομίζων τροφὴν εἰς τὸν ἐν τῇ ἐξοχῇ διαμένοντα πατέρα αὐτοῦ, ἐδολοφονήθη ὑπὸ δύο τούρκων ἐκ τοῦ ὡς ἄνω

χωρίου ὀνόματι Χουσεΐν καὶ Νουρῆ, οἵτινες μετὰ τὴν δολοφονίαν συλλαβόντες ὀλίγον ἀπωτέρω παρὰ τὴν θέσιν Τσακαλλὰρ ἕτερον ὁμογενῆ ὀνόματι Μάρκον Σωτ. Χατζῆ Νικολῆ ἐλῄστευσαν καὶ μόνον κατόπιν διαβεβαιώσεως ὅτι ὑπηρετεῖ παρὰ τούρκῳ ἀπέλυσαν αὐτόν.

Τὸ μεσονύκτιον τῆς 26 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς στρατιῶται εἰσελθόντες εἰς τὰς φυλακὰς Βρυούλλων προέβησαν εἰς ἀνηλεὲς ξυλοκόπημα τῶν ἐγκαθείρκτων ὁμογενῶν.

Τῇ 22 Φεβ. ἰδ. ἔτ. ὁ ἐξ 'Αζιζιὲ καταγόμενος Γεώργιος Κιρλῆς ἐπιστρέφων ἐκ Νέας 'Εφέσου, ὅπου εἶχε μεταβῇ δι' ἐμπορικὰς αὐτοῦ ὑποθέσεις, ὑπέστη ἐπίθεσιν τούρκων ἐν τῇ μεταξὺ Ν. 'Εφέσου καὶ 'Αζιζιὲ ὁδῷ, ἔνθα καὶ ἐφονεύθη, καταλιπὼν σύζυγον καὶ ὀκτὼ ἀνήλικα τέκνα.

Τῇ 24 τοῦ ἰ. μηνὸς ἐνῷ οἱ ἐκ τῶν κατοίκων 'Αξαρίου 'Αλέξιος Κωστῆ, Γεώργιος Κυριακοῦ καὶ Εὐστράτιος Γ. Καστρίτση διεσκέδαζον οἰκογενειακῶς εἰς τὴν ἐξοχήν, ἐπετέθησαν κατ' αὐτῶν 14 χωροφύλακες καὶ ἔδειραν αὐτοὺς ἀνηλεῶς, ἐξορύξαντες τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ 'Αλεξίου.

Αὐθημερὸν τέσσαρες κακοῦργοι παραβιάσαντες τὴν οἰκίαν τοῦ ἐκ Μαινεμένης Γεωργίου Μειμάρογλου ἔδεσαν αὐτὸν καὶ τὴν σύζυγόν του, ἀπειλοῦντες διὰ μαχαιρῶν καὶ ρεβόλβερ ὅπως παραδώσουν εἰς αὐτοὺς ὅ,τι πολύτιμον εἶχον. 'Ανεχώρησαν ἀφοῦ ἀπεγύμνωσαν τὴν οἰκίαν καὶ ἀφῆκον ἡμιθανεῖς τοὺς οἰκοδεσπότας.

Κατὰ 'Ιούνιον ἰδ. ἔτ. ἀπέθανον μαρτυρικώτατον θάνατον ὁ ἀρχιδιάκονος τῆς Μητροπόλεως 'Εφέσου 'Ιωακεὶμ Γούναρης. Οὗτος ἐκτελῶν καθήκοντα Γενικοῦ 'Επιτρόπου τοῦ Μητροπ. 'Ηλιουπόλεως εὑρέθη ἐν Αἰδινίῳ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐκεῖθεν ἀναχωρήσεως τοῦ 'Ελλ. Στρατοῦ Κατοχῆς καὶ τὰς εἰς βάρος τοῦ ὁμογενοῦς πληθυσμοῦ ἐπακολουθησάσας ὠμότητας καὶ βαρβαρότητας, καὶ κατὰ

τὰς ὁποίας τρισχίλιοι καὶ πλέον ὁμογενεῖς, ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδία, ὑπέστησαν μαρτυρικὸν θάνατον· ὑποστὰς δὲ καὶ αὐτὸς παντοίας κακώσεις καὶ αἰκισμοὺς ἔσχε τὸ ἀτύχημα νὰ συναινέσῃ εἰς γενομένην αὐτῷ πρότασιν περὶ μεταφορᾶς τοῦ ὁμογενοῦς πληθυσμοῦ εἰς Δενιζλῆ, ἔνθα κατὰ τὰς δοθείσας ὑποσχέσεις τῶν ἀρχηγῶν τοῦ κινήματος καὶ δὴ τοῦ ἐξ αὐτῶν πρώην ἀρχιστυνόμου ἐν Σμύρνῃ Χαμδῆ, θὰ ἔμενον ἀνενόχλητοι, σωζόμενοι ἀπὸ τοῦ ἐπαπειλουμένου βεβαίου θανάτου, καθότι παρὰ τοῖς αἱμοβόροις ἀντάρταις ὑπῆρχε πρόθεσις νὰ πυροπολήσωσι τὸ Διοικητήριον καὶ ὁλόκληρον τὸν ἐν αὐτῷ συγκεντρωθέντα χριστιανικὸν πληθυσμόν. Διαρκοῦντος δὲ τοῦ εἰς Δενιζλῆ ταξειδίου, ἐν τῷ μεταξὺ τῶν σταθμῶν Σαμλῆ καὶ Κόντζελε αἰσχροί τινες Ζεϊμπέκοι ἐμφανισθέντες ἐζήτησαν νὰ ἀπαγάγωσι πρὸς κορεσμὸν κτηνωδῶν ὁρμῶν συνταξειδευούσας ὁμογενεῖς παρθένους, εἰς παρακλήσεις τῶν ὁποίων ὑπείκων ὁ Ἀρχιδιάκονος ἐξελιπάρει αὐτοὺς νὰ ἀπόσχωσι τοῦ βδελυροῦ κινήματός των, ἀλλ' οὗτοι ἀγρίως ἐδολοφόνησαν αὐτὸν διὰ μαχαίρας καὶ διὰ σφαιρῶν, καὶ ἀκολούθως ἔρριψαν τὸ σῶμά του ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς, καὶ διῆλθεν ἄνωθεν αὐτοῦ ἡ συνολκὴ κατακερματίσασα αὐτόν.

Τὴν νύκτα τῆς 6 πρὸς τὴν 7 Ἰουλίου ἰ. ἔ. τοῦρκοι λῃσταντάρται ἀπήγαγον τοὺς ἐκ τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Μπάλτσα (μεταξὺ Ἀξαρίου καὶ Γιαγιάκιοϊ) Μιχαὴλ Κυρίλλου, Νικόλαον Διακουμῆν καὶ Στυλιανὸν Ναθαναὴλ, τοὺς ὁποίους καὶ ἀπηγχόνισαν.

Τὴν 7 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς οἱ αὐτοὶ ἀπήγαγον τοὺς ἐκ τῶν κατοίκων Γιαγιάκιοϊ Στέφανον Ἰωάννου καὶ τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ Νικηφόρον καὶ ἐφόνευσαν αὐτούς, ἑτέρους

δὲ 16 ὁμογενεῖς ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου ἐργαζομένους ἐν τοῖς ἀγροῖς αὐτῶν ἔκαυσαν ζῶντας.

Ἡ θέσις τῶν πέραν τῆς ἑλληνικῆς ζώνης χριστιανῶν τῆς ἐπαρχίας ταύτης ὑπῆρξε πάντοτε κρίσιμος, συνεπείᾳ τῶν καταθλιπτικῶν πιέσεων παντοίας φύσεως ἐκ μέρους τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων. Τὸ ἄκρον ἄωτον τῶν πιέσεων ἀπετέλουν αἱ συνεχεῖς καὶ βαρεῖαι φορολογίαι, εἰς ἃς ὑπέβαλλον τοὺς ὁμογενεῖς, ζητοῦντες καὶ εἰσπράττοντες ποσὰ ὑπέρογκα, δυσανάλογα ὅλως πρὸς τὴν οἰκονομικὴν θέσιν τῶν ἑλληνικῶν κοινοτήτων ἐπιδιώκοντες τοιουτοτρόπως τὴν παντελῆ ἐξάντλησιν αὐτῶν.

Ἡ ἐπελθοῦσα προέλασις τοῦ Ἑλλην. Στρατοῦ ἀπηλευθέρωσε τὰς ὑπολειφθείσας κοινότητας τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ἐξαιρουμένου μόνου τοῦ τμήματος τῆς Νέας Ἐφέσου. Οἱ χριστιανοὶ τοῦ τελευταίου τούτου τμήματος καταπιέζονται παντοιοτρόπως, διὰ τῆς ἐπαπειλουμένης δὲ δημεύσεως τῶν κοινοτικῶν κτημάτων κινδυνεύει ἡ διάλυσις τῆς ὡς ἄνω ὁμογενοῦς κοινότητος.

ΙΓ.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΝΕΩΝ

Ἡ ἐπαρχία αὕτη ἐτρομοκρατήθη ὑπὸ σπείρας τούρκων, οἱ ὁποῖοι καὶ μετὰ τὴν ἀνακωχὴν ἐξηκολούθουν τὸ καταστρεπτικὸν ἔργον, ἀφανίζοντες τὸ ὁμογενὲς στοιχεῖον διὰ διαρπαγῆς τῶν περιουσιῶν αὐτῶν καὶ διὰ δολοφονιῶν. Τὸ κάτωθι κομβολόγιον τῶν φόνων ἀπὸ τῆς ἀνακωχῆς μέχρι τέλους Αὐγούστου 1919, διαπραχθέντων ἐν τῇ περιφερείᾳ Σωκίων, εἶνε πιστὴ ἀπεικόνισις τῆς τρομοκρατήσεως καὶ τῆς ἐξοντώσεως, τὴν ὁποίαν ἐφήρμοσαν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ. Νεώτεραι πληροφορίαι ἐλλείπουσι, συνεπείᾳ τῆς διακοπῆς πάσης ἐπικοινωνίας τῆς Μητροπόλεως ταύτης μετὰ τῆς Ἐκκλησίας.

Τῇ 9 Ἰαν. 1919 Ὁ Νεοκράτης Βλέσσας, τυφλός, ἐκ Σμύρνης, ἔχων καφενεῖον ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ «Καμαργιᾶ», ἐφονεύθη διὰ πολεμικοῦ ὅπλου Μάουζερ ἐν αὐτῷ τῷ οἰκήματί του ὑπὸ τούρκων χωρικῶν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ Σοφούλα Βαλίδου, ἐκ Νέας Ἐφέσου, ὑπηρέτρια τοῦ Νεοκράτους Βλέσσα, ἐσφάγη ἀγρίως διὰ πελέκεως ὑπὸ τῶν αὐτῶν κακούργων.

Τῇ 19 Φεβρ. ἰδ. ἔτ. ὁ Στυλιανὸς Παντελῆ ἐξ Ἀϊδινίου ἐσφάγη ἀγρίως ὑπὸ τεσσάρων τουρκοκρητῶν διὰ μαχαιρῶν δέκα λεπτὰ μακρὰν τοῦ σιδηροδρομικοῦ σταθμοῦ Σωκίων.

Τῇ 20 Φεβρ. ἰδ. ἔτ. ὁ Ἰωάννης Βασ. Ξανθιᾶς ἐκ Μάκρης, ἀνθρακεύς, ἐργαζόμενος ἐν τῇ ἐξοχῇ, ἐφονεύθη ὑπὸ χωροφυλάκων.

Τῇ 13 Μαρτίου ἰδ. ἔτ. ὁ Μανουὴλ Λαγὸς ἐκ Νέας Ἐφέσου, ἀγωγεύς, μεταβαίνων μὲ φορτίον ἐκ Σωκίων εἰς Νέαν Ἔφεσον συνελήφθη καθ' ὁδὸν καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ τούρκων χωρικῶν.

Τῇ 11 Ἀπρ. ἰδ. ἔτ. ὁ Μιχαὴλ Πρωτοκλήτου ἐκ Σωκίων ἐφονεύθη ὑπὸ τούρκων χωρικῶν ἐν τῇ θέσει «Γιουρτάνι» μεταξὺ Σωκίων καὶ Κελεμβεσίου, τοῦ σώματος αὐτοῦ ριφθέντος εἰς τὸν ποταμὸν Μαίανδρον καὶ ἐκβρασθέντος μετά ἡμέρας.

Τῇ 28 Ἀπρ. ἰδ. ἔτ. ὁ Ἰωάννης Νάσος ἐκ Γέροντα, ἐφονεύθη ὑπὸ λῃσταντάρτων παρὰ τὸ τουρκ. χωρίον «Μπαφί».

Τῇ 28 Μαΐου ὁ Ἀθανάσιος Σπύρογλους ἐξ Ἀκ-Κιοϊ, Λοχίας τοῦ Ἑλλην. Στρατοῦ διατελῶν ἐν Σωκίοις ἐπ' ἀδείᾳ, ἐφονεύθη παρὰ τοὺς Ἰταλικοὺς Στρατῶνας.

Τῇ 29 Μαΐου ὁ Ἰωακεὶμ Γ. Δερές, ἐκ τῶν προκρίτων καὶ τσιφλικιούχων Κελεμβεσίου, ἐφονεύθη μετὰ τῆς Θεοδώρας Παρασκευᾶ καθ' ὁδὸν ὑπὸ τούρκων χωρικῶν ἐν τῇ θέσει «Γκιούμενες».

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ Θρασύβουλος Μπεδέλης ἐκ Βαγάρασι ἐφονεύθη εἰς τὸ κτῆμά του πλησίον τοῦ χωρίου Βαγάρασι.

Τῇ 30 Μαΐου ἰ. ἔτ. ὁ Εὐάγγελος Καμποὺρ Ἀντώνη ἐδολοφονήθη ἐν τῷ κτήματι τῶν Ἀδελφῶν Γαβριήλογλου, ἔνθα εἰργάζετο.

Τῇ 2 Ἰουν. ἰδ. ἔτ. ὁ Θωμᾶς Γ. Σαρόγλου καὶ ὁ Παντελῆς Ν. Μαύρου ἐκ Σωκίων ἐφονεύθησαν παρὰ τῶν γνωστῶν κακούργων ἐν τῇ θέσει «Μπουναράκια» πλησίον τῶν Σωκίων, ἐπιστρέφοντες ἐκ τῆς ἐργασίας των.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ ὁμογενεῖς Γεώργιος Μαργιέτης, Ἐμμανουὴλ Μόρτης, Ἐμμανουὴλ Κανάγιος καὶ Εὐστάθιος Ἐμ. Εὐσταθίου ἐφονεύθησαν ἐν Τσαγκλίῳ ὑπὸ Τουρκοκρητῶν.

Τῇ 3 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς οἱ Ἐμμαν. Τσακύρης, Νικόλας ἐγγονός του καὶ Νικόλαος Τσαμούρης ἐκρεουργήθησαν ἀγρίως ἐνῷ ἐκοιμῶντο ἐν τῷ κάμπῳ εἰς τὴν μάνδραν τοῦ Τουρκοκρητὸς Γαρίπη Χουσεΐν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ Γιαννακὸς Ἐμ. Βογιατζῆς ἐκ Σωκίων ἐδολοφονήθη ἐν τῷ κτήματι τῶν Ἀδελφῶν Φουρνέτη ὑπὸ τῶν γνωστῶν κακούργων, ἐξαφανισθέντος καὶ τοῦ πτώματος αὐτοῦ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ Νικόλαος Μπατέσκας, ἐκ τῶν προκρίτων τοῦ χωρίου Βαγάρασι, ἐφονεύθη παρὰ τὸν Μαίανδρον ὑπὸ τῶν Τούρκων συνοδῶν του ἐπιστρέφων ἐκ Σωκίων εἰς Βαγάρασι.

Τῇ 4 Ἰουν. ἰδ. ἔτ. οἱ Ἀθανάσιος Σωτηράκης, Ἰωάννης Τσακουρέλλης, Ἀντώνιος Τσακουρέλλης, Θεόδωρος Ἀλευρᾶς καὶ Ἐμμαν. Κιπασακάλογλους κατεκρεουργήθησαν ἀγρίως ἐν τῇ θέσει «Σαρῇ-Τσαΐρ» εἴκοσι λεπτὰ μακρὰν τοῦ χωρίου Βαγίρασι ὑπὸ τῶν πάντοτε ἀγνώστων.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ Πυθαγόρας Ι. Κατσαγάνης ἐκ Κε-

λεμβεσίου ἐφονεύθη καθ' ὁδὸν ὑπὸ τουρκοκρητῶν ἐρχόμενος εἰς Σώκια.

Τῇ 6 Ἰουν. ἰδ. ἔτ. ὁ Εὐάγγελος Βαγιούκας ἐφονεύθη ὑπὸ τούρκων χωρικῶν εἰς τὴν θέσιν «Ζιᾶ Μπέη Τσιφλικῆ».

Τῇ 8 Ἰουν. ἰδ. ἔτ. ὁ Ἰωάννης Ἐμ. Γκουμαλάτσος ἐκ Σάμου, ἐφονεύθη ὑπὸ Τουρκοκρητῶν ἐν τῇ θέσει «Σινὲρ-Μπουγὰζ» ἐργαζόμενος ἐν τῇ καπνοφυτείᾳ τοῦ Εὐρυσθένους Μπακτσεβανάκη.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ Ἰωάν. Δ. Μιλασσιανὸς ἐκ Σωκίων, ἐφονεύθη ὑπὸ τουρκοκρητῶν ἐν τῇ θέσει «Μπουγὰζ» ἐν τῇ καπνοφυτείᾳ Ἰωάννου Καλῆς.

Τῇ 10 Ἰουν. ἰδ. ἔτ. ὁ Παντελῆς Κλ. Περικλέους, ἐκ Σωκίων, καὶ ὁ Βασίλ. Ἀντωνίου, ἐκ Δωματίων, βόσκοντες ἀμφότεροι βοῦς ἐν τῇ θέσει «Καμάργια», ἐφονεύθησαν ὑπὸ χωρικῶν τούρκων, ριφθέντων τῶν πτωμάτων των εἰς τὸν ποταμὸν Μαίανδρον.

Τῇ 13 του αὐτοῦ μηνὸς ὁ Θεοδόσιος Μπμμῆς, ἐκ Νέας Ἐφέσου, μυλωθρὸς εἰς τὸ χωρίον Καμάργια ἐφονεύθη ὑπὸ Ζεϊμπέκιδων.

Τῇ 14 Ἰουν. ὁ Δημήτριος Κιντὸς ἐκ τῆς νήσου Κῶ, κηπουρὸς, ἐφονεύθη εἰς τὸ χωρίον Καμάργια ὑπὸ τούρκων χωρικῶν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἡ Ἀναστασία Σάββα ἐκ Σωκίων, ἐφονεύθη ὑπὸ Ζεϊμπέκιδων παρὰ τὴν γέφυραν τοῦ χωρίου Καμάργια.

Τῇ 16 Ἰουν. ὁ Χατζῆ Γεώργ. Χαλοῦτσος ἐκ Νέας Ἐφέσου, ἐφονεύθη καθ' ὁδὸν μεταβαίνων ἐκ Σωκίων εἰς Νέαν Ἔφεσον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ Γεώργ. Καραμπέτσος ἐκ Βαγάρασι ἐφονεύθη διὰ πυροβόλου καὶ διὰ μαχαίρας ἐν τῇ θέσει «Γκιὸλ Μπαυγὰζ» εἴκοσι λεπτὰ μακρὰν τοῦ χωρίου Βαγάρασι.

Τῇ 13 Ἰουν. ὁ Μιχαὴλ Ντάλ Παναγιώτης ἐκ Σωκίων ἐφονεύθη ὑπὸ τουρκοκρητῶν διὰ πυροβόλου ὅπλου· ἐργαζόμενος ἐν τῇ καπνοφυτείᾳ τοῦ Εὐρυσθένους Μπακτσεβανάκη·

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ οἱ Ἀθαν Τομπάνης καὶ Ἀθαν. Παράσχου ἐκ Βαγάρασι ἐφονεύθησαν ἐν τῇ περιφερείᾳ τοῦ χωρίου Καμάργια παρὰ τὸ τσιφλίκι τῶν Ἀδελφῶν Δ. Φωτιάδου·

Τῇ 19 Ἰουν. οἱ Ἐμμαν Κ. Γραμματικὸς, Εὐγενία σύζυγός του, Σταυρίτσα καὶ Γιαννούλα ἔγγοναί των, κατεκρεουργήθησαν γυμνοὶ εἰς τὴν μάνδραν των παρὰ τὸ τουρχωρίον Ὄζ Μπασῆ ὑπὸ τούρκων χωρικῶν.

Τῇ 23 Ἰουν. ἡ Γιαννούλα Κ. Μανετάκη, ὁ Παναγιώτης Κ. Μανετάκης καὶ ἡ Σοφία Κ. Μανετάκη ἐφονεύθησαν εἰς τὴν περιοχὴν Ὄζ Μπασῆ ὑπὸ Ζεϊμπέκηδων ἐργαζόμενοι εἰς τὸ κτῆμα Τούρκου ἀγᾶ·

Τῇ 14 Ἰουν. εἴκοσιν ὁμογενεῖς οἱ Δημ. Παπᾶ Ἀλεξ. Σπαχῆς, Γεώργ. Σπαχῆς, Χατζῆ Ἱπποκράτης Χατζῆ Ἀντωνίου, Εὐαγγελία Χατζῆ Ἱπποκράτους, Εὐάγγελος Μ. Τουτούκης, Μανουὴλ Νικ. Κούλας, Κλ. Χατζῆ Ἀναγνώστου, Στέλιος Δημ. Βαρδίκου, Παναγ. Ἀποστόλου, Πάτρος Ἀντων. Δήμογλους, Κωνστ. Πάτρου, Ἀναστασία Πάτρου, Εὐαγγελία χήρα Στ. Κρητικοῦ, Μαρία χήρα Στεργίου, Θεοφανὼ χήρα Μ. Κομνιώτου, Παγώνη Χρ. Βωβοῦ, Ἰωάν. Ἀλεξ. Λεκάτης, Μελέτιος Μοναχὸς, ἐκ Πάτμου, Δημήτρ. Παπᾶ Οἰκονόμου καὶ Κυριάκος Πολυχρονίου, ἐργαζόμενοι ἐν τῇ καπνοφυτείᾳ τοῦ Παπᾶ Ἀλεξάνδρου Σπαχῆ, ἐφονεύθησαν τῇ μεσημβρίᾳ ὑπὸ τριάκοντα τούρκων ἱππέων, ὁρμωμένων ἐκ τοῦ παρὰ τὴν καπνοφυτείαν κειμένου τουρκ. χωρίου Ἄκ Μπουργὰ καὶ ἄλλων

γειτονικῶν χωρίων, Σαρῆ-Κεμὲρ, καὶ Παλάτια καὶ ἄλλων, τραυματισθείσης σοβαρῶς τῆς Χρυσῆς Παναγιώτου Παύλου.

Τῇ 25 Ἰουν. οἱ Μάρκος Βλάχος, Εὐάγγελος Κουλιᾶς καὶ Μανουὴλ Νικήτογλου ἐφονεύθησαν ἔξωθι τοῦ χωρίου Δωματίων ὑπὸ τῶν ἰδίων κακούργων.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ Δημήτριος Ἀράπης ἐκ Βαγάρασι ἐφονεύθη ἐν τῇ περιφερείᾳ «Βάρκας Μαιάνδρου», ἐργαζόμενος ἐν τῷ κτήματι ἑνὸς ὀθωμανοῦ.

Τῇ 26 Ἰουν. ὁ Γεώργιος Καραΐσκος ἐκ Βαγάρασι ἐφονεύθη ἐν τῇ περιφερείᾳ «Ἰσλὰμ Βαγάρασι», ἐργαζόμενος ἐν τῷ κτήματι τοῦ ὀθωμανοῦ Ὀμὲρ ἀγᾶ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ Γεώργιος Τσιπνῆς ἐκ Βαγάρασι ἐφονεύθη ὑπὸ τούρκων χωρικῶν ἔξωθι τοῦ χωρίου Βαγάρασι.

Τῇ 27 Ἰουν. ὁ Ἰωάννης Ρόδιος ἐκ Βαγάρασι ἐφονεύθη ὑπὸ τούρκων χωρικῶν ἔξωθι τοῦ Βαγάρασι.

Τῇ 3 Ἰουλ. ὁ Ἐμμανουὴλ Μιχ. Μασάκας ἐκ Σωκίων ἐργαζόμενος ὡς μυλωθρὸς ἐν Ντερμὲν Δερὲ εἰς τοὺς ἐκεῖ μύλους ἐφονεύθη ὑπὸ Τουρκοκρητῶν.

Τῇ 3 Ἰουλίου ὁ Σωτήριος Παν. Κιρκιτζώτης ἐκ Κελεμβεσίου ἐργαζόμενος εἰς τὴν μάνδραν τοῦ Ξενοφῶντος Ἀναστασιάδου ἐφονεύθη ὑπὸ Τούρκων τοῦ χωρίου Ὀζ-Μπασῆ, μίαν ὥραν σχεδὸν μακρὰν τοῦ Κελεμβασίου.

Τῇ 11 Ἰουλίου ὁ Ἀσλάνης Ν. Βασίλογλου ἐκ Σωκίων ἐφονεύθη ὑπὸ χωροφυλάκων ἐν τῇ θέσει «Καπακλῆ Μπουνὰρ» πλησίον τοῦ Κελεμβεσίου.

Τῇ 15 Ἰουλ. ὁ Κων]τῖνος Ἀθ. Μαιλεμβεσίου ἐφονεύθη εἰς τὴν μάνδραν του ὑπὸ τούρκων τοῦ χωρίου Ὀζ Μπασῆ.

Τῇ 22 Ἰουλ. οἱ Κωνσταντ. Δ. Ξηροψώμης καὶ ἡ σύζυγός του Μορφὴ ἐκ Κελεμβεσίου ἐφονεύθησαν εἰς τὸ χωρίον Κοϊμτένι, ἀπέχον μίαν ὥραν τοῦ Κελεμβεσίου· ὑπὸ τοῦ Τούρκου λοχίου καὶ χωροφυλάκων ὧν τὰ ὀνόματα εἶνε γνωστά.

Τῇ 22 Ἰουλίου αἱ ἐκ Σωκίων γυναῖκες Καλλιόπη Ἀργυρίου, Οὐρανία Ἐμμ. Τσαρδούλια, Δέσποινα Τσαρδούλια, Μαρία Ξενοφ. Σπανοῦ, Ἀργυρὼ Ξενοφ. Σπανοῦ καὶ ὁ δεκαετὴς Γεώργιος Ἐμμ. Τσαρδούλιας, ἀπήχθησαν ὑπὸ τουρκοκρητῶν ἐκ τῆς καπνοφυτείας τοῦ Κερὴμ Ἀρναούτη, ἔνθα εἰργάζοντο, καὶ ἐφονεύθησαν, ἀφοῦ προηγουμένως ἠτιμάσθησαν.

Τῇ 1 Αὐγούστου ὁ Κων|τῖνος Βῖκος ἐκ Νεοχωρίου ἐφονεύθη ἐν τῇ ἐξοχῇ ὑπὸ Κιρκασίων, ἡμίσειαν μόλις ὥραν μακρὰν τοῦ χωρίου, τραυματισθείσης σοβαρῶς εἰς τὸν μηρὸν ὑπὸ τῶν ἰδίων κακούργων τῆς ἐκ Νεοχωρίου ὡσαύτως Εὐθυμίας χήρας Θεοδοσίου.

Τῇ 12 Αὐγ. ὁ Γεώργ. Ν. Χατζῆ Ἠλιάδης ἐπιστρέφων ἐκ Νέας Ἐφέσου εἰς Σώκια μὲ δύο Ἀρμενίους ἐφονεύθη μετὰ τῶν συντρόφων του ἐν τῇ θέσει «Κράντα».

Τῇ 14 Αὐγ. ὁ Κων|τῖνος Ζαμπιόγλους ἐκ Κελεμβεσίου μεταφέρων εἰς Κελεμβέσιον πρόβατα ἐν συνοδείᾳ δύο τούρκων χωροφυλάκων ἐφονεύθη ἐν τῇ θέσει Ὀζ-Μπασῆ.

Τῇ 27 Αὐγ. ὁ Γεώργιος Ν. Τσαγκλιώτου, Ἰὼν. Κ. Βούτα καὶ Στυλιανὸς Δ. Χιωτάτης ἐκ Σωκίων, μεταβάντες ἵνα κόψωσι ξύλα ἐφονεύθησαν ὑπὸ τουρκοκρητῶν ἐν τῇ θέσει «Καραογλάν», μίαν ὥραν μακρὰν τῶν Σωκίων.

Τῇ 28 Αὐγ. ὁ Γρηγόριος Κ. Καμπούργλους ἐκ Νε-

οχωρίου ἐργαζόμενος εἰς τὴν μάνδραν τοῦ τουρκοκρητὸς Κιὸρ Ἀλῆ, ἐν τῇ ἐπαύλει Ζιᾶ Μπέη, ἐξηφανίσθη μὴ ἀνευρεθέντος τοῦ πτώματος αὐτοῦ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ὁ Δημοσθένης Φιλίππου ἐκ Κύπρου ἐφονεύθη καθ' ὁδὸν ὑπὸ τούρκων χωρικῶν, μεταβαίνων ἐκ Σωκίων εἰς Νέαν Ἔφεσον.

Τῇ 30 Αὐγ. οἱ Γεώργιος Ζειμπέκης καὶ ὁ υἱός του Παναγῆς μεταβάντες εἰς τὸ χωρίον Ὀζ-Μπασῆ πρὸς ἀνεύρεσιν τῶν διαρπαγέντων ζώων των ἐφονεύθησαν ἀμφότεροι ὑπὸ τῶν χωρικῶν τοῦ ἐν λόγῳ χωρίου.

ΙΔ'.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ ἐπαρχία αὕτη ἐδέχθη τὰ βιαιότερα καὶ ἀγριώτερα πλήγματα τῆς τουρκικῆς θηριωδίας. Εἶδε καταστρεφομένους χριστιανικοὺς πληθυσμοὺς χωρὶς τὸ τοιοῦτον νὰ ὑπαγορεύωσι λόγοι καθαρῶς στρατιωτικοὶ καὶ ἤκουσε τὰς οἰμωγὰς καὶ τὰς ἀπελ-

πιδας φωνὰς ἀπειραρίθμων χριστιανῶν ἀπαγομένων εἰς τὴν ἐξορίαν καὶ ὁδηγουμένων εἰς τὴν σφαγήν. Μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν πολιτικῶν πραγμάτων θὰ ἀποκαλυφθῶσι τραγικαὶ σκηναὶἀποδεικνύουσαι ἐνώπιον τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ὅσα ὁ χριστιανικὸς πληθυσμὸς τῆς περιφερείας ταύτης ὑπέστη ἐκ μέρους τῶν τούρκων ἐπισήμων τεκαὶμή.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος περιοριζόμεθα ἀναγράφοντες τὴν ἐκ μέρους αὐτῶν παντελῆ καταστροφὴν τῆς πόλεως Ἀϊδινίου, κατόπιν τῆς ὑποχωρήσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ καὶ τῆς ἀνακαταλήψεως αὐτῆς ὑπὸ τῶν Τούρκων. Ἐμπρησμὸς, σφαγή, ἀτίμωσις καὶ ἀπαγωγὴ ἦσαν τὰ κυριώτερα μέσα, δι' ὧν τὰ ἄγρια στίφη τῶν ἀνακαταλαβόιτων προσωρινῶς τὸ Ἀϊδίνιον τούρκων ἐτιμώρησαν τὸν ἀθῷον καὶ φιλήσυχον χριστιανικὸν πληθυσμὸν τῆς πόλεως ταύτης· Τὸ ὡραῖον Ἀϊδίνιον κατεστράφη σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου ὑπὸ πυρκαϊᾶς, οἱ κάτοικοι αὐτοῦ, οἱ περισσότεροι σχεδὸν, ἐφονεύθησαν, ἄλλοι ἐτυφεκίσθησαν, ἄλλοι ἐσουβλίσθησαν διὰ πεπυρακτωμένων σιδήρων, ἄλλων ἐπριονίσθη τὸ σῶμα εἰς τεμάχια καὶ ἄλλοι ἄλλαβασανιστήρια ὑπέστησαν. Αἱ περιουσίαι τῶν κατοίκωνδιηρπάγησαν, παρθένοι ἐσύρθησαν εἰς τὰ βουνὰ καὶ τώρα τὸ Ἀϊδίνιον εἶνε ἓν ἀπέραντον νεκροταφεῖον.

Μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Ἀϊδινίου 800 γυναικόπαιδα ὡδηγήθησαν εἰς Ναζλῆ καὶ Δενιζλῆ (κατὰ τὴν 18 καὶ 19 Ἰουνίου 1919) ὑπὸ τούρκων σιδηροδρομικῶς. Κατὰ τὴν μεταφορὰν ἐφονεύθησάν τινες, ἐν οἷς καὶ ὁ ἀρχιδιάκονος Ἰωακεὶμ Γουναρης, περὶ οὗ ἐγένετο προηγουμένοις λόγος (βλ·σελ. 85). Μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν αὐτῶν εἰς τοὺς τόπους τῆς αἰχμαλωσίας, ἐβασανίσθησαν οὐ-

τοι ποικιλοτρόπως· καὶ δὴ ἄλλοι μὲν ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς ἀγγαρείας, ἀπὸ ἄλλων δὲ ἀφῃρέθησαν καὶ ὅσα ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν φορέματα καὶ σκεπάσματα, ἐννέα δὲ ἐξ αὐτῶν ἐν Ναζλίῳ παραμένοντες ἐτυφεκίσθησαν τῇ διαταγῇ τοῦ ἐπισκεφθέντος τότε τὸ Ναζλίον αἱμοβόρου λῃστάρχου Γιουροὺκ 'Αλῆ. Καταλύσας δηλ. οὗτος εἰς χριστιανικὴν οἰκίαν, κειμένην ἀπέναντι τῆς 'Εκκλησίας, ἠθέλησεν ἐν εὐθυμίᾳ διατελῶν νὰ καταρρίψῃ διὰ πυροβολισμῶν τὸν ἐπὶ τῆς στέγης αὐτῆς σταυρόν. 'Επειδὴ ὅμως ἀπέτυχε τοῦ σκοποῦ, ἐκμανεὶς διέταξε νὰ συλληφθῶσιν ὅλοι οἱ αἰχμάλωτοι καὶ σφαγῶσιν ἀνηλεῶς. 'Η διαταγὴ θὰ ἐξετελεῖτο, ἐὰν μὴ ἐπενέβαινεν ὑπὲρ αὐτῶν ὁ φιλάνθρωπος τότε δειχθεὶς μουφτῆς τοῦ Ναζλίου, ὅστις περιώρισε τὴν μανίαν τοῦ κακούργου διὰ τῆς παραδόσεως ἐννέα ἐξ αὐτῶν, τῶν νεωτέρων καὶ μᾶλλον εὐκαταστάτων. Μεταξὺ τῶν σφαγέντων ἐν Ναζλίῳ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καταλέγεται καὶ ὁ 'Ιεροσολυμίτης ἀρχιμανδρίτης Ματθαῖος Παυλίδης, ὑποστὰς μαρτυρικώτατον θάνατον.

'Αλλὰ τὰ βάσανα τῶν δυστυχῶν αἰχμαλώτων Ναζλὶ καὶ Δενιζλὶ δὲν εἶχον τελειώσῃ. Ἔχουσι διαδραματισθῇ ἄγριαι σκηναί, τῶν ὁποίων παρομοίας σπανίως ἀναφέρει ἡ ἱστορία. 'Ιδοὺ τί ἀναγράφει ἐπισήμως ἔκθεσις βασιζομένη ἐπὶ ἐξηκριβωμένων πληροφοριῶν :

«Τὴν ἑσπέραν τῆς 11 'Ιουνίου 1920 ὁ διοικητὴς τῶν ἀνταρτῶν περιώνυμος Δεμιρζῆ 'Εφὲς, πληροφορηθεὶς τὴν προέλασιν τοῦ 'Ελλην. Σρατοῦ, ᾐτήσατο παρὰ τῶν 'Ελλήνων προκρίτων Ναζλῆ καὶ ἔλαβεν ὀκτὼ χιλιάδας λίρας χρυσᾶς πρὸς διάσωσίν των, εἰδοποιήσας συνάμα τὸν πληθυσμὸν ὅπως συγκεντρωθῇ πρὸς ἀναχώρησιν. 'Αφ' ἑσπέρας ὄργανα τοῦ Δεμιρζῆ μὲ στολὰς ἄλλοι μὲν στρα-

τιωτικὰς, ἄλλοι δὲ λῃσταντάρτῶν περιήρχοντο τὴν ἑλλην. συνοικίαν καὶ συλλαμβάνοντες τοὺς μὴ θέλοντας νὰ ἐξέλθωσι τῶν οἰκιῶν των βίᾳ ὡδήγουν ἐνώπιον τοῦ ἀρχηγοῦ των. Ἐνῷ ταῦτα ἐγίνοντο, ἀξιωματικοὶ τοῦ Τουρκικοῦ στρατοῦ, τῆς χωροφυλακῆς, καὶ διάφοροι ὁπλῖται φυγάδες καὶ ἄτακτοι εὑρισκόμενοι ἐν Ναζλῇ μετὰ χωρικῶν τοῦ Κάτω Ναζλίου ἐλεηλάτουν ἀγρίως καταστήματα τῆς ἀγορᾶς χριστιανικὰ, ὡς καὶ χριστιανικὰς οἰκίας, ἐφ᾿ ᾧ οἱ λοιποὶ κάτοικοι τῆς ἄνω συνοικίας ὀθωμανοὶ μετέφερον τὰ οἰκιακά των εἴδη, ἐγκαταλείποντες τὰς οἰκίας των. Κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῆς λεηλασίας ἐλήστευον, ἐφόνευον καὶ ἔσφαζον τοὺς συλλαμβανομένους καὶ κρυπτομένους ἄνδρας καὶ γυναῖκας, ὧν τὰ πτώματα ἀνευρέθησαν παραμεμορφωμένα ἐκ τῶν τραυμάτων, ἀναγνωρισθείσης τῆς ταὐτότητος αὐτῶν παρὰ τῶν διασωθέντων ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ τεσσαράκοντα Ἑλλήνων, οἵτινες εὑρέθησαν κεκρυμμένοι ἀπὸ 8 ἡμερῶν ἐντὸς κρυπτῶν σπηλαίων καὶ ἀγρῶν τῆς πόλεως καὶ περιοχῆς της. Τὴν 10ην ὥραν ἀκριβῶς τῆς 12 Ἰουνίου, συντελεσθείσης τῆς λεηλασίας, Τοῦρκοι ὁπλῖται καὶ ἀντάρται ἐπὶ κεφαλῆς ἀξιωματικῶν τοῦ τουρκικοῦ στρατοῦ καὶ τῆς χωροφυλακῆς δι᾿ ἐμπρηστικῶν καὶ εὐφλέκτων ὑλῶν μετέδωκαν τὴν πυρκαϊὰν εἰς τὴν ἑλλην. συνοικίαν καὶ τὰ καταστήματα ἐκ διαφόρων σημείων, ἥτις καὶ ἀπετεφρώθη, τοῦ πυρὸς διαρκέσαντος ἐπὶ δύο ἡμέρας· Ἐκάησαν δὲ κρυπτόμενοι ἐντὸς τῶν οἰκιῶν των πλέον τῶν 60 Ἑλλήνων, ὧν τὰ πτώματα ἀνευρέθησαν ἀπηνθρακωμένα, μὴ δυνηθέντες νὰ διασωθῶσι λόγῳ τοῦ πυρὸς καὶ τῆς παρουσίας τῶν ἀτάκτων, οἵτινες ἔσφαζον τοὺς ζητοῦντας προστασίαν, ἀφοῦ ἐβασάνιζον αὐτοὺς φρικωδῶς. Ὁλόκληρος ἡ ἑλλην. συνοικία καὶ ἀγορὰ

ἀπετεφρώθη, πλὴν 70 – 80 οἰκιῶν εἰς τὴν νοτιοανατολικὴν πλευρὰν τοῦ Ἄνω Ναζλῆ.

Ἀπὸ τῆς 13 – 16 Ἰουνίου ἰ. ἔτους Τουρκοκρῆτες ἀντάρται καὶ κάτοικοι ὀθωμανοὶ τοῦ Ναζλίου γνωρίζοντες τὴν ἑλληνικὴν καὶ φέροντες στολὰς στρατιωτικὰς ἑλληνικάς, περιερχόμενοι τὴν ἑλληνικὴν συνοικίαν διὰ φωνῶν καὶ προτροπῶν ἐκάλουν τοὺς κρυπτομένους ὅπως ἐξέλθωσι τῶν οἰκιῶν των, διότι δῆθεν εἰσῆλθεν ὁ Ἕλλην. Στρατὸς εἰς Ναζλῆ καὶ αὐτοὶ ἦσαν Ἕλληνες στρατιῶται. Ὅσοι ἐξηπατήθησαν καὶ ἐξῆλθον τῶν κρησφυγέτων των συνελήφθησαν καὶ ἐσφάγησαν κατόπιν φρικτῶν βασανιστηρίων καὶ ἐμπαιγμῶν.

Ὁμοίως ἀπήχθησαν καὶ πιθανώτατα ἐσφάγησαν 59 Ἕλληνες τεχνῖται ἐργαζόμενοι εἰς τὴν γέφυραν Ἂκ Τσάϊ Ν. Μαιάνδρου καὶ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μποσδογὰν ἀπαχθέντες τὴν 12 Ἰουν. Μετὰ τὰ γεγονότα τοῦ Ἀϊδινίου (Ἰούν. 1919) εἶχε συγκεντρωθῇ ἐν Ναζλῆ πληθυσμὸς ἑπτὰ χιλιάδων Ἑλλήνων προερχομένων ἐξ Ἀϊδινίου, Ὀμουρλοῦ, Ἀκτσέ, Κιόσκι κτλ. τῆς περιφερείας Ἀϊδινίου, ὑποστὰς κατὰ τὸ μέχρι τῆς ἐκ Ναζλῆ ἀποχωρήσεως τῶν Τούρκων διάστημα τὰς ἑξῆς ἀπωλείας: 1) Ἀπὸ τῆς 17 Ἰουν. 1919 μέχρις τῆς 11 Ἰουν. 1920 ἐσφάγησαν καὶ ἐφονεύθησαν ὑπὸ ἀτάκτων καὶ τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ καὶ κατόπιν ὑπονοιῶν ὡς ἐκ τῶν ἐπιχειρήσεων τῶν τουρκ. ἀρχῶν περὶ τοὺς 300 ὁμογενεῖς. 2) Ἐφονεύθησαν ἀπὸ 11 Ἰουν. 1920 μέχρι 18 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς 38 ἄνδρες, γυναῖκες καὶ κοράσια, ὧν τὰ πτώματα ἀνεγνωρίσθησαν. 3) Ἐκάησαν ζῶντες, ἀνευρεθέντων ἀπηνθρακωμένων τῶν πτωμάτων των, 60 ἄτομα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γυναῖκες καὶ παιδία, ὧν οἱ ἄνδρες ἐσφάγησαν πρὸ πολλοῦ. 4) 59 Ἕλληνες τεχνῖται ἀπήχθησαν (Ν. Μαιάνδρου) ριφθέντες πιθανώτατα εἰς τὸν ποτα-

μόν. 5) τέσσαρες Ἕλληνες ἐσφάγησαν βασανισθέντες καὶ ριφθέντες εἰς τὸν Μαίανδρον τὸ ἑσπέρας τῆς 12 Ἰουν. παρὰ τοῦ λῃστάρχου Δικουζοὺν Χασὰν Χουσεὶν μετὰ 8 ὀπαδῶν του, μὴ ἀναγνωρισθέντες. 6) Τεσσαράκοντα Ἕλληνες ἀνευρέθησαν παραμείναντες ἐν Ναζλῆ. 7) Οἱ ὑπόλοιποι Ἕλληνες κάτοικοι Ναζλῆ ἀπήχθησαν εἰς Δενιζλῆ, Ντάβαζον κτλ. ὧν 20, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γυναῖκες, ἐσφάγησαν ἐπὶ τῆς ἁμαξιτῆς ὁδοῦ ἀπὸ Ναζλῆ μέχρι Κουγιουτζάκ...

«Ἀλλὰ ἡ τραγῳδία αὕτη, ἔγραφεν ὑπὸ ἡμερομ. 11 Αὐγούστου 1920 ὁ Μητροπ. Φιλαδελφείας κ. Χρυσόστομος, δὲν ἐπέπρωτο ἀτυχῶς νὰ λήξῃ ἕως ἰδῶ. Οἱ εἰς Δενιζλῆ καὶ τὰ πέριξ ἀπαχθέντες Ἕλληνες, ὑπέστησαν καὶ ἄλλην συμφοράν. Ὁ Δεμιρτζῆ Ἐφὲς, παραμείνας μετὰ τῶν ἀνδρῶν του εἰς τὸν σταθμὸν Κοντζελῆ παρὰ τὴν ἀρχαίαν Λαοδίκειαν, ἐξαπέστειλεν τὸν αἱμοβόρον Σώκιαλη Μεχμὲτ, εἰς Δενιζλῆ, ἵνα παραλάβῃ τὰ κυβερνητικὰ ταμεῖα καὶ τὰ ἐν τῇ Ὀθωμανικῇ Τραπέζῃ εὑρισκόμενα χρήματα καὶ τοὺς χριστιανοὺς ἄνδρας καὶ νέους τῶν κατοίκων καὶ τῶν προσφύγων, ἵνα ὁδηγήσῃ αὐτοὺς ἄγνωστον ποῦ. Οἱ κάτοικοι ἐπὶ κεφαλῆς ἔχοντες τὸν Μουτεσαρίφην ἀντέστησαν καὶ ἐν γενομένῃ συμπλοκῇ ἐφονεύθη ὁ Σώκιαλης Μεχμὲτ μετὰ τῶν ὀπαδῶν του. Τοῦτο μαθὼν ὁ Δεμιρτζῆ Μεχμὲτ Ἐφὲς ἐξεμάνη καὶ ἐφορμήσας κατὰ τῆς πόλεως, κατέσφαξεν 150 ἐκ τῶν προκρίτων Μωαμεθανῶν, ἐγένετο κύριος τῆς πόλεως, διέταξε νὰ λεηλατηθῇ αὕτη ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν του καὶ τῶν χωρικῶν τῶν πέριξ χωρίων, οὓς ἐπὶ τούτῳ ἐκάλεσε διὰ κηρύκων, καὶ διαχωρίσας τοὺς ἄρρενας χριστιανοὺς τῶν κοινοτήτων Δενιζλῆ καὶ Χωνῶν (τῶν ἀρχαίων Κολοσσῶν) μέχρι τοῦ 14 ἔτους τῆς ἡ-

λικίας ἀπὸ τῶν οἰκογενειῶν των ἐξαπέστειλεν ἐξορίστους εἰς Δινέρ, Ὀλοῦ-μπορλοῦ, Βουλδοὺρ, Σπάρτην καὶ Ἐγερδίρ. Ὁλόκληρος χριστιανικὸς πληθυσμὸς, ἀνερχόμενος κατὰ τοὺς μετριωτέρους ὑπολογισμοὺς εἰς 15 χιλιάδας καὶ πλέον ψυχῶν, εἰς ἃς δέον νὰ προστεθῶσι καὶ 3 χιλιάδες κάτοικοι τοῦ Σαράκιοϊ, ὑποστάντες τὴν αὐτὴν οἰκτρὰν τύχην, διατρέχουσι τὸν ἔσχατον κίνδυνον...»

Τὴν ἐπαύριον τῆς εἰς Δενιζλῆ ἐπιδρομῆς τοῦ σιδηροῦ λεγομένου Συντάγματος προσήχθη ἀνυπόδητος εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν καὶ ἄνευ ράσου καὶ καλυμαυχίου ὁ ἀρχιδιάκονος τῆς Μητροπόλεως Ξενοφῶν Ραπτάκης ἐνώπιον τοῦ διοικητοῦ τοῦ Συντάγματος τούτου. Ὁ διοικητὴς, κατόπιν διαφόρων θωπειῶν καὶ ἐπαγγελιῶν, ἔδωκεν εἰς τὸν ἀρχιδιάκονον ψαλίδα, διατάξας αὐτὸν νὰ κόψῃ ὁ ἴδιος τὴν γενειάδα καὶ τὴν κόμην αὐτοῦ καὶ ὑποχρεώσας αὐτὸν νὰ ρίξῃ αὐτὰς εἰς δυσώνυμον μέρος. Μετὰ τοῦτο καθίσας καὶ πάλιν πλησίον τοῦ ἀρχιδιακόνου τῷ εἶπεν εἰρωνευόμενος: «ἰδοὺ πόσον ὡραῖος ἔγεινες· δὲν μένει τώρα ἄλλο τι ἢ νὰ ἀρνηθῇς τὸν Χριστόν σου, νὰ περιβληθῇς τὸ σαρίκιον, νὰ γείνῃς μουσουλμάνος καὶ θὰ καταστῇς περίβλεπτος μεταξὺ τῶν πιστῶν». Τὴν πρότασιν ὁ ἀρχιδιάκονος ἀπέρριψε μετὰ περιφρονήσεως, εἰπὼν ὅτι προτιμᾷ τὸν θάνατον ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἀρνήσεως τοῦ Χριστοῦ. Ἐκμανεὶς ὁ αἱμοβόρος ἀρχηγὸς διέταξε καὶ κατόπιν τῶν τρομερῶν βασανιστηρίων ἀπεκεφάλισαν αὐτὸν, ἀναδειχθέντα τοιουτοτρόπως μάρτυρα τῆς πίστεως.

Τετράκις ἀπεπειράθησαν αἱ ληστρικαὶ συμμορίαι τῶν ὀργανώσεων νὰ εἰσβάλωσιν εἰς τὴν κοινότητα Κοτσαρλῆ ἵνα διαρπάσωσι τὰς περιουσίας τῶν χριστιανῶν, πυρπολήσωσι τὰς οἰκίας αὐτῶν καὶ κατασφάξωσιν αὐτούς. Ἡ

συμμορία του ληστάρχου Δάβαζλη Ἰβραχὴμ, ἐκ 300 ληστῶν, περικυκλώσασα πρώτη τὴν χριστιανικὴν συνοικίαν ἤρχισε τὸ ἀπαίσιον ἔργον της, ἀλλ' ἔσπευσαν οἱ πρόκριτοι μωαμεθανοὶ Χατζῆ Χαφοὺζ καὶ Χατζῆ Κόνιαλης καὶ Τσερκὲζ Ταχὴρ Τσαοὺς νὰ μεταπείσωσιν αὐτούς, δόντες πλούσια δῶρα ἐκ μέρους τῶν ἀτυχῶν χριστιανῶν.

Μετὰ πάροδον δύο μηνῶν ἄλλος λήσταρχος ὁ ἐπιλεγόμενος Δεδίς, ἐκ τῆς πλησίον κωμοπόλεως Βαγαρασίου, ἐπέδραμε πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν μετὰ 80 ὀπαδῶν του. Ἀλλὰ καὶ πάλιν οἱ ἀνωτέρω πρόκριτοι διὰ τῆς αὐτῆς μεθόδου ἀπέτρεψαν τὸν κίνδυνον. Ὁ λήσταρχος ὅμως οὗτος ἐθισθεὶς εἰς τὴν εὐχερῆ ταύτην μέθοδον τῆς ἀργυρολογίας, ἐπέδραμε δὶς καὶ πάλιν, μέχρις οὗ τὴν τελευταίαν φορὰν ἐξεδιώχθη ὑπὸ τῶν ἐκεῖ παραμενόντων Ἰταλῶν στρατιωτῶν.

Καὶ ἀπεσοβήθη μὲν οὕτως ὁ συνολικῶς ἀπειλῶν τοὺς χριστιανοὺς κίνδυνος, δὲν ἐξέλιπον ὅμως τὰ μεμονωμένα εἰς βάρος τῶν χριστιανῶν κακουργήματα. Οὕτω τοῦ προέδρου τῆς ἐκεῖ ἐθνικῆς ὀργανώσεως Γιουνοὺς Μεχμὲτ ἐρασθέντος τὴν περικαλλῆ θυγατέρα τοῦ ἐκ τῶν προκρίτων Γεωργ. Βεοπούλου, διετάχθησαν ἄνδρες τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων καὶ ἀπήγαγον αὐτόν, μὴ συγκατανεύσαντα εἰς τὸ μυσαρὸν τοῦτο συνοικέσιον, καὶ τὸν φίλον του Σοφοκλέα Βαξεβίνην, καὶ παντοιοτρόπως καταβασανίσαντες ἐφόνευσαν αὐτοὺς μεταξὺ Κατσαρλῆ καὶ τοῦ ποταμοῦ Τσίνας. Τὴν Κυριακὴν δὲ τῆς Τυρινῆς συλλαβόντες οἱ τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς ἐθνικῆς ὀργανώσεως 14 ἐκ τῶν προκρίτων κατεδίκασαν αὐτοὺς εἰς θάνατον ἄνευ καὶ τυπικῆς τοὐλάχιστον διαδικασίας, προλαβόντες ὅμως οἱ Ἰταλοὶ στρατιῶται ἀπηλευθέρωσαν αὐτοὺς τὴν στιγμήν,

καθ' ἣν ὁδηγηθέντες εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς κωμοπόλεως ἐπρόκειτο νὰ ἀπαγχονισθῶσιν. Ἐν τῷ μεταξὺ τὰ ὄργανα τῶν ὀργανώσεων ἐφόνευσαν τὸν ἐξ Ἀϊδινίου πρόκριτον γέροντα Γιαννακὸν Μιλιώνην, τὸν ὀδοντοϊατρὸν Χαρδαλούπαν, τρεῖς ἄλλους ἐκ Σωκίων, τὸν ἐκ Γιαμπῆς Σαπουδζῆν, τοὺς ἀδελφοὺς Ἀντώνιον καὶ Ἰωάννην Συμεὼν Βαξεβάνη, τὸν Θεόδ. Βακάλην, τὸν Σταμάτιον Καραθανασίου καὶ πολλοὺς ἄλλους ὁμογενεῖς, τοὺς ὁποίους ὡδήγουν ἐκ Σωκίων καὶ τῶν πέριξ χωρίων εἰς τὸ ἐν Ναζλῆ στρατοδικεῖον τοῦ Δεμιρτζῆ Ἐφὲ καὶ τοὺς ὁποίους ἐφόνευον ἔξω τοῦ Κοτσαρλῆ.

Ὁ λήσταρχος Γιουροὺκ Ἀλῆς, εἰσελθὼν βίᾳ εἰς τὸν μύλον τοῦ Μιχαὴλ Ἀστυπαλιώτου ἠτίμασε τὴν θυγατέρα του Εὐθυμίαν, ὁ δὲ λήσταρχος Κολαξῆζ μετὰ τῶν 8 ὀπαδῶν τοῦ Γιουροὺκ Ἀλῆ παραβιάσας τὸ οἰκογενειακὸν ἄσυλον τοῦ Δημητρίου Τενεκετζῆ ἠτίμασε τὰς τρεῖς αὐτοῦ θυγατέρας Μαρίαν, Ἑλένην καὶ Εἰρήνην.

Τὸ Δ. Συμβούλιον τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων Κοτσαλῆ ἀπετελεῖτο ἐκ τῶν ἑξῆς, ἁπάντων γνωστῶν διὰ τὰ κακοῦργα αὐτῶν ἔνστικτα καὶ τὰς ἀντιχριστιανικὰς διαθέσεις: Χατζῆ Γιουνοὺς Μεχμέτ, προέδρου, Χουσνῆ Βέη, ἀντιπροέδρου καὶ ταμίου, καὶ τῶν μελῶν Σαρῆ ὀγλοῦ Μεβλούτ, Καρὰ Ὀμάρογλου Ναζμῆ, Χαφοὺζ Τεφίκ, Κόλμεμουροῦ Καδήρ, Μολᾶ Δουρμοὺς, Ἐμὶν ἐφένδη, Φουὰτ Βέη ἐξ Ἀϊδινίου, καὶ Κιαμὶλ, τέως δημάρχου Καρᾶ Βουνάρ.

ΙΕ΄.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ

Καὶ ἡ ἐπαρχία αὕτη ἐδοκίμασεν εἰς ἀρκετὸν βαθμὸν τὴν ἀγριότητα τῆς τουρκικῆς ψυχῆς καὶ εὐθὺς μὲν μετὰ τὴν ἀνακωχήν, ἀλλὰ κυρίως ἅμα τῇ ἐξελίξει τῶν πολεμικῶν γεγονότων ἐν Ἰωνίᾳ.

Προσωρινὴ μυστικὴ Κυβέρνησις ἀποτελεσθεῖσα ἐν Φιλαδελφείᾳ ἐκ τῶν φανατικωτέρων καὶ ἀγριωτέρων βέηδων, Μουστᾶ, Ἀκήφ, Γκαλὴπ, Χατζῆ Ἀλῆ καὶ Ὁμὰρ βέηδων, ἐξαπέλυσε τὰ κακοποιὰ αὐτῆς ὄργανα εἰς τὰ διάφορα χωρία τὰ μέχρι Ἀφιὸν Καρᾶ Χισὰρ καὶ Βαλούκεσερ καὶ συνήθροιζεν ἀντὶ ἀδρᾶς ἀμοιβῆς ἐθελοντὰς καὶ οὕτως ἐντὸς ὀλίγου διαστήματος συνεκεντρώθησαν εἰς τὴν περιφέρειαν Φιλαδελφείας πάντες οἱ κακοῦργοι ἐκεῖνοι ὧν τὸ ἰδεῶδες εἶνε οἱ κατὰ τῶν χριστιανῶν διωγμοί, λῃστεῖαι καὶ διαρπαγαί.

Ἐν Φιλαδελφείᾳ καὶ Σαλιχλῆ πάνοπλοι ἐν μέσῃ ὁδῷ περιεφέροντο οἱ κακοῦργοι οὗτοι, ἐνσπείροντες τὸν τρόμον οὐ μόνον εἰς τοὺς χριστιανούς, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς μουσουλμάνους. Οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν ὕπαιθρον χώραν καὶ τὰ πάντα ἦσαν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῶν, ἀφ' ἧς μά-

λιστα ἐποχῆς, πρὸς τελείαν τρομοκράτησιν, ἐφόνευσαν οἱ κακοῦργοι οὗτοι δολοφονικῶς ἐπιτεθέντες ἐντὸς τῶν ἀμπελώνων ἓξ χριστιανούς.

Ἡ ἐπίσημος Κυβέρνησις ὑποβοηθοῦσα διὰ παντοίων μέσων τὰς ἐθνικὰς ταύτας ὀργανώσεις συνέτεινεν εἰς τὸ νὰ φθάσῃ τὸ κακὸν εἰς τοιοῦτον σημεῖον, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ μουσουλμάνοι τῆς Φιλαδελφείας ἀπαυδήσαντες ἐπεκαλέσθησαν κατὰ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου τὴν συνδρομὴν τοῦ ἐν Σαλιχλῇ εὑρισκομένου καὶ ἠπιωτέρου νομιζομένου λῃστάρχου Ἐτὲμ βέη, ὅστις πράγματι ἐκστρατεύσας καὶ κατόπιν πολυώρου μάχης καταλαβὼν τὴν Φιλαδέλφειαν, διέλυσε τὴν προσωρινὴν τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων Κυβέρνησιν, ἐγκατέστησε νέαν ὑπὸ τὸν μετριπαθῆ Τεφὴκ βέην, κατεδίκασεν εἰς θάνατον καὶ ἀπηγχόνισε τοὺς πρωταιτίους τῶν κακουργημάτων, χωρὶς ὅμως δυστυχῶς νὰ κατορθώσῃ νὰ ἐπιβάλῃ τὴν τάξιν καὶ τὴν ἡσυχίαν, διότι οὐ μόνον οἱ ὀπαδοὶ αὐτοῦ ἦσαν τοῦ αὐτοῦ καὶ οἱ ἄλλοι φυράματος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς οὗτος εἰθισμένος ἀνέκαθεν εἰς λῃστείας καὶ διαρπαγὰς καὶ διακρινόμενος διὰ τὸ αἱμοβόρον αὐτοῦ καὶ μήτε νόμον ἀναγνωρίζων μήτε ἀνθρώπινα δικαιώματα, κατετυράννησε καὶ κατεβασάνισε τοὺς δυστυχεῖς χριστιανούς, τῶν ὁποίων ἡ ἔξοδος πρὸς σωτηρίαν των κατέστη ἀθρόα.

Ἐπὶ τῇ προφάσει ἐγκαταστάσεως προσφύγων μουσουλμάνων, κατέλαβεν αὐθαιρέτως τὰς πλείστας τῶν χριστιανικῶν οἰκιῶν, μετὰ τῶν ἐν αὐταῖς ἐπίπλων, ἐπέβαλε βαρεῖς φόρους εἰς τοὺς χριστιανοὺς πρὸς συντήρησιν τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων, ἐταπείνωσε τὸ φρόνημα αὐτῶν διὰ δαρμῶν, ἐξευτελισμῶν, ἐξοριῶν, φυλακίσεων καὶ καταδίκης εἰς θάνατον ὁμογενῶν διὰ διαφόρους

ἀσημάντους προφάσεις καὶ πρὸ πάντων ξένων διερχομένων ἐκεῖθεν καὶ μεταβαινόντων εἰς τὰς πατρίδας των, οἵτινες θεωρούμενοι ὡς κατάσκοποι τῶν Ἑλλήνων ἐξηφανίζοντο ἄνευ προηγουμένης διαδικασίας.

Οὕτως εἶχον τὰ πράγματα, ὅτε ὁ ἐν τῷ μετώπῳ Ὀδεμησίου καὶ Σάρδεων Ἑλλ. στρατὸς κατὰ τὸν παρελθόντα Φεβρουάριον ἐπεχείρησεν ἐπιθέσεις· Οἱ ἐν Σαλιχλῆ ἐναπομείναντες τότε χριστιανοὶ ὑπέστησαν τὰ πάνδεινα, δολοφονηθέντων ὀκτὼ ἐξ αὐτῶν, ἀτιμασθεισῶν πολλῶν γυναικῶν καὶ παρθένων, διαρπαγεισῶν τῶν περιουσιῶν αὐτῶν καὶ ἐξαναγκασθέντων νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰ πάντα καὶ ἐγκατασταθῶσιν ὡς πρόσφυγες Φιλαδελφείᾳ, τῶν ὁμογενῶν τῆς ὁποίας ἡ φιλαδελφία ἀνεκούφισε κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν δυστυχίαν αὐτῶν. Ἀλλὰ καὶ ἐν Φιλαδελφείᾳ ἡ θέσις τῶν ὁμογενῶν ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης καθίσταται πλέον ἀφόρητος· Δὲν ὑπῆρξεν οἰκία ὁμογενῶν, ἡ ὁποία νὰ μὴ ἐπετάχθη διὰ στρατιωτικὰς ἀνάγκας ἢ δι' ἐγκατάστασιν μουσουλμάνων προσφύγων καὶ εἶνε εὐνόητα τὰ δεινά, τὰ ὁποῖα ἐκ τῶν τοιούτων μέτρων ὑπέστησαν οἱ ὁμογενεῖς· Οὐ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἠναγκάσθησαν οὗτοι νὰ καταβάλωσιν εἰς τὸ ταμεῖον τῶν ἐθνικῶν ὀργανώσεων τὸ ἓν τρίτον τῶν εἰσοδημάτων αὐτῶν πρὸς συντήρησιν τοῦ στρατοῦ, πλὴν τῶν ἄλλων ποσῶν, τὰ ὁποῖα ἐπὶ διαφόροις προφάσεσιν ἀπέσπων παρὰ τῶν ἀτυχῶν χριστιανῶν.

Τὸ κατὰ τῶν ὁμογενῶν μῖσος ὑπεθάλπετο δι' ἱεροκηρύκων καὶ ῥητόρων ἐπίτηδες ἐξ Ἀγκύρας ἀποστελλομένων, διὰ θεατρικῶν παραστάσεων, διὰ διαλέξεων, διὰ συστηματικοῦ ἐμπορικοῦ ἀποκλεισμοῦ καὶ δι' ἄλλων παρανόμων καὶ αὐθαιρέτων μέσων·

Τὰ δεινὰ τῆς πόλεως καὶ περιφερείας Φιλαδελφείας κατέπαυσαν ἀκριβῶς τὴν 11 Ἰουνίου 1920, ὁπότε ἀπηλευθερώθη αὕτη ὑπὸ τοῦ Ἑλλ. στρατοῦ·

Φοβερὰ ἐν τούτοις τραγῳδία διεξήχθη ἀλλαχοῦ τῆς ἐπαρχίας ταύτης. Ὁ ἐκ Σαλιχλῆ προελαύνων Ἑλλ. στρατὸς περὶ τὰ μέσα Ἰουλίου 1920 κατέλαβε τὸ Δεμιρτζῆ, ὅπου ἀπὸ τῶν τελευταίων διωγμῶν εἶχον ἐναπομείνῃ περὶ τοὺς ἐνενήκοντα χριστιανοί· Οἱ μωαμεθανοὶ κάτοικοι τῆς κωμοπόλεως Σιμὰβ, ὑπαγομένης εἰς τὴν διοίκησιν Κιουτάχιας, ἀπαυδήσαντες ἐκ τῶν πιέσεων τῶν κεμαλικῶν, ἐπὶ τῇ προβλέψει προελάσεως μέχρις ἐκεῖ τοῦ Ἑλλην. στρατοῦ, ἐστασίασαν κατ' αὐτῶν, ἀπεδίωξαν τὰς Κεμαλικὰς ἀρχὰς καὶ ὑψώσαντες εἰς τὸ Διοικητήριον τὴν Ἑλληνικὴν σημαίαν, διώρισαν Ἐπιτροπὴν ἐκ προκρίτων Μωαμεθανῶν καὶ Χριστιανῶν πρὸς διακυβέρνησιν τοῦ τόπου ἐν ὀνόματι τοῦ βασιλέως τῶν Ἑλλήνων καὶ ἀπέστειλαν ἐπιτροπὴν πρὸς τὸν κ. Μέραρχον τῆς ἐκεῖ δρώσης Μεραρχίας πρὸς ἀγγελίαν τοῦ γεγονότος καὶ ἵνα παρακαλέσωσιν αὐτὸν νὰ καταλάβῃ τὴν κωμόπολίν των. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς δὲν εἶχε διαταγὰς προελάσεως, ἀνεθάρρησαν οἱ ἐκδιωχθέντες Κεμαλικοὶ καὶ συγκεντρώσαντες ὅσας δυνάμεις ἠδυνήθησαν καὶ προσεταιρισθέντες λῃστὰς καὶ δολοφόνους ἐκ τῶν πέριξ χωρίων, ἐφώρμησαν κατὰ τοῦ Σιμὰβ, τὸ ὁποῖον καὶ ἐκυρίευσαν μετὰ βραχεῖαν ἀντίστασιν καὶ ἀπηγχόνισαν πρὸς τιμωρίαν 200 μωαμεθανοὺς ἀντικεμαλικούς, ἐλόγχισαν δὲ 15 ἐκ τῶν ἑλλήνων προκρίτων. Τὴν ἐπομένην, ἤτοι τὴν 16ην Ἰουλίου, συγκεντρώσαντες εἰς τὴν πλατεῖαν τῆς κωμοπόλεως πάντας τοὺς χριστιανοὺς κατοίκους ἀνερχομένους εἰς 240 διέταξαν αὐτοὺς νὰ ἐξέλθωσι τῆς πόλεως

καὶ διευθυνθῶσι πρὸς τὴν Κιουτάχιαν. Εἰς ἀπόστασιν ὅμως πεντάλεπτον ἀπὸ τοῦ Σιμὰβ ἐπετέθησαν κατ' αὐτῶν καὶ ἄλλους μὲν κατέσφαξαν, ἄλλους δὲ ἐφόνευσαν διασωθέντων μόνον 25. Οὕτω κατεστράφη Κοινότης, ἥτις παρὰ τὸ ὀλιγάριθμον τῶν κατοίκων ἤκμαζε πολλαχῶς, διατηροῦσα Σχολὰς καὶ Ἐκκλησίαν καὶ ἀποτελοῦσα ὄασιν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγριότητος καὶ τῆς θηριωδίας τῶν συνοίκων αὐτῶν.

ΣΗΜ. Α'. Αἱ ἐπαρχίαι Σμύρνης καὶ Κυδωνιῶν ἀπὸ τῆς ἀνακωχῆς μέχρι τῆς ἀπελευθερώσεώς των ὑπὸ τοῦ Ἑλλ. στρατοῦ ὑπέστησαν τὰ πάνδεινα ὑπὸ τῆς τουρκ. ἀστυνομίας καὶ χωροφυλακῆς. Αἱ Κυδωνίαι δὲ ὑπέστησαν καὶ ἐμπορικὸν ἀκόμη ἀποκλεισμὸν διενεργηθέντα ἐκ μέρους τῶν τούρκων.

ΣΗΜ. Β'. Ἡ ἐπαρχία Κρήνης, καθ' ὁλοκληρίαν ἐκδιωχθεῖσα, ἐπαλινόστησε μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Ἑλλ. στρατοῦ.

ΣΗΜ. Γ'. Τῆς ἐπαρχίας Δαρδανελλίων αἱ κοινότητες Βίγας καὶ Λαμψάκου ἐτρομοκρατήθησαν ὅλως ἰδιαιτέρως συνεπείᾳ τοῦ ἐπικρατοῦντος σφοδροῦ καὶ αἱματηροῦ ἀνταγωνισμοῦ μεταξὺ των ἐθν. ὀργανώσεων καὶ τῶν ἐχθρικῶς πρὸς αὐτὰς διακειμένων τουρκ. πληθυσμῶν. Ἡ παλινοστήσασα κοινότης Δαρδανελλίων εὑρέθη ὑπὸ τὴν συμμαχικὴν προστασίαν, ἐσχάτως δὲ ἤρξαντο παλινοστοῦσαι καὶ αἱ λοιπαὶ κοινότητες τῆς ἐπαρχίας ταύτης.

ΙΣΤ'.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΥΖΙΚΟΥ

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον παρετηρήθη ἰδιαιτέρως ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ, εὐθὺς ἅμα τῇ ἀνακωχῇ, εἶναι ἡ ἐκ μέρους τῶν τούρκων, ἐπισήμων καὶ μή, ἐξασκηθεῖσα διαφοροτρόπως ἀπειλὴ κατὰ τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν.

Τὰ ἐν Βαλούκεσερ ἐκδιδόμενα τουρκικὰ φύλλα, ἀποστελλόμενα δωρεὰν εἰς τὰ πέριξ τουρκικὰ χωρία, ἐδημοσίευον ἄρθρα φλογερά, προκαλοῦντα τὸν τουρκικὸν φανατισμὸν καὶ τὴν μισαλλοδοξίαν ἐναντίον τῶν χριστιανῶν. Ἀφ' ἑτέρου δὲ λῃσταί, διασχίζοντες τὴν ὕπαιθρον χώραν καὶ πειραταὶ περιπλέοντες τὰ περὶ τὴν Κυζικηνὴν Χερσόννησον μέρη, ἀπεγύμνουν τοὺς τολμῶντας νὰ διέλθωσι καὶ μεταφέρωσιν ἐμπορεύματα.

Τῇ 2 Φεβρ. 1919 λῃστοπειραταὶ καταλαβόντες τὸ ἐν τῷ λιμένι Δρακοῦντος (τῆς Κυζ. Χερσοννήσου) προσωρμισμένον ἱστιοφόρον τοῦ Χρήστου Χατζῆ Ἀντωνίου, διήρπασαν τὰ ἐν αὐτῷ ἀξίας ἄνω τῶν τριῶν χιλ. λιρῶν καὶ ἠνάγκασαν αὐτὸν νὰ μετρήσῃ αὐτοῖς ἑτέρας 500 λίρας εἰς χαρτονόμισμα.

Πέριξ τῆς Ἀρτάκης καὶ εἰδικώτερον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ

Ἀρτάκης-Πανόρμου, καθ' ὅλην τὴν ἄνοιξιν καὶ τὸ θέρος τοῦ 1919, παρουσιάζοντο λῃστρικαὶ συμμορίαι ἀποτελούμεναι ἐκ τῶν παρακειμένων τουρκικῶν χωρίων Χαμαμλῆ καὶ Ἐδιντζὶκ καὶ διατελοῦσαι κυρίως ὑπὸ τοὺς Κιρκασίους Μουσταφᾶ καὶ Ρεφὴκ, καὶ ἀπεγύμνουν τοὺς διαβάτας ἢ τοὺς ἐξερχομένους πρὸς καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν αὐτῶν χριστιανούς.

Ἀργότερον δὲ οἱ λῃσταὶ εἰσεχώρουν νύκτωρ καὶ μέχρις αὐτῶν τῶν κοινοτήτων, ἐνσπείροντες φόβον καὶ τρόμον εἰς τοὺς κατοίκους.

Κατὰ Ἰούλ. τοῦ 1919 ὁ μουχτάρης Κερμαστῆς Κων]τῖνος Σουκατζίδης καὶ ὁ Ἀναστάσιος Τάτσος ἐπιστρέφοντες εἰς Πάνορμον, ἐνέπεσον εἰς ἐνέδραν ἐξαμελοῦς τουρκικῆς συμμορίας παρὰ τὸ χωρίον Καδίκιοϊ τῆς περιφερείας Μιχαλιτσίου. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος ἐσώθη, παραδοὺς ὅ,τι εἶχεν εἰς χρῆμα καὶ ἐνδύματα, ὁ δεύτερος ὅμως ἐφονεύθη, ὡς μὴ ἔχων χρήματα.

Τῇ 7 Αὐγ. ἰ. ἔ. τοῦρκοι λῃσταὶ ἐπιτεθέντες κατὰ τοῦ χωρίου Κούμκιοϊ ἐλήστευσαν παρὰ διαφόρων χωρικῶν ἀρκετὰ ποσὰ καὶ ἀπῆλθον, ἀφοῦ ἐτραυμάτισαν τὸν Γεώργιον Μήτρου, σοβαρῶς δὲ τὸν ἱερέα τοῦ χωρίου, κτυπήσαντες αὐτὸν εἰς τὴν κεφαλὴν δι' ὑποκοπάνου.

Τῇ 27 ἰ. μ. ἡ ἐξ Ἀρτάκης καταγομένη 18ετὴς κόρη Ἑλένη Γιάγκου Χατζῆ Νικολῆ ἐφονεύθη ἐν τῷ εἰς ὡριαίαν ἀπὸ τῆς Πανόρμου ἀπόστασιν κειμένῳ τουρκικῷ χωρίῳ Καγιατζὶκ διὰ πυροβόλου ὑπὸ τούρκου ἐκ τοῦ χωρίου τούτου, ὀνόματι Μεχμὲτ ὀγλοῦ Κιαζήμ.

Τῇ 3. Αὐγ. ἰ. ἔ. τοῦρκοι ἀπαγαγόντες τὸν ἐκ τῆς κωμοπόλεως Ἰβριντῆ καταγόμενον Γεώργιον Βαλτῆρον ἐβασάνισαν καὶ κατόπιν κατεκρεούργησαν αὐτόν.

Τῇ 6 ἰ· μ. οἱ ἐξ Ἰβριντῆ Σαλῆ ἐφένδογλου Σαλῆ, Δελῆ Γιουσοὺφ όγλοῦ Ἀλῆ, Ψιχοῦ ὀγλοῦ Ἰσμαὴλ, Ἀπτουλλὰχ ὀγλοῦ Ἰβραχὴμ, Καρᾶ Μουσταφᾶ ὀγλοῦ Ὀσμὰν καὶ ἄλλοι ἀπογυμνώσαντες καὶ ληστεύσαντες τὸν μυλωθρὸν Μιχαὴλ Κοῦρον ἔδειραν ἔπειτα αὐτὸν ἀνηλεῶς μέχρι θανάτου.

Περὶ τὰς ἀρχὰς Ὀκτωβρ. ἰ. ἔ. χωροφύλακες συλλαβόντες τὸν ἐξ Ἀρτάκης εἰς τὸ χωρίον Βαθὺ ἐπιστρέφοντα ἱερέα Φώτιον, ἔδειραν αὐτὸν ἀνηλεῶς ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ χρήματα.

Περὶ τὰ τέλη Σεπτ. ἰ. ἔ. χωροφύλακες παραβιάσαντες τὴν θύραν καὶ εἰσελθόντες εἰς τὴν ἱ. Μονὴν τῆς Φανερωμένης, ἔθραυσαν ἱερὰ σκεύη καὶ λοιπὰ ἀντικείμενα τῆς Ἐκκλησίας, ἔσχισαν ἱ· ἄμφια, ἀπέσπασαν τὸ ἀργυροῦν κάλυμμα τῆς εἰκόνος τῆς Θεοτόκου, κατέστρεψαν πᾶν ὅ,τι εὗρον ἐν τῇ Μονῇ, ἔδειραν τὸν ἱεροεπιστάτην αὐτῆς Παπᾶ Ἀλέξιον καὶ ἐφόνευσαν τὸν Γιοβαννάκην, υἱὸν τοῦ Κώστα Παπαδάκη.

Τῇ 19 Ἰαν. 1920 ληστοσυμμορία ἐπιτεθεῖσα κατὰ τοῦ χωρίου Ρόδα, ἐπλήγωσε βαρέως διὰ χειροβομβίδος δύο γυναῖκας.

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον τεσσαρακονταμελὴς συμμορία ἐκ κιρκασίων καὶ κατοίκων τοῦ χωρίου Γιαπιτζῆ-Κιοϊ, εἰσελθοῦσα εἰς τὸ χωρίον Γωνιὰ τῆς Κυζικηνῆς Χερσονήσου ἐπεδόθη ἐπὶ ἓξ ὥρας εἰς τὴν λήστευσιν τῶν χωρικῶν ἀπογυμνώσασα αὐτοὺς καὶ δείρασα πολλοὺς ἐξ αὐτῶν.

Τῇ 20 Φεβρ. ἰ. ἐ. ληστοσυμμορῖται ἐκ τοῦ τουρκ. χωρίου Τσαούς-Κιοϊ, μεταβάντες εἰς τὸ πλησιόχωρον χωρίον Μουσάτσα, ἔδειραν ἀνηλεῶς καὶ μέχρι θανάτου τὸν μουχτάρην τοῦ χωρίου Χρῆστον Βλυσμᾶν.

Τῇ 18 Ἀπρ. ἰ. ἔ. χωροφύλακες μεταβάντες εἰς τὰ χωρία Γκετζὲ καὶ Συκαμινέαν, ἐλεηλάτησαν τὰς οἰκίας, διήρπασαν τὰς περιουσίας, ἔδειραν τοὺς χωρικοὺς καὶ παραβιάσαντες τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Γκετζὲ ἀπεκόμισαν πᾶν ὅ,τι ὑπῆρχεν ἀργυροῦν. Τὴν αὐτὴν τύχην ὑπέστη καὶ τὸ χωρίον Κούρσουλου·

Τῇ 1 Ἰουν. ἰ. ἔ. ἀπόσπασμα στρατοῦ, ἐπὶ κεφαλῆς ἔχον τὸν ὑποδιοικητὴν Ἀρτάκης καὶ τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς χωροφυλακῆς Ἀρτάκης καὶ Πανόρμου, μεταβὰν εἰς τὸ χωρίον Ἄνω Νεοχώριον, προέβη εἰς θηριωδίας· ἔδειρεν ἀνηλεῶς τὸν ἱερέα τοῦ χωρίου Σωτήριον καὶ ἐφόνευσεν ἀγρίως τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἰωάννην, τὸν Κοσμᾶν Ι. Μηλίδην, Θωμᾶν Τσακίρην, Ἰωάννην Σ. Μηλίδην, Ἰωάννην Χρ. Μηλίδην, Θωμᾶν Τσακίρην, Ἰωάννην Ζάκκα, Δημήτριον καὶ Κωνσταντῖνον Εὐαγγέλου, Γιαννάκην Κώσταν, Σωτήριον Ι. Κώσταν, Χρῆστον Καραβέλαν, Νικόλαον Στεφάνου, Σωτήριον Καφετζῆν, Φώτιον Κουτσῆν, Γιακουμῆν Κοτζᾶ, Κωστῆν...., Ἰωάννην Γεωργίου, Μῆτρον...., Νικόλαον Κουκουλεδάκην καὶ Κωνσταντῖνον Τζουράκην. Τὰ πτώματα τῶν ὡς ἄνω ἠκρωτηριασμένα εὑρέθησαν ἐντὸς χοραδρῶν·

ΙΖ΄.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΡΟΙΚΟΝΝΗΣΟΥ

Ἐκδιωχθεῖσα σχεδὸν καθ ὁλοκληρίαν καὶ πολλὰ παθοῦσα ἡ ἐν λόγῳ ἐπαρχία κατὰ τὸν πόλεμον, δὲν ἡσύχασε καὶ μετὰ τὴν παλινόστησιν αὐτῆς. Οἱ Τοῦρκοι κάτοικοι τοῦ χωρίου Ἀραπλὰρ εἶνε κυρίως ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι μετὰ λαζῶν πειρατῶν καὶ ἄλλων ληστοσυμμοριτῶν ἐπετίθεντο ἐναντίον διαφόρων κοινοτήτων τῆς ἐπαρχίας, παντοιοτρόπως πιέζοντες καὶ τρομοκρατοῦντες αὐτὰς καὶ ἰδίως τὴν κοινότητα Ἀφησιᾶς. Ἐκ τῆς τελευταίας μάλιστα κοινότητος ἐφονεύθη ὑπὸ τούρκων στρατιωτῶν ὁ Κωστῆς Χατζῆ Γεωργίου, μόλις δὲ διέφυγε τὸν θάνατον καὶ ὁ ἱερεὺς αὐτῆς Κωνσταντῖνος, ἀπειληθεὶς ἐπανειλημμένως ὑπὸ τοῦ συνεγχωρίου του Φερεδούμ.

ΙΗ.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΡΟΥΣΗΣ

Ἡ κατάστασις ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ δὲν ὑπῆρξε ποτὲ ὁμαλή, ἀπέβη δὲ πραγματικῶς ἀφόρητος ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ φανατικοῦ Νομάρχου Προύσης Ἰσμαὴλ Χακκῆ, ἐκ Γκιουμουλτζίνης, ὅστις ὑπῆρξεν ὁ διοργανωτὴς συμμοριῶν, ρητῶς ὁμολογήσας ὅτι δὲν ἦτο προωρισμένος νὰ διοικῇ, ἀλλὰ νὰ ἐπαγγέλληται τὸν «γαζέτατζην, τὸν φιρκατζῆν, τὸν κομιτατζῆν.»

Τῇ 3 Ἰουλίου 1919 οἱ ἐκ Δεμερδεσίου καταγόμενοι Νικόλαος Εὐγενίδης, Κῶτσος Παρπατσολιᾶς καὶ Ἀθανάσιος Ἀραμπατζῆς ἐδάρησαν καὶ ἀπεγυμνώθησαν ὑπὸ τούρκων ληστοσυμμοριτῶν.

Τῇ 15 ἰδ. μην. ἐν τῇ θέσει Κίτε ἐφονεύθη ὁ ἐκ Ταχταλῆ τῆς ἐπαρχίας Νικομηδείας καταγόμενος νέος Σταῦρος Δημητρίου ὑπὸ τοῦ τούρκου χωροφύλακος Δαβουλτζῆ Μουσταφᾶ.

Τῇ 18 Αὐγ. ἰδ. ἐτ. ὁ λοχίας Σαφρὲτ Τσαοὺς μετὰ χωροφυλάκων συλλαβὼν τὸν ἐκ τοῦ χωρίου Σουσουρλοὺκ ἐπιστρέφοντα Θεολόγον Ἀποστόλου ἔδειρεν ἀνηλεῶς καὶ ἀπέλυσεν, ἀφοῦ ἀφήρεσε τὰ χρήματα αὐτοῦ.

Τῇ 8 Σεπτ. ἰδ. ἐτ. ἐφονεύθη ἐν Τεπετζηκίῳ ὁ Δημήτριος Χατζῆ Γεωργίου μετὰ τοῦ 13ετοῦς υἱοῦ Ἀλεξάνδρου ὑπὸ τούρκων τοῦ χωρίου Παναγίρ Κιοΐ.

Τῇ 18 Ὀκτ. ἰδ. ἐτ. τοῦρκοι λησταὶ συλλαβόντες τὸν ἐκ Δεμερδεσίου Βασίλειον Καρακάσην μεταξὺ Ἀκτσὲ Κιοΐ καὶ Ἀλησὰρ, κατετυράννησαν αὐτὸν διαφοροτρόπως ἐπὶ δύο ἡμέρας καὶ κατόπιν ἀπέλυσαν, λαβόντες χρήματα ἀρκετὰ καὶ ἀποκόψαντες τὸ δεξιὸν οὖς καὶ τὴν παρειάν.

Τῇ 10 Μαρτίου 1920 ἐν μέσῃ Προύσῃ, ἐν τῇ συνοικίᾳ Καγιαβασίου, τρεῖς τοῦρκοι ἐθνικισταὶ ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ Γεωργίου Χατζῆ Ναοὺμ πληγώσαντες σοβαρῶς καὶ λέγοντες ὅτι ἐζήτουν νὰ πίωσι τὸ αἷμα ἑνὸς ἀπίστου!

Κατὰ Ἰούν. ἰ. ἐ. ὁ ἔμπορος Βασίλειος Ρούμουγλου προερχόμενος ἐξ Ἀγκύρας συνελήφθη ἐν Προύσῃ καὶ ἐρρίφθη εἰς τὰς φυλακάς, ἀφοῦ ἀφήρεσαν ἀπὸ αὐτοῦ τὸ ποσὸν 10 χιλ. λιρῶν, τὰς ὁποίας ἔφερε. Μετὰ δεκαήμερον φιλάκισιν παρεδόθη εἰς ἀστυνόμον τινά, ὀνόματι Μουσταφᾶ Ναζμῆ, δῆθεν μὲν ὅπως ἐξορισθῇ, πράγματι ὅμως ὅπως ἀπαχθῇ ἔξω τῆς Προύσης καὶ σφαγιασθῇ. Μετὰ ὀλίγας ἡμέρας εὑρέθη παρὰ τὴν θέσιν Τομανλὴ ἀγά, ἡμίωρον τῆς Προύσης, ὁ σκελετὸς τοῦ δυστυχοῦς ἐμπόρου, καθότι ἡ σὰρξ αὐτοῦ εἶχε καταφαγωθῇ ὑπὸ τῶν σαρκοφάγων ζώων.

Τῇ 12 Ἰουλ. ἰδ. ἐτ. οἱ ἐκ Σουσουρλοὺκ Λάζαρος Κωνσταντίνου, Ἠλίας Συμεὼν καὶ Γεώργιος Ἰωάννου συλληφθέντες ὑπὸ τῶν Κεμαλικῶν παρὰ τὴν ὁδὸν τοῦ Ἰνεγκιὸλ, ἀπεκεφαλίσθησαν.

ΙΘ΄.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΝΙΚΑΙΑΣ

Τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἐτρομοκράτησαν ἐπὶ πολὺ συμμορίαι τούρκων καὶ ἰδιαιτέρως λαζῶν. Αἱ ἐν μέσῳ τῶν ὁδῶν ληστεῖαι, αἱ εἰσβολαὶ εἰς τὰς χριστιανικὰς κοινότητας, αἱ ἀπαγωγαὶ εἰς τὰ ὄρη προκρίτων χριστιανῶν ἦσαν συχνόταται.

Τῇ 27 Μαΐου 1919 ἐν μέσῃ ἡμέρᾳ ἀπήγαγον τὸν ἐκ Χουδίου Χρηστάκην Κεχαγιόγλου μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἀποκόψαντες καθ' ὁδὸν τὰ ὦτα καὶ ἐκβαλόντες τοὺς ὄνυχας αὐτοῦ. Ἀπηλλάγη μετρήσας τρεῖς χιλιάδας λίρας καὶ δοὺς ὁμόλογον χρεωστικὸν ἑτέρων τριῶν χιλιάδων.

Τῇ 12 Ἰουνίου ἰ. ἔ. ὑπὲρ τοὺς 60 λαζοὶ συμμορῖται εἰσελθόντες εἰς τὸ χωρίον Κιοῦπι ἐφόνευσαν τὸν Θεόδωρον Κοσμάογλουν καὶ τὸν Ἠλίαν Ὀκουμούσογλου, ἐξορύξαντες συγχρόνως τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀποκόψαντες τὴν ρῖνα καὶ τὰ ὦτα τοῦ δευτέρου. Κατόπιν ἤρχισαν πυροβολοῦντες κατὰ τῶν οἰκιῶν, οἱ δὲ χωρικοὶ πανικόβλητοι διεσκορπίσθησαν εἰς τὸ παρακείμενον δάσος. Μετὰ δύο ἡμέρας εὑρέθη καὶ τρίτος χωρικὸς βληθεὶς διὰ σφαίρας εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ δύο νέοι πνιγμένοι ἐν τῷ Σαγγαρίῳ ποταμῷ.

Αὐθημερὸν δύναμις ἐκ 300 περίπου χωροφυλάκων καὶ λῃσταντάρτων ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ διαβοήτου λαζοῦ ἀρχιλῃστοῦ Ζαρόγλου εἰσελθοῦσα εἰς τὸ χωρίον Παμπουτζὰκ Δερβὲντ ἔδειρεν τὸν ἱερέα Γεώργιον, τὸν μουχτάρην καὶ πολλοὺς προκρίτους, ἐλεηλάτησεν καὶ ἀπεγύμνωσεν τὰς οἰκίας καὶ ἀπῆλθεν συμπαραλαβοῦσα καὶ ὁδηγήσασα εἰς τὰς φυλακὰς τῆς ὑποδιοικήσεως Γενῆ-Σεχὶρ τὸν ἀρχιερατικὸν ἐπίτροπον καὶ πλείστους προκρίτους.

Τὸ τμῆμα καὶ ἡ κοινότης τοῦ Μιχαλιτσίου ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν καὶ διὰ τῶν ὀργάνων αὐτῶν ὑφίστατο τὰ πάνδεινα, ἰδίως δὲ μανιώδης ἐκεῖ προέβαλλεν ἡ πρὸς ἐξισλάμισιν ἀνηλίκων κορασίων διάθεσις τῶν κυβερνητικῶν ὀργάνων.

Περὶ τὰ τέλη Ἰουλίου ἰ. ἔ. χωροφύλακες ἐν ὁμοβροντίᾳ ἐπυροβόλησαν ἐναντίον κατοίκων Κίου, ἀσχολουμένων εἰς γεωργικὰ ἔργα εἰς τὴν μικρὰν τῆς Κίου πεδιάδα, πληγώσαντες τὸν Δημήτριον Ματσέλην.

Τὸν αὐτὸν χρόνον πέντε τοῦρκοι λῃσταντάρται συλλαβόντες τὸν ἐκ Κίου Λεωνίδαν Πολυδώρου Γαρυφάλην ὡδήγησαν, ὡς καὶ δύο ἀρμενίους, εἰς τὸ τουρκικὸν χωρίον Κούμπελα, ὅπου καὶ ἔδειραν αὐτοὺς ἀνηλεῶς.

Κατ' Αὔγ. ἐξηφανίσθη ὁ Σπῦρος Ἀρτακηνὸς μεταβάς, ἵνα συλλέξῃ ξύλα εἰς τὸν ἡμίωρον ἀπέχοντα τῆς Κίου ἐλαιῶνα.

Κατὰ Ἰαν. τοῦ 1920 τοῦρκοι ἐκ τοῦ χωρίου Μετζικὲ ἐφόνευσαν τοὺς ἐκ Παμπουτζὰκ Δερβὲντ καταγομένους Δημήτριον Νικόλογλου, Στυλιανὸν Στογιάνογλου καὶ Μιχαὴλ Ἀναστάσογλου.

Ἀπὸ τοῦ Μαρτίου ἰ. ἔ. ἀρξαμένη συνεπληρώθη κατὰ Ἰούλιον ἰ. ἔ. ἡ φρικτὴ τραγῳδία τῆς ἀνθούσης εἰς γράμ-

ματα καὶ ἐμπόριον ὁμογενοῦς κοινότητος Ὀρτάκιοϊ μετὰ τῆς ὁμωνύμου περιφερείας. Τὰ κατὰ τὴν τραγῳδίαν ταύτην περιγράφει ἔκθεσις ὑπὸ ἡμερ. 7 Αὐγ. ἐ. ἔ. ὡς ἑξῆς:

Α'. Ἐπίθεσις. Τὴν 18]31 Μαρτίου, τρίτην ἡμέραν του Πάσχα, ὁ Κεμαλικὸς Μέραρχος Μαχμοὺτ βέης, ἑδρεύων ἐν τῷ σιδηρ. σταθμῷ Γκεΐβες, τῇ συνοδείᾳ τοῦ συνταγματάρχου Μουσταφᾶ, τοῦ ταγματάρχου Σαμῆ καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ ἐπιτελείου του Σαμῆ βέη μετὰ 700 στρατιωτῶν, δύο τηλεβόλων καὶ δύο μυδραλλιοβόλων, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν ἐνόπλων τούρκων χωρικῶν Ἐπτζελὲρ, Δερέκιοϊ, Ἄκκαγια, Σάρατζλη, καὶ Κούρφαραρ καὶ τῶν λαζικῶν τοιούτων Καζὴλ-Καγιᾶ, Μαξουδιὲ, Φηντὴκ-Σουγιοῦ καὶ Καμισλῆ καὶ τῶν ἀνταρτικῶν σωμάτων τῆς τουρκικῆς περιφερείας Ταρακλῆ, περιέζωσε τὸ Ὀρτάκιοϊ καὶ ἤνοιξε πῦρ κατὰ τῆς κωμοπόλεως.

Οἱ κάτοικοι περίτρομοι δι' ἀπεσταλμένων ἐζήτησαν τὴν κατεύνασιν τοῦ πυρὸς καὶ τὰ αἴτια τῆς πολιορκίας, ἀλλ' ὁ πολιορκητὴς προφασιζόμενος τὸν ἀφοπλισμὸν τῶν κατοίκων ἐξηκολουθει τὸ πῦρ. Οἱ κάτοικοι ἐν τῇ ἀπογνώσει αὐτῶν ἀντέταξαν διὰ τῶν ἀνεπαρκῶν αὐτῶν μέσων τριήμερον κρατερὰν ἄμυναν, ἀλλ' ἐξαντληθέντων τῶν μέσων αὐτῶν παρεδόθησαν.

Ἅμα τῇ εἰσόδῳ τῶν πολιορκητῶν εἰς τὴν κωμόπολιν ἤρξατο ἀκατάσχετος ἡ μερικὴ λεηλασία τῶν εὐπορωτέρων οἰκιῶν ὑπὸ τοῦ στρατοῦ, ἡ ἀπαγωγὴ τῶν ζώων, ἡ ἀπογύμνωσις τῶν συναντωμένων καθ'ὁδὸν, οἱ δαρμοὶ καὶ βιασμοὶ καὶ ὁ φόνος τῶν ὁμογενῶν. 38 οἰκίαι ἐγένοντο παρανάλωμα τοῦ συγκεντρωτικοῦ πυρός.

Μετὰ τοῦτο ὁ ἀρχηγὸς τῶν κακούργων προσκαλέσας τοὺς ἱερεῖς καὶ προκρίτους, κατόπιν μυρίων ὕβρεων καὶ

προπηλακισμῶν εἰσέπραξε παρὰ τῶν κατοίκων ά.) 1450 λίρας ὡς πολεμικὴν ἀποζημίωσιν, β'.) 1000 λιρας ὡς ἔρανον στρατιωτικὸν, καὶ γ'.) 4000 λίρας ὡς φόρους τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ παρόντος ἔτους·

Ἐπὶ τριήμερον ἐξηκολούθησεν ἡ λεηλασία ὑπὸ τοῦ στρατοῦ. Ἀναχωρήσαντος τούτου οἱ περίοικοι τοῦρκοι ἐξηκολούθησαν τὴν διαρπαγὴν ἐπὶ δέκα ἡμέρας, ἀπαγαγόντες 200 ἵππους, 700 βοῦς καὶ 1200 πρόβατα καὶ αἶγας· Τοσοῦτος δὲ ἦτο ὁ ἀμητὸς, ὥστε ἠκούσθησαν λέγοντες στρατιῶται καὶ χωρικοὶ ὅτι εἰς πολλὰς διαρπαγὰς ἀρμενικῶν χωρίων παρευρέθησαν, ἀλλὰ τὰ πλούτη τοῦ Ὀρτάκιοϊ οὐδαμοῦ συνήντησαν.

Ὁ στρατὸς ἀναχωρῶν παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ 38 προκρίτους καὶ τοὺς δύο ἱερεῖς Ὀρτάκιοϊ, παραπεμφθέντας εἰς τὸ στρατοδικεῖον Ἐσκῆ Σεχίρ.

Β'. Ἐπίθεσις. Τὴν 9 Ἰουν. ἐ. ἐ. ἡ ἐκ 2000 ἀνταρτῶν ἀποτελουμένη συμμορία τοῦ Ἐτὲμ βέη, ἐπιστρέφουσα ἐξ Ἀδᾶ Παζὰρ, διῃρέθη εἰς δύο τμήματα.

Καὶ τὸ μὲν ἓν ἐκ 1700 συμπληρωθὲν καθ' ὁδὸν, εἰσῆλθεν εἰς τὸ Ὀρτάκιοϊ καὶ παρέδωκεν εἰς τὸ πῦρ πάσας τὰς ὑπὲρ τὰς χιλίας οἰκίας αὐτοῦ καὶ τὸν περικαλλῆ ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἐξαιρουμένων 150 ἀναξίων λόγου οἰκημάτων, τὸ δὲ ἕτερον ἐκ 300 ἀπόσπασμα εἰσελθὸν εἰς τὸ ἀρμεν. χωρίον Ἐσμὶν παρὰ τὴν Γκέϊβεν, ἐλῄστευσε τοὺς κατοίκους, ἐφόνευσε τρεῖς καὶ ἐβίασεν ἱκανὰς γυναῖκας· Ἐν Ὀρτάκιοϊ ἐφονεύθησαν κατὰ τὴν δευτέραν ταύτην ἐπίθεσιν 270 καὶ ἐξηφανίσθησαν 80. Πυρποληθείσης καὶ ἀποτεφρωθείσης τῆς κωμοπόλεως, οἱ κάτοικοι διεσκορπίσθησαν εἰς τὰ βομβυκοτροφεῖα καὶ τὰ

όρη, ἐνῷ ἐπὶ ἡμέρας συμμορῖται καὶ τουρκικὸς ὄχλος μετέφερον τὸ κλοπιμαῖα εἰς τὰ χωρία αὐτῶν.

Γ'. Ἐπίθεσις. Τὴν Ἰουλ. ἱ. ἐ. ὁ διαβόητος κακοῦργος Γκιαοὺρ Ἀλῆ, συνοδευόμενος ὑπὸ 200 συμμοριτῶν καὶ περισυλλέξας τὸν τουρκικὸν πληθυσμὸν τῆς περιφερείας συνέλαβε κατ' ἀρχὰς τοὺς ἐν τῷ σιδηρ. σταθμῷ Γκέϊβες οἰκοῦντας ὑπὲρ 70 Ἕλληνας καὶ Ἀρμενίους, τοὺς ὁποίους καὶ παρατάξας κατὰ λόχους παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Σαγγαρίου ποταμοῦ ἐτυφέκισε, ρίψας τὰ πτώματα εἰς τὸν ποταμόν. Μετὰ τοῦτο ἀπῆλθεν εἰς τὸ Ὀρτάκιοϊ.

Συγχρόνως ἡ χωροφυλακὴ Γκέϊβες περισυλλέξασα τοὺς Ἕλληνας καὶ Ἀρμενίους κυβερνητ. ὑπαλλήλους καὶ ἀφαιρέσασα παρ' αὐτῶν χρήματα καὶ κατάστιχα, ἔρριψεν αὐτοὺς εἰς τὰς φυλακάς, μεθ' ὃ σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις κατεσφάγησαν ἔξωθεν τῆς Γκέϊβες τῇ συμμετοχῇ καὶ τοῦ φύλακος τοῦ Δημοσίου Χρέους Ἀλῆ Ριζᾶ, τοῦ Ριδβὰν Τσαοὺς καὶ δεκάδος ἐφέδρων τούρκων.

Ἀνελθὼν ὁ Γκιαοὺρ Ἀλῆς εἰς Ὀρτάκιοϊ, Γουδίον καὶ Βουρχανιέ, ὑπὸ τὴν πρόφασιν ὅτι ἀπεφασίσθη ἡ μεταφορὰ τῶν Ἑλλήνων εἰς Ταρακλῆ, περισυλλέξας αὐτοὺς διὰ στρατιωτῶν, ἱερέων καὶ προκρίτων καὶ τῇ συνεργασίᾳ τῶν τούρκων Σαρατζλῆ, Κουροῦ Διβάν, Χήρκα, Μὴρ-Δερέ, Γηλάνδα καὶ Κιοπροῖ-Μπασῆ, ἀπὸ τῆς 9—13 Ἰουλίου εἰς τρεῖς ἀγέλας, κατέσφαξεν αὐτούς, ἄνδρας, γυναῖκας καὶ παιδία ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Γάλλου, παραποτάμου τοῦ Σαγγαρίου, ἀφοῦ πρότερον παρέδιδον αὐτῷ ὅ,τι εἰς χρῆμα ἢ πολυτίμους λίθους ἔφερον μεθ' ἑαυτῶν.

Μετὰ τοῦτο ἄλλα μὲν πτώματα ἐρρίπτοντο εἰς τὸν ἀβαθῆ χείμαρρον, ἕτερα δὲ κατὰ σωροὺς ἐκαίοντο διὰ πετρελαίου.

Αἱ ὑπολειφθεῖσαι 150 οἰκίαι τοῦ Ὀρτάκιοϊ παρεδόθησαν εἰς τὸ πῦρ. Γυναικόπαιδα 50 ἐγκλεισθέντα εἰς τὴν ἀρμεν. ἐκκλησίαν ἐγένοντο παρανάλωμα τοῦ πυρὸς, τῶν ἀνταρτῶν κυκλωσάντων τὸν ναὸν, ἵνα μή τις διαφύγῃ τὸν ὄλεθρον.

Πρὸς ἐξόντωσιν τῶν καταφυγόντων εἰς τὸ δάσος ἀπεστέλλοντο ἀποσπάσματα εἰς τὰς παρόδους τῶν δασῶν καὶ ἔθετον πῦρ εἰς αὐτὰ, ὅπως ἐξοντωθῶσιν οἱ τυχὸν κεκρυμμένοι. Τοὺς εὑρισκομένους εἰς ἀπώτερα σημεῖα ἀνεκάλυπτον καταδιώκοντες διὰ κυνηγετικῶν κυνῶν. Ἀπεσταλμένοι τοῦ Γκιαοὺρ Ἀλῆ μεταβάντες εἰς Ἀδᾶ Παζὰρ συνέλαβον τοὺς αὐτόθι διὰ τῶν ὀρέων καταφυγόντας καὶ ἐν τῇ ἐπιστροφῇ κατεκρεούργησαν αὐτοὺς εἰς τὴν θέσιν Καρὰ-Δζάμ.

Ἐκ τῶν ὡραιοτέρων παρθένων ἓξ ἐξέλεξεν ὁ Γκιαοὺρ Ἀλῆς δι' ἑαυτὸν, περὶ τὰς 10 μετεφέρθησαν εἰς Γκέϊβεν ὡς δῶρον διὰ τοὺς ἀνωτέρους Κεμαλικοὺς, ἐφ' ὧν ἀφοῦ ἐπὶ ἑβδομάδας ἐκόρεσαν τὰ τουρκικὰ αὐτῶν ἔνστικτα, κατέσφαξαν πάσας, ἐνῷ συγχρόνως οἱ συνοδοὶ αὐτῶν τοῦρκοι εἰσήγαγον εἰς τὰ χαρέμια των ὅσας ἐβούλοντο.

Ὁ βιασμὸς τῶν παρθένων καὶ γυναικῶν ἦτο γενικός. Ἡ ἀτυχὴς σύζυγος τοῦ Ἀμφιλοχίου Κάκου ἐβιάσθη ὑπὸ 9 κτηνανθρώπων, οἵτινες ἐπὶ τέλους συλλαβόντες αὐτὴν διὰ τῶν ποδῶν ἔσχισαν εἰς δύο. Ἱκανῶν ἀνδρῶν ἀπεκόπησαν τὰ αἰδοῖα, ἱκανῶν δὲ γυναικῶν οἱ μαστοί. Διὰ μαχαίρας ἔσχιζον στήθη καὶ γαστέρας καὶ ἐξῆγον τὰ σπλάγχνα. Ἠκρωτηριάζοντο χεῖρες καὶ πόδες καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐκαίοντο ζῶντες. Αἱ κεφαλαὶ τῶν παιδίων καὶ νηπίων ἐθραύοντο ἐπὶ λίθων καὶ διὰ λίθων ἐρρίπτοντο εἰς

τὸν ποταμόν. Ἐβάδιζον τὰ ἀτυχῆ μέχρι λαιμοῦ καὶ φοβούμενα τὸν πνιγμὸν ἐπέστρεφον εἰς τὴν ὄχθην, ὅπου διὰ λογχισμῶν ἀπετελειοῦντο. Ἓν ἐκ τούτων ἔφερε ἐπὶ τοῦ διατρήτου σώματός του 11 πληγὰς διὰ λόγχης.

Ἐν Γουδίῳ ὁ Ἀλῆς ἀνελθὼν ἐπὶ τῆς Ἁγ. Τραπέζης καὶ ἔχων τὰ γυναικόπαιδα περὶ ἑαυτὸν ἐκήρυξεν ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ Θεός των καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ πάντα καὶ ὅτι ἐξιλεοῦται μόνον διὰ χρήματος καὶ ἀφθόνου αἵματος τῶν γκιαούριδων. Μεθ' ὃ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς σφαγήν. Τοσαύτη δὲ ἦτο ἡ καταδίωξις, ὥστε μητέρες ἀπέπνιγον τὰ βρέφη αὐτῶν ὅπως μὴ προδοθῶσιν.

Τὴν τύχην τοῦ Ὀρτάκιοϊ δὲν διέφυγε καὶ ἡ ἱστορικὴ πολίχνη τῆς Νικαίας καὶ ἡ τῆς Λεύκης. Ἐκτενὴς ἔκθεσις τοῦ Σεβ. Μητροπ. Νικαίας κ. Βασιλείου ἀποσταλεῖσα κατὰ Σεπτ. 1920 εἰς τὰ Πατριαρχεῖα περιγράφει τὰ λαβόντα χώραν κακουργήματα τῶν κεμαλικῶν ὀρδῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν ἐσεβάσθησαν οὐδ' αὐτὸν τὸν ἐν Νικαίᾳ ἱστορικὸν ναὸν τῆς Θεοτόκου.

Ἐκ τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἀποσπῶμεν τὰ κάτωθι σχετικά...«...... Μετέβημεν εἰς τὴν πολυθρύλητον καὶ πολυθρήνητον νῦν ναόν, ὃν εὕρομεν οἰκτρῶς ἐν πᾶσι κατεστραμμένον. Τὰ πάντα ἐκ θεμελίων ἀνετράπησαν καὶ ἀνεσκάφησαν πρὸς ἱεροσυλίαν, τῆς ἀσεβοῦς βεβηλώσεως οὔσης ἀπαραδειγματίστου.

Ἐν τῷ ἱερῷ ἡ Ἁγ. Τράπεζα ἀνετράπη, ἡ περίφημος ἀνάγλυφος ἐπ' αὐτῆς πλὰξ ἐθραύσθη, τὸ πέριξ ἔδαφος ἀνεστατώθη κατεθραύσθη δὲ καὶ ἡ διὰ μωσαϊκῶν κεκοσμημένη πλάξ, ἡ μεταξὺ τῆς Τραπέζης καὶ τοῦ Συνθρόνου κειμένη·

Καὶ ἐν τῷ Διακονικῷ καὶ ἐν τῇ Προθέσει τὰ πάντα εἶνε ἀνάστατα καὶ κατεστραμμένα. Μόνον τὰ ἐπὶ τῆς μεγάλης κόγχης θαυμάσια μωσαϊκὰ ὀλιγώτερον ἐβλάβησαν διὰ πυροβολισμῶν, ἀπρόσιτα ἄλλως διὰ τὸ ὕψος ὄντα.

Ἐν τῷ Καθολικῷ καὶ εἰς τὰ κλίτη τὸ τέμπλον ἐγυμνώθη τῶν πολλῶν καὶ ἀρχαίων εἰκόνων. Πολλαὶ τούτων κατεθραύσθησαν καὶ ἄλλαι ἐβεβηλώθησαν, ἐξορυχθέντων τῶο ὀφθαλμῶν καὶ συληθέντων τῶν πολυτίμων στολισμῶν.

Αἱ δὲ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν δι' ἐμοῦ ἀνακαλυφθεῖσαι ἐκτάκτου τέχνης μωσαϊκαὶ δεσποτικαὶ εἰκόνες τοῦ Κυρίου καὶ τῆς Θεοτόκου μεγίστας ὑπέστησαν βλάβας, μάλιστα δὲ ἡ τῆς Θεοτόκου, ἀφ' ἧς τελείως ἐξέλιπον τὸ κύριον τῆς Θεοτόκου μέρος καὶ ὅλον τὸ θαυμασιώτατον Θεῖον βρέφος. Ἡ ἀπώλεια δὲ αὕτη εἶνε μεγίστη διὰ τὴν μωσαϊκὴν ζωγραφικὴν τέχνην.

Ἐθραύσθησαν καὶ αἱ μεγάλαι ἰσχυραὶ ὕαλοι τῶν δύο τούτων εἰκόνων μετὰ τῶν ἐπιχρύσων λαμπρῶν πλαισίων καὶ τῶν κομψῶν ἀργυρῶν κανδηλῶν αὐτῶν, ἅτινα πάντα ἦσαν ἀφιέρωμα τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ΄. ἐξόχως σεβομένου τὸν ναὸν τοῦτον.

Ἅπαντα τὰ μανουάλια, αἱ κανδῆλαι, οἱ πολυέλαιοι' τὰ ἑξαπτέρυγα, τὰ ἱερὰ ἀργυρᾶ καὶ ἐπίχρυσα σκεύη, τὸ ἐπάργυρον τῆς Ἁγ. Τραπέζης Εὐαγγέλιον ἐσυλήθησαν καὶ κατεστράφησαν. Οἱ χοροὶ μετὰ τῶν ἀρχαίων ἀναλογίων· ὁ θρόνος, ὁ ἄμβων κατὰ τὸ πλεῖστον, τὰ στασίδια πάντα, τὰ προσκυνητάρια κατεθραύσθησαν καὶ κατεστράφησαν.

Τὰ ἐκκλησιαστικὰ βιβλία πάντα, ἐξ ὧν τινα ἀρχαιότατα καὶ πολύτιμα διὰ διαφόρους ἱστορικὰς σημειώσεις ἀρχαίων χρόνων, ἀρχαῖος τῶν ἱερέων καὶ τῆς ἐκκλησίας

κῶδιξ, ζῶσα ἱστορία ἐν πολλοῖς, ὅπως καὶ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον, κατεσχίσθησαν καὶ ἐρρίφθησαν εἰς τὰς ὁδοὺς ρυπανθέντα.

Ἡ μεγάλη καὶ περίφημος σαρκοφάγος ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ δεξιοῦ κλίτους πρὸς τὸν νάρθηκα, ἡ πρὸς βορρᾶν ἐν τῷ νάρθηκι ἐπίσης ἐν τῷ τοίχῳ ὁμοία καὶ ἡ περίεργος ἀρχαϊκὴ λάρναξ, ἡ ἐντετειχισμένη εἰς τὸν τοῖχον τοῦ δεξιοῦ κλίτους πρὸς τὸ ἱερόν, ὑπέστησαν βανδαλισμοὺς καὶ ἀνεπανορθώτους ζημίας.

Τὰ περιλάλητα δύο μέλανα κιόνια, πολύτιμα κειμήλια ἀρχαίας Βυζαντινῆς τέχνης, δὲν ὑπάρχουσι πλέον.

Καὶ ὁ νάρθηξ δὲ καὶ ὁ γυναικωνίτης πολλὰς ὑπέστησαν καταστροφὰς καὶ συλήσεις εἰς εἰκόνας καὶ κανδήλας καὶ μανουάλια καὶ προσκυνητάρια καὶ ἄλλα ἐκκλησιαστιἀντικείμενα, ὧν τινα ἱκανῶς ἀρχαῖα.

Ὅπως δὲ τὸ ἔδαφος τοῦ ἱεροῦ πολλαχοῦ ἀνεσκάφη, οὕτω καὶ ἐν τῷ καθολικῷ καὶ εἰς τὰ κλίτη καὶ εἰς τὸν νάρθηκα ἀνάστατον πολλαχοῦ ἔγεινε πρὸς εὕρεσιν θησαυρῶν, βεβηλωθέντων οὕτω καὶ τῶν ἀρχαίων ὑπὸ τὴν ἐκκλησίαν τάφων.

Καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ τρούλλου δὲ μέγας Σταυρὸς ἐκβληθεὶς ἐκεῖθεν κατεθραύσθη, ἐθραύθησαν δὲ καὶ αἱ ὕαλοι τοῦ τρούλλου καὶ αἱ πλεῖσται ὅλου τοῦ ναοῦ.

Οἱ τοῦρκοι μὴ ἐξαρκούμενοι εἰς τὴν καταστροφὴν τοιούτου ἱερωτάτου χρ]κοῦ κειμηλίου προέβησαν καὶ εἰς τὴν πανωλεθρίαν τῶν ἐν Νικαίᾳ Ἑλλήνων.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον τῆς 14 πρὸς τὴν 15 Αὐγούστου ἀπέσπων βίᾳ ἐκ τῶν οἰκιῶν αὐτῶν τοὺς Ἕλληνας ἄνδρας, γυναῖκας καὶ παιδία, καὶ ὡδήγουν διὰ τῆς πύλης τῆς Λεύκης ἐκτὸς τῆς πόλεως, εἰς τὸν τόπον τοῦ μαρτυρίου καὶ τῶν παντοίων βασάνων.

Καθ ὁδόν τινες ἠδυνάτουν νὰ προχωρήσωσι καὶ μάλιστα τὰ παιδία, τὰ δὲ τέρατα, ἀπαλλασσόμενα τοιαύτης ἐνοχλήσεως, ἀμέσως ὡς ἀρνία καὶ πρόβατα κατέσφαζον αὐτούς, καὶ ἄλλους μὲν ἔρριπτον εἰς τὰ παρὰ τὴν ὁδὸν φρέατα, ἄλλους δὲ βραδύτερον ἐκάλυπτον δι' ὀλίγης γῆς, ὡς καὶ νῦν φαίνεται.

Τρία φρέατα παρὰ τὴν ὁδὸν ἐπληρώθησαν ἡμινέκρων ἀνθρωπίνων σωμάτων, διότι ἡ πρόχειρος σφαγὴ συνεκράτει ἐπὶ ἱκανὸν τοὺς δυστυχεῖς ἐν τῇ ζωῇ. Τὰ φρέατα ταῦτα εἶχον καλύψει διὰ πετρῶν καὶ χώματος πρὸς μετριασμὸν τῆς κακοσμίας.

Τοὺς δὲ πολλοὺς ἀπῆγον εἰς τὸν τόπον τοῦ μαρτυρίου, εἰς λόφον τινά, ὅπου ἔκειτο εὐρὺ ἄντρον καὶ βαθὺ καὶ ὀλίγον ἀπωτέρω ἕτερον μακρότερον. Ἔξωθεν τῶν ἄντρων καὶ ἐντὸς αὐτῶν σφαττόμενοι προχείρως ἐρρίπτοντο ὁ εἷς ἐπὶ τοῦ ἄλλου σφαδάζοντες καὶ φρικτῶς βασανιζόμενοι.

Τινὲς δὲ εὑρέθησαν φρικαλέως ἀκρωτηριασθέντες, μάλιστα δὲ γυναῖκες, ὧν ἀπεκόπησαν οἱ μαστοὶ καὶ διεσχίσθη ἡ κοιλία. Παρομοίας δὲ βασάνους ὑπέστησαν καὶ οἱ ἄνδρες, ἑνὸς δὲ τὸ σῶμα ἔφερε μέχρι τῆς μεταβάσεως ἡμῶν εἰς Νίκαιαν καταφανὲς διαμπερὲς τῆς κοιλίας τραῦμα.

Κόρη τις εὑρέθη εἰς δένδρον ἐσταυρωμένη. Ταύτην ἔθαψαν περίοικοι Ἕλληνες παρὰ τὸν τόπον τῶν βασάνων.

Πολλὰ δὲ ἄλλα τραγικώτατα συνέβαινον. Ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ μακαρίτου Σωφρονίου Σταυρίδου, ἐξάρχου ἐν Νικαίᾳ, ἀπήγοντο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σωτήριος μετὰ τῆς μνηστῆς αὐτοῦ Βιλελμίνης, θυγατρὸς τοῦ ἐκ Λεύκης ἀπὸ ἐτῶν ἐγκατεστημένου ἐν Νικαίᾳ Σεβαστοῦ, καὶ τῆς μητρὸς αὐτῆς. Μετ' αὐτῶν δὲ ἀπήγετο καὶ ἡ μήτηρ καὶ ἡ ἀδελφὴ τοῦ

Σωτηρίου Σαπφώ. Τὸν Σωτήριον ἀντιστάντα εἰς τοὺς θελήσαντας νὰ ἐπιβουλευθῶσι τὴν τιμὴν τῶν παρθένων ἐφόνευσιν, ἀπήγαγον δὲ τὴν Βιλελμίνην μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς καὶ μετὰ τῆς Σαπφοῦς. Ἡ πρώτη προωρίσθη διὰ τὰς ἀκολασίας τοῦ Δζεμὰλ, καὶ ἡ δευτέρα διὰ τὰς ἀκολασίας τοῦ ὑπαρχηγοῦ Ἀλὴ Χακὴ Ἰσραήλ. Ἡ Βιλελμίνη βραδύτερον ἀπεσφάγη μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς ἐν Λεύκῃ, τοιαύτη δὲ θὰ εἶνε καὶ ἡ τύχη τῆς Σαπφοῦς.

Τοιαῦτα δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ διεπράχθησαν τουρκικῆς ἀσελγείας κακουργήματα καὶ πρὸ τῆς τελείας τῆς Νικαίας καταστροφῆς καὶ βραδύτερον ἐν Λεύκῃ. Ἐν Νικαίᾳ δὲ πρὸ τοῦ μεγάλου κακουργήματος καὶ γυναῖκες καὶ κόραι παντοίους ὑφίσταντο κινδύνους. Οἱ δὲ ἄνδρές συνεχῶς ἀναγκαστικοὺς καὶ βιαίους ὑφίσταντο χρηματικοὺς ἐράνους.

Ἐνῷ δὲ εἰς τὸν προρρηθέντα ἔξωθεν τῆς πόλεως τόπον τῆς σφαγῆς τὸ φοβερὸν διεδραματίζετο τῆς σφαγῆς τῆς γενικῆς δρᾶμα καὶ συνεσωρεύοντο εἰς τὰ δύο ἄντρα ἡμίθνητα καὶ ἀσπαίροντα καὶ πολλὰ ἠκρωτηριασμένα Ἑλλήνων σώματα, ἐντὸς τῆς πόλεως, εἰς τὸν περίβολον τοῦ ναοῦ, νέα διεδραματίζετο φρικαλέα σκηνή.

Γυναῖκες ἐκ τῶν πλησίον οἰκιῶν διαφυγοῦσαι τοὺς διώκοντας, ὡς εἰς ἄσυλον κατέφυγον εἰς τὸν ναὸν, ὅπου εὑρίσκετο καὶ ὁ μόνος ἱερεὺς τῆς Νικαίας γηραλέος Ἰορδάνης. Ἐπιδραμόντες δὲ ἐκ τῶν κακούργων τινὲς, τὰς μὲν γυναῖκας κατέσφαξαν παρὰ τὸ πρὸ τοῦ νάρθηκος φρέαρ, ὅπου καὶ ἴχνη αἱμάτων μέχρι τοῦδε φαίνονται, καὶ ἔρριψαν ἐντὸς τοῦ φρέατος, φράξαντες αὐτὸν διὰ λίθων καὶ χώματος. Τὸν δὲ ἱερέα, ἐμβαλόντες εἰς τὸ στόμα χαλινὸν, καὶ ἀναγκάσαντες τετραποδητὶ νὰ βαδίζῃ, φέρων ἐπ᾽ ὤμων

βδελυροὺς τουρκόπαιδος, οὕτω διεπόμπευσαν διὰ τῆς πόλεως· Ὁδηγηθεὶς δὲ οὕτω ἐκτὸς τῆς πόλεως, ἐσφάγη ὅπου καὶ οἱ λοιποὶ παρὰ τὸ μέγα ἄντρον, παρὰ τὴν φρικαλέαν ἀνθρωποθυσίαν, ἥτις καὶ σήμερον ἐμποιεῖ φρίκην καὶ ἀγανάκτησιν.

Μία δὲ μόνη τότε εὑρέθη χριστιανικὴ ἑλληνικὴ ψυχὴ, ἡ ἐκ Λεύκης καταγομένη Ὄλγα Θωμᾶ Κελέσογλου, αἰχμάλωτος τῶν παθῶν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν κακούργων ὀρδῶν Δζεμὰλ, σωθεῖσα ὡς ἐκ θαύματος. Αὕτη ἐν Κίῳ νῦν μένουσα ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Ἀρχηγείου τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, ἠδυνήθη νὰ πληροφορήσῃ τινὰ ἐξ ὅσων παρὰ τῶν Τουρκισσῶν ἔμαθε κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν Νικαίᾳ διαμονῆς ἀπὸ τῆς 6 μέχρι τῆς 19 Σεπτεμβρίου.

Καὶ τὸ Βεζιρχάνι καὶ τὰ Κιουπλιὰ καὶ τὰ παρ' αὐτοῖς μεγάλα χωρία Μπάσκιοϊ, Ἀδάκιοϊ καὶ τὰ μικρότερα Κηζὴλ Καγιᾶ, Ἀκτσὲ Σεχὶρ καὶ τὸ παρὰ τὸ Βιλετζίκι Πέλτος καὶ αὐτὸ τὸ Σογιοῦτι τὴν αὐτὴν ὑπέστησαν καταστροφὴν, τῶν ἀγρίων τεράτων λυσσωδῶς μαινομένων κατὰ παντὸς χριστιανικοῦ καὶ μάλιστα Ἑλληνικοῦ στοιχείου.

Μόνον τὸ Παμπουτζὰκ Δερβὲντ ἐσώθη, ἀπολέσαν μόνον περὶ τοὺς 50, τῶν λοιπῶν ἁπάντων περὶ τοὺς 1500 διασωθέντων καὶ παραμενόντων νῦν εἰς τὸ παρὰ τὴν Προῦσαν Σούσουρλουκ.»

Μετὰ τὴν πανωλεθρίαν τῆς Νικαίας αἱ ὀρδαὶ τοῦ Δζεμὰλ διηυθύνθησαν εἰς Λεύκην. Ἐκεῖ κατὰ πρῶτον ἐσύλησαν καὶ ἐλαφυραγώγησαν τὰ πάντα καὶ τοὺς πάντας εἰς χρήματα καὶ πολύτιμα ἄλλα καὶ εἰς τὰς οἰκιακὰς ἀποσκευάς. Ἀκολούθως προέβησαν εἰς τὴν κατὰ μικρὸν

σφαγὴν τῶν Ἑλλήνων, ἐν ὥρᾳ νυκτὸς ἀπάγοντες αὐτοὺς ἐκ τῶν οἰκιῶν καὶ περὶ τὴν πόλιν καὶ ἐν αὐτῇ, σφάζοντες ὡς πρόβατα καὶ ἀρνία διὰ τῆς ἀποκοπῆς ἢ διατρήσεως τοῦ ἐμπροσθίου μέρους τοῦ λαιμοῦ μέχρι τῶν καρωτίδων ἀρτηριῶν.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ πρῶτα τοιαῦτα κακουργήματα κατετάραξαν τοὺς δυστυχεῖς, μηδεμίαν ἔχοντας ἐλπίδα σωτηρίας, χότζας τις ἐγχώριος προέτρεψε καὶ ἐξεβίασε πάντας νὰ ἐξισλαμισθῶσι πρὸς σωτηρίαν. Ὁ μέγας φόβος τοῦ θανάτου καὶ μάλιστα ἡ ἐκβίασις τοῦ χότζα καὶ τῶν ὁμοίων αὐτῷ ἐξηνάγκασεν αὐτοὺς ἵνα ἐξισλαμισθῶσι πρὸς τὸ θεαθῆναι καὶ κατόπιν σωθέντες νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν πίστιν τῶν πατέρων των.....

Ἀλλ' εἰς οὐδὲν ταῦτα ὠφέλησαν, διότι ἐκ τῶν προτέρων ἦσαν καταδεδικασμένοι εἰς θάνατον. Καὶ τοιουτοτρόπως οἱ ἐν Λεύκῃ μικρὸν κατὰ μικρὸν ἐντὸς δεκαπενθημέρου περίπου ἐξηφανίσθησαν ἀποσφαγέντες. Μόνον δὲ παρθένοι τινὲς καὶ γυναῖκες ἐλάχισται φαίνεται ὅτι διέφυγον τὸν θάνατον ἀπαχθεῖσαι ὑπὸ τῶν τούρκων.

Κ΄.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΝΙΚΟΜΗΔΕΙΑΣ

Ληστοσυμμορίαι πολυπληθεῖς ἐτρομοκράτουν τὴν ὕπαιθρον ἰδίως χώραν τῆς ἐπαρχίας ταύτης. Εἰσερχόμεναι ἀνενοχλήτως εἰς τὰ χριστιανικὰ χωρία ἐνέσπειρον κατ' ἀρχὰς τὸν πανικὸν διὰ τῶν συχνῶν πυροβολισμῶν καὶ τῶν ἀνηλεῶν δαρμῶν καὶ διαφόρων κακώσεων, εἰς ἃς ὑπέβαλλον τοὺς προκρίτους τῶν χωρίων χριστιανοὺς καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἱερεῖς. Κατόπιν δὲ ἐπεδίδοντο εἰς τὴν λεηλασίαν καὶ τὴν παντελῆ ἀπογύμνωσιν τῶν οἰκιῶν. Εἰς τὰς βιαιοπραγίας ταύτας τῶν ληστοσυμμοριῶν πλειστάκις ἐλάμβανον ἐνεργὸν μέρος καὶ οἱ κατὰ τόπους χωροφύλακες.

Κατὰ Φεβρ. 1919 ὁ χωροφύλαξ 'Αρὴφ ἔδειρε καὶ ἐπλήγωσε θανασίμως τὸν ἐξ 'Ηρακλείου (Τεπέ-Κιοϊ) Στυλιανὸν ἐπιστρέφοντα ἐκ Νικαίας.

Τὸν αὐτὸν μῆνα τοῦρκοι ἐκ τοῦ χωρίου Κιούρ Κιοΐ ἐδολοφόνησαν ἀγρίως τὸν Κων]τῖνον Χατζῆ Σάββα καὶ τὸν Μιχαὴλ Τερζίογλου.

Τὸν αὐτὸν μῆνα ἡ λυμαινομένη τὴν ὑποδιοίκησιν Καράμουσαλ τουρκαλβανικὴ καὶ λαζικὴ συμμορία ἐφορολόγει μηνιαίως τὰ χριστιανικὰ χωρία διὰ ποσοῦ ὁρισθέν-

τος ὑπ' αὐτῆς. Ἡ διοίκησις τοῦ τόπου ἀντὶ πάσης ἄλλης ἐνεργείας συνίστα τοῖς χριστιανοῖς τὴν πρόσληψιν τῶν ληστοσυμμοριτῶν ὡς ἀγροφυλάκων!

Κατὰ Μάρτιον ἰδ. ἔτ. συμμορία διατελοῦσα ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τῶν υἱῶν βέηδων τῶν χωρίων Χαϊρσίζ, Πριμηκὶρ καὶ Τσαμπάζ ἐκτὸς ἄλλων κακουργημάτων αὐτῆς, ἐφόνευσε τὸν ἐκ τοῦ χωρίου Ἀπελλαδάτην ὀγδοηκοντούτην Ἰωάννην Μαλκᾶν, τὸν ἐκ τοῦ χωριου Κηδείας Ἰωάννην Παπᾶ Γεωργίου καὶ εἰς φρικώδη βασανιστήρια ὑπέβαλε τὸν μουχτάρην τοῦ αὐτοῦ χωρίου Θεόδωρον Καζῆν, ριφθέντα ὑπὸ τῆς συμμορίας ἐντὸς πυρᾶς καὶ μόλις διασωθέντα, τὸν Χατζῆ Γιάννην Πάντου καὶ Γεώργιον Χατζούδην, τῶν τελευταίων τούτων ἀποθανόντων συνεπείᾳ τοῦ ἀνηλεοῦς δαρμοῦ.

Τῇ 5 Μαΐου ἰδ. ἔτ. ὀκταμελὴς τουρκαλβανικὴ συμμορία εἰσβαλοῦσα εἰς τὸ παρὰ τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν Χάρακος παντοπωλεῖον τοῦ Μιχαὴλ Ζάρου ἐπλήγωσεν αὐτὸν θανασίμως καὶ ἀπεγύμνωσε τὸ κατάστημα αὐτοῦ·

Τῇ 29 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ Ἀνδρῖκος Καρυοφύλλου ἐργαζόμενος εἰς τὰ θερμὰ λουτρὰ Γιάλοβας, ἐφονεύθη εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν λουτρῶν.

Τῇ 8 Ἰδ. ἔτ. ἐφονεύθη ὁ ἐκ Σαφράμου καταγόμενος Ἀβραὰμ Ριζόπουλος μεταβαίνων εἰς τὸ δάσος ἵνα κόψῃ ξύλα.

Τῇ 3 Ἰουν. ἰδ. ἔτ. ἔν τινι μύλῳ ὁμογενοῦς, ἐκ Χιλῆς καταγομένου, δίωρον ἀπέχοντι ἐξ Ἀδᾶ Παζὰρ, εὑρέθη φονευμένον τὸ 14ετὲς παιδίον τοῦ ἰδιοκτήτου. Ὁ φόνος διεπράχθη ὑπὸ τούρκου πρὸς ἐκδίκησιν τοῦ ἰδιοκτήτου τοῦ μύλου, ὅστις ἐνήγαγε τὸν τοῦρκον, λόγῳ κλοπῆς, εἰς τὴν ἐπὶ τῶν περιουσιῶν τῶν μετατοπισθέντων νεωστὶ συστα-

σαν ἐν Ἀδὰ Παζὰρ μικτὴν ἐπιτροπὴν, ἥτις ἀνέμενε τὴν μαρτυρίαν τοῦ δολοφονηθέντος παιδὸς, ἵνα ἀποφανθῇ κατὰ τοῦ ἀγρίου δολοφόνου

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐδολοφονήθη ἐν Καδήκιοϊ Γιάλοβας ὁμογενής τις ὀνόματι Δημήτριος·

Τῇ 17 Ἰουλίου ἰδ. ἔτ. οἱ χωροφύλακες τοῦ διοικητηρίου τῆς νήσου Καλολίμνου ἐπιτεθέντες τὴν νύκτα ἐναντίον τοῦ ὑπὸ κράτησιν εὑρισκομένου Κων]τίνου Νικολάου ἠσέλγησαν ἐπ' αὐτοῦ.

Τῇ 20 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς δεκαπενταμελὴς τουρκολαζικὴ συμμορία ἐφόνευσε τοὺς ἐκ τοῦ χωρίου Ἑλμαλῆ καταγομένους καὶ εἰς τὸ παρακείμενον τουρκικὸν χωρίον Ἀκ-Κιοϊ μεταβαίνοντας χάριν ἐργασίας Μιχαὴλ Ἀντώνογλουν καὶ Ἰωάννην Βασίλογλουν, θεῖον καὶ ἀνεψιόν.

Τῇ 25 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ληστοσυμμορία ἐπιτεθεῖσα κατὰ τοῦ ἐν Κιούρτ-Κιοϊ παντοπώλου Νικολάου Κλεισίτου· ρα ἀπεγύμνωσε τὸ παντοπωλεῖόν του καὶ ἀπήγαγεν ἔπειτα αὐτόν· Τὸ πτῶμα αὐτοῦ ἀνευρέθη τυχαίως τῇ 5 Αὐγούστου ἰδ. ἔτ. εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ χωρίου.

Τῇ 22 Αὐγ. ἰδ. ἔτ. εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ χωρίου Τσινὰρ (Γιάλοβας) ἐφονεύθη ὁ Γεώργιος Ἠλιοῦ, κάτοικος τοῦ χωρίου Ἁγ. Κυριακῆς (Γιάλοβας).

Τῇ 15 Αὐγ. ἰδ. ἔτ. ἐφονεύθη ὁ νέος Παῦλος Δημ. Καριπόγλου, ἐπιστρέφων ἐκ Νεοχωρίου (Νικομηδείας) εἰς τὸ χωρίον αὐτοῦ Σαρῆ-Σοῦ.

Τῇ 1 Ὀκτ. ἰδ. ἔτ. εἰς ἡμίωρον ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ χωρίου Ἡρακλείου (Τεπὲ Κιοϊ) ληστοσυμμορία τουρκαλβανικὴ ἐφόνευσε τὸν μυλωθρὸν Περικλῆ Δαϊδίνην.

Τῇ 5 Νοεμβρίου ἰδ. ἔτ. ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Κὴρκ Χαρμὰν καταγόμενος Ἀναστάσιος Ἰωάννου Παπαδόπουλος

ἐδολοφονήθη μόλις ἐξεκίνησεν ἐκ τοῦ τουρκικοῦ χωρίου Χαμηδιέ.

Τῇ 29 τοῦ ἰδ. μην. ἀλβανικὴ συμμορία τοῦ διαβοήτου Γιαγχιᾶ κατεκρεούργησε παρὰ τὴν Κάνδραν δύο κατοίκους Μιχαλιτσίου, μεταβαίνοντας εἰς Κάνδραν πρὸς ἐργασίαν.

Τῇ 1 Νοεμβρίου ἰδ. ἔτ. ἡ αὐτὴ συμμορία παρὰ τὴν Καϊνάρτζαν κατεκρεούργησε τὸν ἐκ Μιχαλητσίου ἐργάτην Χατζῆ Γεώργιον Χατζῆ Δημητρίου.

Τῇ 25 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ληστοσυμμορῖται ἐτραυμάτισαν διὰ μαχαίρας τὸν νυκτοφύλακα τοῦ χωρίου Καρὰ Τεπὲ Θεόδωρον Τσαλικίδην, ἀφέντες αὐτὸν ἡμιθανῆ.

Τῇ 4 Φεβρ. 1920 παρὰ τὸ ἀρμενικὸν χωρίον Φέριζλη, εἰς τετράωρον ἀπόστασιν τοῦ 'Αδᾶ Παζὰρ, ἐδολοφονήθησαν ἀγρίως οἱ ἐκ Γιασλῆ-Κετσῆ (τοῦ τμήματος Λαζοχωρίων 'Αδᾶ Παζὰρ) 'Ιωάννης Παπανικολάου καὶ 'Ιωάννης Καρυδᾶς ἐπιστρέφοντες μετὰ δύο ἄλλων συνεγχωρίων των ἐξ 'Αδᾶ Παζὰρ εἰς τὸ χωρίον των.

Τῇ 11 'Απρ. ἰδ. ἔτ. ὁ κηπουρὸς 'Ιωάννης ἐπιστρέφων ἐκ Σαπάντζης εἰς 'Αδὰ Παζὰρ ἐφονεύθη ὑπὸ τουρκολαζῶν.

Κατόπιν τῆς καταλήψεως τοῦ 'Αδᾶ Παζὰρ μετὰ τῶν πέριξ ἐκ μέρους τῶν Κεμαλικῶν καὶ τῆς ἐξακολουθήσεως τῶν λεηλασιῶν ἐκ μέρους πολυαρίθμων τουρκολαζικῶν συμμοριῶν, πλεῖστα ὅσα χριστιανικὰ χωρία, ἔξω τῆς πολεμικῆς ζώνης τῆς Νικομηδείας εὑρισκόμενα, ἤρξαντο ἐγκαταλείποντα τὰς ἑστίας των καὶ συγκεντρούμενα ἐν Νικομηδείᾳ. Πρῶτοι κατέφθασαν ἐν ἀθλίᾳ καταστάσει πρόσφυγες τῶν χωρίων Σαπάντζης, Φουντουκλῆ καὶ Καρὰ Τεπέ. Αἱ λεηλασίαι καὶ βιαιοπραγίαι ἐκ μέρους τῶν συμμοριῶν καὶ τῶν κεμαλικῶν ἀρχῶν ὁσημέραι ἐπετείνοντο,

αἱ δὲ φορολογίαι καὶ χρηματικαὶ ἀφαιμάξεις τῶν χριστιανικῶν κοινοτήτων καθίσταντο δυσβάστακτοι. Ἰδιαιτέρως ἐδοκιμάσθη ἡ κοινότης Ἀδᾶ Παζάρ.

Περὶ τὰς ἀρχὰς Ἰουνίου ἐ. ἔ. τὰ ἐναπομείναντα ὀλιγάριθμα κυβερνητικὰ στρατεύματα κατόπιν συμπλοκῆς μετὰ τῶν κεμαλικῶν ὑποχωροῦντα ἐλεηλάτησαν τὴν κωμόπολιν Μιχαλίτσιον, κειμένην εἰς μιᾶς ὥρας ἀπόστασιν τῆς Νικομηδείας, τὸ δὲ ἔργον αὐτῶν συνεπλήρωσαν ἔπειτα οἱ προελάσαντες κεμαλικοί. Ὁ κοινοτικὸς ναὸς ἐσυλήθη, αἱ ἱεραὶ εἰκόνες κατεκερματίσθησαιν, οἱ ἱερεῖς Ἰωάννης καὶ Ἀριστοτέλης παντοιοτρόπως ἐξηυτελίσθησαν, ὁ Ἠλίας Δημητρίου, Ἀναστάσιος Νικολάου καὶ ἡ παιδίσκη Εὐγενία Δημητρίου ἐλογχίσθησαν, δέκα ἄλλοι χωρικοὶ ἐφονεύθησαν καὶ ἑπτὰ ἐξηφανίσθησαν Οἱ κάτοικοι πανικόβλητοι καὶ τῶν πάντων στερούμενοι συνεκεντρώθησαν εἰς Νικομήδειαν.

Τῇ 8 τοῦ ἰδ. μην. ἀπηγχονίσθησαν οἱ ἐκ Φουλατζακίου Ἀναστάσιος Δοναξίδης, ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος, Παρασκευᾶς Ἀγὰ Γεωργίου, Καρᾶ Ἀντώνης καὶ Γεώργιος Δημητρίου.

Τῇ 23 τοῦ ἰδ. μην. ὁ ὑποδιοικητὴς Καραμουσὰλ Κεμάλ, ἡγούμενος στρατιωτικοῦ ἀποσπάσματος, εἰς ὃ συμμετεῖχον καὶ οἱ ἐκ Καραμουσὰλ Ἀλαεδίν, Μεχμέτ, Ἀδζέντο, Ἰσμαήλ, Ριζὰ Ζεΐμπεη καὶ Φαΐκ Τσαοὺς εἰσελθόντες εἰς τὸ Φουλατζὶκ διήρπασαν τὰ ζῷα καὶ ὅ,τι ἄλλο εὗρον, ἀπεγύμνωσαν τὰς οἰκίας καὶ ἤνοιξαν κατόπιν πῦρ κατὰ τῶν κατοίκων. Ὅσους συνελάμβανον καὶ ἰδίᾳ τοὺς ἄνδρας, ἐνέκλειον εἰς τὸν ναόν, τὸν ὁποῖον διὰ βομβῶν καὶ πολυβόλων κατέκαυσαν καὶ μετ' αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἐν αὐτῷ ἐγκλείστους χριστιανούς· τοὺς ἀποπειρωμένους ἐν τῇ

ἀπογνώσει των νὰ ἐξέλθωσι τοῦ ναοῦ ἐτυφέκιζον αὐθωρεὶ ἢ ἐλόγχιζον οἱ ἔξω αὐτοῦ ἀναμένοντες κεμαλικοί. Πολλαὶ γυναῖκες ἠτιμάσθησαν, πολλαὶ δὲ νεάνιδες ἀπήχθησαν ὑπὸ τῶν κεμαλικῶν. Οἱ ἱερεῖς ἐτυραννήθησαν κατὰ τρόπον ἄγριον. Πολλοὶ δὲ τῶν διασωθέτων ἐκ τῆς καταστροφῆς ἀπηλάθησαν εἰς τὰ ὄρη.

Τῇ 16 τοῦ ἰδ. μην. λησταὶ εἰσελθόντες εἰς τὸ χωρίον Ἀρβανιτοχώριον, προέβησαν εἰς δαρμοὺς καὶ λεηλασίας. Οἱ κάτοικοι τρομοκρατηθέντες ἤρξαντο ἀναχωροῦντες.

Τῇ 23 Ἰουλ. ἰδ. ἔτ. ἀπειληθέντες διὰ σφαγῆς ἐξεδιώχθησαν οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου Ἐσμέ. Ἐπίσης παντοιοτρόπως ἐτρομοκρατήθησαν καὶ κατόπιν ἐξεδιώχθησαν καὶ οἱ κάτοικοι τῶν Λαζοχωρίων τῶν πέραν τοῦ Ἀδᾶ-Παζάρ. Τέσσαρα ἐκ τῶν χωρίων τούτων τὸ Κήρεζλη, Κεστανὲ Μπουνὰρ, Τσορπὰν Γιατὰκ καὶ Κὰς-Μπασῆ, ἐπυρπολήθησαν. Οἱ διασωθέντες ἐκ τῶν τελευταίων τούτων χωρίων διεσπάρησαν εἰς τὰ ὄρη, καταδιωκόμενοι ἀμειλίκτως ὑπὸ τῶν κεμαλικῶν τουρκολαζῶν ἐπιζητούντων τὴν ἐξόντωσιν αὐτῶν.

Ἡ κοινότης Ἀδᾶ Παζὰρ ὑπέστη πλεῖστα ὅσα. Οἱ χριστιανοὶ αὐτῆς ἐπωφελούμενοι τῆς προσωρινῆς ἀποχωρήσεως ἐκεῖθεν τῶν κεμαλικῶν ὀρδῶν ἤρξαντο ἀπὸ τοῦ μηνὸς Αὐγ. ἰδ. ἔτ. καθ' ὁμάδας ἀναχωροῦντες εἰς Νικομήδειαν πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς τιμῆς καὶ ζωῆς αὐτῶν. Ἡ περιουσία αὐτῶν διηρπάγη ἀργότερον ἐκ μέρους τῶν ἐπανελθόντων κεμαλικῶν.

Κατὰ Σεπτ. ἰδ. ἔτ. ἐπυρπολήθη τὸ χωρίον Κὴζ-Δερβὲντ λεηλατηθὲν προηγουμένως. Οἱ κάτοικοι διεσπάρησαν ἀνὰ τὰ ὄρη. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἀπέθανον, οἱ διασωθέντες δὲ κατέφυγον εἰς Κίον καὶ τὴν περιφέρειαν Γιάλοβας.

Τὴν 19 ἰδ. μην. ἐσφάγησαν οἱ ἐξ Ἡρακλείου ἀδελ-

φοὶ Ἱπποκράτης καὶ Παναγιώτης Στυλιανοῦ Ἀρένη. Οἱ κάτοικοι τοῦ Ἡρακλείου (Γεπέκιοϊ) κατόπιν τοῦ κακουργήματος τούτου διεπεραιώθησαν εἰς Χάρακα παρὰ τὴν σιδηροδρομικὴν γραμμήν·

ΚΑ΄.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ

Ἡ σύναψις τῆς ἀνακωχῆς δὲν ἔφερε τὴν ἡσυχίαν καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ. Κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι καὶ ἰδιῶται τοῦρκοι ἡμιλλῶντο εἰς βιαιοπραγίας κατὰ τῶν χριστιανῶν·

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 1918 ὁ φανατικὸς ὑποδιοικητὴς Ποντοηρακλείας ἔκλεισε τὴν ἐκεῖ κοινοτικὴν σχολήν, ὁ δὲ διευθυντὴς τῆς παιδείας ἐν Δούστζῃ τὴν ἐκεῖ τοιαύτην.

Κα.ὰ Δεκέμβριον ἰδ· ἔτ. οἱ μαθηταὶ τοῦ ἐν Τσεγκέλκιοϊ τουρκικοῦ ὀρφανοτροφείου εἰσελθόντες εἰς τὸ ναΐδριον τοῦ ἁγιάσματος τοῦ Ἁγ. Παντελεήμονος ἐμόλυναν αὐτὸ, περὶ τὰ μέσα δὲ Ἰανουαρίου 1919 εἰσελθόντες εἰς τὸ νεκροταφεῖον τῆς αὐτῆς κοινότητος κατέθραυσαν τοὺς ξυλίνους καὶ μαρμαρίνους σταυροὺς αὐτοῦ·

Τῇ 22 Ἰαν. ἰδ. ἔτ. ὅμιλος νέων διετέλει ἐν εὐθυμίᾳ, εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ν. Δράκος εἶχε θραύσῃ ὕαλον τοῦ καφενείου. Ὁ ἀρχηγὸς τῆς χωροφυλακῆς ὀνόματι Δαοὺτ Τσαοὺς, προσεκάλεσεν εἰς τὸν ἀστυνομικὸν σταθμὸν τὸν ὡς ἄνω Ν. Δρᾶκον. Τούτου ἀρνηθέντος νὰ ὑπακούσῃ ὁ Δαοὺτ Τσαοὺς παραλαβὼν τοὺς χωροφύλακας καὶ ἀγροφύλακας, ἔρχεται εἰς τὸ καφενεῖον καὶ πυροβολεῖ κατὰ τοῦ ἀπειθήσαντος, διατάσσει δὲ καὶ τὸν τουρκαλβανὸν χωροφύλακα Ἐτὲμ νὰ πυροβολήσῃ καὶ αὐτός. Ἀμφότεροι δὲ πυροβολήσαντες ἐφόνευσαν τὸν ἐν λόγῳ νέον.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ αὐτοῦ ἔτους τὰ τουρκικὰ χωρία τῆς περιφερείας Γκέβζης ἤρξαντο ἐξοπλιζόμενα καὶ λαμβάνοντα στάσιν προκλητικὴν ἀπέναντι τῶν μόλις πρὸ ὀλίγου καιροῦ παλινοστησάντων κατοίκων τοῦ Κάτω καὶ Ἄνω Νεοχωρίου τῆς Χιλῆς. Ἡ Κυβέρνησις εἶχε μεταφέρῃ ἐκ τῆς περιφερείας Νικομηδείας τουρκαλβανούς, ἐξ ὧν κατήρτισε συμμορίας ληστευούσας τοὺς χριστιανοὺς ποιμένας καὶ τὰ χριστιανικὰ χωρία. Ἰδιαιτέρως ὁ κομιτατικὸς ὑποδιοικητὴς Γκέβζες Φερὴτ βέης ἐπροστάτευε μίαν τοιαύτην συμμορίαν.

Κατὰ Φεβρ. ἰδ. ἔτ. οἱ ἐν Χάλκῃ στρατιωτικοὶ ἀστυνόμοι προέβησαν εἰς βιαιοπραγίας ἐναντίον τῶν χριστιανῶν, δείραντες ἀνηλεῶς πλείστους ἐξ αὐτῶν, ἀφέντες μάλιστα ἡμιθανῆ νέον τινὰ ὀνόματι Ἀνδρέαν Ζογιὸν καὶ περιυβρίσαντες ὅσια καὶ ἱερά.

Τῇ 12 Φεβρ. ἰδ. ἔτ. ἡ ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Φερὴτ, ὑποδιοικητοῦ Γκέβζης, διατελοῦσα τουρκαλβανικὴ συμμορία ἐπετέθη κατὰ τοῦ τρίωρον ἀπὸ Ρυσίου ἀπέχοντος ἀλευρομύλου τοῦ χωρίου Κιοσελὲζ καὶ ὑπέβαλεν εἰς φρικτὰς

κακώσεις τὸν ἐκ Νεοχωρίου Παλαιολόγον Δημητρίου καὶ τὸν θεῖόν του.

Τῇ 16 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἡ αὐτὴ συμμορία ἀπήγαγε τὸν ἐκ τοῦ χωρίου Ζαχταλὰρ (παρὰ τὸ Δεμιτσιλερῆ, παρὰ τὸ Ρύσιον) Χρῆστον Τσακίρη, ἀγνωστόν που.

Τῇ 21 ἰδ. μην. ἡ αὐτὴ συμμορία ἐβασάνισε τοὺς ποιμένας Μελέτιον Τσακίρογλουν καὶ Χρῆστον.

Τῇ 22 ἰδ. μην. ἡ αὐτὴ συμμορία εἰς μιᾶς ὥρας ἀπόστασιν ἀπὸ Ρυσίου ἐλήστευσε πληγώσασα ἐπικινδύνως τὸν Δημήτριον Ι. Ράπτην.

Τῇ 26 ἰδ. μην. περὶ τὸ μεσονύκτιον ληστρικὴ συμμορία ἐκ κιρκασίων μὲ στολὴν χωροφυλάκων ἐπετέθη κατὰ τοῦ χωρίου 'Ασᾶ Κιοῖ τῶν Φουντουκλιῶν τῆς ὑποδιοικήσεως Κάνδρης παρὰ τὸ 'Αδᾶ Παζὰρ καὶ ἀφοῦ ἐπὶ δύο ὥρας πυροβολοῦσα κατὰ τῶν οἰκιῶν ἐνέσπειρε τὸν τρόμον εἰς τοὺς χριστιανούς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐκ τῶν προκρίτων Χρήστου Πατοσιάδου καὶ ἀφοῦ ὑπέβαλεν εἰς φρικτὰ μαρτύρια τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ παρέλαβε διακοσίας λίρας εἰς χρυσὸν, ἐμπορεύματα καὶ ἔπιπλα καὶ προῖκα κτλ. ἀξίας δύο χιλιάδων λιρῶν καὶ τὸν διαληφθέντα Χρῆστον ἀνεχώρησεν. Τὸν τελευταῖον τοῦτον ἡμιθανῆ ἐκ τῶν κακώσεων μὲ κεκομμένον τὸ οὖς ἀφῆκεν ἔξω τοῦ χωρίου. Ἡ δὲ διοίκησις οὐδὲν ἔπραξεν πρὸς σύλληψιν τῶν κακούργων τούτων.

Κατὰ Μάρτιον ἰδ. ἔτ. ἐφονεύθησαν ὑπὸ τῶν τουρκαλβανικῶν συμμοριῶν οἱ ἑξῆς: 'Ιωάννης Σεραφεὶμ Καμπακτσόγλους. Δημήτριος Χατζῆ Κελέση. Χρῆστος Καπραυτοῦς. Χρῆστος Σιβρῆς. Κων]τῖνος Ζαρίφης. Νικόλαος Κωνσταντινίδης. 'Αναστάσιος Δρᾶκος. Σωτήριος Δράκος.

Στυλιανὸς Μπαϊρμπακάκης, Δημήτριος Γκάλιος, οἱ δύο υἱοὶ τοῦ Σταύρου Κουπαράκη καὶ Βασίλειος Χατζῆ Στόγιου, ἐτραυματίσθη δὲ ὁ Ἀνέστης Ἀποστόλου.

Τῇ 18 Μαρτίου ἰδ. ἔτ. ἠκρωτηριάσθησαν δύο ἐκ Παντειχίου καὶ δύο ἐκ Πασάκιοϊ, ἀποκοπέντων τῶν ὤτων αὐτῶν.

Τῇ 20 Μαρτίου ἰδ. ἔτ. οἱ τουρκαλβανοὶ ἐπετέθησαν κατὰ τοῦ Παντειχίου καὶ ἐλῄστευσαν τὴν οἰκίαν τοῦ ἰατροῦ κ. Σαλμπάντα, μικροῦ δὲ δεῖν καὶ κατέσφαζον αὐτόν, ἐὰν δὲν προσέτρεχον οἱ Ἄγγλοι ἀστυνόμοι.

Κατὰ τὸν Ἀπρίλιον ἀπόσπασμα στρατιωτικὸν ποικιλοτρόπως ἐβασάνισε τοὺς κατοίκους τῶν χωρίων Κουρτσουγιοῦ, Γενῆ-Γέρ, Ἐμὶν Ἀτσμασῆ τῶν ὑπαγομένων εἰς τὴν ὑποδιοίκησιν Δούστζης.

Τὸν αὐτὸν μῆνα τριακονταμελὴς συμμορία πολιορκήσασα ἐναλλὰξ τὰ χωρία Πασάκιοϊ, Μικρὸ καὶ Μέγα Βακάλκιοϊ ἀπεγύμνωσε καθ' ὁλοκληρίαν τοὺς κατοίκους δείρασα ἀνηλεῶς καὶ ἀπαγαγοῦσα εἰς τὰ ὄρη πλείστους ἐξ αὐτῶν.

Κατὰ Μάϊον ἰδ. ἔτ. οἱ ἐκ Νεοχωρίου (Χιλῆς) ἀδελφοὶ Παῦλος καὶ Δημήτριος Σταύρου Κοπαράνη μεταβαίνοντες πρὸς ἀνεύρεσιν ἐργασίας κατεκρεουργήθησαν παρὰ τὸ χωρίον Κο[illegible] τῆς περιφερείας Χιλῆς, παρόντος καὶ τοῦ διοικητοῦ τῆς χωροφυλακῆς Χιλῆς.

Κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα ὁ Γεώργιος Παύλου Κοπαράνη καὶ ἡ σύζυγος αὐτοῦ Πολυξένη μεταβαίνοντες εἰς τὴν παρὰ τὸ Κιλεσλῆ (περιφερείας Χιλῆς) μάνδραν των ἐξηφανίσθησαν.

Περὶ τὰς ἀρχὰς Ἰουν. ἰδ. ἔτ. ὁ Ἀπόστολος Στ[illegible] Για[illegible]ζῆ καὶ ἡ σύζυγός του Μαργαρὼ ἐφονεύθησαν ὑπὸ

συμμορίας ἐκ κιρκασίων ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σκουτάρεως Χιλῆς. Τὰ πτώματά των εὑρέθησαν ἐν ἀθλίᾳ καταστάσει. Ἀνὴρ καὶ γυνὴ ἀπεκεφαλίσθησαν καὶ ἐσχίσθη ἡ κοιλία τῆς γυναικός. Γενομένης ἰατρικῆς ἐξετάσεως διεπιστώθη ὅτι ἡ γυνὴ ἠτιμάσθη ὑπὸ τῶν αἱμοβόρων σφαγέων πρὸ τῆς σφαγῆς.

Τὸν αὐτὸν μῆνα εὑρέθησαν εἰς τὸ Μπογιαλὴκ (ἐξάωρον ἀπέχον τοῦ Πασάκιοϊ) τὰ πτώματα τῶν κατ' Ἀπρίλιον ἀπαχθέντων ἀνθρακέων Παναγ. Παπᾶ Γεωργίου, Παναγ. Ζιγόνη, Νικ Γιαφκάνογλου καὶ τῶν δύο υἱῶν αὐτοῦ Περικλέους καὶ Φιλίππου.

Κατὰ Ἰούλιον ἰδ. ἔτ. πολυμελὴς συμμορία λαζῶν ἀπεγύμνωσε τοὺς κατοίκους Ἀλβανιτοχωρίου (ἄνωθεν τοῦ Βέϊκοζ) δείρασα συγχρόνως αὐτούς.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ὁ ἐκ Πασάκιοϊ Μίλτος καὶ δύο ἄλλοι συνεγχώριοί του ἐφονεύθησαν διὰ χειροβομβίδων παρὰ τὴν θέσιν Δουτουλῆ ἐπιστρέφοντες ἐκ Σκουτάρεως εἰς Πασάκιοϊ, τέταρτός δέ τις ἐπληγώθη.

Καθ' ὅλον τὸν Αὔγουστον καὶ Σεπτέμβριον τουρκολαζικαὶ καὶ τουρκαλβανικαὶ συμμορίαι ἐτρομοκράτουν τὰς περιφερείας Πασάκιοϊ-Γκέβζης, ληστεύουσαι καὶ δέρουσαι τοὺς χριστιανούς.

Τῇ 3 Σεπτεμβρίου ἰδ. ἔτ. ἐν τῇ περιφερείᾳ Χιλῆς εἰς ἀπόστασιν ἓξ ὡρῶν ἀπὸ τοῦ Νεοχωρίου, εἰς τὴν θέσιν Μουνταλῆ, ἐφονεύθη διὰ πελέκεως ὁ δεκαεξαετὴς υἱὸς τοῦ ἐκ Νεοχωρίου Λάμπρου.

Τῇ 9 τοῦ ἰδ. μην. τουρκολαζικὴ ληστοσυμμορία ἐπλήγωσε θανασίμως τὸν ἐκ Χιλῆς Μανώλην Σταμπολῆν καὶ ἀπέκοψε τὸ οὖς τοῦ ἐκ Νεοχωρίου Ἀποστόλου Τεπλέρη.

Τῇ 10 τοῦ ἰδ. μην. εὑρέθησαν κατακρεουργημένοι ἐν Δεγιρμὲν Τσαΐρῆ οἱ ἐκ Νεοχωρίου Παναγ. Χερπαντῆς καὶ Ἰωάν. Πατσατζῆς.

Τὸν αὐτὸν χρόνον εὑρέθησαν κατακρεουργημένοι εἰς τοὺς Καυκάνους (δηλ. εἰς τὴν ἀπέναντι τῆς νήσου Καυκάνου παραλίαν) οἱ ἐκ Χιλῆς Ἠλίας Τριανταφύλλου, 60 ἐτῶν, ὁ υἱός του Τριαντάφυλλος, 26 ἐτῶν, καὶ ὁ ναύτης του Περικλῆς Παπάζογλους, 45 ἐτῶν.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ ἰδίου μηνὸς εὑρέθη κατακρεουργημένος μεταξὺ Ἀλὲμ-Δὰγ καὶ Σουλτὰν Τσιφλὴκ ὁ ὑπὸ συμμορίας ἀπαχθεὶς ἐκ τῶν προκρίτων Πασὰ-κιοΐ Δημήτριος Μπουρουτζῆς. Οἱ κάτοικοι κατόπιν τοῦ φόνου τούτου καὶ κατόπιν τῶν συχνῶν ἐπιθέσεων ἐκ μέρους τῶν συμμοριῶν ἐγκατέλειψαν τὸ χωρίον των. Τὸ αὐτὸ ἤρξαντο πράττοντες καὶ οἱ κάτοικοι Μεγάλου Βακάλκιοΐ.

Τῇ 20 τοῦ ἰδ. μην. ὁ ἐκ Ποντοηρακλείας Ἰάκωβος Ζωγράφος μεταβαίνων εἰς τὴν ἀγορὰν Ἀλαπλῆ ἐφονεύθη ὑπὸ συμμορίας.

Τῇ 15 Ὀκτωβ. ἰδ. ἔτ. ἐσφάγησαν ἀγρίως ὑπὸ τουρκαλβανῶν εἰς δεκάλεπτον ἀπόστασιν ἀπὸ τῆς Γκέβζης, δύο ἐκ τῶν ἀγροφυλάκων τῆς κοινότητος Ρυσίου.

Τῇ 26 ἰδ. μην. τοῦρκοι εἰσελθόντες εἰς τὸν μύλον Τσαοὺς Δεγιρμενῆ (παρὰ τὴν Ἀκτσούβαν, Κάνδρας) κατεκρεούργησαν τὸν μυλωθρὸν Ἀναστάσιον Φιλίππου Ἰνδεμπαζάκη, τὴν σύζυγόν του Μαρίαν, τὴν ὀκταετῆ θυγα-

τέρα του Κατίναν, τὸν υἱόν του Φίλιππον καὶ τὸν συγγενῆ του Σταῦρον Δημητρίου.

Τῇ 27 ἰδ. μην. τρεῖς ὁμογενεῖς ἐρχόμενοι ἐκ Κάνδρας, ἐφονεύθησαν παρὰ τὸ Καρὰ-Βεγλῆ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐφονεύθησαν παρὰ τὴν Ἄβαν οἱ μυλωθροὶ Νικόλαος Κακούτσης, 70 ἐτῶν, καὶ Σπῦρος Μαρίου, 40 ἐτῶν.

Τῇ 29 ἰδ. μην. ἐφονεύθησαν παρὰ τὸ Μουδαμλῆ ὁ ἑξηκοντούτης Ἀντώνιος Παλάβρατζης καὶ ὁ ἑξηκονταπεντούτης Πολυχρόνης.

Τῇ 30 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἀπήχθησαν εἰς τὰ ὄρη κατόπιν φοβεροῦ δαρμοῦ ὁ ἐν Χιλῇ Θεόδωρος Ζαροκώστας μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῆς θυγατρός του.

Τῇ 19 Νοεμβρίου ἰδ. ἔτ. ἀπήχθη εἰς τὰ ὄρη ὁ ἐξ Ἰωαννίνων Βασίλειος Στεφάνου, ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν παντοπώλης ἐν τῷ τουρκικῷ χωρίῳ Δουδουλῆ τῆς ὑποδιοικήσεως Χαρταλιμῆς.

Ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ 1920 ἡ κατάστασις ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ἔφθασεν εἰς θέσιν λίαν ἀκροσφαλῆ. Πανταχοῦ συμμορίαι εἰσερχόμεναι εἰς χριστιανικὰς κοινότητας ἐλῄστευον, ἐβασάνιζον καὶ παντοιοτρόπως ἐτρομοκράτουν τοὺς χριστιανούς.

Τῇ 26 Φεβρ. 1920 τρεῖς χωροφύλακες παραλαβόντες ἐκ τῆς μάνδρας του τὸν ἐκ Νεοχωρίου πεντηκοντούτην Παρασκευᾶν Καραδημητρίου καὶ τὰ δύο ἀνήλικά του τέκνα Παναγιώτην καὶ Γεώργιον, ὡδήγησαν εἰς τὸ τμῆμα τῆς χωροφυλακῆς τοῦ χωρίου Μουδαρλῆ, ἔνθα διὰ ξυλοκοπημάτων ἐφόνευσαν τὸν πατέρα καὶ ἐμωλώπισαν τὸ ἓν τῶν τέκνων του.

Τῇ 1 Ἀπριλίου ἰδ. ἔτ. τουρκολαζοὶ ἔνοπλοι εἰσελθόντες νύκτωρ εἰς Βέϊκοζ ἀπήγαγον εἰς τὰ ὄρη τὸν Θεόδωρον Χρήστου Καλφόπουλον.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τουρκαλβανοὶ ἐπλήγωσαν θανασίμως τὸν ἐκ Ρένκιοϊ Γεώργιον Τατάζογλου.

Τῇ 10 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς οἱ αὐτοὶ ἐπλήγωσαν τὴν ἐκ Πασάκιοϊ Ἀννίκαν Στυλιανοῦ.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τουρκολαζοὶ ἐν τῇ περιφερείᾳ Γκέβζης κατεκρεούργησαν τὸν ἐκ Γκέβζης Ἀθανάσιον Ρωμάνου.

Τῇ 15 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς εἰς τὴν περιφέρειαν Ἀγατσλῆ τῆς ὑποδιοικήσεως Κάνδρης, τοῦρκοι λησταὶ ἐφόνευσαν ἐν τῷ μύλῳ του τὸν Χρῆστον Τουρατσόγλου.

Τῇ 25 τοῦ ἰδ. μην. ἐν Κάνδρᾳ συνέλαβον δέκα χριστιανούς, τοὺς ὁποίους δείραντες ἀνηλεῶς καὶ δέσαντες ἐνέκλεισαν ἐπὶ 24 ὥρας ἐντὸς τοῦ τεμένους σκοπὸν ἔχοντες νὰ σφάξωσιν αὐτούς. Τῇ ἐπεμβάσει ἐντοπίων τούρκων ἐσώθησαν.

Τῇ 7 Μαΐου ἰδ. ἔτ. λησταὶ καταδιώκοντες τὸν ποιμένα Γεώργιον Θεοδοσίου, ἐπιστρέφοντα οἰκογενειακῶς ἐκ Νεοχωρίου, ἐπλήγωσαν σοβαρῶς τὴν θυγατέρα αὐτοῦ.

Κατὰ Μάϊον ἰδ. ἔτ. πάντες οἱ ἐν Ἄβαν, Κάνδρᾳ καὶ τοῖς πέριξ χωρίοις ἐργαζόμενοι χριστιανοί, κατόπιν τρομερῶν βασάνων καὶ πιέσεων, τὰς ὁποίας ὑφίσταντο ἐκ μέρους τῶν συμμοριῶν, ἀφῆκαν τὰ πάντα καὶ συνεκεντρώθησαν ἐν τοῖς Νεοχωρίοις (Χιλῆς)

Κατὰ τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ μηνὸς αἱ περὶ τὴν Ποντοηράκλειαν συμμορίαι φεύγουσαι τὰ γαλλικὰ στρατεύματα προέβησαν εἰς λεηλασίας, ἀτιμώσεις καὶ σφαγάς. Ὁ Χρῆστος Σάββογλους, ὁ Γεώργιος Μυρίδης καὶ ὁ Θεόδω-

ρος Ἀσλανίδης κατεκρεουργήθησαν. Τὸ ἐξάωρον ἀπὸ τῆς Ποντοηρακλείας ἀπέχον ἑλληνικὸν χωρίον Καρακαβοὺζ πολιορκηθὲν ἐλεηλατήθη καθ' ὁλοκληρίαν, οἱ δὲ κάτοικοι πλὴν ὀλιγίστων κατεκρεουργήθησαν.

Τὴν αὐτὴν τύχην ὑπέστη καὶ τὸ χωρίον Ἀλαπλῆ, ἐκ τῶν κατοίκων τοῦ ὁποίου ὁ Δημήτριος Μανώλη ἐπληγώθη διὰ μαχαίρας εἰς τὸν τράχηλον, τοῦ δὲ μυλωθροῦ Βασιλείου Δεγιρμεντζῆ, μετὰ δαρμὸν μέχρι θανάτου, ἀπέκοψαν τὸ οὖς.

Περὶ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ Ἰουνίου ἰδ. ἔτ., κατόπιν τῆς προελάσεως τῶν κεμαλικῶν ὀρδῶν, ἤρξατο μετανάστευσις τῶν σωζομένων ἐκ τῆς σφαγῆς χριστιανῶν. Ἐν Ποντοηρακλείᾳ διηρπάγησαν πάντα τὰ καταστήματα καὶ αἱ οἰκίαι, ἐφυλακίσθησαν ὁ προϊστάμενος τῆς Κοινότητος ἀρχιμανδρίτης Ἰωακεὶμ Καλούδης καὶ πολλοὶ πρόκριτοι. Ἀργότερον ὅ τε ἀρχιμανδρίτης καὶ οἱ πρόκριτοι ὁδηγηθέντες εἰς Μπολοῦ ἐνεκλείσθησαν εἰς τὰς ἐκεῖ φυλακάς. Κατόπιν δὲ φρικτῶν βασάνων ἀπηγχονίσθησαν ὁ ἀρχιμανδρίτης καὶ 11 πρόκριτοι.

Τῇ 11 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς λησταντάρται ὑπὸ τὸν λεμβοῦχον Μπερμπὰτ Ἐμὶν ἀπήγαγον εἰς τὰ ὄρη τὴν ἐκ Ποντοηρακλείας Φωτεινὴν Χατζῆ Στεφάνου, τὴν νύμφην αὐτῆς Δέσποιναν, τὰς δύο θυγατέρας καὶ τοὺς δύο ἐγγόνους αὐτῆς καὶ ἐφόνευσαν τὴν Δέσποιναν.

Τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἑτέρα ληστρικὴ συμμορία κατέσφαξε τὸν ἐκ τῶν προκρίτων Ποντοηρακλείας Χατζῆ Στέφανον, τὴν σύζυγόν του Δέσποιναν, τὴν θυγατέρα του καὶ τρεῖς ἐκ Σαφραμπόλεως ξενιζομένους παρ' αὐτῷ.

Οἱ κάτοικοι Χιλῆς καὶ Νεοχωρίου φεύγοντες τὰς κεμαλικὰς ὀρδὰς διεσκορπίσθησαν. Τὰ Νεοχώρια ἐπυρπο-

λήθησαν. Πολλοὶ τῶν διασωθέντων κατέφυγον εἰς τὴν πρωτεύουσαν. Καὶ οἱ ὑπολειφθέντες κάτοικοι Πασάκιοϊ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους ἤρξαντο καὶ οὗτοι μεταναστεύοντες. Ἐκ τῶν Νεοχωριτῶν εὗρον οἰκτρὸν θάνατον περὶ τοὺς 100, ἐκ δὲ τῶν κατοίκων τοῦ Πασάκιοϊ ἐφονεύθησαν ἀρκετοί.

Τῇ 20 Ἰουν. ἰδ. ἔτ. πολυμελὴς τουρκολαζικὴ συμμορία εἰσελθοῦσα εἰς Βέϊκοζ ἐλεηλάτησε τὰ καταστήματα καὶ τὰς οἰκίας τῶν χριστιανῶν. Καταφθάσας ἀγγλικὸς καὶ ἑλληνικὸς στρατὸς συνέλαβε πολλοὺς ἐξ αὐτῶν. Γενομένης ἐρεύνης εὑρέθησαν εἰς τουρκικὰς οἰκίας ὅπλα, βόμβαι καὶ μυδραλλιοβόλα.

Τῇ 25 Ἰουν. ἰδ. ἔτ. 750 κεμαλικοὶ περικυκλώσαντες τὰ ὑπὸ τὸ ὄνομα Φουντουκλιὰ τέσσαρα χωρία (εἰς τετράωρον ἀπόστασιν ἀπὸ τοῦ Ἀδᾶ Παζὰρ) ἐλεηλάτησαν καὶ ἀπεγύμνωσαν καθ' ὁλοκληρίαν αὐτὰ ἐφόνευσαν περὶ τοὺς 400 ἄνδρας, ἠτίμασαν καὶ κατόπιν ἐφόνευσαν 30 γυναῖκας, ἐξώρυξαν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἀπέκοψαν τὰ ὦτα τοῦ 95ετοῦς ἱερέως Κωνσταντίνου, θανατώσαντες κατόπιν αὐτὸν διὰ λογχισμῶν καὶ ἐφόνευσαν διὰ πυροβολισμῶν τὸν ἱερέα Σταῦρον. Οἱ διασωθέντες κάτοικοι διεσκορπίσθησαν εἰς τὰ ὄρη.

Κατὰ Ἰούνιον ἰδ ἔτ. τὸ Ἀρβανιτοχώριον (ἄνωθεν τοῦ Βέϊκοζ) πολιορκηθὲν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐλεηλατήθη καθ' ὁλοκληρίαν ὑπὸ λῃσταντάρτων καὶ κεμαλικῶν στρατιωτῶν. Διὰ τῆς προελάσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ διεσώθησαν οἱ κάτοικοι ἐκ βεβαίου θανάτου, ἀλλ' ἠναγκάσθησαν τὸ

δεύτερον ἤδη νὰ ἐκπατρισθῶσι διασκορπισθέντες εἰς Βέϊκοζ, Πασᾶ-Βαξὲ καὶ τοῖς πέριξ.

Τῇ 1 Ἰουλ. ἰδ. ἔτ. τινὲς ἐκ τῶν κατοίκων ἐπιστρέψαντες εἰς Ἀρβανιτοχώριον πρὸς παραλαβὴν ἐνδυμάτων ὑπέστησαν ἐπίθεσιν ἐκ μέρους κεμαλικῶν, φονευθέντων τεσσάρων χωρικῶν.

. • .

Ἐκ πληροφοριῶν καταφθασασῶν ἐνταῦθα συνάγεται ὅτι ἡ κατάστασις ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τῆς Μ. Ἀσίας χειροτερεύει ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ εἰς βάρος πάντοτε τοῦ χριστιανικοῦ πληθυσμοῦ. Κατόπιν ἀποφάσεως τῶν ἐν Ἀγκύρᾳ Κεμαλικῶν ἤρξατο ἡ στρατολογία τῶν Χριστιανῶν καὶ ἡ φορολογία αὐτῶν. Οἱ πρόκριτοι καὶ ἱερεῖς τῶς διαφόρων κοινοτήτων ὑφίστανται πλείστας ὅσας πιέσεις, πολλοὶ δὲ ἐξ αὐτῶν καὶ ἔχουσι ριφθῇ εἰς τὰς φυλακάς.

Ὁ Μητροπολίτης Ἰσαὰκ Προκόπιος συκοφαντηθεὶς ἤχθη μέσον Σεβασεείας εἰς Ἐρζερούμην ὅπως δικασθῇ ὑπὸ τοῦ ἐκεῖ Στρατοδικείου. Ὁ Πατριαρχικὸς Ἔξαρχος τῆς ἐπαρχίας Κολωνίας (Καρὰ Χισὰρ σαρκὶ) Ἐπίσκοπος Σεβαστείας Γερβάσιος ὑφίσταται παντοίους ἐξευτελισμοὺς καὶ πιέσεις ἐκ μέρους τῶν κυβερνητικῶν ὀργάνων.

Πολλοὶ τῶν κατοίκων Ἰκονίου καὶ Νίγδης, Κοτυαίου καὶ Ἐσσῆ Σεχὶρ παντοιοτρόπως κατατυραννοῦνται, ἀρκετοὶ δὲ ἐξ αὐτῶν ἔχουσιν ἀπαγχονισθῇ. Ὁ ἀρχιερατικῶς ἐπίτροπος Κοτυαίου μετὰ πολλῶν ἄλλων ἱερέων ἐξωρίσθησαν εἰς Χάϊμανα,

Ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Πισιδίας ἔχουσι κλεισθῇ πάντα τὰ

ἑλληνικὰ σχολεῖα, ἡ δὲ φορολογία ἐνεργεῖται εἰς εὐρεῖαν κλίμακα.

Ἐν Σωκίοις αἱ κυβερνητικαὶ ἀρχαὶ ἐδήμευσαν τὰς οἰκίας καὶ τὰ καταστήματα πολλῶν χριστιανῶν. Κατὰ Νοέμβριον 1920 δύο ὁμογενεῖς μεταβαίνοντες ἐκ Κελεμβεκὸν εἰς Σώκια ἐφονεύθησαν ὑπὸ τούρκων. Κατὰ Δεκέμβριον ἰ. ἔτ. αἱ ἀρχαὶ Σωκίων συλλαβοῦσα τὸν ἐκ τοῦ χωρίου Ἀκκά-κιοϊ Πετρίδην ἐξηφάνισαν αὐτόν. Ἀπαγορεύεται εἰς μόνους τοὺς Χριστιανοὺς ὅπως ταξειδεύσουν εἰς Σμύρνην.

ΜΕΡΟΣ Γ'.

ΤΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑ

ΤΟΥ

ΕΝ ΤΗι ΑΝΑΤΟΛΙΚΗι ΘΡΑΚΗι

ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΠΛΗΘΥΣΜΟΥ

ΚΒ΄.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ἡ ἀνακωχὴ εἶχεν ὑπογραφῆ καὶ ἀνεμένετο δικαίως ὅπως τόσον οἱ ἐπίσημοι ὅσον καὶ οἱ λοιποὶ συμπολῖται τοῦρκοι, συμμορφούμενοι καὶ οὗτοι πρὸς τὴν νέαν πολιτικὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων, θελήσουν νὰ συμβάλωσιν τὸ ἐπ' αὐτοῖς εἰς τὴν ἐπούλωσιν τῶν μεγάλων πληγῶν, τὰς ὁποίας ἐπέφερεν εἰς τὸ σῶμα τῆς πατρίδος ἡ ἀπερίσκεπτος καὶ τυχοδιωκτικὴ συμπεριφορὰ τῆς Νεοτουρκικῆς Κυβερνήσεως, καὶ εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀναβίωσιν τῆς χώρας καὶ πρώτιστα αὐτῆς τῆς Πρωτευούσης.

Ἀλλ' ἡ νοοτροπία τῶν ἰθυνόντων κύκλων καὶ αὐτοῦ τοῦ τουρκικοῦ λαοῦ ἦτο ἄλλη. Ἤλπιζον διὰ τῆς τρομοκρατίας νὰ προκαλέσουν ταραχὴν καὶ σύγχυσιν, τῆς ὁποίας ἐπωφελούμενοι νὰ προβῶσιν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν σχεδίων ἐκ τῶν προτέρων καταστρωθέντων. Στρατιωτικὰ διαβούλια καθ' ἑκάστην κρυφίως συνεκροτοῦντο. Οἱ ἀστυνόμοι ἀσυστόλως διέδιδον ἐπικειμένην τὴν καταστροφὴν τῶν συνοίκων χριστιανῶν πληθυσμῶν. Φαυλόβιοι τοῦρκοι ἀναθαρρήσαντες ἐπετίθεντο ἐν ὥρᾳ νυκτὸς κατὰ τῶν διαβατῶν, τραυματίζοντες καὶ φονεύοντες ἱκανοὺς ἐξ αὐτῶν. Ἡ περιφε-

ρεια τῆς πόλεως ἰδιαιτέρως ὅλως ἐτρομοκρατήθη. Κακοποιὰ στοιχεῖα ἐξύβριζον ἀναφανδὸν καὶ θρησκείαν καὶ Ἐκκλησίαν καὶ τὰ πάντα καὶ προκαλοῦντα ἠπείλουν διὰ γενικῆς σφαγῆς τοὺς χριστιανούς.

Ἀλλ' εὐτυχῶς τὰ σχέδιά των ἐματαιώθησαν. Οἱ νικηφόροι στρατοὶ τῶν Συμμάχων Δυνάμεων ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ καταλαμβάνοντες τὰ τμήματα τοῦ ὅλου διοικητικοῦ μηχανισμοῦ τῆς Πρωτευούσης, ἐντὸς μικροῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ τῆς ἀνακωχῆς ἐπέφερον τὴν ἡσυχίαν ἐν τῇ Πρωτευούσῃ.

ΚΓ'.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΔΕΡΚΩΝ

Βιαιοπραγίαι καὶ τρομοκρατίαι ἦσαν καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ τὰ κύρια μέσα, τὰ ὁποῖα ἔθηκαν εἰς ἐφαρμογὴν οἱ τοῦρκοι, ἐπίσημοί τε καὶ μή, βοηθούμενοι εἰς ταῦτα καὶ ὑπὸ τῆς καθ' ἡμέραν ἐνισχυομένης φάλλαγος τούρκων Λαζῶν.

Τῇ 30 Ὀκτωβρ. 1919 τοῦρκοι Λαζοὶ ἁλιεῖς ἤρξαντο ὁλόκληρον ὁμοβροντίαν ἐναντίον τῶν χριστιανῶν ἁλιέων

τῆς κοινότητος Φαναρακίου τοῦ Ἄνω Βοσπόρου καὶ ὀλίγου δεῖν θὰ ἐφονεύοντο ὑπὸ τῆς βροχῆς τῶν σφαιρῶν ἐὰν δὲν ἔσπευδον νὰ ἀναχωρήσωσι. Λαζοὶ δὲ πάλιν μουσουλμάνοι κάτοικοι Φαναρακίου, βλέποντες ὅτι μετὰ τὴν ἀνακωχὴν τὰ συμφέροντα αὐτῶν ἐθίγησαν, ἦλθον εἰς συνεννόησιν μετὰ τῶν ἐν τῷ Φαναρακίῳ τῆς Ἀ. ὄχθης εὑρισκομένων ὀπαδῶν τοῦ Κεμὰλ πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἀπὸ κοινοῦ ἐπιδράμωσι κατὰ τῆς ὡς ἄνω κοινότητος καὶ παραδώσωσιν αὐτὴν εἰς τὸ πῦρ καὶ τὴν μάχαιραν· Εὐτυχῶς τὰ κακοῦργα σχέδια αὐτῶν ἐματαιώθησαν.

Τῇ 7 Μαρτίου ἰ. ἔ. ὁ ἐκ τῶν προκρίτων Ἁγίου Γεωργίου Στέφος Καβακόπουλος μεταβὰς εἰς τὸ παρακείμενον δάσος ἵνα μεταφέρῃ ξύλα, ἐφονεύθη ὑπὸ τούρκων τοῦ χωρίου Σαμλάρ,

Περὶ τὰς ἀρχὰς Ἀπριλίου ἰδ. ἔτ. ὁ ἐκ τῶν κατοίκων Ἀρναούτ-Κιοϊ Κων]τῖνος Δημητρίου ἐρχόμενος ἐκ τοῦ χωρίου Ἅγιοι Πάντες ἐφονεύθη ὑπὸ τῶν χωροφυλάκων Ἁγιασματακίου (Ἐμὶν Ὀγλοῦ Χασὰν καὶ Σαμπρῆ)·Τὸ σῶμα αὐτοῦ εὑρέθη μὲ κεκομμένας τὰς χεῖρας καὶ τεθραυσμένην τὴν κεφαλήν.

Τῇ 28 Αὐγούστου ἰ. ἔ. δύο μεταπράται ὁμογενεῖς καταγόμενοι ἐκ Πύργου μεταβαίνοντες εἰς τὸ Τουρκικὸν χωρίον Γενιτζε-Κιοῖ συνελήφθησαν ὑπὸ τουρκικῆς συμμορίας καὶ ἀπήχθησαν εἰς τὸ δάσος τοῦ ὡς ἄνω χωρίου. Ὁ εἷς ἐξ αὐτῶν ἐπέστρεψε μόλις διαφυγὼν τὸν θάνατον, ὁ δὲ ἕτερος εὑρέθη νεκρὸς ἐντὸς φάραγγος, τελείως ἀπογυμνωθεὶς τῶν ἐνδυμάτων αὐτοῦ·

Περὶ τὰς ἀρχὰς Ὀκτωβρ· ἰδ. ἔτ. τριακονταμελὴς ἐκ τουρκαλβανῶν συμμορία κατέσφαξεν ἀγρίως τὸν ποιμένα Νικόλαον, ἐκ τοῦ χωρίου Ἁγίου Γεωργίου, ἐργαζόμενον

ἐν τῇ ἐπαύλει Δερὲ Κιοϊ, παρὰ τὸν σιδηρομικὸν σταθμὸν Σπάρτα-Κουλέ.

Περὶ τὰ μέσα 'Οκτωβρ. ἰ. ἔ. τοῦρκοι χωρικοὶ μετὰ χωροφυλάκων εἰσελθόντες εἰς τὸ χωρίον Καλιὼ ἤρξαντο πυροβολοῦντες καὶ διαρπάζοντες. 'Εκ τῶν πυροβολισμῶν πληγεῖσα ἡ Εὐγενία 'Αναστασίου ἀπέθανεν.

Τῇ 28 Νεομβρ. ἰ. ἔ. δύο μικρέμποροι κάτοικοι Θεραπείων ὀνόματι Μάρκος Προδρόμου Βακαλόπουλος καὶ Νικόλαος 'Ιωάννου μεταβαίνοντες, ὡς συνήθως, πρὸς πώλησαν ὑφασμάτων εἰς Δομοὺζ Δερὲ ἐδολοφονήθησαν ἀγρίως ἐν τῷ δάσει μεταξὺ Βαξὲ Κιοϊ καὶ Δομοὺζ Δερέ, ἀφοῦ ἀπεγυμνώθησαν τῶν ὅσα ἔφερον χρημάτων καὶ ὑφασμάτων. Οἱ δρᾶσται ἦσαν τοῦρκοι ἐκ τῶν παρακειμένων τουρκ. χωρίων.

Περὶ τὰς ἀρχὰς 'Ιανουαρ. 1920 ἐφονεύθησαν ἐν 'Αλὰν Τεπὲ τῆς Μαύρης Θαλάσσης πατὴρ καὶ υἱὸς (Γεώργιος καὶ Δημήτριος), κάτοικοι Μπογὰζ Κιοϊ.

Τῇ 1 'Ιαν 1920 ὁ ἐξ 'Ερμενίκιοϊ 'Αγγελῆς Θεοδώρου μεταβὰς ἵνα ξυλευθῇ ἐν τῷ παρακειμένῳ δάσει ἐξηφανίσθη· μετὰ πολλὰς δὲ ἡμέρας εὑρέθη φονευμένος ἐντὸς τοῦ δάσους τοῦ Κιοὺρτ-Κιοϊ.

Τῇ 22 'Ιαν. 1920 ὁ ἐκ Νεοχωρίου Μιχαὴλ 'Αθανασίου, οἰκογενειάρχης, ἐπιστρέφων τὸ ἑσπέρας ἐκ τῆς ἐργασίας του ἐφονεύθη παρὰ τὸ χωρίον ὑπὸ τοῦ τούρκου φύλακος τοῦ τσιφλικίου 'Οσμάν.

Τῇ 24 'Απριλίου ἰδ. ἔτ. κάτοικοί τινες τοῦ χωρίου Λαζὰρ Κιοϊ μεταφέροντες ἄλευρα ἐκ Καστανεῶν, ὑπέστησαν ἐπίθεσιν ἐκ μέρους τούρκων πυροβολούντων ἐπὶ ὥρας ὁλοκλήρους κατ' αὐτῶν. Διεσώθησαν καταφυγόντες εἰς τὸ ἐγγὺς δάσος.

Αὐθημερὸν ὁ ἐκ Μπογὰζ-Κιοϊ ἁμαξηλάτης Πέτρος ὑπέστη ἐπίθεσιν ἐκ μέρους τούρκων στρατιωτῶν παρὰ τὴν θέσιν Οὐζουντζόβα. Ἀφήρεσαν ἀπ' αὐτοῦ ὅσα χρήματα ἔφερε καὶ ἐφόνευσαν τὸν ἵππον αὐτοῦ.

Τῇ 30 Μαΐου ἰδ. ἔτ. τουρκικὸν στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα ἀποτελούμενον ἐξ ἑνὸς λοχαγοῦ, ἑνὸς ἀνθυπολοχαγοῦ καὶ 50 στρατιωτῶν, εἰσελθὸν εἰς Καστανέας ἐξυλοκόπησεν ἀνηλεῶς πολλοὺς τῶν κατοίκων καὶ ἐπλήγωσεν ἕνα διὰ λόγχης μὲ τὴν πρόφασιν ὅτι θὰ ἐξήταζεν ἐὰν ὑπάρχῃ ἐκεῖ ξυλεία αὐτῶν κλαπεῖσα.

Περὶ τὰς ἀρχὰς Ἰουλ. ἰ. ἔ. δέκα τοῦρκοι μεταβάντες εἰς τὸν παρὰ τὸ Ἑρμενίκιοϊ ὑδρόμυλον συνέλαβον τοὺς ἐν αὐτῷ ἐργαζομένους 5 ὁμογενεῖς, ἐκ τῶν ὁποίων ἐφόνευσαν τοὺς δύο, τὸν Ἀναστάσιον Χρήστου ἐξ Ἑρμενίκιοϊ καὶ τὸν Δημήτριον Χριστοδούλου ἐκ Φαναρίου.

Περὶ τὰς ἀρχὰς Ἰουλίου ἰ. ἔ. ἐφονεύθη ὁ ἐξ Ἀκ Ἀλὰν Βασίλειος Δημητρίου ὑπὸ συμμορίας τουρκικῆς. Πρὸ 40 δὲ ἡμερῶν ἐφονεύθη ἕτερός τις κάτοικος τοῦ αὐτοῦ χωρίου ὀνόματι Δῆμος.

Τῇ 27 Μαρτίου 1919 ὁ μουδίρης Βογιαλίκιοϊ συνοδευόμενος ὑπὸ ἑνὸς ἀγροφύλακος καὶ τριῶν χωροφυλάκων, ἁπάντων τούρκων, μεταβὰς εἰς τὴν θέσιν «μάνδρα» ὅπου εἰργάζοντο χωρικοὶ τοῦ Τσιφλίκιοϊ, συνέλαβε περὶ τοὺς εἴκοσι καὶ δέσας διὰ χειροπεδῶν ἐξυλοκόπησεν αὐτοὺς ἀνηλεῶς φωνάζων αἱμοχαρῶς «σεῖς δὲν εἶσθε Τσιφλικιῶται; θὰ κάμῃ κανεὶς καλὸ νὰ σᾶς φονεύσῃ». Ἐκ τοῦ δαρμοῦ ἀπέθανεν ὁ Παντελῆς Σταύρου ἐγκαταλείψας σύζυγον καὶ πέντε τέκνα, ὁ δὲ Πετρος Ἀδαμαντίου ἔπεσε κλινήρης.

Περὶ τὰ τέλη Μαΐου ἰ. ἔτ. ἐφονεύθησαν ὁ ἐκ Καστανεῶν Βασίλειος Γ. Τσερτσῆς ἐν Γιαζιλὲρ τῶν φρουρίων Τσατάλτζας καὶ ὁ ἐξ Ἀκ-Ἀλὰν ποιμὴν Δῆμος Λεωνίδου παρὰ τὸ χωρίον αὐτοῦ.

Τῇ 1 Ἰουνίου ἰδ. ἔτους ὁμογενὴς ἐξ Ἑρμενίκιοϊ μετοβιίνων εἰς Ἐξάστερον ἐληστεύθη ἔξω τοῦ χωρίου ὑπὸ τούρκου στρατιώτου.

Τῇ 2 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς εἰκοσαμελὴς ἐκ Λαζῶν τούρκων συμμορία περιζώσασα τὸ χωρίον Τζελὲπ-Κιοϊ ἐλήστευσε πολλοὺς τῶν χωρικῶν. Σοβαρωτέραν ἐπίθεσιν ὑπέστη περὶ τὰς ἀρχὰς Ὀκτωβρ. ἰ. ἔ., καθ' ἣν ἐκ φόβου ἀπέθανε καὶ κόρη τις.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ ἰδίου μηνὸς ὁ ἐξ Ἀκ-Ἀλὰν ἀνθρακέμπορος Νάτσος συλληφθεὶς μετὰ τῆς γυναικός του ὑπὸ τούρκων ἀπελύθη καταβαλὼν 300 λίρ. χρυσᾶς καὶ τὰ κοσμήματα τῆς γυναικὸς αὐτοῦ.

Περὶ τὰς ἀρχὰς Ἰουλίου ἰδ. ἔτ. τοῦρκοι ἀντάρται, ἐπὶ τῇ ἀποβάσει τῶν Ἑλλήνων εἰς Ἡράκλειαν, φεύγοντες εἰς Μέτρας διῆλθον πλησίον τοῦ χωρίου Ἑρμενίκιοϊ. Ἀφοῦ δὲ ἐφιλοξενήθησαν ἐν τῷ ἐκεῖ που εὑρισκομένῳ μύλῳ ἠθέλησαν νὰ σφάξωσι τοὺς ἐν αὐτῷ· καὶ οἱ μὲν τρεῖς τῶν μυλωθρῶν ἔφυγον, ὁ τέταρτος ὅμως, ὀνόματι Ἀντώνιος Χρήστου, κατεκρεουργήθη ἀγρίως, ὁ δὲ πέμπτος Δημήτριος Χριστοδούλου ἐβλήθη εἰς τὴν μηρὸν διὰ τριῶν σφαιρῶν.

Τῇ 31 Αὐγ. ἰδ. ἔτ. ὁ ἐξ Ἀκ Ἀλὰν Σωτήριος Δημητρίου καὶ ὁ ἐξ Ὀκλαλῆ Σταῦρος Δημητρίου ὑπέστησαν ἐπίθεσιν ἐκ μέρους τριῶν τούρκων ἐξ Ἰντζὲ Γιὸζ. Ὁ πρῶτος κατεκρεουργήθη.

ΚΔ΄.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΜΕΤΡΩΝ

Ἀναρχία ἐβασίλευσε καθ' ὅλον τὸ ἀπὸ τῆς ἀνακωχῆς μέχρις ἐσχάτων διάστημα καὶ πλήρης τρομοκρατία ἐξησκεῖτο ἐν ἁπάσῃ τῇ ἀνεξαρτήτῳ διοικήσει Μετρῶν. Ἡ δρᾶσις τῶν τουρκικῶν συμμοριῶν ὁλονὲν ἐπετείνετο καὶ οὐδεμία ἀσφάλεια ὑπῆρχεν. Ἡ παραλία τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἀπὸ τοῦ Ἀσκοῦ καὶ τῶν παρακειμένων ὁρμίσκων μέχρι Νεοχωρίου, ἀπετέλει μέρος ἀποβάσεων ἐκ τῆς ἀντίπεραν ὄχθης προερχομένων Λαζῶν, οἱ ὁποῖοι ὀργανούμενοι ὑπὸ τῆς χωροφυλακῆς Μετρῶν ἀπεστέλλοντο εἰς διάφορα σημεῖα τῆς περιφερείας, ὅπως ἐξασκήσωσι τὴν κακοῦργον ἀποστολὴν αὐτῶν, δι' ἣν καὶ προωρίζοντο.

Παραλλήλως πρὸς ταῦτα ἐξελίσσετο καὶ ἡ διάθεσις τῶν τούρκων ἰδιωτῶν. Αἱ προκλήσεις καὶ ἀπειλαὶ αὐτῶν ὁσημέραι ηὔξανον. Διαταχθέντες δὲ ὑπὸ τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν, οἱ τοῦρκοι ἰδίᾳ χωρικοί, ὅπως ἀπελάσωσι πάντα χριστιανὸν εὑρισκόμενον ἐν τῷ χωρίῳ αὐτῶν, ἤρξαντο ἐφαρμόζοντες διὰ νυκτερινῶν ἐπιθέσεων καὶ ἀπειλῶν τὰς ληφθείσας διαταγάς.

Αἱ βιαιοπραγίαι ἐκ μέρους γενικῶς τῶν τούρκων κατὰ τοῦ ἡμετέρου στοιχείου ἦσαν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν·

δολοφονικαὶ δὲ ἀπόπειραι καὶ φόνοι ἐσημειοῦντο πολλάκις.

Περὶ τὰς ἀρχὰς Μαρτίου 1919 κάτοικος τοῦ χωρίου «Ἅγιος Γεώργιος» μεταβὰς ἵνα κόψῃ ξύλα ἐκ τοῦ βουνοῦ, ὑπέστη ἐπίθεσιν παρὰ τούρκων, οἵτινες κατεκρεούργησαν αὐτόν.

Περὶ τὰς ἀρχὰς Ἀπριλίου ἰδ. ἐτ. ὁ ἐξ Ἀρναοὺτ-Κιοΐ Κων]τῖνος Μιμήκου, ἐρχόμενος ἐκ Κων]λεως, κατεκρεουργήθη ὑπὸ τούρκων. Σημειωτέον ὅτι οἱ περίοικοι Τοῦρκοι ἀναφανδὸν ἐξωπλίζοντο ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως, ἰδίως δὲ τὰ τουρκικὰ χωρία Σαμλὰρ-Κιοΐ καὶ Χαρατσῆ.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ μηνὸς δεκαεπταετὴς ὁμογενὴς νεανίας εὑρέθη ἐστραγγαλισμένος εἰς τὴν παραλίαν Μεγ. Τσεκμετζὲ, παρὰ τὰς ἐπιβαρυνούσας δὲ τὸν υἱὸν τοῦ τούρκου προκρίτου Σαῒτ Ἀγᾶ σοβαρὰς ὑπονοίας, εἰς οὐδεμίαν ποινικὴν ἐνέργειαν κατ' αὐτοῦ προέβη ἡ τουρκικὴ ἀρχή.

Τῇ 1 Ἰουνίου ἰδ. ἐτ. ὁ υἱὸς τοῦ ἐκ Πετροχωρίου Λαζάρου ἐδάρη ἀνηλεῶς ὑπὸ δύο χωροφυλάκων πλησίον τῶν Μετρῶν ἀπογυμνωθεὶς ἐξ ὅσων ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ χρημάτων καὶ πραγμάτων.

Τῇ 26 ἰδ. μηνὸς ὁ ἐξ Ἐλβασανίου Γεώργιος Κεχαγιᾶς, ἐπιστρέφων ἐκ Μετρῶν εἰς τὸ χωρίον αὐτοῦ, ἐδολοφονήθη ὑπὸ τούρκων, οἱ ὁποῖοι ἐν τέλει κατέσφαξαν αὐτόν.

Αὐθημερὸν τέσσαρες ὁμογενεῖς ἐξ Ἀρσοῦ ἐπιστρέφοντες ἐκ Κων]λεως εἰς τὸ χωρίον αὐτῶν ἐληστεύθησαν ὑπὸ χωροφυλάκων ἐκ Μεγ. Τσεκμετζὲ καὶ ὀλίγου δεῖν θὰ ἐφονεύοντο ὑπ' αὐτῶν.

Τῇ 25 Σεπτεμβρίου ἰδ. ἐτ. παρὰ τὰς Μέτρας ἐφονεύθη ὑπὸ τούρκων χωροφυλάκων ὁ ἐκ Λουλὲ Βουργὰζ ποιμὴν Πέτρος.

ΚΕ΄.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΣΗΛΥΒΡΙΑΣ

Ἡ τάξις καὶ ἡ ἀσφάλεια εἶχε διασαλευθῇ σπουδαίως. Οἱ διακριθέντες εἰς τοὺς διωγμοὺς τῶν χριστιανῶν τοῦρκοι ἐκ τῶν προκρίτων Σηλυβρίας καὶ Τυρολόης διωργάνωσαν συμμορίας, αἱ ὁποῖαι ὡπλισμέναι καὶ τῇ συνεργασίᾳ τῆς χωροφυλακῆς, τοῦ τακτικοῦ στρατοῦ καὶ ἀτάκτων λαζικῶν ἀποσπασμάτων ἐτρομοκράτουν τὴν ἐπαρχίαν ταύτην.

Τῇ 18 Μαΐου 1919 ὁ ἐκ Σηλυβρίας Νικόλαος Πηχειὸς μεταβαίνων εἰς Τυρολόην ἐδάρη ἀνηλεῶς ὑπὸ τούρκων.

Τῇ 23 ἰδ. μηνὸς καὶ ἔτους ὁ ποιμὴν Φίλιππος Γαβριὴλ ἀναχωρήσας ἐκ Βασακλῆ, παρὰ τὴν κωμόπολιν Φαναρίου, ἵνα μεταβῇ εἰς Τσαδῶ, ἐφονεύθη καθ' ὁδὸν ὑπὸ Τούρκων.

Τῇ 30 ἰδ. μην καὶ ἔτ. 52 τοῦρκοι χωροφύλακες καὶ στρατιῶται ἐπετέθησαν κατὰ τῆς κοινότητος Φαναρίου. Οἱ κάτοικοι ἀμυνθέντες ἀντεπετέθησαν καὶ συνέλαβον τρεῖς αἰχμαλώτους φέροντας χειροβομβίδας. Ἀνακριθέντες ὑπὸ τῶν ἐν Φαναρίῳ διαμενόντων δύο Γάλλων χωροφυλάκων κατέθηκαν ὅτι ἡ διοργάνωσις τῆς ἐπιθέσεως ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἐκ Κων]λεως ἐλθόντος μετὰ στρατοῦ λοχαγοῦ.

Τῇ 3 Ἰουν. ἰδ. ἔτ. δύο ὁμογενεῖς ἐκ Καδίκιοϊ εὑρέθησαν κατακρεουργημένοι ἔξω τοῦ χωρίου Ἑρμενίκιοϊ (Δέρκων) παρὰ τὴν θέσιν Καρὰ Μουράτ.

Τῇ 19 ἰδίου. μην. ἐν τῷ αὐτῷ χωρίῳ Καδίκιοϊ τέσσαρες χωροφύλακες ἐν ὥρᾳ νυκτὸς εἰσελθόντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἀλεξάνδρου Γεωργίου ἠθέλησαν νὰ ἀπαγάγωσιν αὐτὸν, ἑτοιμασθέντες μάλιστα ἵνα πυροβολήσωσι κατ' αὐτοῦ. Οἱ χωρικοὶ, ἐν τῷ μεταξὺ διὰ κωδωνοκρουσίας ἐξηγέρθησαν, οἱ δὲ χωροφύλακες ἐγένοντο ἄφαντοι.

Περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου ἰδ. ἔτ. τρεῖς τῶν κατοίκων Φαναρίου ἐξηφανίσθησαν ἐκ μέρους τῶν γειτόνων τούρκων Ἡ κοινότης δι' ἐγγράφου αὐτῆς ἐντόνου πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν καὶ πρὸς τὸν Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν τῆς τουρκικῆς Χωροφυλακῆς στρατηγὸν Φουλὼν ἐζήτησεν τὴν αὐστηρὰν καὶ ἄμεσον τιμωρίαν τῶν ἐνόχων, τὴν ὑλικὴν ὑποστήριξιν τῶν ἀπορφανισθεισῶν οἰκογενειῶν καὶ ἐγγυήσεις διὰ τὴν μέλλουσαν ἀσφάλειαν τῆς ζωῆς αὐτῶν.

Τῇ 2 Ἰαν. 1920 δύο κάτοικοι τοῦ χωρίου Κουρφαλῆ, Γεώργιος Ἀναστασίου καὶ Σταῦρος Γιαννάκου, μεταβαίνοντες διὰ Βετσιλέρια πρὸς ἀγορὰν προβάτων ἐπυροβολήθησαν ὑπὸ δύο τούρκων. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος ἐφονεύθη, ὁ δὲ δεύτερος φθάσας μέχρι Βασακλῆ καὶ ἀναγγείλας τὸ συμβὰν ἐξέπνευσε.

ΚΣΤ΄.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ

Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι ἐν Ραιδεστῷ καθ' ἅπαν τὸ ἀπὸ τῆς ἀνακωχῆς μέχρι σήμερον διάστημα οἱ τοῦρκοι σύνοικοι ἐτήρουν προκλητικὴν καὶ ἀπειλητικὴν στάσιν ἐναντίον τῶν χριστιανικῶν συνοικισμῶν τῆς πόλεως. Ἔφθασε μάλιστα ἐποχή, καθ' ἣν οἱ χριστιανοὶ κλείοντες τὰ καταστήματά των ἐνωρίς, περιωρίζοντο εἰς τὰς οἰκίας αὐτῶν φοβούμενοι ἐπιθέσεις καὶ βιαιοπραγίας ἐκ μέρους τῶν τούρκων.

Περὶ τὰ τέλη Μαΐου 1919 τρεῖς τουρκαλβανοὶ χωροφύλακες τοῦ τσιφλικίου Τσικηλῆ, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Τσαδοῦς-Τυρολόης, ἐφόνευσαν δύο νέους ἐκ Τσαδοῦς, τῶν ὁποίων τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ ὦτα ἀπέστειλαν οἱ φονεῖς εἰς Τσαδὼ πρὸς ἐκφοβισμὸν τῶν χωρικῶν, τὰ δὲ σώματά των κατεφαγώθησαν ὑπὸ τῶν κυνῶν τοῦ τσιφλικίου.

Περὶ τὰς ἀρχὰς Σεπτεμβρίου ἰδ. ἔτ. τρεῖς ποιμένες ἐκ Τσαδοῦς, ὁ Σταῦρος Λάζου, ὁ Ἀνθολόγος Ἀποστόλου καὶ ὁ Ἀναστάσιος Κεχαγιᾶς ἐπιστρέφοντες εἰς Τσαδὼ εἰς τὴν μάνδραν των, συνελήφθησαν παρὰ τὸ τσιφλίκιον Σκερὲκλ ὑπὸ 16 χωροφυλάκων, οἵτινες ὡδήγησαν αὐτοὺς εἰς τὸ δάσος. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ, οἱ

δὲ λοιποὶ δύο ἐξηφανίσθησαν· Τῇ 11 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς εὑρέθησαν φονευμένοι, καὶ τοῦ μὲν ἑνὸς ἡ κοιλία εἶχεν ἀνοιγῇ διὰ ξιφολόγχης, τοῦ δὲ ἄλλου τὸ σῶμα ἦτο κατακρεουργημένον.

Τμῆμα Μαλγάρων· Ἐν τῇ περιφερείᾳ ταύτῃ ἡ κατάστασις ὑπῆρξε πάντοτε ἔκρυθμος· Ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς ἀνακωχῆς παρετηροῦντο τάσεις τῶν ἐντοπίων τούρκων πρὸς ἐξοπλισμὸν πολλῶν φανατικῶν ἐξ αὐτῶν, ὅπως σχηματίζοντες κομιτάτα ἐπιπέσωσι κατὰ τῶν χριστιανῶν. Ἀλβανός τις μάλιστα, Μουσταφᾶς ὀνόματι, μεταβὰς εἰς Κων]πολιν ἐστρατολόγησεν εἴκοσιν ὁμοεθνεῖς του ἐκ τῶν διακρινομένων ἐπὶ ἀγριότητι, τοὺς ὁποίους καὶ μετέφερεν εἰς Μάλγαρα πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν κακούργων σκοπῶν αὐτοῦ.

Περὶ τὰ μέσα Ἀπριλίου 1919 τέσσαρες χωροφύλακες τοῦρκοι, εἰσελθόντες νύκτωρ εἰς τὸ χωρίον Καλύβια, περιεκύκλωσαν τὴν οἰκίαν τοῦ Εὐαγγέλου Κεχαγιᾶ, ζητοῦντες νὰ παραδώσῃ εἰς αὐτοὺς ὅτι εἶχεν. Ὁ Εὐάγγελος ἰδὼν τὸ ἀπροχώρητον παρέδωκεν αὐτοῖς 200 λίρας χρυσᾶς. Μετὰ παρέλευσιν ὅμως ὀλίγης ὥρας ἠκούσθησαν πυροβολισμοὶ ἐν τῷ χωρίῳ. Τὴν πρωίαν οἱ χωρικοὶ ἐλθόντες εὗρον τὴν οἰκίαν τοῦ Εὐαγγέλου καθ' ὁλοκληρίαν ἀπογυμνωθεῖσαν, τὸν Εὐάγγελον δέ, τὴν σύζυγον αὐτοῦ Ἑλένην καὶ τὸν γαμβρὸν αὐτοῦ Γιαννάκην κατακρεουργημένους οἰκτρῶς.

Τῇ 10 Ἰουλίου ἐ. ἐ. διακόσιοι τοῦρκοι ἔνοπλοι τῶν χωρίων Τσαουσλῆ, Χαρμανλῆ, Χαλίτσι καὶ Δεμιρδζιλὶ, διήρπασαν παρὰ τῶν συνοίκων χριστιανῶν πᾶν ὅ,τι εὗρον. Ἡ ἀξία τῶν διαρπαγέντων ἀνήρχετο εἰς πολλὰς χιλιάδας λιρῶν.

Τῇ 13 τοῦ μηνὸς 15 ἔνοπλοι τοῦρκοι, ἐξ ὧν 12 ἐνδεδυμένοι στρατιωτικὴν στολήν, ἐπλήγωσαν σοβαρῶς τὸν ἐκ

Δουλούκιοϊ Ἀπόστολον Κων]τίνου, μεταβαίνοντα εἰς τὸν παρὰ τὸ τουρκ. χωρίον Δεμιρτζῆ λειμῶνα αὐτοῦ.

Τῇ 23 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐφονεύθη ὑπὸ χωροφύλακος τούρκου ὁ ἐκ Δεβετζήκιοϊ Γρηγόριος Ἀναγνώστου καὶ δαρέντες ἀνηλεῶς ἐρρίφθησαν εἰς τὰς φυλακὰς οἱ ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου Ἀλέξιος Γεωργίου καὶ Θεόδωρος Καρυοφύλλου.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐφονεύθησαν διὰ πελέκεως δύο χωρικοὶ ἐκ Δογαντζῆ, ὀνόματι Ἀθανάσιος Γεωργίου καὶ Παράσχος Θεοδώρου.

Τῇ 23 Αὐγούστου ἰδ. ἔτ. διεταράχθη καὶ διελύθη ἡ πανήγυρις τῶν κατοίκων Καλυβίων ὑπὸ δύο ἀξιωματικῶν τοῦ πυροβολικοῦ καὶ τοῦ πεζικοῦ καὶ τοῦ ἐκ Μαλγάρων Μεχμὲτ βέη, κρατοῦντος ἀνὰ χεῖρας ρεβόλβερ καὶ ὑβρίζοντος τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν καὶ πᾶν ἱερὸν καὶ ὅσιον.

Αὐθημερὸν ἐδάρησαν ἀνηλεῶς καὶ ἐπυροβολήθησαν παρὰ τοῦ Δελῆ-Χουσεῒν αἱ χωρικαὶ τοῦ Πασάκιοϊ: Κρουσταλένια, Φραγκοπούλα καὶ Σουλτάνα.

Τῇ 24 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐφονεύθη ἐν Δουλούκιοϊ ὁ Μιχαὴλ Κυριαζῆς ὑπὸ δύο Τούρκων εκ Τσαουσλῆ.

Τῇ 25 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐφονεύθησαν ὑπὸ 8 τούρκων, φερόντων στολὴν στρατιωτικήν, ἐν Καρατζάκιοϊ οἱ ἐκ Δογαντζῆ Μαυρουδῆς Ἰωάννου καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Παράσχος.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐφονεύθησαν οἱ ἐκ τῶν προκρίτων Δουλούκιοϊ Χρηστάκης Νεράντζης καὶ Χρηστάκης Ζαχαριάδης, μεταβαίνοντες εἰς Οὐζοὺν Κιοπροῦ.

Τῇ 16 Ὀκτωβρ. ἰδ. ἔτ. ὁ ἐκ Μαλγάρων ἐνενηκοντούτης Ἀθανάσιος Ψαθᾶς, μεταβαίνων εἰς Κεσσάνην, ἐσφάγη κυριολεκτικῶς ὡς ἀρνίον, ἀπογυμνωθεὶς πρότερον τῶν πάντων.

Τῇ 1 Φεβρ. 1920 οἱ ἐκ Δουλούκιοϊ Σταῦρος Θύμου καὶ Χαράλαμπος Καρυοφύλλη μεταβάντες εἰς τὸ τουρκ. χωρίον Ραχμάτη ἐξηφανίσθησαν.

Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐφονεύθη ὁ ἐκ τῆς ἄνω συνοικίας Μαλγάρων Γρηγόριος Ἀντηνὸς παρὰ τὸ τουρκ. χωρίον Χαλήτς.

Ἡ κατάστασις τοῦ τμήματος Μαλγάρων ἔφθασεν εἰς τὸ ἀπροχώρητον κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο. Ἔνοπλα σώματα αὐτοκαλούμενα «χωροφύλακες» περιερχόμενα τὰ χριστιανικὰ χωρία ἐλεηλάτουν αὐτά. Τὰ χωρία Δογαντζῆ, Θυμίτκιοϊ, Ἰλανλῆ, Δεβρίκιοϊ, Δουλούκιοϊ καὶ Καδίκιοϊ, περιεκυκλώθησαν ὑπὸ τῶν χωροφυλάκων, οἵτινες ἐκδιώξαντες τὸν πληθυσμὸν ἀπεγύμνωσαν κυριολεκτικῶς αὐτά. Εἰς δὲ τὸ Καδίκιοϊ ἐφόνευσαν ἕνα χωρικὸν καὶ ἐπλήγωσαν μίαν νεάνιδα.

Κατὰ τὴν Μεγάλην Ἑβδομάδα τοῦρκοι ἔνοπλοι εἰσελθόντες εἰς τὸ χωρίον Δογαντζῆ ἀπεκεφάλισαν τὸν παντοπώλην Βασίλειον, τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἕτερόν τινα χωρικὸν ὀνόματι Κατάνην καί τινα ὁμογενῆ ἐκ Μαλγάρων.

Τμῆμα Κεσσάνης καὶ Ὑψάλων. Τῇ 14 Ἰανουαρίου 1919 χωρικοὶ ἐπιστρέφοντες εἰς τὰ πέριξ τῆς Κεσσάνης χωρία των ἐπυροβολήθησαν ὑπὸ τούρκων. Ἐφονεύθη ὁ ἐπὶ 4 ἔτη ὑπηρετήσας ἐν τῷ τουρκ. στρατῷ Ἀθανάσιος Α. Πατσῆς, ἐγκαταλιπὼν 5 ὀρφανά, καὶ ἐπληγώθησαν ὁ Βασίλειος Χρήστου ὁ Παῦλος Σταμάτη, ὁ Χρυσόστομος Χρυσάφη καί τινες γυναῖκες.

Τῇ 25 Μαΐου ἰδ. ἔτ. ἐν τῷ χωρίῳ Χαδζιγύριον ἐφονεύθησαν δύο χριστιανοὶ ὑπὸ χωροφύλακος τῶν Ὑψάλων.

Περὶ τὰ τέλη Ἰουνίου ἰδ. ἔτ. ἐφονεύθη μεταξὺ Μαλγάρων καὶ Κεσσάνης ὁ ἐκ Κεσσάνης καταγόμενος Δημήτριος Νικολάου.

Τὴν 18 Νοεμβρίου ἰδ. ἔτ. ἐφονεύθη παρὰ στρατιωτῶν ἔξωθεν τοῦ παρὰ τὴν Κεσσάνην τουρκ. χωρίου Τεκὲ ὁ πλανόδιος πωλητὴς Ἀριστείδης Τζῶντος.

Τῇ 30 τοῦ αὐτοῦ μεσῆλιξ χριστιανὸς εὑρέθη φονευμένος ἔξωθι τοῦ χωρίου Δογαντζῆ.

Τῇ 5 Δεκ. ἰδ. ἔτ. δύο νέοι ὁμογενεῖς ὁ εἷς ἐκ τοῦ χωρίου Μπασαὴτ καὶ ὁ ἕτερος ἐκ τοῦ χωρίου Μπουζαλῆ ἐξελθόντες πρὸς ἀναζήτησιν προβάτων ἀπολεσθέντων ἐφονεύθησαν παρ' ἀγνώστων.

Τῇ 18 τοῦ ἰδ. μην. ἀπωλέσθησαν ἕτεροι δύο ποιμένες ἐκ Μπασαητίου.

Τὴν 24 τοῦ χωρίου Σουλτάνκιοϊ Μιχαὴλ Καβανόζης μετὰ τοῦ υἱοῦ του Ζεμπούλη καὶ ἑνὸς παντοπώλου Χαραλάμπους ἐκ τοῦ ἰδίου χωρίου, μεταβαίνοντες εἰς Οὐζοὺν-Κιοπροῦ πρὸς ἀγορὰν ἀποικιακῶν εἰδῶν, ἐξηφανίσθησαν παρὰ τὸ χωρίον Χάρλα Γκιουνοῦ.

Τὴν ἰδίαν ἡμέραν ἐπιστρέφοντες ἐξ Οὐζοὺν Κιοπροῦ ὁ ἐξ Ἰβρὶκ Τεπὲ Γεώργιος Λέξη μετὰ τοῦ ἐξ Οὐζοὺν-Κιοπροῦ ὁμογενοῦς ἁμαξηλάτου Πούλιου, ἐξηφανίσθησαν. Ὁ δὲ ἀγροφύλαξ τοῦ χωρίου Σουλτὰν-Κιοϊ φέρων ἐπιστολὴν ἐκ τοῦ χοιρίου διὰ τὴν ἱερὰν Μητρόπολιν πρὸς ἀναγγελίαν τῶν ἀνωτέρω φόνων συνελήφθη καθ' ὁδὸν ὑπὸ χωροφυλάκων τῆς Κεσσάνης, οἵτινες ἀφοῦ ἔλαβον καὶ ἔσχισαν τὴν ἐπιστολήν, ὡδήγησαν αὐτὸν εἰς Ἰβρὶκ-Τεπὲ ὅπου τὸν ἐφυλάκισαν ἐπὶ τριήμερον, κατόπιν δὲ ἀπειληθεὶς ὅτι θὰ ἐφονεύετο ἂν ἐτόλμα νὰ καταγγείλῃ τὰ γενόμενα εἰς τὴν Μητρόπολιν ἀπελύθη.

Τὴν 29 ἰ. ἔτ. Δεκ. οἱ χωρικοὶ τοῦ Σαζλῆ Δερὲ λαβόντες δάνεια παρὰ τῆς ἐπὶ τῶν προσφύγων Κ. Ἐπιτροπῆς καὶ ἐπιστρέφοντες εἰς τὸ χωρίον τωο, ὑπέστησαν

ἐπίθεσιν ἐκ μέρους Τούρκων στρατιωτῶν παρὰ τὸ χωρίον Τεκὲ καὶ ἀπεγυμνώθησαν πολλοί, μεθ' ὃ ἀπεχώρησαν οἱ στρατιῶται διακορεύσαντες καὶ μίαν νέαν συνοδοιποροῦσαν μετὰ τῶν συνεγχωρίων της.

Τῇ 31 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς οἱ κάτοικοι τοῦ Μιγαρησίου λαβόντες ἐπίσης παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς τὰ δίνεια των καὶ ἐπιστρέφοντες εἰς τὸ χωρίον των, ὑπέστησαν εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν πλησίον τοῦ Τεκὲ τρομερωτέραν ἐπίθεσιν ἐκ μέρους τῶν στρατιωτῶν, τῶν φυλαττόντων τὰ πυρομαχικὰ εἰς τὴν θέσιν Γκαζχανὲ καὶ ἀνηκόντων εἰς τὸν ἐδρεύοντα ἐν Κεσσάνῃ, τοῦ συνθήματος δοθέντος παρὰ τῶν ἐντὸς τῆς Κεσσάνης ἐστρατωνισμένων δι' ἑνὸς πυροβολισμοῦ. Κατὰ τὴν ἐπίθεσιν ταύτην οἱ ἐν λόγῳ στρατιῶται φονεύσαντες δύο ἐκ τῶν χωρικῶν καὶ πληγώσαντες βαρέως διὰ τῆς λόγχης ἑτέρους 3, ἀνεχώρησαν ἀνενόχλητοι.

Τὴν 8 Ἰανουαρίου 1920 ἐφονεύθη ἐν Καρυαῖς ὑπὸ τοῦ Μεχμὲτ Ἀραμπατζῆ ὁ δεκαεπταετὴς νέος Πολυζώης.

Τὴν 13 τοῦ ἰδίου ὁ ἐκ Γραβούνης Νικόλαος Γρηγορίου, ὑπηρετῶν ὡς ποιμὴν παρὰ τῷ ἐν Μαχμούτκιοϊ Τάσῳ Κων]τίνῳ, μεταβαίνων εἰς τὴν πατρίδα του, συλληφθεὶς ὑπὸ Τούρκων ληστῶν φερόντων στρατιωτικὰς στολὰς καὶ δεθεὶς ἐβασανίσθη οἰκτρότατα ὑπ' αὐτῶν ἐπὶ ἑπτὰ ὥρας, μεθ' ὃ ἡμιθανὴς ἀπελύθη.

Τῇ 15 τοῦ ἰδίου ὁ Μανώλης Δημητρίου καὶ ὁ Δημήτριος Σιδέρης ἐπιστρέφοντες ἐκ Κεσσάνης εἰς τὸ χωρίον των Καρλήκιοϊ μετὰ τῶν ὀψωνίων των, ἐληστεύθησαν ὑπὸ Τούρκων στρατιωτῶν, μεταφερόντων κάρβουνα ἐκ Καρᾶ-Τεπὲ-διὰ Κεσσάνην.

Τὴν 16 τοῦ ἰδίου τὸ 3]4 ἀπὸ τῆς Κεσσάνης ἀπέχον ἑλληνικὸν χωρίον Σιγλῆ περιεκυκλώθη ὑπὸ ληστοσυμμορίας τοῦ ἐξ

Ὑψάλων Τσιπλὰκ-Χασὰν βοηθουμένου καὶ ὑπὸ στρατιωτῶν τούρκων. Οἱ λησταὶ οὗτοι ἁρπάσαντες παρὰ τῶν χωρικῶν πᾶν ὅ,τι εὗρον εἰς χρήματα καὶ κοσμήματα καὶ ἀπειλήσαντες τὰς γυναῖκας καὶ θυγατέρας τῶν χωρικῶν, συνέλαβον τέσσαρας ἐκ τῶν προκρίτων, τὸν Φωτάκην Παπαστυλιανοῦ, Μουχτάρην Παναγιώτην Μυλωνᾶν, Χαράλαμπον Ἀποστόλου καὶ Πασχάλην, Τράμαλην, καὶ ἀφοῦ ὑπὸ τὰ ὄμματα τῶν γυναικῶν καὶ τῶν τέκνων των οἰμωζόντων καὶ ὀδυρομένων ἀπέκοψαν τὰ ὦτα τῶν συλληφθέντων, ἀπήγαγον αὐτοὺς εἰς τὰ ὄρη, μετὰ τρεῖς δὲ ἡμέρας εὑρέθησαν τὰ πτώματα αὐτῶν διάτρητα ὑπὸ τῶν λογχῶν τῶν κακούργων.

Τῇ 25 τοῦ ἰδίου τοῦρκοι στρατιῶται ἐλήστευσαν τὸν ἐκ Συγλίου ποιμένα Πολυχρόνιον Κύρκου.

Τῇ 26 τοῦ ἰδίου περὶ τοὺς 40 χωροφύλακες ἐξ Ὑψάλων συναντήσαντες καθ' ὁδὸν τοὺς ἐκ τοῦ χωρίου Παζὰρ Δερὲ εἰς τὸ πλησιόχωρον Λαλάκιοϊ μεταβαίνοντας δύο χωρικοὺς, Δημήτριον Χρήστου καὶ Ἀθανάσιον Εὐαγγέλου καὶ δείραντες αὐτοὺς ἐλεεινὰ, ἀφῄρεσαν παρ' αὐτῶν ὅσα χρήματα εἶχον.

Τῇ 29 τοῦ ἰδίου Τοῦρκοι εἰσελθόντες εἰς τὸ χωρίον Μαύραις καὶ θραύσαντες διὰ λίθων καὶ πελέκεων τὰς θύρας τριῶν οἰκιῶν ἐκ τῶν εὐπορωτέρων ἀπεγύμνωσαν αὐτὰς, ἀφοῦ ὑπέβαλον εἰς μυρία βασανιστήρια τοὺς ἰδιοκτήτας καὶ ἐφόνευσαν καὶ τὸν ἐκ Καλλιπόλεως εἰς τὸ ῥηθὲν χωρίον κατὰ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην φιλοξενούμενον Νικόλαον· κατὰ τὴν ἐπίθεσιν δὲ ταύτην ἀπέσπασαν παρὰ τῶν χωρικῶν περὶ τὰς 500 χρυσᾶς λίρας, ὡς καὶ πάντα τὰ κοσμήματα καὶ τὰ ἔπιπλα τῶν οἰκιῶν των.

Τὴν 31 ἰ. μηνὸς περὶ τοὺς 60 χωροφύλακες καὶ

στρατιῶται ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν ἀξιωματικοῦ,ἐκ τῶν εὑρισκομένων ἐν Μπασαστίῳ, περιεκύκλωσαν τὸ χωρίον Μάλτεπε καὶ συναθροίσαντες εἰς τὸ καφενεῖον τοὺς χωρικοὺς ἤρξαντο πιέζοντες αὐτοὺ; διαφοροτρπόως καὶ δέροντες αὐτούς.

Τῇ 2 Φεβρουαρ. ἰ. ἔ. ἀνευρέθησαν τὰ πτώματα τῶν δύο πρὸ μηνὸς ἀπολεσθέντων Μεγαρυσινῶν εἰς ἡμίωρον ἀπὸ τῆς Κεσσάνης ἀπόστασιν ἐντὸς ρυακίου, διάτρητα κατά τε τὸ στῆθος καὶ τὸν λαιμὸν ὑπὸ λογχισμῶν.

Τὴν αὐτὴν ἡμέραν περὶ τοὺς 25 Τοῦρκοι ὡπλισμένοι, φέροντες στρατιωτικὰς ἐνδυμασίας, μετέβησαν εἰς τὰς δεκάλεπτον ἀπὸ τοῦ χωρίου Παζὰρ Δερὲ ἀπεχούσας μάνδρας τῶν δύο Καρακατσανίων Κεχαγιάδων Στεργίου καὶ Μιχαὴλ καὶ συλλαβόν ες καὶ δέσαντες αὐτοὺς ἤρξαντο βασανίζοντες καὶ δέροντες αὐτοὺς καὶ ἀπαιτοῦντες παρ' αὐτῶν χρήματα. Κατόπιν πληγώσαντες διὰ μαχαίρας εἰς πλεῖστα μέρη τοῦ σώματός του τὸν Στέργιον, παρέλαβον αὐτὸν οὕτω πληγωμένον καὶ ἀφήσαντες τὸν Μιχαὴλ δεδεμένον ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τινων συντρόφων των, ἦλθον εἰς τὴν ἐν τῷ χωρίῳ οἰκίαν τοῦ τε Στεργίου καὶ Μιχαὴλ καὶ ἀνοίξαντες αὐτὰς ἤρχισαν νὰ καταβασανίζωσι τὰς γυναῖκας, ἀποσπάσαντες περὶ τὰ 600 βουλγαρικὰ εἰκοσάφραγκα, τὰ φλωρία τῶν θυγατέρων αὐτῶν, ὡς καὶ ἅπαντα τὰ ἔπιπλα καὶ ἐνδυμασίας τοῦ Μιχαὴλ, καὶ ἀνεχώρησαν.

Τὴν 3 Φεβρ. λησταὶ ἐπιτεθέντες κατὰ τοῦ χωρίου Βαρνίτσα ἥρπασαν περὶ τὰ 70 πρόβατα καὶ μολονότι οἱ ὁμογενεῖς ποιμένες ἀναγνωρίσαντες τινὰς ἐκ τῶν ληστῶν κατήγγειλαν τήν τε πρᾶξιν καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ληστῶν εἰς τὸν ἐκεῖ σταθμὸν τῆς χωροφυλακῆς, ὁ μουδίρης Γραβούνης, ἀνέκαθεν κομιτατικὸς καὶ τύραννος τῶν ἀόπλων

καὶ πτωχῶν χριστιανῶν, συλλαβὼν ἐκ τοῦ χωρίου Βαρνίτσα τοὺς Ἀθαν. Πολυζώη, Παναγιώτην Ἀζᾶν καὶ Ἀργύριον Ἀθανασίου ἐφυλάκισαν αὐτούς, καταβασανίζων ἄνευ λόγου καὶ δέρων αὐτοὺς ἀνηλεῶς.

Τὴν 5 Φεβρ. τρεῖς ἔφιπποι χωροφύλακες μεταβαίνοντες εἰς Οὐζοὺν Κιοπροῦ καὶ διερχόμενοι διὰ Μάλτεπε εἶδον τόν Βασ. Θεολόγου καλλιεργοῦντα τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ πλησίον τοῦ χωρίου, καὶ πλησιάσαντες τὸν ἐξυλοκόπησαν, ἀφήρεσαν ὅλα τὰ φορέματά του καὶ ἀνεχώρησαν.

Τὴν ἰδ. ἡμέραν ἕτεροι Τοῦρκοι λησταὶ εἰσελθόντες τὴν νύκτα εἰς τὸ χωρίον Μεγαρύσιον διευθύνθησαν εἰς τὸ κατάστημα τοῦ Ἀθανασίου, ἐπιτρόπου τῆς Ἐκκλησίας, συλλαβόντες δὲ τὸν Ἀρχοντῆν ἐβασάνισαν αὐτὸν ποικιλοτρόπως ἕως ὅτου ἀπέσπασαν παρ' αὐτοῦ χρήματα, καθὼς καὶ παρὰ τοῦ ἑτέρου.

Τὴν 7 Φεβρ. ὁ ἐκ Μεγαρυσίου Παναγ. Χρυσοστόμου καὶ ὁ ἐκ Γραβούνας Στέφ. Δημητρίου μεταβάντες εἰς Βάρνιτσαν καὶ ἐπιστρέφοντες εἰς Μεγαρύσιον ἐφονεύθησαν ὑπὸ τούρκων ληστῶν ἀμφότεροι.

Τὴν 11 Φεβρ. τριακονταμελὴς συμμορία ληστῶν τούρκων εἰσελθοῦσα κατὰ τὴν νύκτα εἰς τὸ χωρίον Καδήκιοϊ συνέλαβον τὸν Ἀντ. Παγώνη, ὃν καὶ ἐξηνάγκασαν νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ εἰς τὰς οἰκίας τῶν εὐπορωτέρων, τὰς ὁποίας παραβιάζοντες οἱ ῥηθέντες λησταὶ ἀφήρουν πᾶν ὅ,τι εὕρισκον ἐν αὐταῖς, ἀφοῦ προηγουμένως κατεβασάνιζον τοὺς οἰκοδεσπότας, ἀπογυμνώσαντες δὲ οὕτως ἓξ οἰκίας, ἐφόνευσαν τὸν ὁδηγόν των Ἀντ. Παγώνην καὶ ἀνεχώρησαν ἀφοῦ ἀπεγύμνωσαν καὶ τὸ παντοπωλεῖον τοῦ χωρίου.

Τὴν αὐτὴν ἐπίσης ἡμέραν ἑτέρα πολυμελὴς τουρκ. ληστοσυμμορία ἀμέσως μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου εἰσῆλ-

θεν εἰς τὸ χωρίον Καρλήκιοϊ καὶ συλλαβοῦσα τὸν μυλωθρὸν 'Αθαν. Γεωργίου τὸν ἠνάγκασε νὰ τοὺς ὁδηγήσῃ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ μυλωθροῦ Βασ. Στυλιανοῦ, ὅπου θραύσαντες τὴν θύραν τῆς οἰκίας εἰσῆλθον εἰς αὐτὴν καὶ συλλαβόντες τὸν ἀδελφὸν τοῦ Βασιλείου Εὐάγγελον ἤρχισαν νὰ βασανίζωσι καὶ αὐτὸν καὶ τὴν γυναῖκά του καὶ ἀπέσπασαν παρ' αὐτῶν 300 λίρ. χρυσᾶς 200 χαρτίνας, 4 δοῦμπλες, καὶ 50 φλωρία χρυσᾶ. Κατόπιν μεταβάντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Δημ. Λαμπαδαρίου καὶ θραύσαντες τὴν θύραν τῆς οἰκίας συνέλαβον αὐτὸν καὶ διὰ διαφόρων βασάνων ἀπέσπασαν παρ' αὐτοῦ 45 λίρ. χρυσᾶς καὶ 45 χαρτίνας. 'Ακολούθως μετέβησαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Νικ. 'Αλατζᾶ, κατεθρυμμάτισαν τὰς θύρας, συνέλαβον τὰ δύο κοράσια αὐτοῦ καὶ ἀφοῦ ἐτυράννησαν αὐτὰ τὰ ἠνάγκασαν νὰ τοῖς παραδώσωσι πᾶν ὅ,τι εἰς χρῆμα καὶ κοσμήματα εἶχον, δηλ. 800 λίρ. χρυσᾶς, 200 χαρτίνας καὶ πολλὰ φλωρία δοῦμπλες καὶ κοσμήματα. 'Ακολούθως δὲ ἀσελγήσαντες ἐπὶ τῆς θυγατρός του Πηνελόπης καὶ ἁρπάσαντες ὅλην τὴν προῖκα τῶν δύο θυγατέρων αὐτοῦ ἀνεχώρησαν.

Τὴν 12 Φεβρ. τοῦρκοι λησταὶ εἰσελθόντες εἰς τὸ χωρίον Μεγαρύσιον διηυθύνθησαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ 'Αθαν. 'Επιτρόπου, ὃν εἶχον λῃστεύσῃ καὶ κατὰ τὴν 5 Φεβρ. θραύσαντες δὲ τὴν θύραν τῆς οἰκίας του καὶ συλλαβόντες αὐτὸν, ἐξήγαγον ἔξω τοῦ χωρίου καὶ ἤρξαντο βασανίζοντες αὐτὸν ἀπαιτοῦντες χρήματα. Στραγγαλίσαντες δὲ αὐτὸν καὶ λογχίσαντες διότι δὲν εἶχε χρήματα ἀνεχώρησαν.

Τὴν 18 Φεβρ. ἀπὸ πρωΐας ἐπολιορκήθῃ ἄνευ λόγου τὸ χωρίον 'Αλτὴν Τάς, χριστιανικὸν, μετὰ μυδραλλιοβόλων καὶ χειροβομβίδων ὑπὸ ὑπὲρ 150 στρατιωτῶν καὶ χωροφυλάκων.

Τὴν 14 τοῦ ἰδίου ἐπίσης ἐπολιορκήθη τὸ Καρατζᾶ Χαλήλ.

Τμῆμα Οὐζοὺν Κιοπροῦ. Τῇ 4 Ἀπριλίου 1919 ἐν τῷ χωρίῳ Μαλκότσι ὁμογενὴς χωρικὸς ἐξερχόμενος τῆς οἰκίας αὐτοῦ ἐπυροβολήθη ὑπὸ μουσουλμάνου πληγεὶς σοβαρῶς εἰς τὴν κοιλιακὴν χώραν. Σημειωτέον ὅτι τὸ χωρίον τοῦτο ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐτρομοκρατεῖτο ὑπὸ τούρκων ἐνόπλων, ἀπειλούντων τοὺς χωρικοὺς διὰ φόνου.

Τῇ 1 Φεβρ. 1920 οἱ παρὰ τὸ χωρίον Καβατζὶκ κατασκηνοῦντες ποιμένες (Καρακατσαναῖοι) ὑπέστησαν διὰ νυκτὸς ἐπίθεσιν ληστρικὴν ὑπὸ τουρκικῆς συμμορίας, καθ' ἣν ἐφονεύθησαν δύο ἐξ αὐτῶν τῶν ποιμένων, ὁ Εὐάγγελος Ἰωάννου καὶ ὁ Χρῆστος Γεωργίου, ἐπληγώθησαν δὲ σοβαρῶς ὁ Γεώργιος Βασανλῆς καὶ ἡ Γιαννοῦλα Δημητρίου.

Τῇ 4 Μαρτίου ἰδ. ἔτ. ἐκ τοῦ χωρίου Κὶρκ-Κιοϊ χωρικός τις, ἐνῷ ἔκοπτε ξύλα εἰς παρακείμενον δάσος, ἐφονεύθη ὑπὸ τούρκου, κτυπηθεὶς τὴν κεφαλὴν δι' ἀξίνης.

Περὶ τὰ τέλη Ὀκτωβρίου 1919 εὑρέθη ἐσφαγμένος ὁμογενής τις χωρικὸς ἐξ Ἀλτὴν Τὰς πλησίον τοῦ κήπου τοῦ χωρικοῦ Θεοχάρους, ὀνόματι Γιάννης Δημητρίου.

ΚΖ'.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΓΑΝΟΥ-ΧΩΡΑΣ

Πᾶσαι ἀνεξαιρέτως αἱ κοινότητες τῆς ἐπαρχίας ταύτης ὑπέφερον πολὺ ἀπὸ μέρους τῶν περιοίκων τούρκων καὶ ἰδιαιτέρως ἀπὸ μέρους τριῶν φανατικῶν κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων Ἰβραχὴμ καὶ Μπεχτσὲρ, εἰσπρακτόρων τῶν φόρων, καὶ Γιουσοὺφ, τελώνου ἐν Χώρᾳ. Οἱ δαρμοὶ, αἱ φυλακίσεις καὶ παντὸς εἴδους βιαιοπραγίαι ἦσαν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν· Ἡ μεταξὺ τῶν χωρίων συγκοινωνία διεκόπτετο ἐπὶ ἡμέρας καὶ ἑβδομάδας ὁλοκλήρους, συνεπείᾳ τῆς ἀνενοχλήτου ἐμφανίσεως ληστοσυμμοριῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπεγύμνωνον πάντα τὸν τολμῶντα νὰ διέλθῃ διὰ τοῦ κρησφυγέτου αὐτῶν. Τὸ ἀξιομνημόνευτον εἶνε ὅτι σχεδὸν πᾶσαι αἱ λῃτοσυμμυρίαι αὗται ἀπετελοῦντο ἐκ στρατιωτῶν καὶ χωροφυλάκων·

Ὁ φανατισμὸς καὶ ἡ ἀπειλητικὴ καὶ προκλητικὴ στάσις τῶν τούρκων χωρικῶν πρὸς τοὺς ἡμετέρους ἔφθανε μέχρι τοῦ σημείου, ὥστε ἀναφανδὸν καὶ ἐνώπιον κυβερνητικῶν ὀργάνων νὰ διακηρύττωσιν ὅτι προσεχῶς θὰ ἐπεδίδοντο εἰς τὴν καταστροφὴν αὐτῶν. Τὸ γεγονὸς τοῦτο παρέλυε τὰς δυνάμεις τῶν ὁμογενῶν νὰ ἐπιδίδωνται εἰς τὰ ἔργα των·

Περὶ τὰ τέλη Ἀπριλίου 1919 ὁ Ἀναγνώστης Γεωργίου ἐπιστρέφων ἐκ Μαλγάρων εἰς τὸ χωρίον αὐτοῦ Σεντούκιον ἐξηφανίσθη. Ἀργότερον εὑρέθη κυριολεκτικῶς κατακρεουργημένος μεταξὺ τῶν χωρίων Βαλίκιοϊ καὶ Μουστετζὲπ παρὰ τὴν θέσιν «Γοκὰρ Τσεσμέ».

Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐφονεύθη ὁ ἐξ Αὐδημίου Κων]τῖνος Ζαμπέτου ὑπὸ τούρκων ἐκ τοῦ χωρίου Δερέκιοϊ.

Τῇ 25 Σεπτεμβρίου οἱ ἐξ Αὐδημίου Ἀνέστης Δζελίπης καὶ Γιοβάνης Παπᾶ Ἰωάννου ἐδάρησαν ἀνηλεῶς ὑπὸ Τούρκων ἐκ Νεοχωρίου.

Περὶ τὰ μέσα Δεκ. ἰδ. ἔτ. ἐσφάγη ὡς ἀρνίον παρὰ τὴν θέσιν «Ἀτελτσινὶ» ὁ ἐξ Αὐδημίου Περικλῆς Προδρόμου.

Τῇ 11 Φεβρ. 1920 ἐσφάγη ὁ ἐκ Παλαμουτίου ποιμὴν Ἀντώνιος Γεωργίου Τσίτσονα παρὰ τὸ τουρκικὸν χωρίον Σαηλῆ.

Ἐδάρησαν σκληρῶς καὶ μέχρις αἱμοπτυσίας οἱ ἐκ Παλαμουτίου Θεόδ. Κωνσταντῆ, Γεώργιος Δαμιανοῦ, Χαρ. Γεωργίου καὶ Κυριακὸς Χρυσοβέργης.

ΚΗ΄.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΜΥΡΙΟΦΥΤΟΥ

Τὴν ἐπαρχίαν ταύτην ἐστενοχώρησε κατ' ἀρχὰς παντοιοτρόπως ἡ πέμπτη τουρκ. μεραρχία, τῆς ὁποίας οἱ στρατιῶται κατηδάφιζον τὰ κτίρια καὶ κατέστρεφον τὰς ἀμπέλους καὶ τὰ δένδρα πρὸς θέρμανσιν, ἐχάλασαν τὸν ἄμβωνα τῆς Ἐκκλησίας Καλαμισίου καὶ ἔκαυσαν τὰς εἰκόνας αὐτῆς· Τὸ κακὸν τοῦτο ἐξηκολούθησεν ἐπὶ πολὺ παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τῆς Μητροπόλεως Μυριοφύτου καὶ τῶν κοινοτικῶν ἀρχῶν πρὸς τὰς ἐπιτοπίους καὶ κεντρικὰς κυβερνητικὰς ἀρχάς. Εἰς σχετικὰς δὲ καταγγελίας τοῦ Πατριαρχείου τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Θρησκευμάτων διὰ τεσκερὲ αὐτοῦ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3 Μαρτίου 1335]1919 ἀπήντησεν, ἀρνούμενον σχεδὸν τὰ συμβάντα.

Τὴν μεραρχίαν ἀργότερον ἀναχωρήσασαν διεδέχθη εἰς τὸ ζήτημα ἐν γένει τῶν καταπιέσεων καὶ βιαιοπραγιῶν ἡ ὁμοιότροπος πολιτικὴ τῶν κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, τῶν χωροφυλάκων καὶ τῶν τούρκων ἰδιωτῶν· Δὲν παρήρχετο ἡμέρα χωρὶς νὰ σημειωθῇ λῃστεία ἢ δαρμὸς ἢ ἀπειλὴ ἢ ἐπίθεσις μετὰ καὶ ἄνευ πυροβολισμῶν. Ὁ ἐν τοῖς

Πατριαρχείοις φάκελλος τῆς Μητροπόλεως Μυριοφύτου εἶνε πλήρης σχετικῶν ἐκθέσεων. Εἰς ταῦτα προσθετέον καὶ τὸ ζήτημα τῆς διὰ βίας καὶ ἀπειλῶν εἰσπράξεως φόρων πρὸς διατήρησιν τῶν τουρκικῶν σχολῶν, δεκάτης κλπ. ὡς καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἀπελάσεως τῶν ἐξ Ἑλλάδος παλινοστούντων ὁμογενῶν.

Συνεπείᾳ τῆς ἐξασκουμένης ἐν γένει καταπιέσεως καὶ τρομοκρατίας τῆς ὑπαίθρου χώρας ἰδίᾳ, οἱ χωρικοὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ταξειδεύωσιν ἀκινδύνως ἀπὸ τόπου εἰς τόπον πρὸς διεκπεραίωσιν τῶν ὑποθέσεων αὐτῶν. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐξηκολούθει ὁ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως συστηματικὸς ἐξοπλισμὸς τῶν μουσουλμάνων χωρικῶν διὰ τῶν ἐναποθηκευθέντων ὅπλων τοῦ ἀφοπλισθέντος στρατοῦ, ἤρχισε δὲ ἀργότερον ἐπεκτεινόμενον καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ τὸ ἐθνικιστικὸν κίνημα τοῦ Δζαφὲρ Ταγιὰρ τῆς Ἀδριανουπόλεως καὶ τοιουτοτρόπως ἡ δεινὴ κατάστασις τῶν ἡμετέρων ἐπειδεινοῦτο.

Τῇ 2 Ἰουλίου 1920 ὁ ἐκ Περιστάσεως Χουσεὶν Χασὰν λιποτακτήσας ἐκ Μακρᾶς Γεφύρας ἐφόνευσεν ἐν Περιστάσει τὸν Μιχαὴλ Χαραλάμπους. Ὀλίγου δεῖν θὰ ἐφόνευε καὶ τὸν υἱὸν τοῦ Μιχαὴλ Ζαχαρίαν ἂν μὴ οὗτος διέφευγε προλαβών.

ΚΘ΄.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΑΛΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ

Γνωστὸν ὅτι ἡ ἐπαρχία αὕτη διὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους ἐξεκενώθη ἐντελῶς. Οἱ περισωθέντες ἐκ τῶν κατοίκων αὐτῆς καὶ παλινοστήσαντες ἤρξαντο σιγὰ καὶ κατ' ὀλίγον νὰ ἐπιδίδωνται εἰς τὰς προτέρας αὐτῶν ἐργασίας. Πλὴν ἡ ἐκ μέρους τῶν τούρκων λῃστῶν τρομοκρατία καὶ οἱ διαπραττόμενοι φόνοι, ὡς καὶ ἡ ἐκ μέρους τῶν κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων διαφορότροπος πίεσις παρημποδιζον κατὰ πολὺ τὰς προσπαθείας ταύτας τῶν χριστιανῶν.

Τῇ 4 Σεπτεμ. 1919 λῃσταὶ μεταβάντες εἰς τὴν μάνδραν τοῦ Ἰβραχὴμ Τσαοὺς ἔδειραν καὶ τὸν ποιμένα αὐτοῦ Παναγιωτέλην, ἐκ Νεοχωρίου, καὶ διασκορπίσαντες τὰ πρόβατα ἔφυγον. Αἱ ἀρχαὶ εἰδοποιηθεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ἰβραχὴμ ἀπέστειλαν χωροφύλακας, οἱ ὁποῖοι συναντήσαντες τὸν ποιμένα μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Κων]τίνου ἤρχισαν νὰ πυροβολῶσι κατ' αὐτῶν, καὶ τὸν μὲν τελευταῖον τοῦτον ἐφόνευσαν, τὸν δὲ πατέρα αὐτοῦ ἐπλήγωσαν σοβαρῶς ὑποκύψαντα ἐν τέλει καὶ τοῦτον ἐκ τῶν τραυμάτων αὐτοῦ. Αἱ τουρκικαὶ ἀρχαὶ κατόπιν σπασμωδικῶν τινων ἐνεργειῶν ἀπεσιώπησαν τὸ πρᾶγμα.

Τῇ 24 Σεπτμ. ἰδ. ἔτ. εὑρέθη φονευμένος ὁ ἐξ Ἀγγελοχωρίου Δημοσθένης Κουτσάκης, ἐγκαταλιπὼν πέντε ἀνήλικα τέκνα καὶ σύζυγον ἐν ἐλεεινῇ καταστάσει. Ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ διαβοήτου λῃστοῦ Ταχὴρ, ὅστις ὡς ἔχων παρρησίαν καὶ ἰσχὺν παρὰ ταῖς ἐπιτοπίοις ἀρχαῖς ἐπληροφόρησεν ἀμέσως αὐτὰς περὶ τοῦ φόνου τοῦ Δημοσθένους, ἐνώπιον δὲ αὐτῶν ἠμπόδισε τὴν σύζυγον τοῦ φονευθέντος ὅπως ἴδῃ καὶ ἀσπασθῇ τὸν νεκρὸν τοῦ συζύγου αὐτῆς, ἀποκαλέσας αὐτὸν «σκύλλον».

Ὁ Ταχὴρ ἦτο τὸ φόβητρον τῶν ἑλλήνων κυρίως χωρικῶν χρησιμοποιούμενος πολλάκις καὶ ἐκ μέρους τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν πρὸς ἐκφοβισμὸν τῶν χριστιανῶν. Καταρτίσας ὁλόκληρον ἐθελοντικὸν σῶμα περιεφέρετο τρομοκρατῶν τὰ χωρία, λῃστεύων καὶ δέρων τοὺς κατοίκους. Μεταβὰς εἰς Ταῦφύριον ἐλῄστευσε τὸν Εὐάγγελον Φωτίου ἀφαιρέσας ἀπ' αὐτοῦ 100 λίρας χαρτίνας καὶ 30 χρυσᾶς. Ὁ μουδίρης Γιάλοβας ἐπεβλήθη διὰ τοῦ Ταχὴρ εἰς τὰ τουρκικὰ χωρία ὅπως ἐκδιώξωσι τοὺς ἐργαζομένους ἐκεῖ καὶ ἀποζῶντας χριστιανούς. Ὁ Ταχὴρ ἐπισήμως διεκήρυξεν ὅτι ἤθελε κατασφάξῃ τοὺς χριστιανοὺς τούτους ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν, ἐὰν δὲν ἐγκατελίμπανον τὰ τουρκικὰ χωρία.

Τῇ 6 Δεκεμβρίου ἰδ. ἔτ. οἱ ἐκ Μαδύτου Δημ. Καραφωτάκης καὶ Χαρ. Φούντας ἀνεχώρησαν ἐκ Δαρδανελλίων εἰς Λάμψακον πρὸς ἀγορὰν ζώων διὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν αὐτῶν. Καθ' ὁδὸν μεταξὺ τῶν χωρίων Μουσάκιοϊ καὶ Ὀκτσιλὰρ συνήντησαν αὐτοὺς τρεῖς τοῦρκοι λῃσταὶ ἔνοπλοι, οἵτινες ἀφαιρέσαντες ἀπ' αὐτῶν πᾶν ὅ,τι εἶχον, ἐπυροβόλησαν ἔπειτα κατ' αὐτῶν, φονεύσαντες τὸν πρῶτον, τοῦ δευτέρου διαφυγόντος.

Λ΄.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΙΝΟΥ

Τὸ ὁμώνυμον τμῆτα τῆς ἐπαρχίας ταύτης πολλὰ παθὸν κατὰ τὸν παγκόσμιον πόλεμον ἀρκετὰ ὑπέστη καὶ μετὰ τὴν ἀνακωχήν. Ἡ ζωὴ τῶν χριστιανῶν αὐτοῦ ἠπειλεῖτο, ληστεῖαι δὲ διενηργοῦντο τακτικῶς ἐκ μέρους τούρκων στρατιωτῶν καὶ μεταναστῶν ἐν συνεργασίᾳ καὶ μετὰ βουλγάρων στρατιωτῶν ἐπὶ τῶν τέως βουλγαρικῶν συνόρων τοῦ Ἕβρου.

Οἱ ἐξ Ἀμυγδαλιᾶς καταγόμενοι Ἀμιρούδης Κιρκαλῆς προσκληθεὶς εἰς δίκην κατὰ Μάϊον τοῦ 1919 καὶ Φώτιος Σταματίου καὶ Γεώργιος Νικολάου διευθυνόμενοι εἰς Ὕψαλα ἐξηφανίσθησαν.

Τῇ 21 Ἰαν. 1920 ὁμογενεῖς ἔμποροι ἐρχόμενοι εἰς Κεσσάνην πρὸς ἀγορὰν ἐμπορευμάτων ἐληστεύθησαν ὑπὸ τούρκων ληστῶν καὶ ἐφονεύθη ὑπὸ δύο τούρκων ὁ ἐξ Ἀμυγδαλιᾶς τῆς Αἴνου καταγόμενο ποιμὴν Παναγιώτης.

ΛΑ΄.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ

Τὰ ἐν τῇ Α. Θράκῃ εὑρισκόμενα χριστιανικὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας ταύτης ποικιλοτρόπως ἐπιέσθησαν.

Τῇ 31 Μαΐου 1919 παρὰ τὸ χωρίον Ἐσκήκιοϊ ἐγένετο διπλοῦς φόνος δύο ὁμογενῶν ἐκ τοῦ χωρίου Τσαουσλῆ. Οἱ δύο οὗτοι χωρικοὶ ἐρχόμενοι εἰς Οὐσοὺν Κιωπροῦ προσεβλήθησαν καθ' ὁδὸν ὑπὸ τεσσάρων ἐνόπλων στρατιωτῶν καὶ ὁ μὲν εἷς Ἀθανάσιος ὀνόματι ἐσφάγη, ὁ δὲ ἕτερος ἐπληγώθη βαρέως διὰ πυροβόλου, συρόμενος δὲ κατώρθωσε νὰ φθάσῃ μέχρις τοῦ χωρίου Ἐσκήκιοϊ καὶ κατέθηκεν ἐνώπιον χριστιανῶν καὶ τούρκων κατοίκων τὸ συμβὰν, καὶ μετὰ τινας ὥρας ὑπέκυψεν εἰς τὰ τραύματα αὐτοῦ.

Τῇ 6 Ἰουνίου ἰδ. ἔτ. ἐν τῷ χωρίῳ Καρὰ Μπουνὰρ ἐφονεύθη ὁ Κων]τῖνος Χρήστου ὑπὸ τοῦ εἰσπράκτορος τῶν φόρων Χαφοὺζ, ἐξ Οὐζοὺν Κιοπροῦ καὶ τῶν συνοδευόντων αὐτὸν στρατιωτῶν. Ἐδάρη ὑφ' ἑνὸς τῶν χωροφυλάκων ἡ Ἀγγέλω Δημητρίου, διότι ἀντέστη εἰς αὐτὸν ἀποπειραθέντα νὰ προσβάλῃ τὴν τιμὴν αὐτῆς.

Τῇ 7 τοῦ ἰδ. μηνὸς ἐφονεύθησαν οἱ ἐκ τοῦ χωρίου

Ψαθάδες ὁρμώμενοι Σταῦρος Καρυοφύλλης καὶ Κων]τῖνος Κατσικάρακης, ἐπιστρέφοντες ἐξ Οὐζοὺν Κιοπροῦ.

Τῇ 12 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς 15 ἔνοπλοι τοῦρκοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων δύο χωροφύλακες καὶ ὁ χότζας τοῦ τουρκ. χωρίου Ραχμάτη, εἰσελθόντες εἰς τὸ χωρίον Γιαοὺπ προσέβαλον τὴν οἰκίαν τοῦ Σταύρου Φωτίου. Ἐνταῦθα ἔδεσαν τὸν γαμβρὸν τούτου Στέφανον, ἔδειραν τὸν οἰκοδεσπότην, ἐπλήγωσαν διὰ τῆς ξιφολόγχης τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Μαριώραν καὶ τὸν ἔγγονον αὐτοῦ Γεώργιον καὶ κατόπιν ἀφαιρέσαντες ὅσα χρήματα εὗρον ἀνεχώρησαν. Τὸ χωρίον τοῦτο ὑπέστη καὶ δευτέραν ἐπίθεσιν 40 μελοῦς τουρκ. συμμορίας τῇ 3 Φεβρ. 1920, προβάσης εἰς διαρπαγάς.

Τῇ 18 Μαΐου ἰδ. ἔτ. ἀξιωματικὸς, ἡγούμενος 60 στρατιωτῶν, ἐζήτησε ἀπὸ τῶν κατοίκων τοῦ αὐτοῦ χωρίου ὅπως ἑτοιμάσωσι τροφάς. Οἱ χωρικοὶ συνεμορφώθησαν. Ἀκολούθως ἐζήτησεν ἵνα τῷ δώσωσιν ἓν ἐφίππιον. Εἰς ἀπάιτησιν τῶν χωρικῶν ὅτι δὲν εὑρίσκεται ἐν τῷ χωρίῳ αὐτῶν ἐφίππιον καὶ μάλιστα δι' ἵππον ἀξιωματικοῦ, ἤρξατο οὗτος μετὰ τῶν στρατιωτῶν αὐτοῦ νὰ πυροβολῇ κατὰ τῶν χωρικῶν. Ἐπεκράτησε πανικός. Οἱ χωρικοὶ κατέφυγον ἔντρομοι εἰς τοὺς ἀγρούς διὰ νὰ σωθοῦν. Ἐφονεύθησαν ὁ Κανέλλης Μόσχου, ὁ Ἀπόστολος Γεωργίου καὶ ἡ Κεροσιὰ Ἀθανασίου, πλεῖστοι δὲ ἄλλοι ἐτραυματίσθησαν βαρέως. Μετὰ λεηλασίαν πλήρη τοῦ χωρίου ὁ στρατὸς ἀνεχώρησεν.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ ἰ. μηνὸς ὁ ἐν Καβακλῇ Χρύσανθος Γιαννακούλης ἐφονεύθη ὑπὸ τούρκων. Αὐθημερὸν ἐφονεύθησαν δύο ὁμογενεῖς, εἷς ἐν Μεγάλῳ Ζαλουφίῳ καὶ εἷς ἐν Καβακλῇ.

ΛΒ'.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΤΥΡΟΛΟΗΣ

Ἡ κατάστασις καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ ταύτῃ ἀπεδείκνυεν ὅτι οἱ ἐπίσημοι καὶ μὴ τοῦρκοι δὲν ἐννόουν, καὶ μετὰ τὴν ἀνακωχὴν, νὰ μεταβάλωσι διαγωγὴν καὶ συμπεριφορὰν ἀπέναντι τῶν συνοίκων αὐτῶν χριστιανῶν. Οἱ τελευταῖοι οὗτοι ᾐσθάνοντο διαρκῆ τὸν φόβον περὶ κινδύνων τῆς ζωῆς, τιμῆς καὶ περιουσίας αὐτῶν.

Τῇ 17 Ἰουνίου 1919 εἷς χωρικὸς ἐκ Κερμενίου μετὰ δύο χωρικῶν Τσαδῶς μεταβάντες εἴς τι πλησίον κείμενον δάσος ὅπως κόψωσι ξύλα, ἐφονεύθησαν ὑπὸ τούρκων.

Τῇ 2 Ἰουλίου ἰ. ἔτ. τουρκικὴ συμμορία ἐφόνευσε τεμαχίσασα τὸν ἐκ Καρατζάκιοϊ ἀνθρακέα Γιαννάκον Δεληγεώργη, ἐργαζόμενον ἐν τῷ δάσει. Ὁ φονευθεὶς ἐτύγχανεν ἐκ τῶν ἐσχάτως ἐπανακαμψάντων ἐκ Θεσσαλονίκης προσφύγων. Ἐνταῦθα δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ διοίκησις Μετρῶν ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ ἐπέτρεπε τὴν ἐν Καρατζάκιοϊ ἐγκατάστασιν ἄρτι παλινοστούντων ἐξ Ἑλλάδος κατοίκων τοῦ χωρίου τούτου.

Περὶ τὰ μέσα Αὐγούστου ἰδ. ἔτ. ἐσφάγησαν μεταξὺ Κούρτ κιοΐ καὶ Γκιουμοὺζ-Μπουνὰρ οἱ ἐκ Στράντζης καταγόμενοι Πέτρος, Σταμάτιος καὶ Στρατῆς.

Ὁ ἐκ Καρατζάκιοϊ Ἰωάννης Σαπλαμόγλους ἀπαχθεὶς ὑπὸ τούρκων εἰς τὰ ὄρη ἀπελύθη κατόπιν καταβολῆς δύο χιλιάδων λιρῶν.

ΛΓ΄.

ΕΠΑΡΧΙΑ 40 ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Ἡ ἐπαρχία αὕτη διετέλει ὑπὸ τὸ κράτος μυστικῆς ὀργανώσεως, ἀποσκοπούσης τὴν ἐξόντωσιν τοῦ ἑλλην. στοιχείου τῆς ὑπαίθρου ἰδίως χώρας. Ἡ ἀσφάλεια τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας ἐντὸς καὶ τοῖς πέριξ τῶν 40 Ἐκκλησιῶν διὰ μόνους τοὺς Ἕλληνας πολίτας χωρικοὺς καὶ νομάδας, εἶχεν ἐνωρὶς διασαλευθῇ. Ἡ ἐθνικιστικὴ καταφορὰ τοῦ τουρκικοῦ στοιχείου κατὰ τοῦ ὁμογενοῦς τοιούτου ἐξεδηλοῦτο πολλάκις κατὰ τρόπον θηριώδη, ληστεία δὲ συστηματικὴ ἐμάστιζεν ὁλόκληρον τὴν περιφέρειαν καὶ ἁδραὶ χρηματικαὶ ἀφαιμάξεις ἦσαν τὸ ὀλιγώτερον, τὸ ὁποῖον ὑφίσταντο οἱ ὁμογενεῖς.

Παρὰ τῶν Καρακατσαναίων, πέριξ τῶν 40 Ἐκκλησιῶν ἐγκατεστημένων, καὶ παρὰ 12 κατοίκων Πέτρας, κακοποιηθέντων προηγουμένως, ἀφῃρέθη ἀρκετὰ σημαντικὸν ποσόν. Ἓξ χωρικοὶ ὁμογενεῖς ἐπιστρέφοντες ἐκ

Βουλγαρίας καὶ ἐμπεσόντες εἰς ἐνέδραν τουρκικὴν παρὰ τὸ τουρκικὸν χωρίον 'Ερεκλὲρ ἐπληγώθησαν πυροβοληθέντες. 'Εν μέσῃ ὁδῷ τῶν 40 'Εκκλησιῶν ἐκακοποιήθη δαρεὶς ἀνηλεῶς κατ' 'Απρίλιον 1919 καὶ ὀλίγου δεῖν ἐφονεύετο ὁ Κωνσταντῖνος 'Αποστόλου Βουτσᾶς. 'Εν Σκοπῷ ἡ θέσις τῶν χριστιανῶν ἐπεδεινώθη ὡς ἐκ τῆς ἐμφανίσεως τουρκικῶν συμμοριῶν καταπιεζουσῶν αὐτοὺς εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ ἐξέρχωνται εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτῶν· 'Ιδίως ἡ ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ Ζεκεριὰ Καπετὰν δεκαπενταμελὴς συμμορία ἐτρομοκράτει τὴν περιφέρειαν Σκοποῦ, καταδυναστεύουσα παντοιοτρόπως τοὺς παλινοστήσαντας πληθυσμοὺς Σκοποῦ, Σκεπαστοῦ, Πέτρας καὶ Σκοπέλου. Τῇ 11 'Οκτωβρίου 1919 ἐληστεύθησαν ἔξω τοῦ Σκοποῦ οἱ ὁμογενεῖς ἀδελφοὶ Γεώργιος καὶ 'Απόστολος Παπαστάθη. Τῇ 15 ἰδ. μηνὸς δύο χωροφύλακες μετὰ τοῦ Χασὰν Τσαοὺς συλλαβόντες ὅλως ἀναιτίως, ἔν τινι καφενείῳ, τὸν Κυριάκον 'Αθ· Μπουργαζλῆν ἔδειραν αὐτὸν ἀνηλεῶς καὶ αἱματόφυρτον ὡδήγησαν εἰς τὴν φυλακήν. Παρ' ὅλα ὅμως ταῦτα αἱ τουρκικαὶ ἀρχαὶ ἐξηνάγκασαν τὰς κοινοτικὰς ἀρχὰς Σκοποῦ βίᾳ ἢ δόλῳ ὅπως ὑπογράψωσι δηλώσεις εὐχαριστηρίους πρὸς τὴν τουρκικὴν κυβέρνησιν.

Τὴν νύκτα τῆς 20 πρὸς τὴν 21 τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου 1919 περὶ ὥραν 10 μ. μ. περὶ τὸ χωρίον Πέτρα 15μελὴς συμμορία τουρκικὴ εἰσβαλοῦσα εἰς τὸν ἀλευρόμυλον τοῦ Χριστοδ. Σκουλίδου τοὺς μὲν ἐν αὐτῷ συλλαβοῦσα καὶ ξυλοκοπήσασα ἐκλείδωσεν εἰς ἓν δωμάτιον, προέβη δ' ἔπειτα εἰς τὴν ὁλοκληρωτικὴν λεηλασίαν τοῦ ἀλευρομύλου μετακομίσασα τὴν λείαν αὐτῆς εἰς τὸ τουρκικὸν χωρίον Κερεμεδίν.

Τῇ 15 Ἰανουαρίου 1920 ἑπτὰ κυνηγοί, ἐκ τῶν ὁποίων πέντε ὁμογενεῖς καὶ δύο τοῦρκοι, συνηντήθησαν πρὸς ληστοσυμμορίαν τουρκικήν, ἥτις ἀπεγύμνωσε τοὺς ὁμογενεῖς ἀπὸ παντὸς ὅ,τι εἶχον φεισθεῖσα τῆς ζωῆς αὐτῶν χάριν τούρκων συντρόφων των κυνηγῶν.

Αἱ λῃστεῖαι καὶ βιαιοπραγίαι τῶν τούρκων κατὰ τῶν ἡμετέρων καὶ ἰδίως τῶν κοινοτήτων Γέννης, Σκοποῦ, Σκεπαστοῦ καὶ Πέτρας ἐπετάθησαν κατὰ τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα τοῦ Δζαφὲρ Ταγιὰρ καὶ ὑπὸ τὴν ὑποστήριξιν τοῦ Θρᾳκικοῦ Κομιτάτου.

Τὴν 20 Ἀπριλίου 1919 ἐνῷ ὁ ἐκ τῶν ἐγκρίτων πολιτῶν 40 Ἐκκλησιῶν Ἰωάν. Παυλακίδης διήρχετο διὰ τῆς ἀγορᾶς ἐν πλήρει μεσημβρίᾳ, ὁ φανατικὸς τοῦρκος Σαλὶχ ἐφένδης, ἐγκάθειρκτος ἐπὶ Χαμίτ, ‖διευθυντὴς δὲ τῶν ἐκεῖ φυλακῶν ἐπὶ Νεοτούρκων, πλησιάζει τὸν ἐν λόγῳ κύριον καὶ ἄνευ αἰτίας τινὸς τὸν ἠπείλησε, διότι ἐσχάτως εἶχε πιλοφορήσῃ, εἰπών. «Τὸ ὄνομά σου καὶ τῶν ὁμοίων σου ἀνέκαθεν ἔχουν σημειωθῇ· δὲν θὰ σᾶς ἀφίσωμεν νὰ ζήσητε ἐδῶ· θὰ σᾶς φονεύσωμεν· εἶσθε ἄπιστοι· θὰ ρίψω εἰς τὸ σπῆτί σου βόμβαν καὶ ἀφοῦ καταστρέψω ὅλην τὴν οἰκογένειάν σου, θὰ φύγω εἰς Βουλγαρίαν». Ἐξηκολούθει δὲ νὰ ἐκτοξεύῃ μεγαλοφώνως καὶ πολλὰς ἄλλας ὑβριστικὰς φράσεις χωρὶς διόλου νὰ ἐνοχληθῇ οὔτε ὑπὸ τῶν καταπτοηθέντων ὁμογενῶν, οὔτε ὑπὸ τῶν ἐντοπίων ἀρχῶν.

Ἀλλὰ καὶ ἀπειλαὶ κατὰ τῆς ζωῆς τῶν ὁμογενῶν καὶ φόνοι δυστυχῶς ἔλαβον χώραν. Τῇ 10 Μαΐου 1919 ἐφονεύθησαν, ἀπογυμνωθέντες πρότερον, δύο ὁμογενεῖς ὁ Γεώργιος Καραγκιόζογλου καὶ ὁ Δημήτριος Λουλὲ-Βουργαζλῆς

Τῇ 20 Αὐγ. ἰδ. ἔτ. ὁ ἐκ Σαμακοβίου Δημήτριος Μιχαὴλ καὶ ὁ ἐκ Σκεπαστοῦ Γεώργιος Ἀδαμαντίου αναχω-

ρήσαντες ἐκ 40 Ἐκκλησιῶν διενυκτέρευσαν εἰς τὸ τουρκικὸν χωρίον Καζηλτζήκ-Δερέ. Περὶ τὰ ἐξημερώματα ἀνεχώρησαν εἰς τὰ ἴδια. Ἡ παρακολουθοῦσα ὅμως αὐτοὺς τουρκικὴ συμμορία ἐπετέθη κατ' αὐτῶν, καὶ τὸν μὲν πρῶτον ζητήσαντα νὰ διαφύγῃ τοὺς κακούργους, ἐφόνευσε διὰ σφαίρας μάουζερ, νεκρὸν δὲ ὄντα κατεκρεούργησε διὰ μαχαίρας, τὸν δὲ δεύτερον ἐφόνευσε διὰ πελέκεως καὶ κατόπιν κατεκρεούργησε διὰ μαχαίρας.

Τῇ 3 Δεκεμβρίου ἰδ. ἔτ. ὁ ἐκ τοῦ χωρίου Εὐκαρπίου Γιαννάκης Παπαδόπουλος, ἐκκινήσας ἐκεῖθεν διὰ 40 Ἐκκλησίας, ἐπυροβολήθη ὑπὸ τούρκων καὶ βληθεὶς εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν ὦμον ἔπεσεν ἄπνους.

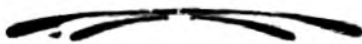
Τῇ 13 Δεκεμβρίου ἰδ. ἔτ. τοῦρκοι ἐφόνευσαν ἔξω τῶν 40 Ἐκκλησιῶν τὸν πρόκριτον καὶ μουκτάρην τοῦ χωρίου Κογιοὺν Δερὲ, Ἀπόστολον Μιχάλογλουν. Τὸ σῶμα αὐτοῦ ἔφερε καὶ πολλὰ πλήγματα μαχαίρας.

Τὴν πρωΐαν τῆς 11 Ἰαν. 1920 ἐφονεύθη ἐν τῷ παραπλεύρως τοῦ παντοπωλείου αὐτοῦ δωματίῳ, ἐν 40 Ἐκκλησίαις, ὁ Ἀθανάσιος Κυριακοῦ Κατσαβούνης, λαβὼν περὶ τὰ 40 κτυπήματα σκεπάρνου εἰς διάφορα μέρη τοῦ σώματος αὐτοῦ καὶ ἀποκοπεὶς τὸ ἕτερον τῶν ὤτων αὐτοῦ.

Τῇ 15 Μαΐου ἐ. ἔ. οἱ ἐκ Σκοποῦ Ἀναστάσιος Μαυρίγκος καὶ Ἀγγελῆς Στεργίου, ξυλανθρακεῖς, μεταβαίνοντες εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτῶν, προσεβλήθησαν ὑπὸ τούρκων, ἐκ τῶν ὁποίων εἷς χωροφύλαξ, καὶ ὁ μὲν δεύτερος τραπεὶς εἰς φυγὴν ἐσώθη, ὁ δὲ πρῶτος βληθεὶς εἰς τὴν κοιλιακὴν χώραν ἔπεσε κατὰ γῆς. Οἱ δράσται τοῦ ἐγκλήματος ἀπετελείωσαν τὸν δυστυχῆ διὰ πληγμάτων μαχαίρας.

ΣΗΜ.— Αἱ κατὰ τὸν εὐρωπαϊκὸν πόλεμον ἐκδιωχθεῖσαι κοινότητες Σαμακοβίου, Σοφιδῶν Ἁγίου Στεφάνου,Τρουλιᾶς καὶμέρος τῆς Βιζύης τῆς ἐπαρχίας Βιζύης ἐπαλινόστησαν, ἅμα τῇ ἀνακωχῇ. αἱ δὲ λοιπαὶ μετὰ τὴν κατάληψιν ὁλοκλήρου τῆς ἐπαρχίας ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ.

ΛΔ.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

Ὁ στόχος τῆς ἰδιαιτέρας ὅλως προσοχῆς καὶ πολιτικῆς τῶν Τούρκων ὑπῆρξεν ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς τε πόλεως καὶ ἐπαρχίας Ἀδριανουπόλεως. Ἔβλεπον οὗτοι ὅτι καὶ μετὰ τὸν διωγμὸν τοῦ 1914 ὁ Ἑλληνισμὸς ἵστατο ἀκλόνητος, γενναίως ἀντιμετωπίζων πάσας τὰς προβαλλομένας δυσχερείας καὶ μετὰ θάρρους ἀποβλέπων εἰς τὸ μέλλον. Διὰ τοῦτο καὶ ἔθηκαν εἰς ἐφαρμογὴν ὅσα ἄλλα μέτρα ἐκβιασμοῦ καὶ τρομοκρατίας ὑπηγόρευον εἰς αὐτοὺς ἡ νεκρωθεῖσα συνείδησις αὐτῶν καὶ ἐπέτρεπον αἱ ἀπὸ τῆς

ἀνακωχῆς καὶ ἐντεῦθεν δημιουργηθεῖσαι διὰ τὴν Νομαρχίαν Ἀδριανουπόλεως νέαι πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ συνθῆκαι. Ἰδίως ἡ τάσις πρὸς ἀφαίρεσιν ἀπὸ τῶν ὁμογενῶν πάσης ἐμπορικῆς κινήσεως, ἡ παρεμπόδισις τῆς παλινοστήσεως τῶν ἐκδιωχθέντων καὶ ἡ τρομοκράτησις τῶν ὑπολειφθέντων ἦσαν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

Τῇ 16 Μαρτίου 1919 τοῦρκοι χωροφύλακες εἰσελθόντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Δ. Παυλάζογλου, κατοίκου τοῦ χωρίου Καρὰ Γιουσοὺφ, διήρπασαν πᾶν ὅ,τι εὗρον ἐν αὐτῇ. Τῇ 18 τοῦ ἰδίου μηνὸς δύο ποιμένες παρὰ τὸ Σούλιογλου καὶ Ὀμέραμπα ὑπέστησαν τὴν ἐπίθεσιν πέντε Τούρκων, οἵτινες μετὰ δαρμὸν ἀπέσπασαν παρ' αὐτῶν περὶ τὰς 1000 λίρας. Τῇ 23 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς οἱ ἐξ Ἰλδιριμίου Στέφανος Βασιλείου, Χατζῆ Τρουμπούλης καὶ Ἀθανάσιος Γεωργίου μεταβάντες εἰς τὸ χωρίον Ἀχὴρ-Κιοϊ πρὸς ἀγορὰν σιτηρῶν ἐδάρησαν ὑπὸ τούρκων καὶ κατόπιν ἐληστεύθησαν, ἀρχηγοῦντος τοῦ Κιουτσοὺκ Ἀχμέτ. Τῇ 31 τοῦ ἰδίου μηνὸς ἐν τῷ χωρίῳ Γκηρδελῆ ὁ Χουσεὶν Χατζήογλου διήρπασε τὸ παντοπωλεῖον τοῦ Βεργῆ Φωτίου.

Τὴν 16 Ἀπριλίου ἐ. ἔ. ἐπεσκέφθη τὴν Ἀδριανούπολιν ἡ ὑπὸ τὸν Σουλτανικὸν Πρίγκηπα Δζεμαλλεδὶν ἐφένδην τουρκικὴ παραινετικὴ ἐπιτροπή. Τὸ ὁμογενὲς στοιχεῖον ἔχον πρὸ ὀφθαλμοῦ τὰ τόσα δεινοπαθήματα καὶ τοὺς ἀπηνεῖς διωγμούς, τοὺς ὁποίους ὑπέστη κατὰ τὰ τελευταῖα ἰδίᾳ ἔτη ἔσπευσε διὰ τοῦ Σεβ. Μητροπ. Ἀδριανουπόλεως νὰ καταστήσῃ ταῦτα γνωστὰ τῷ Πρίγκηπι καὶ νὰ περιγράψῃ τὴν δεινὴν θέσιν, ἐν ᾗ εὑρίσκετο ὁ Ἑλλην. πληθυσμός. Ὁ πρίγκηψ ὑπῆρξε πλούσιος καὶ ἀφειδὴς εἰς ἐπαγγελίας, ὄχι ὅμως καὶ εἰς ἀνάλογα ἔργα, ἀφοῦ καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς διαμονῆς αὐτοῦ ἐν Ἀδριανουπόλει διενε-

μήθησαν φυλλάδια καὶ προκηρύξεις τοῦ Κομιτάτου «Τράκια Πασᾶ Ἰλῆ», ἐρεθιστικὰ καὶ ἀπειλητικὰ κατὰ τῶν ἡμετέρων, μετὰ δὲ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Πρίγκηπος ἐξ Ἀδριανουπόλεως οἱ τοῦρκοι ἤρξαντο φερόμενοι πρὸς τοὺς ἡμετέρους καὶ πάλιν ψυχρῶς διακόψαντες καὶ αὐτὸν ἀκόμη τὸν χαιρετισμόν. Καὶ τοιουτοτρόπως ἡ Ἐπιτροπὴ, ἀποσκοποῦσα τὴν σύσφιγξιν καὶ ἀδελφοποίησιν τῶν στοιχείων ἐπέφερεν ὅλως ἀντίθετον ἀποτέλεσμα·

Ἡ κατάστασις αὕτη ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ ἐπετείνετο. Οἱ τοῦρκοι τῆς πόλεως ἀπέβαινον περισσότερον ἀπειλητικοί, οἱ δὲ τῆς ὑπαίθρου χώρας καθίστων τὴν θέσιν τῶν χριστιανῶν λίαν ἐπισφαλῆ. Τουρκικὴ μάλιστα συμμορία ἐμφανισθεῖσα εἰς τὰ πέριξ τοῦ χωρίου Γκερδελῆ, κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1919, ἐκακοποίει καὶ ἐλῄστευε τοὺς διερχομένους ἐκεῖθεν ὁμογενεῖς. Ὡς ἐκ περισσοῦ ἡ ἀστυνομία ἐξεδίωκε τοὺς ἐξ Ἑλλάδος ἐπανακάμπτοντας ὁμαγενεῖς πρόσφυγας, καὶ μάλιστας καὶ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι τῇ συγκαταθέσει τοῦ Νομάρχου ἐπανήρχοντο εἰς τὰς ἑστίας των. Τοιοῦτό τι συνέβη προκειμένου καὶ περὶ τῶν προσφύγων τοῦ χωρίου Ἀμπαλὰρ τοῦ Καζᾶ Χαφσᾶς. Ὁ Σεβ. Μητροπ. Ἀδριανουπόλεως κ. Πολύκαρπος διὰ τακριρίου αὐτοῦ ὑπὸ ἡμερ. 23 Νοεμβρίου 1919 καταγγείλας τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν Νομάρχην Ἀδριανουπόλεως Δζεμὰλ Βέην προσέθετεν ἐν τέλει, ὅτι τὰ κυβερνητικὰ ὄργανα Χαφσᾶς ἀναφανδὸν ἐκήρυττον ὅτι ἡ ἐκδίωξις καὶ ὁ ἐκτοπισμὸς τῶν ἡμετέρων θὰ ἐξακολουθήσῃ, ὅπως πράγματι ἐξηκολούθει. Ὁ Νομάρχης ἀπαντῶν διὰ τεσκερὲ αὐτοῦ ὑπὸ ἡμερ. 5 Δεκεμβ. ἰ. ἔ. παρεῖχε σχετικάς τινας πληροφορίας, ζητῶν πάντοτε νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ κυβερνητικὴν στάσιν· λαμβάνων δὲ ἀφορμὴν ἐκ τῆς ὡς ἄνω

σημειουμένης περικοπῆς τοῦ τακριρίου, προσέθετε τὰ ἑξῆς: «ὑπομιμνήσκομεν ἐν τέλει Ὑμῖν ὅτι ἡ ἐν τῷ τακριρίῳ τελευταία περικοπὴ ἀπᾴδει εἰς τὴν ἰδιότητα Ὑμῶν ὡς ὑπηκόου ὀθωμανοῦ, ἀντίκειται δὲ εἰς τὰ προνόμια τοῦ Πατριαρχείου καὶ εἰς τὴν εὐπρέπειαν τῆς ἀλληλογραφίας· τούτου ἕνεκα ἡ Νομαρχία ἀδυνατεῖ νὰ δεχθῇ τὰ τοιαῦτα τακρίρια, ἑπομένως σᾶς τὸ ἐπιστρέφει· ὑμεῖς δὲ ὀφείλετε νὰ μὴ ὑπερβαίνητε τὰ ὅρια τῶν Προνομίων καὶ νὰ περιορίζησθε ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς δικαιοδοσίας σας». Καὶ ἔσπευσε μὲν νὰ ἀναιρέσῃ καταλλήλως τὰ ὡς ἄνω ὁ Σεβ. Μητροπολίτης, οὐχ ἧττον τὸ γεγονὸς ἦτο ἐνδεικτικὸν τῶν διαθέσεων τοῦ Νομάρχου, σκεπτομένου ἀπολυταρχικώτατα ἀκόμη, καὶ μετὰ τὴν ἀνακωχὴν, τὴν ἐπαγγελλομένην τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὰ ὑπόδουλα τῆς Τουρκίας ἔθνη.

Εἰς ἐπίμετρον τῆς ὅλης καταστάσεως ἤρξατο καὶ συστηματικὸς ἐξοπλισμὸς τῶν Τούρκων κατ' ἀρχὰς τῶν χωρίων, ἔπειτα δὲ καὶ τῆς πόλεως, καὶ δραστηρία στρατιωτικὴ ἐνέργεια τῶν ἀσπαζομένων τὸ πρόγραμμα τοῦ Μουσταφᾶ Κεμάλ, προεξάρχοντος τοῦ στρατιωτικοῦ διοικητοῦ Ἀδριανουπόλεως Τζαφὲρ Ταγιὰρ Βέη, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἀντιστῶσιν εἰς τὴν ἀναμενομένην τοῦ Ἑλλην. Στρατοῦ προέλασιν.

Στατιστικὴ
τοῦ ἀριθμοῦ τῶν
κατ' ἐπαρχίας φονευθέντων
ὁμογενῶν, τῶν ὁποίων τὰ ὀνό-
ματα ἀναγράφονται ἐν τῇ παρούσῃ βίβλῳ

1)	Ἐπαρχία	Ἀμασείας	228
2)	»	Νεοκαισαρείας	19
3)	»	Τραπεζοῦντος	28
4)	»	Ροδοπόλεως	24
5)	»	Χαλδίας	27
6)	»	Κολωνίας	55
7)	Ἐξαρχία	Κερασοῦντος	14
8)	Ἐπαρχία	Καισαρείας	310
9)	»	Ἰκονίου	9
10)	»	Ἀγκύρας	24
11)	»	Πισιδίας	28
12)	»	Ἐφέσου	35
13)	»	Ἀνέων	100
14)	»	Ἡλιουπόλεως	494
15)	»	Φιλαδελφίας	230
16)	»	Κυζίκου	25
17)	»	Προικοννήσου	1
18)	»	Προύσης	7
19)	»	Νικαίας	9
20)	»	Νικομηδείας	37
21)	»	Χαλκηδόνος	610

22)	»	Δέρκων	19
23)	»	Μετρῶν	5
24)	»	Σηλυβρίας	8
25)	»	Ἡρακλείας	54
26)	»	Γάνου καὶ Χώρας	4
27)	»	Μυριοφύτου	1
28)	»	Καλλιουπόλεως	3
29)	»	Αἴνου	3
30)	»	Διδιμοτείχου	11
31)	»	Τυρολόης	7
32)	»	40 Ἐκκλησιῶν	8

ΣΗΜ.— α΄.) Εἰς τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπαρχίας Ἡλιουπόλεως δὲν συμπεριλαμβάνεται τὸ Ἀϊδίνιον, τοῦ ὁποίου οἱ πλεῖστοι κάτοικοι ἐφονεύθησαν.

ΣΗΜ.— β΄.) Εἰς τὸν ἀριθμὸν τῆς ἐπαρχίας Νικαίας δὲν συμπεριλαμάνονται αἱ κοινότητες Ὀρτάκιοϊ, Νικαίας καὶ Λεύκης, τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι κατεσφάγησαν.

ΣΗΜ.— γ΄.) Κατὰ νεωτάτας πληροφορίας οἱ φονευθέντες ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Νικομηδείας ἀνέρχονται εἰς 510.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ Γ΄.

Τὰ μαρτύρια τοῦ ἐν τῇ Α. Θράκῃ Ὀρθ. Ἑλλην. πληθυσμοῦ

